

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α . Δ Ι . Π .
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HELLENIC REPUBLIC
H . Q . A .
HELLENIC QUALITY ASSURANCE
AND ACCREDITATION AGENCY

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Πρότυπο Σχήμα)

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Φαρμακευτικής**

**Ακαδημαϊκό έτος 2015-2016.
Τόπος Αθήνα
Ημερομηνία 22 Δεκεμβρίου 2017**

**ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ 44 - 117 42 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 9220944
Ηλ. Ταχ.: secretariat@adip.gr**

**44 SYNGROU AVENUE – 11742 ATHENS, GREECE
Tel. 30 210 9220944
e-mail : secretariat@adip.gr**

Πίνακας περιεχομένων

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	3
2. Παρουσίαση του Τμήματος.....	5
3. Προγράμματα Σπουδών.....	10
3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.....	10
3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	19
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.....	38
4. Διδακτικό έργο.....	45
5. Ερευνητικό έργο.....	56
6. Σχέσεις με κοινωνικούς και πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς.....	65
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....	70
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....	72
9. Συμπεράσματα.....	77
10. Σχέδια βελτίωσης.....	79
11. Πίνακες.....	81
12. Παραρτήματα.....	111
Α. Εξοπλισμός Τμήματος Φαρμακευτικής	112
Β. Κατάλογος επιστημονικών δημοσιεύσεων του διδακτικού προσωπικού κατά την τελευταία 5ετία	117

Εισαγωγή

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης που εφαρμόστηκε στο Τμήμα, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

1.1.1. Ποιά ήταν η σύνθεση της OMEA;

Η Ομάδα Εσωτερικής αξιολόγησης για το Ακ. Έτος 2015-2016 ορίστηκε από την Γεν. Συνέλευση του Τμήματος κατά την Συνεδρίαση της 19-6-2015 και αποτελείται από τους:

- Τζάκου Όλγα Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακογνωσίας & Χημείας Φυσικών Προϊόντων
- Σκαλτσά Ελένη Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακογνωσίας & Χημείας Φυσικών Προϊόντων
- Μικρό Εμμανουήλ Καθηγητή Τομ. Φαρμακευτικής Χημείας
- Παπαπετρόπουλο Ανδρέα, Καθηγητή Τομ. Φαρμακευτικής Χημείας
- Πουλή Νικολαΐδα Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακευτικής Χημείας
- Ρέκκα Δημήτριο Αν. Καθηγητή Τομ. Φαρμακευτικής Τεχνολογίας
- Βαλασαμή Γεωργία Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακευτικής Τεχνολογίας

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης που είχε την υπευθυνότητα σύνταξης της έκθεσης ορίστηκε από τη Γεν. Συνέλευση της 21-6-2017 και αποτελείται από τους:

- Βαλασαμή Γεωργία Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακευτικής Τεχνολογίας
- Ρέκκα Δημήτριο Αν. Καθηγητή Τομ. Φαρμακευτικής Τεχνολογίας
- Σκαλτσά Ελένη Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακογνωσίας & Χημείας Φυσικών Προϊόντων
- Τζάκου Όλγα Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακογνωσίας & Χημείας Φυσικών Προϊόντων
- Ανδρεάδου Ιωάννα Αν. Καθηγήτρια Τομ. Φαρμακευτικής Χημείας
- Κολοκούρη Αντώνιο Αν. Καθηγητή Τομ. Φαρμακευτικής Χημείας
- Γραϊκού Κωνσταντίνα (ΕΔΙΠ)
- Λαμπρινίδη Γεώργιο (ΕΔΙΠ)

1.1.2. Με ποιούς και πώς συνεργάστηκε η OMEA για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Η OMEA συνεργάστηκε

- με τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος για την συλλογή πληροφοριών και την συμπλήρωση των Δελτίων ΔΕΠ και Μαθήματος,
- με τους φοιτητές του Τμήματος για την συμπλήρωση των Ερωτηματολογίων αξιολόγησης των μαθημάτων,
- με την Γραμματεία του Τμήματος για την συλλογή στατιστικών στοιχείων
- με την υπηρεσία μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου
- και με το διοικητικό προσωπικό του Τμήματος

1.1.3. Ποιές πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Πηγές οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ήταν :

- τα αρχεία του Τμήματος
- τα αρχεία της Υπηρεσίας Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου
- Βάσεις Επιστημονικών Βιβλιομετρικών Δεδομένων (Scopus, ISI web of Science, Google Scholar)

1.1.4. Πώς και σε ποιά έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Η έκθεση κοινοποιήθηκε στα μέλη ΔΕΠ για παρατηρήσεις και συμπληρώσεις.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Το Τμήμα είχε την σχετική εμπειρία της αυτό-αξιολόγησης στα πλαίσια του χρηματοδοτούμενου προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ Ι την περίοδο 2000-2001 καθώς και της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης το 2011 και 2013 αντίστοιχα, γεγονός που βοήθησε στην πληρέστερη προσέγγιση της διαδικασίας.

Βασική δυσκολία αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπάρχει κατάλληλος κεντρικός ηλεκτρονικός τρόπος συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων ώστε να πραγματοποιούνται εύκολα και σε πραγματικό χρόνο οι απαιτούμενες στατιστικές επεξεργασίες.

Θετικό στοιχείο αποτελεί η εξοικείωση των μελών του Τμήματος με τις διαδικασίες αξιολόγησης.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Η διαδικασία της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης είναι απαραίτητη για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό το Πανεπιστήμιο έχει ξεκινήσει τη διαδικασία κεντρικής διαχείρισης, μέσω της υπηρεσίας μηχανοργάνωσης και της εταιρείας Λογισμικού με την οποία συνεργάζεται, την εξαγωγή των στατιστικών μεγεθών όπως αυτά ζητούνται από την ΑΔΙΠ, ώστε να χρησιμοποιούνται αυτούσια στη συμπλήρωση των αντιστοίχων πεδίων στη φόρμα αξιολόγησης.

Επιμέρους δράσεις όπως η στατιστική επεξεργασία των ερωτηματολογίων και βαθμολογίων των φοιτητών, των δεδομένων εισαγωγής και αποφοίτησης κλπ πρέπει να αυτοματοποιηθούν πλήρως ώστε να συλλέγονται και να επεξεργάζονται από τη μηχανογραφική υπηρεσία χωρίς την ανάγκη μεσολάβησης μελών του Τμήματος.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, κατανεμημένο σε μια πόλη κλπ).

Το Τμήμα Φαρμακευτικής στεγάζεται στο κτηριακό συγκρότημα των Θετικών Επιστημών στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου. Οι εγκαταστάσεις του Τμήματος καταλαμβάνουν ωφέλιμους χώρους ~8.500 m² (Σύνολο ~9.000 m²). Εξ αυτών ~ 3.000 m² είναι χώροι αιθουσών διδασκαλίας και εργαστηρίων για την άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών ενώ 5500 m² είναι τα γραφεία των μελών ΔΕΠ και οι χώροι ερευνητικών εργαστηρίων στους οποίους εργάζονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, ενώ 416 m² δεν έχουν εγκαταστάσεις. Υπάρχουν: 1 αμφιθέατρο 320 ατόμων, 4 αίθουσες διδασκαλίας 80 θέσεων, 4 αίθουσες 25 θέσεων, 1 αίθουσα υπολογιστών 32 θέσεων, 5 εργαστήρια ασκήσεως προπτυχιακών φοιτητών 48 θέσεων, 2 εργαστήρια ασκήσεως προπτυχιακών φοιτητών 40 θέσεων. Επίσης ένα ερευνητικό εργαστήριο έχει μετατραπεί σε αίθουσα διδασκαλίας 95 θέσεων. Επειδή το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει μαθήματα τα οποία προσφέρονται από άλλα τμήματα οι φοιτητές πρέπει να μετακινηθούν ανάμεσα στην Πανεπιστημιούπολη και τις εγκαταστάσεις της Ιατρικής στο Γουδί ιδιαίτερα τα δύο πρώτα έτη φοίτησης

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

Η Φαρμακευτική είναι μια από τις πρώτες επιστήμες που διδάχθηκαν στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στις 18 Μαΐου 1835 υπεγράφη Βασιλικό Διάταγμα για τη σύσταση στην Αθήνα "θεωρητικού και πρακτικού διδασκαλικού καταστήματος Χειρουργίας, Ιατρικής και Φαρμακοποιίας", δηλαδή ακριβώς ένα χρόνο, πριν από το το Β.Δ. του 1836 με το οποίο συστήθηκε το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το πρώτο Φαρμακευτικό Σχολείο ιδρύθηκε το 1843. Τα πρώτα μαθήματα στα 3 εξάμηνα διδασκαλίας ήταν η Φυσική Χημεία, η Φυσική Ιστορία, η Ιατρική Ύλη, η Βοτανική, η Φαρμακολογία, η Τοξικολογία και τα εργαστήριά τους. Οι απαιτήσεις πρόσθεσαν τις γνώσεις της Ελληνικής και Λατινικής γλώσσας και 3 χρόνια πρακτική προεξάσκηση σε φαρμακείο. Οι σπουδές αυξήθηκαν σε 2 χρόνια.

Ο Οργανισμός όμως του Φαρμακευτικού Σχολείου, υποβλήθηκε επανειλημμένα σε τροποποιήσεις. Το 1905 επανήλθε στην Ιατρική Σχολή για να επιστρέψει στη Φυσικομαθηματική το 1922, όπου παρέμεινε μέχρι το 1982, όταν έγινε Τμήμα της Σχολής Επιστημών Υγείας, μαζί με την Ιατρική, την Οδοντιατρική και τη Νοσηλευτική. Από το 1990 έως το 2013 ήταν ανεξάρτητο Τμήμα οπότε και εντάχθηκε εκ νέου στη Σχολή Επιστημών Υγείας (Φ.Ε.Κ.124/τ.Α /3-6-2013)

Η πρώτη Έδρα της Φαρμακευτικής ήταν η Φαρμακευτική Χημεία, ενώ το 1932 ιδρύθηκε η Έδρα της Φαρμακογνωσίας. Η Έδρα της Φαρμακευτικής Τεχνολογίας ιδρύθηκε πολύ αργότερα, το 1979. Με το νόμο 1268 του 1982, οι έδρες αυτές μετεξελιχθηκαν σε τρεις Τομείς:

- Τομέας Φαρμακευτικής Χημείας με 3 θεσμοθετημένα εργαστήρια «Εργαστήριο Φαρμακευτικής Χημείας» «Εργαστήριο Φαρμακευτικής Ανάλυσης» και «Εργαστήριο Φαρμακολογίας»
- Τομέας Φαρμακογνωσίας και Χημείας Φυσικών Προϊόντων με θεσμοθετημένο «Εργαστήριο Φαρμακογνωσίας και Χημείας Φυσικών Προϊόντων»
- Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας με 2 θεσμοθετημένα εργαστήρια «Εργαστήριο Φαρμακευτικής Τεχνολογίας» και «Εργαστήριο Βιοφαρμακευτικής-Φαρμακοκινητικής».

Το αντικείμενο της Φαρμακολογίας καλύπτεται (ερευνητικά και εκπαιδευτικά) από τους Τομείς Φαρμακευτικής Χημείας και Φαρμακευτικής Τεχνολογίας. Το αντίστοιχο εργαστήριο θεσμοθετήθηκε πρόσφατα (ΦΕΚ 2355 Τευχ. Β 3/11/2015) μαζί με εκείνο της «Φαρμακευτικής Ανάλυσης» (ΦΕΚ 2301 Τευχ. Β' 26/11/2015) και εντάσσονται στον Τομέα Φαρμακευτικής Χημείας.

Η φοίτηση στο Τμήμα Φαρμακευτικής από το Ακαδημαϊκό Έτος 1993-94 είναι πενταετής (10 εξάμηνα), σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 110/1993 συμπεριλαμβανομένης της Πρακτικής Άσκησης σε Φαρμακείο ανοικτό στο κοινό και Νοσοκομείο.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την

τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία). ¹ Σχολιάστε.
Στο Τμήμα σήμερα υπηρετούν 39 μέλη ΔΕΠ 14 Καθηγητές 10 Αναπληρωτές Καθηγητές 13 Επίκουροι Καθηγητές 2 Λέκτορες Επίσης υπηρετούν 3 Μέλη ΕΤΕΠ 7 Μέλη ΕΔΙΠ 10 Μέλη Διοικητικού Προσωπικού (μόνιμοι και ΙΔΑΧ) στη Γραμματεία και στους Τομείς του Τμήματος
2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία. ² Σχολιάστε.
Στο Τμήμα είναι εγγεγραμμένοι συνολικά 1452 φοιτητές. Συγκεκριμένα για το 2015-2016 οι προπτυχιακοί φοιτητές είναι 839, οι μεταπτυχιακοί (επίπεδο ΜΔΕ) είναι 261 και οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι 106. Ειδικά για τους προπτυχιακούς φοιτητές εγγεγραμμένοι στα εξάμηνα 1^ο – 10^ο είναι 918 (παλαιό 850). Επειδή ως ενεργοί φοιτητές θεωρούνται οι εγγεγραμμένοι στα 5+2 έτη ο πραγματικός αριθμός των ενεργών προπτυχιακών φοιτητών ανέρχεται σε 1085. Τα στοιχεία που αφορούν στην εξέλιξη του αριθμού των φοιτητών την τελευταία πενταετία 2008-2013 βρίσκονται στους Πίνακες 11.2.1 και 11.2.2. Στο Τμήμα εισάγονται κατ' έτος ~10 φοιτητές από την Κύπρο, ένας αλλοδαπός με απολυτήριο Ελληνικού Λυκείου και πέντε ΑΜΕΑ.

¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον πίνακα 1.

² Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους πίνακες 2 και 3.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Δεδομένου ότι το Τμήμα είναι σχεδόν τόσο παλιό όσο και το Ελληνικό Κράτος δεν κατέστη δυνατό να ανευρεθεί το Βασιλικό Διάταγμα για την Ίδρυση του και βέβαια ο στόχος της ίδρυσης του Τμήματος έχει οπωσδήποτε εξελιχθεί από τότε.

Στο πλαίσιο αυτό, η πλέον επικαιροποιημένη διατύπωση των στόχων μπορεί να ενταχθεί στους γενικότερους στόχους των ΑΕΙ όπως έχουν καταγραφεί στο νόμο

Άρθρο 4 του νόμου 4006/2011

Τα ΑΕΙ έχουν ως αποστολή:

α) να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία, να προετοιμάζουν τους φοιτητές για την εφαρμογή της στο επαγγελματικό πεδίο και να καλλιεργούν τις τέχνες και τον πολιτισμό,

β) να προσφέρουν ανώτατη εκπαίδευση και να συμβάλουν στη δια βίου μάθηση με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, περιλαμβανομένης και της διδασκαλίας από απόσταση, με βάση την επιστημονική και τεχνολογική έρευνα στο ανώτερο επίπεδο ποιότητας κατά τα διεθνή αναγνωρισμένα κριτήρια,

γ) να αναπτύσσουν την κριτική ικανότητα και τις δεξιότητες των φοιτητών, να μεριμνούν για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων και να διαμορφώνουν τις απαραίτητες συνθήκες για την ανάδειξη νέων ερευνητών,

δ) να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των επαγγελματικών πεδίων, καθώς και στις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας, και να προωθούν τη διάχυση της γνώσης, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και την καινοτομία, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής,

ε) να προωθούν τη συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικούς φορείς στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, την αποτελεσματική κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών και των αποφοίτων τους, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας και

στ) να συμβάλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των πεδίων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτιστική ελάρκεια και υπευθυνότητα και με σεβασμό στις αξίες της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

2. Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής αποστολής των ιδρυμάτων κάθε τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης:

α) Τα Πανεπιστήμια δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην υψηλή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιστήμης, της τεχνολογίας και των τεχνών, καθώς και της διεθνούς επιστημονικής πρακτικής σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Το Τμήμα έχουν απασχολήσει θέματα που αφορούν στην Αποστολή, το Όραμα και τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Τμήματος δεδομένου ότι έχει συμμετάσχει σε όσες προσπάθειες αξιολόγησης προκρίθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας. Επίσης παρακολουθεί το πώς αντιλαμβάνονται τέτοιου είδους θέματα ομοειδή Τμήματα του εξωτερικού μετέχοντας συστηματικά και ενεργά με παρουσία μέλους ΔΕΠ του Τμήματος στο Διοικητικό Συμβούλιο και στα ετήσια συνέδρια της European Association of Faculties of Pharmacy (EAFP). Το 2003 και πιο πρόσφατα το 2015 το Τμήμα μας είχε διοργανώσει το συνέδριο στην Αθήνα. Ωστόσο η μη σαφής επικαιροποίηση της Αποστολής, του Οράματος και του Στρατηγικού σχεδιασμού έχει επισημανθεί και από ξένους αξιολογητές που κατά καιρούς επισκέφθηκαν το Τμήμα μας. Είναι σε εξέλιξη η διαδικασία διαμόρφωσης του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Τμήματος στον οποίο περιλαμβάνεται η περιγραφή των στόχων και σκοπών του.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Όπως έχει ήδη αναφερθεί δεν υπάρχει επίσημη διατύπωση των στόχων του Τμήματος. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί ότι ο 'διπλός' χαρακτήρας του Τμήματος Φαρμακευτικής που παρακολουθεί

και συμβάλει στη ραγδαία εξέλιξη των φαρμακευτικών επιστημών, ενώ παράλληλα εξακολουθεί και πρέπει να αποτελεί και επαγγελματική σχολή. Εξάλλου και ο ρόλος των ίδιων των φαρμακευτικών επιστημών είναι διπλός και αφορά τόσο στο προϊόν (φάρμακο) όσο και στον ασθενή. Στο παρελθόν το Τμήμα μας ήταν προσανατολισμένο περισσότερο προς το φάρμακο. Την τελευταία δεκαετία όμως πραγματοποιήθηκε ενσωμάτωση νέων αντικειμένων στο Πρόγραμμα Σπουδών ώστε να ενδυναμωθεί η σχέση του φαρμακοποιού με τον ασθενή, υιοθετώντας και τις αντίστοιχες υποδείξεις των εξωτερικών κριτών κατά την αξιολόγηση του 2013. Θεωρείται πάντως απαραίτητο να συζητηθεί στο Τμήμα η επικαιροποίηση της αποστολής, των στόχων και των σκοπών του
2.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;
Αν και οι στόχοι του Τμήματος δεν είναι καταγεγραμμένοι, ωστόσο το Τμήμα θεωρεί ότι επιτυγχάνει σε ικανοποιητικό βαθμό α) την εκπαίδευση Φαρμακοποιών ικανών να λειτουργήσουν φαρμακεία, να στελεχώσουν τη φαρμακευτική βιομηχανία, τα ερευνητικά κέντρα, τα Νοσοκομεία καθώς και τις φαρμακευτικές υπηρεσίες εντός και εκτός Ελλάδας όπως π.χ. ΕΟΦ, ΕΟΠΥΥ, ΕΜΑ κλπ β) την παραγωγή γνώσης μέσα από την ερευνητική δραστηριότητα σε υψηλό επίπεδο και με διεθνή αναγνωρισιμότητα γ) το Τμήμα έχει συμβάλλει και εξακολουθεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των αναπτυξιακών αναγκών της κοινωνίας σε επίπεδο υπηρεσιών Υγείας.
2.3.4. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;
Με βάση όσα αναπτύχθηκαν στις παραγράφους 2.3.3. και 2.3.4 η διατύπωση των στόχων του Τμήματος πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της διοίκησης αλλά και των μελών ΔΕΠ του Τμήματος

2.4. Διοίκηση του Τμήματος.

2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Στο Τμήμα λειτουργούν οι κατωτέρω επιτροπές των οποίων τα μέλη εκλέγονται από την ΓΣ κάθε έτος

1. Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Αποτελείται από 9 μέλη ΔΕΠ (3 από κάθε τομέα).

Στην Επιτροπή συμμετέχουν δύο φοιτητές.

Την ανωτέρω επιτροπή συγκαλεί ο Αναπληρωτής Πρόεδρος.

2. Επιτροπή για θέματα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (Socrates-Erasmus)

Αποτελείται από 6 μέλη ΔΕΠ (2 από κάθε Τομέα) και ασχολείται κυρίως με θέματα ανταλλαγών καθώς και οργάνωση σεμιναρίων (συνεχιζόμενη εκπαίδευση κ.α.)

3. Επιτροπή για το Ωρολόγιο Πρόγραμμα και Πρόγραμμα Εξετάσεων

Αποτελείται από 3 μέλη ΔΕΠ (1 από κάθε Τομέα). Συμμετέχουν δύο (2) φοιτητές:

4. Επιτροπή Ιστοσελίδας του Τμήματος & Οδηγού Σπουδών

Αποτελείται από 3 μέλη ΔΕΠ (1 από κάθε Τομέα) και 3 ΙΔΑΧ διοικητικών καθηκόντων και τεχνικής υποστήριξης

2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Στον οδηγό Σπουδών περιγράφεται το γενικότερο νομικό καθεστώς που διέπει την λειτουργία των ΑΕΙ, ο κανονισμός για την οργάνωση των Σπουδών στο Τμήμα (μαθήματα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα, εργαστηριακές ασκήσεις) και οι προϋποθέσεις για την απόκτηση πτυχίου, Κανονισμός για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας, Εσωτερικός κανονισμός Εργαστηριακής Άσκησης Προπτυχιακών Φοιτητών, Κανονισμός για την Πρακτική Άσκηση σε Φαρμακείο

Εσωτερικοί κανονισμοί υπάρχουν για τα ΠΜΣ (Γενικό ΠΜΣ Τμήματος Φαρμακευτικής, ΠΜΣ «Βιομηχανική Φαρμακευτική») και το Πρόγραμμα Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Φαρμακευτικής, δηλαδή το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ) και το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ), είναι κατανεμημένο σε τρεις Τομείς:

α) Τομέας Φαρμακευτικής Χημείας

β) Τομέας Φαρμακογνώσις και Χημείας Φυσικών Προϊόντων και

γ) Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας

Τα τελευταία χρόνια και με βάση την ανάγκη ανάπτυξης του Τμήματος και προς την κατεύθυνση του ασθενή υπάρχει έντονος προβληματισμός για την δημιουργία ενός νέου Τομέα προσανατολισμένου στην Φαρμακολογία, στην Κλινική Φαρμακευτική και τις εφαρμογές των νέων ανακαλύψεων της Βιολογίας στην Φαρμακευτική (Φαρμακευτική Βιολογία). Ανάλογη επισήμανση έγινε και από τους αξιολογητές στη διάρκεια της εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος (Ιούλιος 2013). Στο πλαίσιο αυτό θεσμοθετήθηκε το εργαστήριο Φαρμακολογίας (ΦΕΚ 2355 Τευχ. Β 3/11/2015) και βρίσκεται σε εξέλιξη η οργάνωση των εργαστηριακών ασκήσεων για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

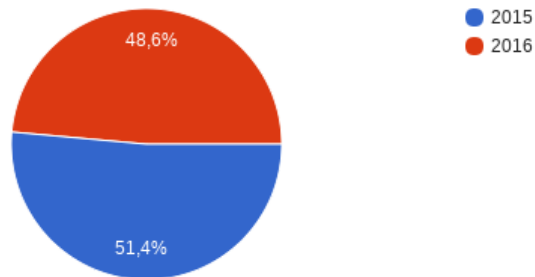
3. Προγράμματα Σπουδών
3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;
<i>3.1.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;</i> Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών έχει σαν στόχο την εκπαίδευση και την διαμόρφωση νέων επιστημόνων στο πεδίο της Φαρμακευτικής επιστήμης ικανών να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους με επιστημονική επάρκεια. Προφανής ανάγκη σε επίπεδο κοινωνίας την οποία πρέπει να αντιμετωπίσει ο Φαρμακοποιός είναι η ορθή και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών υγείας στον ελληνικό πληθυσμό. Γενικότερα θα πρέπει επίσης να θεωρήσουμε την δυνατότητα να ανταποκρίνεται στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας. Δεδομένης της ιστορίας του Τμήματος, θεωρούμε ότι ανταποκρίνεται στο στόχο αυτό, αφού εκπαιδεύει νέους επιστήμονες οι οποίοι καλύπτουν με επιστημονική επάρκεια τις ανάγκες της Ελληνικής κοινωνίας, σχεδόν από την αρχή της ιστορίας του Νεοελληνικού κράτους. <i>3.1.1.2. Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;</i> Στο Τμήμα υπάρχει θεσμοθετημένη Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών της οποίας οι εργασίες έχουν στόχο την συνεχή αναβάθμιση των παρεχόμενων μαθημάτων. Για παράδειγμα, ανταποκρινόμενοι στα σχόλια/συμβουλές των κριτών κατά την τελευταία εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος (Ιούλιος 2013) θεσμοθετήθηκε το εργαστήριο Φαρμακολογίας και βρίσκεται σε εξέλιξη η οργάνωση εργαστηριακών ασκήσεων για τους προπτυχιακούς φοιτητές. Το Τμήμα συμμετέχει σε όλα τα ευρωπαϊκά fora που σχετίζονται με την εξέλιξη των φαρμακευτικών σπουδών στην Ευρώπη αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η συστηματική αυτή συμμετοχή χρονολογείται από τη δεκαετία του 1990 οπότε και συστάθηκε για πρώτη φορά στα Ευρωπαϊκά δεδομένα επιτροπή υπό τον Γάλλο καθηγητή της Φαρμακευτικής P. Bourlioux, με σκοπό την αποτύπωση των Προγραμμάτων Σπουδών μεγάλου αριθμού Ευρωπαϊκών Φαρμακευτικών Σχολών. Η συμμετοχή αυτή διατηρήθηκε και ενισχύθηκε με την διαρκή παρουσία εκπροσώπων του Τμήματος στο ΔΣ της Ευρωπαϊκής Ένωσης Φαρμακευτικών Σχολών (EAFP, http://eafponline.eu/) καθώς και στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα PHARMINE και PHARQA, από την οποία και προέκυψε σειρά δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά που σχετίζονται με τη Φαρμακευτική Εκπαίδευση (https://www.pharmine.org/; https://www.phar-qa.eu/). Επισημαίνεται ότι συζητήσεις για το ΠΠΣ και οι προσπάθειες αναβάθμισης γίνονται σε κάθε ευκαιρία όπως με την ενεργή συμμετοχή σε όλα τα επιστημονικά συνέδρια του κλάδου τόσο στην Ελλάδα (π.χ. Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Συνέδριο και Συνέδρια φοιτητών Φαρμακευτικής) όσο και στο εξωτερικό (π.χ. συνέδριο EAFP, Helsinki, Finland 2017) με συμμετοχή και εισηγήσεις μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Η συστηματική αυτή προσπάθεια ξεκίνησε με τη συμμετοχή του Τμήματος σε προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ με προτάσεις για την αναβάθμιση του Προγράμματος Προπτυχιακών σπουδών ήδη από τη δεκαετία του 1990. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών προσκλήθηκαν και εξωτερικοί αξιολογητές από διάφορα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια οι οποίοι συνέταξαν σχετικές εκθέσεις αξιολόγησης και συμβουλών για την αναβάθμιση.
<i>3.1.1.3. Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;</i>
Το ΠΠΣ είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος (www.pharm.uoa.gr) τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα.
<i>3.1.1.4. Υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων; Πώς χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματά της;</i> Σχετικά με την παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων του Τμήματος Φαρμακευτικής σχεδιάστηκε και ήδη λειτουργεί on line ερωτηματολόγιο το περιεχόμενο του οποίου φαίνεται στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeLnx27dzgiMswhuqh2CPBp8BOEvnJNgZhgW6hxNnNUWARAMw/viewform>

Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα διαμορφώνουν τα εξής αποτελέσματα:

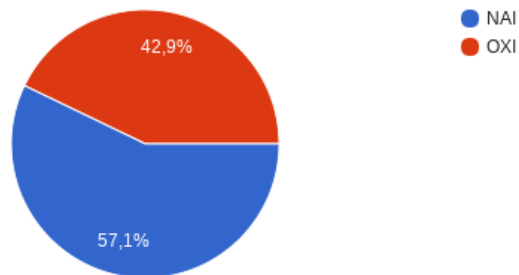
Ποια Χρονιά Αποφοιτήσατε;

35 απαντήσεις

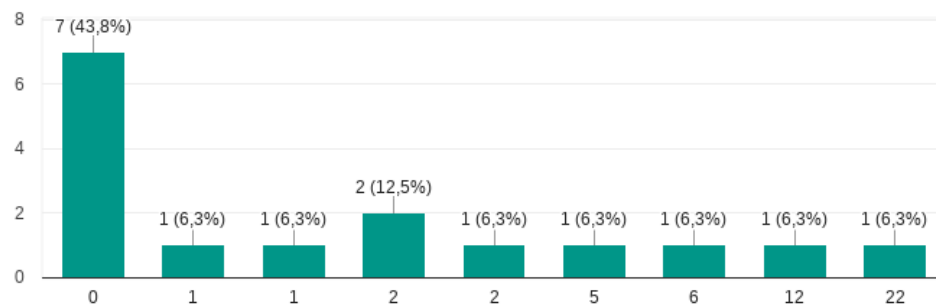
1. Είστε εργαζόμενος

35 απαντήσεις

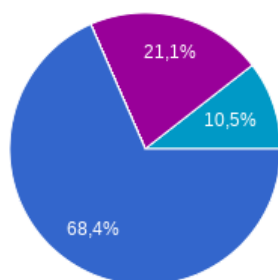
2. Πόσους μήνες μετά την αποφοίτησή σας ξεκινήσατε να εργάζεστε;

16 απαντήσεις

3. Εργάζεστε σε:

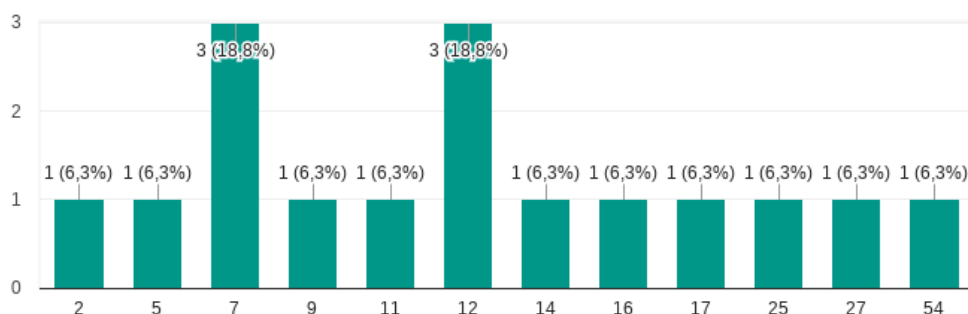
19 απαντήσεις

- Φαρμακείο ανοιχτό στο κοινό
- Φαρμακείο Νοσοκομείου
- Σε δημόσιο φορέα πλην Νοσοκομείου
- Φαρμακευτική εταιρεία/βιομηχανία
- Συνεχίζω με μεταπτυχιακές σπουδές
- Ερευνητικό Κέντρο/AEI/TEI

4. Πόσους μήνες εργάζεστε;

16 απαντήσεις

3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;³

3.1.2.1 Βασικά Χαρακτηριστικά του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Οι προπτυχιακές σπουδές είναι πενταετούς διάρκειας. Ο κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε 45 υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 230 Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ., ECTS) ενώ πρέπει να έχει συγκεντρώσει 30 ΠΜ από μαθήματα επιλογής και την πτυχιακή εργασία. Το Τμήμα παρέχει 29 υποχρεωτικά μαθήματα και 22 μαθήματα επιλογής. Επίσης 16 υποχρεωτικά μαθήματα παρέχονται από άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ (Χημείας, Βιολογίας και Ιατρικής). Η 12μηνη Πρακτική Άσκηση σε Φαρμακεία ή Νοσοκομεία είναι υποχρεωτική για την λήψη του Πτυχίου και αντιστοιχεί σε 40 ΠΜ. Η εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας είναι προαιρετική, αντιστοιχεί σε 12 ΠΜ και αντικαθιστά αριθμό μαθημάτων επιλογής που ισοδυναμούν με 12 ΠΜ.

Η τελευταία σημαντική αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος προτάθηκε το 2011 και εφαρμόστηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012. Έκτοτε υπήρξαν τροποποιήσεις μικρότερης έκτασης. Επισημαίνεται ότι η ύλη των μαθημάτων επικαιροποιείται συστηματικά από τους διδάσκοντες και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή επικάλυψης περιεχομένου μεταξύ των διαφορετικών μαθημάτων.

Για να υπάρξει καλύτερη εικόνα των δυνατοτήτων και των ελλείψεων θεωρήθηκε η κατανομή των μαθημάτων σε έξι μεγάλες ενότητες σύμφωνα με την διάκριση της οδηγίας της Ε.Ε. (Έκθεση και Συστάσεις όσον αφορά το Πανεπιστημιακό μέρος της Εκπαίδευσης των Φαρμακοποιών, XV/E/8341/6/93, Βρυξέλλες 26.7.1995). Οι ενότητες αυτές είναι Χημεία, Γενικά (Μαθηματικά, Φυσική Στατιστική), Βιολογία-Φαρμακογνωσία, Φαρμακευτική Τεχνολογία-Βιοφαρμακευτική, Φαρμακολογία-Ιατρικά, Νομοθεσία-Ιστορία-Δεοντολογία.

Τα αποτελέσματα συγκεντρώνονται στον ακόλουθο Πίνακα.

³ Συμπληρώστε τους πίνακες 12.1 και 12.2.

	Μαθήματα	Εργαστήρια	Φροντιστήρια -Εργαστηρίων	Σύνολο Εργαστηρίων	% Εργαστήρια/ Συνολ. μαθήματος	Σύνολο	%
ΧΗΜΕΙΑ	754	235	156	391	34	1145	39
ΓΕΝΙΚΑ	169	0	0	0	0	169	6
ΒΙΟΛΟΓΙΑ/ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ	364	102	0	102	22	466	16
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ- ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ	156	63	21	84	35	240	8
ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ- ΙΑΤΡΙΚΑ	390	13	8	21	5	411	14
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ- ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	78	18	0	18	19	96	3
ΕΠΙΛΟΓΗΣ*	390	0	0	0	0	390	13
ΣΥΝΟΛΟ	2301	431	185	616	21	2917	10 0

*Τα μαθήματα επιλογής δεν έχουν κατανεμηθεί στις επιμέρους ενότητες, θεωρούνται μαζί με την διπλωματική εργασία και αποτελούν το 13% του συνολικού προγράμματος.

3.1.2.2. Όροι Πρόσβασης - Φοιτητές

Οι φοιτητές γίνονται δεκτοί με βάση τα αποτελέσματα των Πανελληνίων εξετάσεων για τις οποίες ισχύει το σύστημα περιορισμένου αριθμού (numerous clausus). Οι φοιτητές οι οποίοι γίνονται δεκτοί έχουν καταταχθεί στο 2% των καλύτερων βαθμολογιών σε εθνικό επίπεδο και μεταξύ των 5 καλύτερων βαθμολογιών στο ΕΚΠΑ, γεγονός που αντικατοπτρίζει το κύρος της Σχολής και του επαγγέλματος των Φαρμακοποιών. Το 2015-2016 εισήλθαν 124 φοιτητές μετά από Πανελλήνιες εξετάσεις και 67 με άλλες διατάξεις όπως μεταγραφή από περιφερειακές Φαρμακευτικές Πάτρας και Θεσ/νίκης ως τέκνα πολύτεκνων, πτυχιούχοι ΤΕΙ-ΑΕΙ μετά από κατατακτήριες εξετάσεις αθλητές, Κύπριοι, αλλοδαποί, Διεθνείς ανταλλαγές, οπότε διαμορφώθηκε ο τελικός αριθμός των φοιτητών σε 191. Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν ότι υπάρχει αύξηση κατά ~50% από τον αρχικό αριθμό των εισερχόμενων με τις Πανελλήνιες. Πρέπει να σημειωθεί ότι το Τμήμα ζητά κάθε έτος από το Υπουργείο ανώτατο αριθμό 80 εισακτέων φοιτητών.

3.1.2.3. Επανεκτίμηση-αναπροσαρμογή-επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων του ΠΠΣ

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής επικαιροποιούν συνεχώς το περιεχόμενο των μαθημάτων ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες ώστε να εναρμονίζεται με τις διεθνείς εξελίξεις της επιστήμης.

3.1.2.4. Εργαστήρια

Η εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών πραγματοποιείται σε σύνολο 431 ωρών και αποτελεί το 14,8 % του συνόλου των ωρών, ενώ αν θεωρηθούν μαζί και τα φροντιστήρια των εργαστηρίων φτάνει το 21%. Οι πραγματικές εργαστηριακές ώρες θεωρούνται μάλλον λίγες. Σημειώνεται ότι από τις 431 ώρες οι 104 αφορούν στο εργαστήριο της Αναλυτικής Χημείας Ι (Ποιοτική-Ποσοτική Ανάλυση). Σημαντική βελτίωση αποτελεί η εισαγωγή ενός εργαστηρίου Βιοφαρμακευτικής-Φαρμακοκινητικής στο τρίτο έτος, καθώς και ενός εισαγωγικού εργαστηρίου στο πρώτο έτος με τίτλο «Εισαγωγή στις εργαστηριακές πρακτικές». Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ποσοστό που αποτελούν οι εργαστηριακές ώρες στο σύνολο των ωρών των αντίστοιχων μαθημάτων. Παρατηρούμε ότι οι ενότητες Χημεία, Βιολογία-Φαρμακογνωσία, Φαρμακευτική Τεχνολογία-Βιοφαρμακευτική, έχουν εργαστηριακές ασκήσεις που αποτελούν το 34, 22 και 35 % αντίστοιχα του συνόλου των ωρών της ενότητας, ενώ στην ενότητα Φαρμακολογία-Ιατρικά το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόνο 5%. Επισημαίνεται ότι έχει ήδη θεσμοθετηθεί το εργαστήριο Φαρμακολογίας και βρίσκεται σε εξέλιξη η οργάνωση των ασκήσεων για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

3.1.2.5. Μαθήματα επιλογής

Το πρόγραμμα Σπουδών περιέχει 21 μαθήματα επιλογής που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων στο πεδίο της Φαρμακευτικής Επιστήμης.

3.1.2.6. Πτυχιακή Εργασία

Η πτυχιακή εργασία δεν είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές που επιθυμούν να εκπονήσουν Πτυχιακή εργασία πρέπει να πληρούν ορισμένους όρους οι οποίοι περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών. Η πτυχιακή εργασία είναι ερευνητική και μετά την ολοκλήρωσή της προϋποθέτει τη συγγραφή του σχετικού πονήματος. Στη συνέχεια παρουσιάζεται από τους φοιτητές σε ανοιχτή διαδικασία ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, στην οποία συμμετέχει και το επιβλέπων μέλος ΔΕΠ. Η εργασία πρέπει να παρουσιάζει στοιχειώδη πρωτοτυπία, η συνολική διάρκεια ορίζεται μέχρι δύο (2) εξάμηνα και εκπονείται στη διάρκεια του τελευταίου έτους σπουδών. Η πτυχιακή μπορεί να εκπονηθεί ταυτόχρονα από δύο φοιτητές.

Υπάρχει σε εξέλιξη συζήτηση στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος για την καθιέρωση της Πτυχιακής εργασίας ως υποχρεωτικής

3.1.2.7. Πρακτική άσκηση

Επισημαίνεται ότι η πρακτική άσκηση των φοιτητών σε φαρμακείο ανοικτό στο κοινό και Νοσοκομείο, αν και εμπεριέχεται στο πρόγραμμα σπουδών δεν βρίσκεται υπό την εποπτεία του Τμήματος. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει τον συντονισμό και βελτίωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών. Γίνονται συνεχείς προσπάθειες από τους εκάστοτε Προέδρους του Τμήματος για την ανάληψη της εποπτείας της πρακτικής άσκησης αλλά και για τη μείωση της διάρκειάς της από 12 σε 6 μήνες σύμφωνα με τα ισχύοντα στις περισσότερες από τις χώρες της ΕΕ αλλά και με τα σχόλια των κριτών κατά την εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος (Ιούλιος 2013).

3.1.2.8. Μαθήματα κατεύθυνσης

Δεν υπάρχουν μαθήματα κατεύθυνσης. Παλαιότερα είχε συζητηθεί στο Τμήμα η δημιουργία τριών κατευθύνσεων Φαρμακείο, Νοσοκομείο, Βιομηχανία-Έρευνα, αλλά δεν προχώρησε σε εφαρμογή.

3.1.2.9. Προαπαιτούμενα μαθήματα

Στο τρέχον ΠΠΣ δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα παρόλο που η αναγκαιότητά τους είναι προφανής και έχει επισημανθεί στην τελευταία εξωτερική αξιολόγηση.

3.1.2.10. Ωρολόγιο

Ο κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει ένα σύνολο ~3000 ωρών εκ των οποίων το ~20% είναι Εργαστηριακές Ασκήσεις (ασκήσεις και τα αντίστοιχα φροντιστηριακά μαθήματα) στις οποίες η παρουσία είναι υποχρεωτική. Ο μεγαλύτερος αριθμός μαθημάτων κατανέμεται στα 8 πρώτα εξάμηνα. Στα δυο τελευταία (9^ο – 10^ο) εκπονείται κυρίως η Πτυχιακή εργασία και η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών. Στην περίπτωση που ο φοιτητής δεν επιλέξει να εκπονήσει Πτυχιακή εργασία υποχρεούται στην παρακολούθηση αριθμού μαθημάτων επιλογής που αντιστοιχούν στις 12 ΠΜ της Πτυχιακής εργασίας.

3.1.2.11. Συμμετοχή

Η παρακολούθηση των μαθημάτων δεν είναι υποχρεωτική εκτός από τα εργαστήρια και τα φροντιστήρια των εργαστηρίων, δηλαδή όπως αναφέρθηκε παραπάνω περίπου το 21% των ωρών επαφής που θα έπρεπε να έχει ο φοιτητής. Δεν υπάρχει σαφής εκτίμηση του ποσοστού παρακολούθησης. Με βάση την δυναμικότητα των αιθουσών οι φοιτητές που παρακολουθούν συστηματικά είναι περίπου εβδομήντα για τα υποχρεωτικά μαθήματα. Δεδομένου ότι εγγράφονται περίπου 160 φοιτητές κάθε χρόνο το ποσοστό συμμετοχής των φοιτητών στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία των παραδόσεων είναι ~50%.

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.1.3.1. Εφαρμόζονται, και σε ποιά έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοί συγκεκριμένα; Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών; - Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποιά είναι αυτή;

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στην συντριπτική πλειοψηφία των μαθημάτων με βάση την τελική γραπτή εξέταση. Σε λίγες περιπτώσεις και σε μικρό ποσοστό λαμβάνονται υπόψη εργασίες των φοιτητών. Η διαφάνεια της διαδικασίας εξασφαλίζεται δεδομένου ότι μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, και πριν αυτά σταλούν στη γραμματεία του Τμήματος Φαρμακευτικής, ο φοιτητής μπορεί να δει το γραπτό του, τις σωστές απαντήσεις στα ερωτήματα/ασκήσεις, και να συζητήσει τυχόν απορίες στη βαθμολόγηση ή/και στις απαντήσεις των θεμάτων με τους εξεταστές. Οι φοιτητές πρέπει να εξεταστούν επιτυχώς σε 45 υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 230 Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ., ECTS) ενώ πρέπει να συγκεντρώσει 30 ΠΜ από μαθήματα επιλογής και την πτυχιακή εργασία για την απόκτηση του πτυχίου. Υπάρχουν σύμφωνα με τον νόμο δύο εξεταστικές περιόδους για κάθε εξαμηνιαίο μάθημα (1 στη χρονική

διάρκεια του εξαμήνου και μια επαναληπτική τον Σεπτέμβριο) για τα τρία πρώτα έτη. Στο 9^ο εξάμηνο ο φοιτητής θεωρείται «επί πτυχίω» με αποτέλεσμα να έχει δικαίωμα να δώσει όλα τα μαθήματα σε όλες τις εξεταστικές περιόδους. Το πρόγραμμα της εξεταστικής πρέπει να περιέχει όλα τα μαθήματα ακόμα και αυτά τα οποία δεν διδάχτηκαν στο συγκεκριμένο εξάμηνο. Η περίοδος εξετάσεων είναι 3 εβδομάδες.

Με βάση την κεντρική αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας το ποσοστό συμμετοχής των φοιτητών στις εξετάσεις είναι 70(±18)% επί του συνόλου των φοιτητών που έχουν δηλώσει το μάθημα και το ποσοστό επιτυχίας είναι 77(±17)% επί του συνόλου των φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις.

Για τη συστηματική παρακολούθηση της προόδου των φοιτητών στο Τμήμα έχει θεσμοθετηθεί το σύστημα του σύμβουλου καθηγητή.

3.1.3.2. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας; Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες;

Η Πτυχιακή εργασία δεν είναι υποχρεωτική. Στον Οδηγό Σπουδών και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.pharm.uoa.gr/proptyxiakes-spydes/ptyxiaki-ergasia.html>) περιγράφονται λεπτομερειακά οι προϋποθέσεις/προδιαγραφές εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας καθώς και τα γνωστικά αντικείμενα που προσφέρονται από κάθε Τομέα.

Πιο συγκεκριμένα αναφέρονται τα ακόλουθα:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

1	Πο01	Πτυχιακή Εργασία Τομέα Φ.Χ.	Πιστωτικές Μονάδες: 12
2	Πο02	Πτυχιακή Εργασία Τομέα Φ/σίας	Πιστωτικές Μονάδες: 12
3	Πο03	Πτυχιακή Εργασία Τομέα ΦΤ	Πιστωτικές Μονάδες: 12

Εισαγωγή - Ορισμός - Σκοπός (Άρθρο 1)

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών περιλαμβάνεται η προαιρετική εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ). Η ΠΕ εκπονείται μετά την ολοκλήρωση του Η' εξαμήνου και αντιστοιχεί προς δύο (2) εξαμηνιαία μαθήματα. Σε κάθε Φοιτητή ανατίθεται η εκπόνηση ΠΕ στην αρχή του Χειμερινού ή Εαρινού εξαμήνου, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις και με διαδικασίες που αναφέρονται στη συνέχεια.

Η ΠΕ θα υπάγεται σε μία από τις ακόλουθες 15 ενότητες γνωστικών αντικειμένων:

Τομέας Φαρμακευτικής Χημείας

- Συνθετική Φαρμακευτική Χημεία
- Φαρμακευτική Ανάλυση
- Μελέτη Φυσικοχημικών Ιδιοτήτων-Μοριακή Προσομοίωση-Βιολογική Δράση in vitro
- Φαρμακευτική Ραδιοχημεία
- Φαρμακολογία

Τομέας Φαρμακογνωσίας & Χημείας Φυσικών Προϊόντων

- Χημική Μελέτη-Χημειοταξινομία φυσικών προϊόντων χερσαίων και θαλάσσιων οργανισμών
- Ημισύνθεση φυσικών προϊόντων
- Χημική οικολογία
- Βιολογικές δράσεις φυσικών προϊόντων
- Εφαρμογές-Χρήσεις φυσικών προϊόντων (Φάρμακα, Καλλυντικά, Τρόφιμα)

Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας

- Φαρμακευτική Τεχνολογία
- Βιοφαρμακευτική
- Φαρμακολογία
- Φαρμακοκινητική
- Κλινική Φαρμακοκινητική
- Κοσμητολογία

Η Πτυχιακή Εργασία (ΠΕ) είναι Πειραματική ή Θεωρητική Ερευνητική εργασία επί ενός θέματος με στοιχειώδη πρωτοτυπία, συνολικής διάρκειας μέχρι δύο (2) εξάμηνα, της οποίας τα αποτελέσματα οδηγούν στη συγγραφή πονήματος, το οποίο υποβάλλεται προς αξιολόγηση.

Η ΠΕ αποσκοπεί στην εξάσκηση των φοιτητών στις μεθόδους βιβλιογραφικής έρευνας, το σχεδιασμό και εκτέλεση πειραμάτων ή θεωρητικών υπολογισμών για τη διερεύνηση ή επίλυση ενός φαρμακευτικού προβλήματος, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την ορθολογική γραπτή και προφορική παρουσίασή τους. Τέλος, αποσκοπεί στη μετάδοση και καλλιέργεια της αγάπης προς την έρευνα, των αυριανών επιστημόνων. Η επαρκής γνώση Αγγλικής γλώσσας αποτελεί βασική προϋπόθεση. Στο πλαίσιο εκπόνησης ΠΕ (κατά τη διάρκεια ή μετά την εκπόνηση) είναι δυνατή η παράλληλη πρακτική άσκηση του φοιτητή σε (παραγωγική) επιχείρηση σε αντικείμενο συναφές προς την ΠΕ.

Προϋποθέσεις ανάθεσης θέματος ΠΕ (Άρθρο 2)

1. Ο φοιτητής πρέπει να βρίσκεται τουλάχιστον στο 5ο έτος των σπουδών του
2. Να έχει εξετασθεί επιτυχώς στα 32 (Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας) ή 22 (Τομέας Φαρμακευτικής Χημείας, Τομέας Φαρμακογνωσίας & Χημείας Φυσικών Προϊόντων) από τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα Εργαστήρια των προηγούμενων ετών (10 – 40) και σε 5 από τα μαθήματα επιλογής (Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας)
3. Να έχει εξεταστεί επιτυχώς στα προαπαιτούμενα μαθήματα, τα οποία θα προκαθορίσει ο κάθε Τομέας. Τα μαθήματα αυτά θα πρέπει να σχετίζονται άμεσα με το υπό εκπόνηση θέμα της ΠΕ και να εξασφαλίζουν το υπόβαθρο πλέον εξειδικευμένων γνώσεων. Τα μαθήματα αυτά θα ανακοινώνονται μαζί με σύντομη περιγραφή του θέματος, όπως καθορίζεται στη συνέχεια.
4. Οι προϋποθέσεις (1) - (2) αποτελούν τις Προϋποθέσεις Τμήματος, εξασφαλίζουν ένα επαρκές επίπεδο βασικών γνώσεων και απαλλαγή από φόρτο υπέρμετρου αριθμού οφειλόμενων μαθημάτων, προκειμένου να θεωρηθεί ο φοιτητής ικανός να αρχίσει την αναζήτηση θέματος εκπόνησης ΠΕ. Κάθε τροποποίηση των Προϋποθέσεων Τμήματος θα πρέπει να εγκρίνεται από τη Γ.Σ. του Τμήματος, θα ανακοινώνεται έγκαιρα και θα ισχύει από τη μεθεπόμενη επιλογή Φοιτητών για εκπόνηση ΠΕ. Η προϋπόθεση της παραγράφου (3) αποτελεί την Προϋπόθεση Θέματος.

Ανακοίνωση Θεμάτων ΠΕ (Άρθρο 3)

1. Κάθε μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής μπορεί να αναλαμβάνει την επίβλεψη εκπόνησης το πολύ 2 ΠΕ ανά ακαδημαϊκό έτος. Στην τελευταία περίπτωση πρέπει να κατανέμονται ανά 1 σε κάθε εξάμηνο. Σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. μεγάλος αριθμός φοιτητών που πληρούν τις προϋποθέσεις, κάλυψη όλων των θέσεων εκπόνησης ΠΕ σε ένα Τομέα, δυνατότητα εκ μέρους του επιβλέποντος) και με σύμφωνη πάντοτε γνώμη του Τομέα μπορεί μέλος ΔΕΠ να αναλάβει επίβλεψη και 2ης ΠΕ κατά το ίδιο εξάμηνο.
2. Κάθε θέμα ΠΕ εκπονείται από δύο Φοιτητές, αν όμως υπάρχουν κενές θέσεις εκπόνησης ΠΕ και συμφωνεί τόσο το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, όσο και ο Φοιτητής, μπορεί να ανατεθεί η εκπόνηση θέματος ΠΕ και σε ένα Φοιτητή.
3. Η ανακοίνωση των θεμάτων εκπόνησης ΠΕ, κατά Τομέα και μέλος ΔΕΠ, πραγματοποιείται από τη Γραμματεία του Τμήματος, η οποία συγκεντρώνει τους σχετικούς πίνακες από τους Τομείς, ένα μήνα πριν από την έναρξη των εξετάσεων του Εαρινού (για εκπόνηση από το ερχόμενο Χειμερινό Εξάμηνο) και του Χειμερινού Εξαμήνου (για εκπόνηση από το ερχόμενο Εαρινό εξάμηνο). Στην ίδια ανακοίνωση περιλαμβάνονται και τα ειδικότερα κριτήρια επιλογής (Προϋποθέσεις Θέματος).
4. Δεν επιτρέπεται η άτυπη ή πρώιμη ανάθεση θέματος ΠΕ σε Φοιτητές, εάν δεν ακολουθηθεί σχολαστικά η διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
5. Μετά την έγκαιρη ανακοίνωση των θεμάτων οι φοιτητές έχουν στη διάθεσή τους ικανό χρονικό διάστημα για να έρθουν σε επαφή με τα μέλη ΔΕΠ για πρόσθετες πληροφορίες ως προς τα θέματα και τις πρόσθετες απαιτήσεις (π.χ. παρουσία στο Εργαστήριο ή σε άλλα Εργαστήρια Δημόσιων ή Ιδιωτικών Οργανισμών, εργαστηριακός φόρτος, πιθανές δυσκολίες), ώστε να αποκτήσουν πληρέστερη άποψη πριν προχωρήσουν σε επιλογή θέματος. Ακόμη, με την έγκαιρη ανακοίνωση των θεμάτων και των σχετικών προϋποθέσεων, θα είναι έτοιμοι να διαμορφώσουν εναλλακτικές επιλογές και θα είναι σε θέση να επιλέξουν τα μαθήματα στα οποία θα καταβάλουν μεγαλύτερη προσπάθεια κατά τις επικείμενες εξετάσεις.

Τρόπος επιλογής Φοιτητών για την Πτυχιακή Εργασία (Άρθρο 4)

Αμέσως μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων της περιόδου Σεπτεμβρίου και των εξετάσεων του Χειμερινού εξαμήνου, και σε 10ήμερη προθεσμία που ανακοινώνει η Γραμματεία του Τμήματος, οι Φοιτητές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 υποβάλλουν αίτηση σε ειδικό έντυπο, χορηγούμενο από τη Γραμματεία του Τμήματος.

Ακολουθεί από τη Γραμματεία η κατάταξη των Φοιτητών κατά ενότητα γνωστικού αντικείμενου. Για την επιλογή λαμβάνεται υπόψη μόνο η πρώτη προτίμηση των φοιτητών και ως κριτήριο επιλογής το άθροισμα των βαθμών στα μαθήματα στα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς (άρθρο 2, παρ. 2 & 3)

διπλασιαζόμενου όμως του βαθμού των μαθημάτων της προϋπόθεσης του θέματος (άρθρο 2, παρ.3). Σε περίπτωση ύπαρξης κενών θέσεων, ακολουθεί νέα επιλογή, λαμβάνοντας υπόψη τη δεύτερη προτίμηση των Φοιτητών, ακολουθώντας την τρίτη και ούτω καθεξής.

Εκπόνηση ΠΕ (Άρθρο 5)

1. Η εκπόνηση ανατεθέντος θέματος ΠΕ δεν είναι δυνατόν να εκκρεμεί επί μακρόν. Η διάρκεια εκπόνησης ΠΕ (περιλαμβανομένων των σταδίων: βιβλιογραφικής ενημέρωσης, πειραματικού μέρους, συγγραφής, αρχικής διόρθωσης και τελικής παρουσίασης) δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δύο εκπαιδευτικά εξάμηνα. Σε αντίθετη περίπτωση το θέμα παραπέμπεται με εισήγηση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, όπου θα αποφασισθεί αν θα δοθεί παράταση ή θα γίνει αλλαγή θέματος-επιβλέποντος.
2. Σε περίπτωση που το μέλος ΔΕΠ διαπιστώσει καθυστέρηση ή αδιαφορία εκ μέρους των Φοιτητών που ως αποτέλεσμα έχει το βραδύ ρυθμό εκπόνησης της ΠΕ ή τη δέσμευση πειραματικής συσκευής και μέσων, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από άλλους Φοιτητές, υποβάλλει γραπτή έκθεση προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, με την οποία μπορεί να ζητήσει την έγκαιρη ακύρωση του ανατεθέντος θέματος, ώστε να μπορέσει να αναθέσει το ίδιο ή ανάλογο θέμα σε άλλους φοιτητές κατά το επόμενο εξάμηνο.
3. Σε ανάλογη ενέργεια με αυτήν που περιγράφεται στο προηγούμενο άρθρο, μπορούν να προβούν και οι φοιτητές που τους ανετέθη θέμα ΠΕ, εάν διαπιστώσουν ελλιπή επίβλεψη και βοήθεια εκ μέρους του μέλους ΔΕΠ ή καταστάσεις που θα οδηγήσουν σε καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της ΠΕ.

Εξέταση – Βαθμολόγηση ΠΕ (Άρθρο 6)

1. Η αξιολόγηση της ΠΕ θα γίνεται από Τριμελή Επιτροπή, του οικείου Τομέα, στην οποία θα συμμετέχει και το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ. Μετά την εκπόνηση της ΠΕ και διόρθωση του αρχικού κειμένου από το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, η ΠΕ τυπώνεται στην οριστική της μορφή η οποία θα είναι ενιαία και σύμφωνη με υπόδειγμα που θα καθοριστεί και διανέμεται στα υπόλοιπα μέλη ΔΕΠ της Τριμελούς Επιτροπής. Αντίτυπο της ΠΕ κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Η Γραμματεία χορηγεί στο επιβλέπον μέλος ΔΕΠ βαθμολογικό έντυπο στο οποίο θα βαθμολογηθούν χωριστά (στη βαθμολογική κλίμακα 0-10) τα ακόλουθα σημεία αξιολόγησης:

· Ποιότητα περιεχομένου και εμφάνισης της ΠΕ (βαθμολογία κοινή και για τους 2 Φοιτητές)

και για κάθε Φοιτητή χωριστά:

· Ποιότητα προφορικής παρουσίασης

· Γνώσεις στο ειδικότερο θέμα της ΠΕ και βιβλιογραφική ενημέρωση επί του θέματος

· Γνώσεις στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο του θέματος της ΠΕ

· Συνέπεια εργασίας και καλή εργαστηριακή πρακτική κατά την εκπόνηση της ΠΕ

Το έντυπο συμπληρώνεται, υπογράφεται από τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής και επιστρέφεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Η μέση βαθμολογία όλων των επιμέρους σημείων για κάθε φοιτητή, στρογγυλευμένη στην πλησιέστερη μονάδα συνιστούν το βαθμό ΠΕ που καταχωρίζεται στην αναλυτική βαθμολογία κάθε Φοιτητή.

2. Οι ως άνω εξετάσεις πραγματοποιούνται ενώπιον ακροατηρίου και αποκλειστικά κατά τη διάρκεια των κανονικών εξεταστικών περιόδων του ακαδημαϊκού έτους.

Γενικές Διατάξεις (Άρθρο 7)

1. Κάθε θέμα που θα προκύψει κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και δεν προβλέπεται από αυτόν, διευθετείται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, που ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη φύση του μπορεί να το παραπέμψει προς επίλυση στις ΓΣ των Τομέων ή του Τμήματος

2. Επιβαλλόμενες για ουσιαστικούς λόγους τροποποιήσεις ή προσθήκες στον παρόντα κανονισμό, αποφασίζονται μόνο από τη ΓΣ του Τμήματος με εισήγηση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών

3.1.4 Πώς κρίνεται τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το Τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας ERASMUS ενώ έχει συνάψει και συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

ΗΝΩΜΕΝΟ Cardiff University ΒΑΣΙΛΕΙΟ

ΓΑΛΛΙΑ Universite Rene Descartes (Paris V)

ΓΑΛΛΙΑ Universite de Rouen

ΓΕΡΜΑΝΙΑ Johann Wolfgang Goethe Universitat

Frankfurt am Main
 ΙΣΠΑΝΙΑ Universitat de Barcelona
 ΓΑΛΛΙΑ Université d' Aix-Marseille
 ΙΤΑΛΙΑ Sapienza-Università di Roma ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Salerno ΑΥΣΤΡΙΑ Universität Wien
 ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad Complutense de Madrid
 ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad de Salamanca
 ΓΑΛΛΙΑ Université de Strasbourg
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Parma
 ΒΕΛΓΙΟ Katholieke Universiteit Leuven ΚΡΟΑΤΙΑ University of Zagreb
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Napoli Federico II
 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ Universidade do Porto
 ΓΕΡΜΑΝΙΑ Universität Regensburg ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad de Valencia
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi della Calabria
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Ferrara
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Firenze
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Modena e Reggio Emilia
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Perugia
 ΑΥΣΤΡΙΑ Leopold-Franzens-Universität Innsbruck
 ΓΑΛΛΙΑ Université de Franche-Comte ΠΟΛΩΝΙΑ Medical University of Lubli

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας υπάρχει συμμετοχή τόσο φοιτητών όσο και διδασκόντων από το εξωτερικό αλλά και ταυτόχρονη παρουσία μελών ΔΕΠ και φοιτητών του Τμήματος σε αντίστοιχα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η κινητικότητα τόσο των φοιτητών όσο και των μελών ΔΕΠ από και προς Πανεπιστήμια του εξωτερικού την τελευταία πενταετία

	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ		
	ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
2012-2013	12	12	4
2013-2014	15	11	1
2014-2015	11	5	2
2015-2016	24	8	1
ΣΥΝΟΛΑ	103	61	13

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας εφαρμόζεται το σύστημα ECTS για τη μεταφορά διδακτικών μονάδων.

Κάθε ακαδημαϊκό έτος οργανώνονται ημερίδες ενημέρωσης των φοιτητών για τα προγράμματα αυτά και για το σύστημα ECTS.

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τη λήψη πτυχίου από όλους τους φοιτητές. Είναι διάρκειας ενός έτους και εξασκείται σε φαρμακείο ανοιχτό στο κοινό ή σε φαρμακείο Νοσοκομειακής μονάδας. Επισημαίνεται όμως ότι η πρακτική άσκηση των φοιτητών σε φαρμακείο ανοιχτό στο κοινό και Νοσοκομείο, αν και εμπεριέχεται στο πρόγραμμα σπουδών δεν βρίσκεται υπό την εποπτεία του Τμήματος. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει τον συντονισμό και βελτίωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών. Γίνονται συνεχείς προσπάθειες από τους εκάστοτε Προέδρους του Τμήματος για την ανάληψη της εποπτείας της πρακτικής άσκησης αλλά και για τη μείωση της διάρκειάς της από 12 σε 6 μήνες σύμφωνα με τα ισχύοντα στις περισσότερες από τις χώρες της ΕΕ αλλά και με τα σχόλια των κριτών κατά την εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος (Ιούλιος 2013).

Συνήθως δεν υπάρχει σύνδεση του αντικειμένου της πρακτικής άσκησης με την εκπόνηση πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας. Αποτελεί όμως σημαντικό παράγοντα εύρεσης εργασίας μετά την απόκτηση του πτυχίου για πολλούς από τους απόφοιτους του τμήματος.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁴ (α)

Τμήμα Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 13 του Ν.2083/1992.

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

«ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ»

Στόχος του ΠΜΣ

α. Η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας στο πεδίο των Φαρμακευτικών Επιστημών. Ειδικότερα, οι μεταπτυχιακές σπουδές αποβλέπουν στην προσφορά εξειδίκευσης σε νέους επιστήμονες τόσο στην ευρύτερη περιοχή των Φαρμακευτικών Επιστημών όσο και σε επί μέρους κλάδους με στόχο την ανάδειξη επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην εκπαιδευτική, ερευνητική και παραγωγική ανάπτυξη της χώρας μας.

β. Το ΠΜΣ έχει επίσης ως στόχο τη δημιουργία μεταπτυχιακών σπουδών διεθνούς επιπέδου, οι οποίες θα συγκρατούν ένα μεγάλο μέρος του επιστημονικού δυναμικού που καταφεύγει στο εξωτερικό για αντίστοιχες σπουδές.

Για να επιτευχθούν οι ανωτέρω στόχοι το Τμήμα Φαρμακευτικής επιδιώκει συνεργασία με άλλα Τμήματα της Σχολής Επιστημών Υγείας αλλά και ευρύτερα άλλων Τμημάτων του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και τη σύνδεση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τη Βιομηχανία και την Παραγωγή.

Με την υπ' αριθ. 57/15-5-2015 (ΦΕΚ 1175/τ.Β' /19-6-2015) Πράξη Πρύτανη και την από 19-6-2015 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος Φαρμακευτικής απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στις εξής Ειδικεύσεις:

1. «Κλινική Φαρμακευτική»
2. «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Νέων Φαρμακευτικών Ενώσεων»:
 - Κατεύθυνση: Φαρμακευτική Χημεία
 - Κατεύθυνση: Φαρμακολογία
 - Κατεύθυνση: Ραδιοφαρμακευτική Χημεία
3. «Φαρμακευτική Ανάλυση – Έλεγχος Ποιότητας»
4. «Απομόνωση, Ανάπτυξη, Παραγωγή και Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων»
5. «Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία»

Οι ειδικεύσεις ΠΜΣ που λειτουργούν στο Τμήμα είναι όλες διάρκειας τριών εξαμήνων ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε ενενήντα (90) κατ' έτος.

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.⁵

Με σκοπό να επιτευχθούν οι στόχοι του ΠΜΣ, το Τμήμα Φαρμακευτικής συνεργάζεται με άλλα Τμήματα του ιδίου ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και επιδιώκεται η σύνδεση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τη Φαρμακευτική Βιομηχανία, τα Νοσοκομεία και με άλλους παραγωγικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα: α) Στην ειδίκευση «Κλινική Φαρμακευτική» για την εκπαίδευση των φοιτητών μετέχουν, εκτός από τα μέλη ΔΕΠ του Εργαστηρίου Βιοφαρμακευτικής-Φαρμακοκινητικής του Τμήματος Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ, άλλα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής (ΕΚΠΑ), μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής (ΕΚΠΑ) καθώς και εξειδικευμένοι (κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος) ιατροί ή επιστήμονες που εργάζονται σε μεγάλα Νοσηλευτικά Ιδρύματα της Αθήνας ή Οργανισμούς (πχ. ΕΟΦ) β) Οι διδάσκοντες της κατεύθυνσης Ραδιοφαρμακευτική Χημεία, είναι μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ και Ερευνητές από το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος».

3.2.3 Πώς κρίνεται τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους

⁴ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για καθένα από τα ΠΜΣ.

⁵ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

3.2.3.1. Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Η αξιολόγηση του ΠΜΣ από τους αποφοίτους είναι αρκετά αποτελεσματική στον έλεγχο της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Οι περισσότεροι από τους αποφοίτους είναι ευχαριστημένοι από την ποιότητα των σπουδών τους. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ερευνητική κατάρτιση και την παραγωγή πρωτότυπης διπλωματικής εργασίας με αποτέλεσμα οι περισσότεροι απόφοιτοι να βρίσκουν εργασία στη Φαρμακευτική Βιομηχανία στην Ελλάδα ή/και στο εξωτερικό, σε Υπηρεσίες Υγείας (Νοσοκομεία, Ασφαλιστικά Ταμεία, ΕΟΦ) ή να συνεχίζουν τις σπουδές τους με σκοπό την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα στην Ελλάδα ή/και στο εξωτερικό (με υποτροφία).

Πιο συγκεκριμένα για τις διαφορετικές ειδικεύσεις:

1. Ειδίκευση «Κλινική Φαρμακευτική»

Από το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 στο Τμήμα Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών άρχισε η λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης στην Κλινική Φαρμακευτική.

Η Κλινική Φαρμακευτική είναι ειδίκευση που έχει σαν αντικείμενο τις δραστηριότητες και υπηρεσίες του κλινικού φαρμακοποιού που στοχεύουν στην προώθηση της σωστής χρήσης των φαρμάκων και των ιατρικών συσκευών (medical devices) από τον ασθενή. Η λέξη «Κλινική» δεν υπονοεί μόνο δραστηριότητες σε νοσοκομεία, αλλά περιλαμβάνει και όλες τις υπηρεσίες των φαρμακοποιών που προσφέρουν ανάλογες υπηρεσίες, όπως οι νοσοκομειακοί φαρμακοποιοί, οι φαρμακοποιοί του φαρμακείου, οι φαρμακοποιοί των ιδιωτικών κλινικών, των οίκων ευγηρίας κ.λπ.

Στη βάση αυτή, τα μαθήματα που διδάσκονται στα πλαίσια του ΠΜΣ «Κλινική Φαρμακευτική» έχουν σαν σκοπό την παροχή των απαραίτητων γνώσεων στο φαρμακοποιό ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει τα πάσης φύσεως προβλήματα που προκύπτουν κατά τη χορήγηση και χρήση των φαρμάκων.

2. Ειδίκευση «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Νέων Φαρμακευτικών Ενώσεων»

Στόχος της συγκεκριμένης ειδίκευσης είναι η γνώση σε βάθος της ιδιαίτερα απαιτητικής και πολυσύνθετης διαδικασίας ανακάλυψης, μελέτης και αξιολόγησης νέων φαρμακευτικών ενώσεων που είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, τόσο για τον ερευνητή που θα εμβαθύνει μελλοντικά στο πεδίο της Φαρμακευτικής Χημείας (in silico σχεδιασμός και σύνθεση φαρμακομορίων, πειραματική μελέτη της δομής συμπλόκων υποδοχέα-φαρμάκου κλπ), Φαρμακολογίας και Ραδιοφαρμακευτικής Χημείας όσο και για τον επιστήμονα που θα εργασθεί σε κρατικές υπηρεσίες, ή στη Φαρμακευτική Βιομηχανία και πρέπει να διαθέτει ιδιαίτερες δεξιότητες για την επίλυση προβλημάτων που άπτονται της ορθής διαχείρισης των φαρμάκων. Παράλληλα είναι προσόντα χρήσιμα και για το κοινωνικό σύνολο, καθώς σχετίζονται με το σημαντικότερο ζήτημα της ασφάλειας και ορθής χρήσης των φαρμάκων. Το Τμήμα Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ έχει μεγάλη παράδοση στο πεδίο του σχεδιασμού και της ανάπτυξης φαρμακομορίων.

Το ΠΜΣ Ραδιοφαρμακευτική Χημεία είναι το μοναδικό στην Ελλάδα που ασχολείται με το αντικείμενο της Ραδιοφαρμακευτικής. Το πρόγραμμα εφοδιάζει τους φοιτητές με γνώσεις (θεωρητικές αλλά και εφαρμοσμένες) στην κατεύθυνση των σύγχρονων ιατρικών και διαγνωστικών εφαρμογών των ραδιοφαρμακευτικών προϊόντων. Οι κάτοχοι του αντίστοιχου ΜΔΕ έχουν τα απαιτούμενα προσόντα για να στελεχώσουν Νοσοκομεία και μονάδες παραγωγής ραδιοφαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα (ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος») και στο εξωτερικό.

Το ΠΜΣ με κατεύθυνση στην Φαρμακολογία είναι από τα νεώτερα ΠΜΣ του Τμήματος (έναρξη λειτουργίας το 2015). Το πρόγραμμα εφοδιάζει τους φοιτητές με γνώσεις που άπτονται σε όλα τα πεδία της φαρμακολογίας (από μοριακή έως και κλινική φαρμακολογία). Οι φοιτητές κάνουν την πρακτική τους άσκηση σε Φαρμακευτικές Βιομηχανίες στο πεδίο των Κλινικών Μελετών. Οι κάτοχοι του ΠΜΣ με κατεύθυνση στην Φαρμακολογία έχουν όλα τα απαιτούμενα προσόντα για να στελεχώσουν Φαρμακευτικές Βιομηχανίες, Νοσοκομεία Δημόσιους Οργανισμούς αλλά και για να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο επίπεδο της διδακτορικής διατριβής.

3. Ειδίκευση «Φαρμακευτική Ανάλυση- Έλεγχος ποιότητας»

Το ΠΜΣ Φαρμακευτική Ανάλυση- Έλεγχος ποιότητας έχει στόχο τη δημιουργία μεταπτυχιακών σπουδών διεθνούς επιπέδου, οι οποίες θα συγκρατούν ένα μεγάλο μέρος του επιστημονικού δυναμικού που καταφεύγει στο εξωτερικό για αντίστοιχες σπουδές. Το ΠΜΣ λειτουργεί με επιτυχία πάνω από 20 έτη, και εκπαιδεύει μεταπτυχιακούς φοιτητές στο πεδίο Φαρμακευτική Ανάλυση- Έλεγχος Ποιότητας. Σε αυτό το πεδίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται έλεγχοι ταυτότητας, καθαρότητας, περιεκτικότητας και σταθερότητας φαρμακευτικών ενώσεων, ως πρώτων υλών, και εντός φαρμακευτικών σκευασμάτων καθώς και αναλύσεις ενώσεων φαρμακευτικού ενδιαφέροντος (φαρμακευτικές ενώσεις, μεταβολίτες κλπ.) σε βιολογικά υγρά και ιστούς με σύγχρονες αναλυτικές τεχνικές (HPLC, LC-MS, GC-MS, κλπ). Επιπλέον περιλαμβάνει την ανάπτυξη νέων αναλυτικών μεθόδων με εφαρμογή σε αναλύσεις προϊόντων φαρμακευτικού ενδιαφέροντος.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εφοδιάζονται με γνώσεις σχετικά με ορισμένες από τις πιο σύγχρονες αναλυτικές τεχνικές. Στις σύγχρονες εξελίξεις της Φαρμακευτικής Ανάλυσης περιλαμβάνονται επίσης η ανάπτυξη νέων μεθόδων για μελέτες γονιδιωματικής, πρωτεομικής, και μεταβολομικής.

4. Ειδικευση «Απομόνωση, Ανάπτυξη, Παραγωγή και Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων»

Στη ραγδαία ανάπτυξη του τομέα των φυσικών προϊόντων (φάρμακα, καλλυντικά, προϊόντα ειδικής διατροφής) ένα πρόγραμμα που σχετίζεται με την ειδικευση στην κατεύθυνση αυτή σε ένα Τμήμα Φαρμακευτικής θεωρείται απαραίτητο. Το πρόγραμμα εφοδιάζει τους φοιτητές με γνώσεις (θεωρητικές, αλλά και εφαρμοσμένες) στην κατεύθυνση των σύγχρονων εφαρμογών των βιοδραστικών φυσικών προϊόντων. Οι περισσότεροι απόφοιτοι του προγράμματος βρίσκουν εργασία στην ελεύθερη αγορά, ενώ περίπου 50 % από τους φοιτητές που έχουν αποφοιτήσει συνεχίζουν με την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος και ένα μικρό ποσοστό εργάζεται σε ερευνητικά κέντρα ή πανεπιστήμια της Ευρώπης. Επομένως, το υπάρχον μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη Φαρμακογνωσία ανταποκρίνεται πλήρως στους στόχους του Τμήματος Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

5. Ειδικευση «Κοσμητολογία – Δερματοφαρμακολογία»

Η Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία αφορά ευρύτερα τον χώρο της θεραπείας και καλής υγείας του δέρματος με έμφαση στις τοπικές μορφές δηλαδή στα καλλυντικά και φαρμακευτικά – ιατροτεχνολογικά σκευάσματα του δέρματος. Οι φοιτητές εμβαθύνουν τόσο σε θέματα φαρμακολογίας – τοξικολογίας του δέρματος όσο και την παρασκευή και αξιολόγηση τοπικών φαρμακοτεχνικών και καλλυντικών μορφών καθώς και την προκλινική και κλινική αξιολόγηση αυτών. Ο στόχος είναι η δημιουργία εξειδικευμένων επαγγελματιών οι οποίοι θα μπορούν να ασχοληθούν στην βιομηχανία τοπικών φαρμάκων – καλλυντικών, στα νοσοκομεία, σε υπηρεσίες υγείας καθώς και στην έρευνα στον χώρο της φαρμακολογίας του δέρματος. Η ανταπόκριση στο πρόγραμμα προς στιγμήν κρίνεται από τον μεγάλο αριθμό των αιτήσεων σε σχέση με τους εισακτέους.

3.2.3.2. Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το πρόγραμμα σπουδών δημοσιοποιείται μέσω του οδηγού μεταπτυχιακών σπουδών του τμήματος Φαρμακευτικής (<http://www.pharm.uoa.gr/metaptyxiakes-spydes/geniko-programma-metaptyxiakon-spydon.html>).

3.2.3.3. Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση του επιπέδου των Μεταπτυχιακών Σπουδών που παρέχει το Τμήμα Φαρμακευτικής του Ε.Κ.Π.Α., ώστε να παραμένει σε επίπεδο σύμφωνο με τα διεθνή πρότυπα, το ΠΜΣ υφίσταται συνεχώς επικαιροποίηση των προσφερόμενων μαθημάτων, ενώ σημαντικό ρόλο παίζει και η συνεργασία, στα πλαίσια της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας με Ερευνητικά Ινστιτούτα, με Ελληνικές και Πολυεθνικές Φαρμακευτικές Βιομηχανίες, με Νοσοκομεία και άλλους παραγωγικούς φορείς.

3.2.3.4. Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος γνωρίζουν την επαγγελματική πορεία των μεταπτυχιακών φοιτητών παρόλο που δεν υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής τους πορείας.

3.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;⁶

3.2.4.1. Δομή - Βασικά Χαρακτηριστικά του ΠΜΣ (Ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων. Ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων. Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων)

Η δομή του ΠΜΣ παρουσιάζεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του <http://www.pharm.uoa.gr>. Το ποσοστό των μαθημάτων π.χ. ειδίκευσης/κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων είναι διαφορετικό για κάθε

⁶ Συμπληρώστε τους Πίνακες 13.1 και 13.2.

ειδίκευση/κατεύθυνση. Το πρόγραμμα λειτουργεί με βάση εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος είναι εναρμονισμένος με την ισχύουσα νομοθεσία. Στο Γενικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φαρμακευτικής γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού λειτουργίας του Γενικού Π.Μ.Σ και την Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Στις ειδικεύσεις «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Νέων Φαρμακευτικών Ενώσεων», «Φαρμακευτική Ανάλυση – Έλεγχος Ποιότητας», γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Φαρμακευτικής, Χημείας, Χημικών Μηχανικών, Βιολογίας και Ιατρικής και συναφών τμημάτων ΑΕΙ/ΤΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Στην ειδίκευση «Απομόνωση, Ανάπτυξη, Παραγωγή και Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων» γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Φαρμακευτικής, Χημείας, Χημικών Μηχανικών, Βιολογίας, Ιατρικής, Επιστήμης Υλικών, Κτηνιατρικής και Γεωπονικής Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και συναφών Τμημάτων Τ.Ε.Ι.

Στην Ειδίκευση «Κλινική Φαρμακευτική» γίνονται μόνο δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Φαρμακευτικής Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Στην Ειδίκευση «Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία», γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Φαρμακευτικής, Χημείας, Χημικών Μηχανικών, Βιολογίας, Ιατρικής, Βιολογικών Εφαρμογών-Βιοτεχνολογίας και Βιοχημείας Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής

3.2.4.2. Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Κατά τη διάρκεια των σπουδών για τη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθούν μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια, να κάνουν κλινική ή/και πρακτική εξάσκηση σε Νοσοκομείο ή/και Βιομηχανία, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό κάθε ειδίκευσης (Α', Β' εξάμηνο), και να εκπονήσουν Διπλωματική Εργασία (Α'-Γ' ή Β'-Γ'). Δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων.

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής εγγεγραμμένος στο Π.Μ.Σ. μπορεί να αποκτήσει το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα της Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) εφόσον έχει συμπληρώσει εννενήντα (90) Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ) οι οποίες προέρχονται από μαθήματα και διπλωματική εργασία. Κάθε ειδίκευση αποδίδει 48-56 Π.Μ. στη διπλωματική εργασία και τις υπόλοιπες σε μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια, κλινική ή/και πρακτική εξάσκηση σε Νοσοκομείο ή/και Βιομηχανία κλπ.

3.2.4.3. Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων; Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;

Η ύλη των μαθημάτων οργανώνεται και επικαιροποιείται κάθε ακαδημαϊκό έτος από τους διδάσκοντες. Δεν υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων. Υπάρχει πιθανότητα μικρής επικάλυψης με κάποια προπτυχιακά μαθήματα δεδομένου ότι στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι άλλων ειδικοτήτων εκτός του φαρμακοποιού. Στο ΠΜΣ δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων. Οι φοιτητές σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση έχουν τη δυνατότητα μόνο μιας επαναληπτικής εξέτασης σε κάθε μάθημα.

Όλα τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα το ΠΜΣ να λειτουργεί με επιτυχία και να εκπαιδεύει μεταπτυχιακούς φοιτητές πάνω από 20 έτη.

3.2.4.4. Δομή και Βασικά χαρακτηριστικά ΠΜΣ ανά ειδίκευση

1. Ειδίκευση «Κλινική Φαρμακευτική»

Η δομή του ΠΜΣ παρουσιάζεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του <http://www.pharm.uoa.gr/metaptixiakesspoydes.html>.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους για τη λήψη ΜΔΕ οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν μαθήματα, να κάνουν Κλινική Πρακτική εξάσκηση και να εκπονήσουν Ερευνητική Διπλωματική Εργασία.. Στα πλαίσια του ΠΜΣ οι φοιτητές παρακολουθούν διαλέξεις από Έλληνες ή ξένους επιστήμονες που

προσκαλούνται για το σκοπό αυτό ώστε να βρίσκονται πάντα σε επαφή με τα σύγχρονα ρεύματα της Επιστήμης. Μεγάλο μέρος της εκπαίδευσής τους (5 ημερολογιακούς μήνες) περιλαμβάνει τη συμμετοχή τους στην καθημερινή κλινική πράξη σε διαφόρων ειδικοτήτων κλινικές των μεγάλων Νοσοκομείων της Αττικής. Στα πλαίσια αυτά οι φοιτητές υποχρεούνται σε βιβλιογραφική ενημέρωση και παρουσίαση-πρόταση της φαρμακοθεραπείας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ασθενών κατά την καθημερινή ιατρική αξιολόγηση στις παραπάνω κλινικές. Επίσης υποχρεούνται να αξιολογήσουν τη φαρμακοθεραπεία ορισμένων περιπτώσεων από αυτές που παρουσιάζονται στις κλινικές, που κρίνονται ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες, και να καταθέσουν κάθε αξιολόγηση ή «case report» στον υπεύθυνο διδάσκοντα της κλινικής πρακτικής. Τα «case reports» βαθμολογούνται από έμπειρους κλινικούς φαρμακοποιούς και συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό του ΜΔΕ στην Κλινική Φαρμακευτική.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 για διευκόλυνση των μεταπτυχιακών φοιτητών, έγινε μια επαναξιολόγηση τόσο των διδασκόμενων μαθημάτων όσο και των ωρών διδασκαλίας με αποτέλεσμα να επιτευχθεί μια συμπύκνωση του χρόνου διάρκειας του προγράμματος από 24 σε 18 μήνες. Η προσαρμογή αυτή, παρόλη τη μείωση της διάρκειας του προγράμματος, βελτίωσε τη ποιότητά του. Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου, το οποίο αρχίζει το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές ξεκινούν την εκπόνηση ερευνητικής διπλωματικής εργασίας και, παράλληλα, παρακολουθούν υποχρεωτικά 5 μαθήματα, που καλύπτουν τα αντικείμενα κλινικής φαρμακολογίας, παθοφυσιολογίας, εφαρμογής εργαστηριακών και αναλυτικών μεθόδων στη διάγνωση και θεραπευτική παρακολούθηση ασθενών, βιοστατιστικής, προχωρημένης βιοφαρμακευτικής και προχωρημένης και εφαρμοσμένης φαρμακοκινητικής. Η διδασκαλία των μαθημάτων κλινικής φαρμακολογίας και παθοφυσιολογίας συνεχίζεται και κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου, εμπλουτισμένη με πολύ μεγαλύτερο αριθμό νοσημάτων. Επίσης, στο 2^ο εξάμηνο σπουδών, οι φοιτητές αρχίζουν να ασχολούνται με περισσότερο πρακτικά θέματα, όπως είναι η μελέτη ενδιαφέρουσων περιπτώσεων και προβλημάτων φαρμακευτικής θεραπείας που εμφανίζονται στη κλινική πράξη. Στο τρίτο εξάμηνο πραγματοποιείται πολύωρη εφαρμοσμένη πρακτική άσκηση σε νοσοκομειακές κλινικές διαφόρων ειδικοτήτων και ολοκληρώνεται η διπλωματική εργασία.

Τα μεταπτυχιακά μαθήματα έχουν ως σκοπό την παροχή των απαραίτητων γνώσεων στο φαρμακοποιό ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει τα πάσης φύσεως προβλήματα που προκύπτουν κατά τη χορήγηση και χρήση των φαρμάκων. Ειδικότερα επικεντρώνονται στα καθήκοντα των κλινικών φαρμακοποιών, έτσι ώστε οι φαρμακοποιοί να αποκτήσουν τις γνώσεις και τη δυνατότητα να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση των καταλληλότερων θεραπευτικών φαρμακευτικών σχημάτων, να ενημερώνουν το γιατρό για τις πιο πρόσφατες πληροφορίες που υπάρχουν για τις θεραπευτικές και τοξικολογικές ιδιότητες των φαρμάκων, να ενημερώνουν το νοσηλευτικό προσωπικό για τη σωστή χορήγηση των φαρμάκων, να συνεισφέρουν στο σχεδιασμό και την εκτέλεση κλινικών μελετών για τη βελτίωση της φαρμακοθεραπείας και άλλα.

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής εγγεγραμμένος στο Π.Μ.Σ. μπορεί να αποκτήσει το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα της Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στην «Κλινική Φαρμακευτική» εφόσον έχει συμπληρώσει ενενήντα (90) Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ) οι οποίες προέρχονται από:

1. **Μαθήματα:** Οι τριάντα τρεις (33) Π.Μ προέρχονται από τα 7 υποχρεωτικά μαθήματα του προγράμματος.
2. **Κλινική πρακτική:** Οι είκοσι οκτώ (28) από τις Π.Μ: προέρχονται από την κλινική πρακτική εξάσκηση των φοιτητών σε διαφόρων ειδικοτήτων κλινικές των μεγάλων Νοσοκομείων της Αττικής (5 μήνες)
3. **Ερευνητική Διπλωματική Εργασία:** Ο φοιτητής πρέπει να εκπονήσει επιτυχώς την Ερευνητική Διπλωματική Εργασία που θα του ανατεθεί και η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητως πρωτότυπο ερευνητικό τμήμα. Η Διπλωματική εργασία προσφέρει στο φοιτητή είκοσι οκτώ (28) Π.Μ.

2. Ειδίκευση «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Νέων Φαρμακευτικών Ενώσεων»

Σε κάθε κατεύθυνση (Φαρμακευτική Χημεία, Ραδιαφαρμακευτική Χημεία, Φαρμακολογία) υπάρχουν μαθήματα κορμού και μαθήματα επιλογής, στα οποία η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική και προσφέρουν ένα στέρεο υπόβαθρο στην επιστήμη του Σχεδιασμού και Ανάπτυξη Φαρμακευτικών Ενώσεων.

Στην κατεύθυνση «Φαρμακευτική Χημεία» τα παρεχόμενα μαθήματα κορμού είναι: Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία Ι, Βιοχημική και Μοριακή Φαρμακολογία, Στρατηγική Σύνθεσης Φαρμακομορίων / Προχωρημένη Οργανική Χημεία, Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία ΙΙ, Φασματοσκοπικές Μέθοδοι Ι, Φασματοσκοπικές Μέθοδοι ΙΙ. Τα μαθήματα επιλογής είναι: Στατιστικές μέθοδοι και εφαρμογές τους στις Φαρμακευτικές Επιστήμες, Προχωρημένη Φαρμακολογία, Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση, Νομοθεσία-Regulatory affairs, Έλεγχος Ποιότητας. Επίσης, είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση σε βιομηχανία επί 3 εβδομάδες καθώς και η παρακολούθηση 20 ωρών διδασκαλίας σεμιναρίων, που οργανώνονται από το Τμήμα Φαρμακευτικής.

27 ΠΜ συμπληρώνονται από τα υποχρεωτικά μαθήματα και 13 ΠΜ από μαθήματα επιλογής. Η διπλωματική εργασία, που είναι εργαστηριακή και ιδιαίτερα απαιτητική, λαμβάνει 50 ΠΜ.

Στην κατεύθυνση «Φαρμακολογία» τα παρεχόμενα μαθήματα κορμού είναι: Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία Ι, Βιοχημική και Μοριακή Φαρμακολογία, Προχωρημένη Φαρμακολογία, Κλινική

Φαρμακολογία/Παθολογία, Στατιστικές μέθοδοι και εφαρμογές τους στις Φαρμακευτικές Επιστήμες. Τα μαθήματα επιλογής είναι: Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση, Σταθερότητα Φαρμακευτικών Προϊόντων. Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία ΙΙ, Φασματοσκοπικές Μέθοδοι Ι, Φασματοσκοπικές Μέθοδοι ΙΙ. Επίσης, είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση σε βιομηχανία ή Νοσοκομείο (6 ΠΜ), καθώς και η παρακολούθηση 20 ωρών διδασκαλίας σεμιναρίων, που οργανώνονται από το Τμήμα Φαρμακευτικής. 29 ΠΜ συμπληρώνονται από τα υποχρεωτικά μαθήματα και 4 ΠΜ από μαθήματα επιλογής. Η διπλωματική εργασία, που είναι εργαστηριακή και ιδιαίτερα απαιτητική, λαμβάνει 56 ΠΜ.

Στην κατεύθυνση «Ραδιοφαρμακευτική Χημεία» τα παρεχόμενα μαθήματα κορμού είναι: Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία Ι, Βιοχημική και Μοριακή Φαρμακολογία, Προχωρημένη Ραδιοφαρμακευτική Χημεία, Σύνθεση και Παραγωγή Ραδιοφαρμάκων. Τα μαθήματα επιλογής είναι: Στρατηγική Σύνθεσης Φαρμακομορίων / Προχωρημένη Οργανική Χημεία, Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία ΙΙ, Φασματοσκοπικές Μέθοδοι Ι, Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση, Νομοθεσία-Regulatory affairs, Έλεγχος Ποιότητας. Επίσης, είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση σε βιομηχανία ή Νοσοκομείο (6 ΠΜ), καθώς και η παρακολούθηση 20 ωρών διδασκαλίας σεμιναρίων, που οργανώνονται από το Τμήμα Φαρμακευτικής.

20 ΠΜ συμπληρώνονται από τα υποχρεωτικά μαθήματα. Ο φοιτητής υποχρεούται πέραν των υποχρεωτικών μαθημάτων να επιλέξει τα μαθήματα επιλογής έτσι ώστε να συμπληρώνεται τουλάχιστον ο αριθμός των 90 Π.Μ. Η διπλωματική εργασία, που είναι εργαστηριακή και ιδιαίτερα απαιτητική, λαμβάνει 50 ΠΜ.

3. Ειδίκευση «Φαρμακευτική Ανάλυση- Έλεγχος ποιότητας»

Τα προσφερόμενα μαθήματα επιστημονικής περιοχής, είναι όλα υποχρεωτικής παρακολούθησης και προσφέρουν ένα στέρεο υπόβαθρο στην επιστήμη της Φαρμακευτικής Ανάλυσης. Από αυτά τα μαθήματα κορμού καλύπτουν το 33% των διδασκόμενων μαθημάτων: Προχωρημένη Φαρμακευτική Ανάλυση Ι και ΙΙ και Στατιστική-Χημειομετρία. Τα υπόλοιπα είναι μαθήματα ειδίκευσης (67%): Φασματοσκοπικές μέθοδοι Ι, Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση, Σταθερότητα Φαρμακευτικών Προϊόντων, Έλεγχος Ποιότητας, Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας και Νομοθεσία-Regulatory Affairs). Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα, όμως η έναρξη εκπόνησης της διπλωματικής ζργασίας προϋποθέτει την επιτυχή εξέταση σε όλα τα μαθήματα.

Η ύλη μεταξύ των μαθημάτων συντονίζεται από την Τριμελή επιτροπή του ΠΜΣ Φαρμακευτική Ανάλυση - Έλεγχος Ποιότητας σε συνεννόηση με τους διδάσκοντες του εκάστοτε μαθήματος. Υπάρχει επικάλυψη της ύλης με σκοπό να εξυπηρετηθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθημάτων (π.χ. Έλεγχος Ποιότητας Φαρμάκων με Φαρμακευτική Ανάλυση, Διασφάλιση Ποιότητας με Χημειομετρία, κλπ.), η οποία όμως είναι περιορισμένη. Η ύλη ανανεώνεται σχεδόν κάθε ακαδημαϊκό έτος σε όλα τα μαθήματα, και προστίθενται συχνά νέα κεφάλαια σχετικά με τις σύγχρονες εξελίξεις στη φαρμακευτική ανάλυση – αναλυτική χημεία, την ανανέωση κατευθυντηρίων οδηγιών οι οποίες διδάσκονται σε αρκετά μαθήματα, την προσθήκη επιπλέον αναλυτικών εφαρμογών κλπ. Η έκταση της ύλης των μαθημάτων είναι ορθολογική. Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων. Όλα τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα το ΠΜΣ Φαρμακευτική Ανάλυση – Έλεγχος Ποιότητας να λειτουργεί με επιτυχία πάνω από 20 έτη, και να εκπαιδεύει μεταπτυχιακούς φοιτητές στο γνωστικό αντικείμενο Φαρμακευτική Ανάλυση- Έλεγχος Ποιότητας.

Πρέπει να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι η μεγαλύτερη βαρύτητα, όσον αφορά στην εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών δίνεται στην εργαστηριακή ενασχόληση, η οποία είναι συνεχής και λαμβάνει χώρα στα ερευνητικά εργαστήρια του Εργαστηρίου Φαρμακευτικής Ανάλυσης, του Τομέα Φαρμακευτικής Χημείας του Τμήματος Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ, καθώς και σε άλλους συνεργαζόμενους φορείς (Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Σχολή Ιατρικής, ΕΚΠΑ/ Εργαστήριο Ελέγχου Ντόπινγκ ΟΑΚΑ/ Εργαστήρια Φαρμακοβιομηχανίας κλπ.). Σε όλη τη διάρκεια του ΠΜΣ η θεωρητική διδασκαλία καλύπτει το 40% του χρόνου, οι εργασίες το 10%, η πρακτική άσκηση στη Φαρμακευτική Βιομηχανία το 5% και η διπλωματική εργασία (πειραματικό μέρος και συγγραφή) το 45%.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ειδίκευσης οι φοιτητές ασκούνται υποχρεωτικά επί 3 εβδομάδες σε Φαρμακευτική Βιομηχανία.

4. Ειδίκευση «Απομόνωση, Ανάπτυξη, Παραγωγή και Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων»

Τα προσφερόμενα μαθήματα, που έχουν υποχρεωτική παρακολούθηση, προσφέρουν ένα στέρεο υπόβαθρο στην επιστήμη των φυσικών προϊόντων και χωρίζονται στα μαθήματα κορμού (Χημεία Φυσικών Προϊόντων, Βιοδραστικά Φυσικά Προϊόντα, Φασματοσκοπία, Ανάλυση Φυσικών Προϊόντων, Επιχειρηματικότητα) και στα μαθήματα ελεύθερης επιλογής (Βιολογικοί Έλεγχοι-Βιοτεχνολογία, Βοτανική-Χημειοταξινομική-Χημική Οικολογία-Θαλάσσια Φαρμακογνωσία, Σύνθεση Φυσικών Προϊόντων, Εφαρμογές Φυσικών Προϊόντων στα καλλυντικά, προϊόντα διατροφής, Κανονιστικές ρυθμίσεις). Επιπλέον είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση 20 ωρών διδασκαλίας σεμιναρίων, που οργανώνονται από το Τμήμα Φαρμακευτικής σε συναφή αντικείμενα

και συμμετέχουν επιστήμονες από το εξωτερικό, άλλα ιδρύματα της χώρας ή και άλλους φορείς. Η Ερευνητική Διπλωματική εργασία διαρκεί μέχρι και 3 εξάμηνα και είναι ιδιαίτερα απαιτητική καθώς περιλαμβάνει πρωτότυπο ερευνητικό τμήμα.

Η χρονική διάρκεια για την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικευσης (Μ.Δ.Ε.) ορίζεται σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα.

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί να αποκτήσει το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα της Ειδικευσης (Μ.Δ.Ε.) εφόσον έχει συμπληρώσει εννενήντα (90) Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ) οι οποίες προέρχονται από μαθήματα/σεμινάρια (34 Π.Μ.) και από Ερευνητική Διπλωματική Εργασία (56 Π.Μ.) που απαιτείται να εκπονήσει.

Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα, όμως η έναρξη εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας προϋποθέτει την επιτυχή εξέταση σε όλα τα μαθήματα.

5. Ειδικευση «Κοσμητολογία – Δερματοφαρμακολογία»

Το πρόγραμμα αποτελείται από τρία εξάμηνα. Το πρώτο περιλαμβάνει δέκα μαθήματα, το δεύτερο πρακτική στο Νοσοκομείο Ανδρέας Συγγρός, στην Φαρμακευτική και στην Βιομηχανία Καλλυντικών και Φαρμάκων (τοπικές μορφές), σεμινάρια και εκκίνηση ερευνητικής διπλωματικής εργασίας και το τρίτο συνέχεια και ολοκλήρωση της έρευνας.

Όλα τα ανωτέρω είναι υποχρεωτικά, δεν επιτρέπονται απουσίες και δεν γίνονται δεκτοί εργαζόμενοι. Η μετάβαση στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών προϋποθέτει την επιτυχή εξέταση σε όλα τα μαθήματα.

Η μεταπτυχιακή ειδικευση περιλαμβάνει σύγχρονα και σύνθετα μαθήματα όπως την ανατομία-φυσιολογία-παθήσεις του δέρματος, δράση-τοξικότητα φαρμάκων και καλλυντικών στο δέρμα, έλεγχος και αξιολόγηση τοπικών προϊόντων, φαρμακευτική μικροβιολογία, στατιστικές μέθοδοι και εφαρμογές στις φαρμακευτικές επιστήμες, διατροφή-περιβάλλον-δέρμα, βιοχημεία-φαρμακογενετική δέρματος, νέες μορφές-φυσικά προϊόντα στην κοσμητολογία και φαρμακολογία δέρματος, εφαρμοσμένη φαρμακευτική ανάλυση, μοριακή φαρμακολογία-οξειδωτικό στρες. Το δεύτερο εξάμηνο περιλαμβάνει την πολύωρη εφαρμοσμένη πρακτική άσκηση στο Νοσοκομείο Ανδρέας Συγγρός, στην Φαρμακευτική και στην Βιομηχανία Καλλυντικών και Φαρμάκων (τοπικές μορφές), σεμινάρια και την έναρξη ερευνητικής διπλωματικής εργασίας. Το τρίτο εξάμηνο περιλαμβάνει την ολοκλήρωση της έρευνας.

Δεν υπάρχει διαχωρισμός μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής και όλα τα μαθήματα θεωρούνται εξίσου σημαντικά. Κατά 80% η ειδικευση δέχεται ιατρούς και φαρμακοποιούς οι οποίοι εκ προίμιου μπορούν να ανταποκριθούν στο πρόγραμμα. Οι σπουδαστές άλλων ειδικοτήσεων που γίνονται δεκτοί μπορούν να ανταποκριθούν με σχετικά μικρή προσπάθεια ως προς το πρόγραμμα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει σημαντική πρακτική και σε μαθήματα όπως ανατομία-φυσιολογία-παθήσεις του δέρματος, έλεγχος και αξιολόγηση τοπικών προϊόντων, βιοχημεία – φαρμακογενετική του δέρματος αλλά και ίδια πρακτική άσκηση στην παρασκευή τοπικών φαρμακευτικών και καλλυντικών σκευασμάτων επιπλέον της ασκήσεως στο νοσοκομείο Α. Συγγρός και την Βιομηχανία. Προβλέπονται πολλά σεμινάρια τουλάχιστον 40 ωρών. Δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων γιατί δεν προκύπτει σχετική ανάγκη ενώ η ύλη των μαθημάτων έχει αναλυθεί κατά το σχεδιασμό του ΠΜΣ ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη μεταξύ των. Τα μαθήματα ειδικότερα μετά την κρίση των φοιτητών γίνεται προσπάθεια να αναπροσαρμόζονται. Ο αριθμός των μαθημάτων τα οποία υποχρεωτικά λαμβάνει ο φοιτητής είναι δέκα (εννέα υποχρεωτικά και ένα επιλογής). Στο ΜΔΕ «Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία» δεν προβλέπονται περαιτέρω ειδικοότητες / κατευθύνσεις.

3.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.2.5.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα; Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών; Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Στο τέλος των εξαμήνων Α', Β' οι φοιτητές εξετάζονται στα αντίστοιχα μαθήματα γραπτώς ενώ σε ορισμένα μαθήματα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου καλούνται να εκτελέσουν εργασίες από τις οποίες προκύπτει μέρος της τελικής τους βαθμολογίας. Το σύστημα αυτό κρίνεται ικανοποιητικό.

Γραπτές εξετάσεις μαθημάτων: Στο πλαίσιο των γραπτών εξετάσεων οι φοιτητές βαθμολογούνται σε κάθε μάθημα με βαθμολογική κλίμακα από μηδέν έως δέκα (0 – 10), ως ελάχιστος βαθμός επιτυχίας καθορίζεται ο βαθμός «πέντε» (5). Σε περίπτωση αποτυχίας του μεταπτυχιακού φοιτητή σ' ένα ή περισσότερα μαθήματα του Π.Μ.Σ. (βαθμολογία κάτω του πέντε) παρέχεται η δυνατότητα επανεξέτασης για μια ακόμη φορά. Εάν κατά την επόμενη περίοδο ο φοιτητής αποτύχει έστω και σε ένα από τα οφειλόμενα μαθήματα για δεύτερη φορά, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

3.2.5.2. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας; Υπάρχουν

συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία;

Διπλωματική εργασία: Ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να εκπονήσει επιτυχώς (βαθμός μεγαλύτερος ή ίσος του πέντε) τη διπλωματική εργασία που θα του ανατεθεί, και η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητως πρωτότυπο ερευνητικό τμήμα. Η διπλωματική εργασία του κάθε μεταπτυχιακού φοιτητή βαθμολογείται από την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή στην οποία συμμετέχει ο Επιβλέπων. Ο κάθε φοιτητής εξετάζεται προφορικά πριν τη δημόσια παρουσίαση της εργασίας του. Η γραπτή εργασία βαθμολογείται με βάση την ερευνητική της πρωτοτυπία και την αρτιότητα της παρουσίασης. Με το πέρας τριών εξαμήνων ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει και υποστηρίξει δημόσια, ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, τη Διπλωματική εργασία. Δίνεται η δυνατότητα παράτασης στην περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί η συγγραφή της εργασίας του ΜΔΕ για μήνες μετά από αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή. Οι διπλωματικές Εργασίες δημοσιεύονται κατά κανόνα σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης όπως περιγράφεται πιο πάνω είναι διαφανής και αξιοκρατική.

3.2.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.6.1. Ποιές είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το κόστος της εργαστηριακής ενασχόλησης στα πλαίσια της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας των μεταπτυχιακών φοιτητών είναι υψηλό. Η εργαστηριακή ενασχόληση και εκπαίδευση απαιτεί εισαγόμενα στην πλειοψηφία τους αναλώσιμα πολύ υψηλού κόστους (όπως αντισώματα, χημικά αντιδραστήρια, οργανικούς διαλύτες υψηλής καθαρότητας, δευτεριωμένους διαλύτες, αέρια ή ασταθή αντιδραστήρια κλπ) και τη χρήση – επομένως και τη συντήρηση- μικρών οργάνων (συσκευές ανάδευσης, κλίβανοι, ζυγοί, pHμετρα, ηλεκτρόδια, φυγόκεντροι κλπ) και μεγάλων μηχανημάτων (Φασματογράφοι NMR και μάζας, συσκευές αέριας και υγρής χρωματογραφίας, H/Y και εξειδικευμένα λογισμικά κλπ).

Καθώς δεν υπάρχει συστηματική κρατική χρηματοδότηση, η χρηματοδότηση για τη λειτουργία των ΠΜΣ είναι οριακή και εξαρτάται αποκλειστικά από τα διδάκτρα τα οποία ανέρχονται στα 1500€ ανά φοιτητή για τα τρία εξάμηνα διάρκειας του ΠΜΣ. Επιπλέον πηγές χρηματοδότησης αποτελούν τα ερευνητικά προγράμματα (Εθνικά και Ευρωπαϊκά) των μελών ΔΕΠ ή/και του Τμήματος Φαρμακευτικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α') το 65% του ετήσιου συνολικού κόστους λειτουργίας του Π.Μ.Σ. αφορά στις λειτουργικές δαπάνες για τον ανώτατο αριθμό εισακτέων κατ' έτος και ανέρχεται στο ποσό των 135,000.00 ευρώ και αναλύεται ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ Ευρώ
Αμοιβές- Αποζημιώσεις διοικητικού, διδακτικού και τεχνικού προσωπικού	-----
Δαπάνες για αναλώσιμα και άλλες προμήθειες	75.000,00
Εξοπλισμός	60.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	135.000,00

3.2.6.2. Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Οι πόροι που διατίθενται στο ΠΜΣ χρησιμοποιούνται α) για την εργαστηριακή άσκηση/εκπαίδευση των φοιτητών στο πλαίσιο της εκπόνησης της Διπλωματικής τους εργασίας. β) προμήθεια αντιδραστηρίων και εργαστηριακών αναλωσίμων, γ) συντήρηση/επισκευή υπαρχόντων και όταν είναι εφικτό προμήθεια νέων εργαστηριακών οργάνων.

3.2.7 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;⁷

3.2.7.1. Ποιά είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών; Ποιό είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;⁸

Η υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στο Π.Μ.Σ. γίνεται από τη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέχρι 8 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις ειδικεύσεις Κλινική Φαρμακευτική και Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία και μέχρι 30 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις υπόλοιπες ειδικεύσεις. Η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής και κοινοποίησης

⁷ Συμπληρώστε τον Πίνακα 4.

⁸ Η ερώτηση αυτή μπορεί να απαντηθεί με βάση τα στοιχεία που συμπληρώσατε στον Πίνακα 4.

του καταλόγου των επιλεγέντων μεταπτυχιακών φοιτητών ολοκληρώνεται μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις ειδικεύσεις Κλινική Φαρμακευτική και Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία και μέχρι 20 Οκτωβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις υπόλοιπες ειδικεύσεις. Ενστάσεις μπορούν να υποβληθούν μόνο γραπτώς στη Γραμματεία του Τμήματος. Η οριστικοποίηση επιλεγέντων μεταπτυχιακών φοιτητών μέχρι 29 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις ειδικεύσεις Κλινική Φαρμακευτική και Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία και μέχρι τις 27 Οκτωβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις υπόλοιπες ειδικεύσεις). Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε ενενήντα (90) κατ' έτος. Η έναρξη των μαθημάτων γίνεται στις 9 Οκτωβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις ειδικεύσεις Κλινική Φαρμακευτική και Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία και την 1 Νοεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα) για τις υπόλοιπες ειδικεύσεις.

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής του Ε.Κ.Π.Α. www.pharm.uoa.gr κατά το μήνα Ιούνιο.

3.2.7.2. Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές; Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;

Για την επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών μεταξύ των υποψηφίων λαμβάνονται υπόψη: η αναλυτική βαθμολογία, ο βαθμός πτυχίου, η επίδοση στα συναφή προς το ΠΜΣ προπτυχιακά μαθήματα, η γνώση ξένων γλωσσών (και ιδίως της Αγγλικής), η πτυχιακή εργασία και ο βαθμός της, σεμινάρια σχετικά με το αντικείμενο, η τυχόν υπάρχουσα ερευνητική δραστηριότητα και επαγγελματική εμπειρία, πιθανό μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα και οι συστατικές επιστολές. Επίσης, ζητείται από τους υποψηφίους να δώσουν συνέντευξη στη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος είναι αλλοδαπός, απαιτείται επάρκεια Ελληνικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον C1, εκτός εάν είναι απόφοιτος Ελληνικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Επίσης απαιτούνται δύο συστατικές επιστολές και επαρκής γνώση της Αγγλικής Γλώσσας (επίπεδο τουλάχιστον B2).

Πιο συγκεκριμένα τα κριτήρια επιλογής ανά ειδικευση είναι τα ακόλουθα:

Για την Ειδικευση 1 «Κλινική Φαρμακευτική»

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ (%)
1	ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ ^{1,2}	40
2	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	10
3	ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΤΥΧΙΟ ή ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ³ (ΒΑΘΜΟΣ)	10
4	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ^{4,5,6} ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι, ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ, ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ Ι, ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ, ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ-ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ Ι (ή ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ), ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ (ή ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ), ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ / ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΙ	10
5	- ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ή ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	10

6	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	20
---	------------	----

Στην περίπτωση πτυχίων της αλλοδαπής, ο βαθμός θα αναπροσαρμόζεται κατάλληλα στην κλίμακα 0-10 ως εξής:

1^α. Βαθμοί σε 'ονομαστική' κλίμακα (πχ. Α, Β, Γ κλπ)
 Ο αναπροσαρμοσμένος βαθμός του υποψηφίου θα υπολογίζεται ως: α) πλήθος σημείων (κ) μεταξύ του βαθμού πτυχίου και της βάσης (χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η βάση), β) συνολικός αριθμός σημείων (λ) δηλ. μεταξύ άριστα και της βάσης, γ) η αντιστοίχιση στην κλίμακα 0-10 θα είναι: $5 + (10-5) * κ/λ$.
Παράδειγμα: αν ο βαθμός είναι Β και η βάση D, τότε: $B, C \rightarrow κ=2, A, B, C \rightarrow λ=3 \Rightarrow$ βαθμολογία: $5 + 5 * 2/3 = 5 + 3.33 = 8.33$.

1^β. Βαθμοί σε 'συνεχή' κλίμακα που θεωρούν «βάση» διαφορετική του '5'
 Ο αναπροσαρμοσμένος βαθμός του υποψηφίου θα γίνεται σε αντιστοιχία με την παρ. 1^α χρησιμοποιώντας τις διαφορές αντί του αριθμού σημείων. Δηλαδή με τη βοήθεια της σχέσης:
 Αναπροσαρμοσμένος βαθμός = $5 + (10-5) * (\text{βαθμός} - \text{βάση}) / (\text{άνω όριο} - \text{βάση})$
Παράδειγμα: αν ο βαθμός είναι 6.5 και η βάση 4, τότε: $5 + (10-5) * (6.5-4) / (10-4) \rightarrow 7.08$.

² Βαθμός πτυχίου (από Ίδρυμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής): Σταθμισμένος ως προς τη μέση τιμή του βαθμού πτυχίου κατά το έτος απόκτησης. Η μέση τιμή του βαθμού πτυχίου θα αναζητείται υπηρεσιακά από τη γραμματεία του Τμήματος Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ.

³ Αν υπάρχουν περισσότερα από 1 πτυχία/μεταπτυχιακά, τότε χρησιμοποιείται ο μέσος όρος τους (κατάλληλα σταθμισμένος σύμφωνα με τα '1^α', '1^β' και '2' παραπάνω).

⁴ Στην περίπτωση πτυχίων της αλλοδαπής ο βαθμός κάθε «ειδικού μαθήματος» θα υπολογίζεται σύμφωνα με τα '1^α' και '1^β' παραπάνω.

⁵ Σε περιπτώσεις υποψηφίων από Τμήματα Φαρμακευτικής (ημεδαπής ή αλλοδαπής) πλην ΕΚΠΑ, η αντιστοίχιση των «ειδικών μαθημάτων» στα αναφερόμενα μαθήματα του Τμήματος Φαρμακευτικής, ΕΚΠΑ, γίνεται από την εκάστοτε Τριμελή Επιτροπή σύμφωνα με τη συνάφεια των σχετικών μαθημάτων. Στην περίπτωση που αντιστοιχούν περισσότερα του ενός σχετικά μαθήματα της σχολής του υποψηφίου, τότε λαμβάνεται υπόψη η μέση τιμή του βαθμού αυτών. Αν δεν υπάρχει αντιστοιχία με κάποιο μάθημα της σχολής του υποψηφίου, τότε το «Ειδικό Μάθημα» του παραπάνω πίνακα δε συνυπολογίζεται στους υπολογισμούς.

⁶ Στην περίπτωση που κάποιο από το «Ειδικά Μαθήματα» πάψει να υπάρχει, θα αφαιρεθεί από παράγοντας.

Για τις Ειδικεύσεις υπ' αριθ. 2. «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Νέων Φαρμακευτικών Ενώσεων – Κατευθύνσεις: Φαρμακευτική Χημεία, Φαρμακολογία, Ραδιοφαρμακευτική Χημεία» και 3. «Φαρμακευτική Ανάλυση – Έλεγχος Ποιότητας»

α) Αναλυτική βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα

- Σε κάθε Μ.Δ.Ε. αθροίζεται η βαθμολογία κάθε υποψηφίου στα προπτυχιακά μαθήματα του αντικειμένου του (αξιολόγηση 30%).
- Για φοιτητές άλλων τμημάτων η Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών (Ε.Ε.Μ.Φ.) δύναται να αντιστοιχεί στα προπτυχιακά μαθήματα, μαθήματα με διαφορετικούς τίτλους εφόσον το περιεχόμενό τους σε μεγάλο βαθμό είναι το ίδιο.

β) Βαθμός πτυχίου (αξιολόγηση 30%)

γ) Συνέντευξη και άλλα προσόντα (αξιολόγηση 40%)

- Κάθε υποψήφιος μεταπτυχιακός φοιτητής καλείται σε συνέντευξη από την Ε.Ε.Μ.Φ. Επιπλέον στοιχεία του υποψηφίου, όπως Μεταπτυχιακοί τίτλοι, δημοσιεύσεις, Πτυχιακή εργασία, συνεκτιμώνται μαζί με την συνέντευξη.

δ) Ξένη γλώσσα (απαραίτητη)

- Επαρκής γνώση της Αγγλικής Γλώσσας (επίπεδο τουλάχιστον B2).

ε) Επάρκεια Ελληνικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον C1, στην περίπτωση που ο υποψήφιος είναι αλλοδαπός, εκτός εάν είναι απόφοιτος Ελληνικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

στ) Δύο συστατικές επιστολές (εξαιρούνται οι φοιτητές του οικείου Τμήματος).

Για την Ειδίκευση 4. «Απομόνωση, Ανάπτυξη, Παραγωγή και Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων»

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ (%)
1	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ¹	20
2	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ²	20

3	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ³ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ, ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ, ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	20
4	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ⁴	40

- ¹ Υπολογίζεται ο Μέσος Όρος των Μαθημάτων και των Εργαστηρίων εξαιρουμένης της Πτυχιακής εργασίας εφόσον υπάρχει
- ² Αξιολογείται η συνάφεια της πτυχιακής εργασίας με το αντικείμενο του Τομέα
- ³ Σε περιπτώσεις υποψηφίων από άλλα Τμήματα ημεδαπής ή αλλοδαπής πλην Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ, η αντιστοίχιση των «ειδικών μαθημάτων» στα αναφερόμενα μαθήματα του Τμήματος Φαρμακευτικής, ΕΚΠΑ, γίνεται από την εκάστοτε Τριμελή Επιτροπή σύμφωνα με τη συνάφεια των σχετικών μαθημάτων. Στην περίπτωση που αντιστοιχούν περισσότερα του ενός σχετικά μαθήματα της σχολής του υποψηφίου, τότε λαμβάνεται υπόψη η μέση τιμή του βαθμού αυτών. Αν δεν υπάρχει αντιστοιχία με κάποιο μάθημα της σχολής του υποψηφίου, τότε το «Ειδικό Μάθημα» του παραπάνω πίνακα δε συνυπολογίζεται στους υπολογισμούς. Η Συντονιστική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους υποψηφίους να ζητήσουν αποδεικτικά με τη διδακτέα ύλη των αντίστοιχων μαθημάτων.
- ⁴ Συνεκτιμώνται στοιχεία του υποψηφίου όπως: Πρακτική Άσκηση, Erasmus κ.α. σε συναφές αντικείμενο με του Τομέα, επιπλέον πτυχίο ή ΜΔΕ, αριθμός δημοσιεύσεων ή και παρουσιάσεων σε συνέδρια, συστατικές επιστολές κλπ

Για την Ειδικευση 5. Κοσμητολογία-Δερματοφαρμακολογία

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ (%)
1	ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ ^{1,2}	40
2	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	10
3	ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΤΥΧΙΟ ή ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ³ (ΒΑΘΜΟΣ)	10
4	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ^{4,5,6} ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι, ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ, ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ Ι, ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ, Φαρμ. Τεχνολογία Ι / Δερματολογία Ι, Φαρμ. Τεχνολογία ΙΙ / Δερματολογία ΙΙ, Κοσμητολογία, Έλεγχος και αξιολόγηση καλλυντικών	10
5	- ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ή - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	10
6	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	20

¹ Στην περίπτωση πτυχίων της αλλοδαπής, ο βαθμός θα αναπροσαρμόζεται κατάλληλα στην κλίμακα 0-10 ως εξής:

^{1α}. Βαθμοί σε 'ονομαστική' κλίμακα (πχ. Α, Β, Γ κλπ)

Ο αναπροσαρμοσμένος βαθμός του υποψηφίου θα υπολογίζεται ως: α) πλήθος σημείων (κ) μεταξύ του βαθμού πτυχίου και της βάσης (χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η βάση), β) συνολικός αριθμός σημείων (λ) δηλ, μεταξύ άριστα και της βάσης, γ) η αντιστοίχιση στην κλίμακα 0-10 θα είναι: $5 + (10-5) * \kappa/\lambda$.

Παράδειγμα: αν ο βαθμός είναι Β και η βάση D, τότε: $B,C \rightarrow \kappa=2, A,B,C \rightarrow \lambda=3 \Rightarrow$ βαθμολογία: $5 + 5 * 2/3 = 5 + 3.33 = 8.33$.

1β. Βαθμοί σε 'συνεχή' κλίμακα που θεωρούν «βάση» διαφορετική του '5'

Ο αναπροσαρμοσμένος βαθμός του υποψηφίου θα γίνεται σε αντιστοιχία με την παρ. 1^α χρησιμοποιώντας τις διαφορές αντί του αριθμού σημείων. Δηλαδή με τη βοήθεια της σχέσης:

Αναπροσαρμοσμένος βαθμός = $5 + (10-5) * (\text{βαθμός} - \text{βάση}) / (\text{άνω όριο} - \text{βάση})$

Παράδειγμα: αν ο βαθμός είναι 6.5 και η βάση 4, τότε: $5 + (10-5) * (6.5-4) / (10-4) \rightarrow 7.08$.

² Βαθμός πτυχίου (από Ίδρυμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής): Σταθμισμένος ως προς τη μέση τιμή του βαθμού πτυχίου κατά το έτος απόκτησης. Η μέση τιμή του βαθμού πτυχίου θα αναζητείται υπηρεσιακά από τη γραμματεία του Τμήματος Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ.

³ Αν υπάρχουν περισσότερα από 1 πτυχία/μεταπτυχιακά, τότε χρησιμοποιείται ο μέσος όρος τους (κατάλληλα σταθμισμένος σύμφωνα με τα '1^α', '1^β' και '2' παραπάνω).

⁴ Στην περίπτωση πτυχίου της αλλοδαπής ο βαθμός κάθε «ειδικού μαθήματος» θα υπολογίζεται σύμφωνα με τα '1^α' και '1^β' παραπάνω.

⁵ Σε περιπτώσεις υποψηφίων από Τμήματα Φαρμακευτικής (ημεδαπής ή αλλοδαπής) πλην ΕΚΠΑ, η αντιστοίχιση των «ειδικών μαθημάτων» στα αναφερόμενα μαθήματα του Τμήματος Φαρμακευτικής, ΕΚΠΑ, γίνεται από την εκάστοτε Τριμελή Επιτροπή σύμφωνα με τη συνάφεια των σχετικών μαθημάτων. Στην περίπτωση που αντιστοιχούν περισσότερα του ενός σχετικά μαθήματα της σχολής του υποψηφίου, τότε λαμβάνεται υπόψη η μέση τιμή του βαθμού αυτών. Αν δεν υπάρχει αντιστοιχία με κάποιο μάθημα της σχολής του υποψηφίου, τότε το «Ειδικό Μάθημα» του παραπάνω πίνακα δε συνυπολογίζεται στους υπολογισμούς.

⁶ Στην περίπτωση που κάποιο από το «Ειδικά Μαθήματα» πάψει να υπάρχει, θα αφαιρεθεί από παράγοντας.

Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών με την εφαρμογή των κριτηρίων που αναφέρθηκαν πιο πάνω διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας.

3.2.7.3. Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος (www.pharm.uoa.gr) μαζί με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων.

Η σειρά κατάταξης/επιλογής των υποψηφίων αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος Φαρμακευτικής και οι υποψήφιοι ενημερώνονται για την περίπτωσή τους από τη γραμματεία του Τμήματος με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email).

3.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.8.1. Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό ;

Κάθε ακαδημαϊκό έτος οργανώνεται σειρά σεμιναρίων εμβάθυνσης στα αντικείμενα του ΜΠΣ, στα οποία συμμετέχουν εξειδικευμένοι επιστήμονες (μέλη ΔΕΠ ή/και επιστήμονες από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς) της ημεδαπής ή/και της αλλοδαπής (βλ. Πρόγραμμα Μαθημάτων ΠΜΣ)

3.2.8.2. Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό); Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Η συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών προϋποθέτει τη γνώση της Ελληνικής γλώσσας δεδομένου ότι η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται στα Ελληνικά

Υπάρχει όμως η δυνατότητα συμμετοχής αλλοδαπών φοιτητών στο πλαίσιο της εκπόνησης εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, μέσω του προγράμματος Erasmus

3.2.8.3. Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το ΠΜΣ συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus και υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με Ιδρύματα και φορείς εξωτερικού όπως:

ΗΝΩΜΕΝΟ Cardiff University ΒΑΣΙΛΕΙΟ

ΓΑΛΛΙΑ Universite Rene Descartes (Paris V)

ΓΑΛΛΙΑ Universite de Rouen

ΓΕΡΜΑΝΙΑ Johann Wolfgang Goethe Universitat

Frankfurt am Main

ΙΣΠΑΝΙΑ Universitat de Barcelona

ΓΑΛΛΙΑ Universite d' Aix-Marseille

ΙΤΑΛΙΑ Sapienza-Università di Roma ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Salerno ΑΥΣΤΡΙΑ Universitat Wien

ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad Complutense de Madrid

ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad de Salamanca

ΓΑΛΛΙΑ Universite de Strasbourg

ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Parma

ΒΕΛΓΙΟ Katholieke Universiteit Leuven ΚΡΟΑΤΙΑ University of Zagreb
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Napoli Federico II
 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ Universidade do Porto
 ΓΕΡΜΑΝΙΑ Universität Regensburg ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad de Valencia
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi della Calabria
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Ferrara
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Firenze
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Modena e Reggio Emilia
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Perugia
 ΑΥΣΤΡΙΑ Leopold-Franzens-Universität Innsbruck
 ΓΑΛΛΙΑ Université de Franche-Comte ΠΟΛΩΝΙΑ Medical University of Lubli

3.2.8.4. Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Το Τμήμα Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών διαθέτει την απαραίτητη υλικοτεχνική και τεχνική υποδομή για τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Το ΠΜΣ είναι σε συμφωνία με τα αντίστοιχα Προγράμματα αναγνωρισμένων Πανεπιστημίων του Εξωτερικού και η κατάρτιση των αποφοίτων του είναι υψηλού επιπέδου. Αυτό αποδεικνύεται από την παραγωγή ερευνητικού έργου (δημοσιευμένου σε έγκριτα περιοδικά διεθνούς κύρους) με συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και από επιτυχή συνεργασία των φοιτητών και των αποφοίτων με ξένους επιστήμονες τόσο στα πλαίσια διαφόρων ερευνητικών προγραμμάτων όσο και σε επιστημονικές συνεργασίες. Επίσης, οι διπλωματικές Εργασίες δημοσιεύονται κατά κανόνα σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Αξίζει να αναφερθεί ότι αρκετοί φοιτητές εκτελούν μέρος ή όλη την πειραματική τους εργασία σε πανεπιστήμια της Ευρώπης (μέσω προγραμμάτων Erasmus) και αντίστροφα αριθμός ξένων φοιτητών εκτελεί μέρος της πειραματικής του εργασίας στο Τμήμα Φαρμακευτικής. Η κατάρτιση στην έρευνα των αποφοίτων του ΠΜΣ είναι υψηλού επιπέδου ώστε πολλοί απόφοιτοι γίνονται δεκτοί με υποτροφίες για να συνεχίσουν με επιτυχία τις διδακτορικές σπουδές τους σε μεγάλα πανεπιστήμια του εξωτερικού.

3.2.8.5. Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό ;

Συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό γίνεται μετά από προγραμματισμένη πρόσκληση κατά κανόνα στα πλαίσια των μεταπτυχιακών διαλέξεων των οποίων η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁹ (β)

3.2.9 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

«ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ»

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τίτλο Βιομηχανική Φαρμακευτική εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της υπ' αριθ. Β7/464/25-09-1998 (ΦΕΚ 1063 τ. Β') Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις υπ' αριθ. Β7/30363/21-04-2003 (ΦΕΚ 619 τ. Β'), Β7/116920/06-11-2006 (ΦΕΚ 1707 τ. Β'), Β7/127151/13-12-2007 (ΦΕΚ 2472 τ. Β') Υπουργικές Αποφάσεις και την υπ' αριθ. 56/15-5-2015 (ΦΕΚ 1175/τ. Β'/19-6-2015) Πράξη Πρύτανη, για την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ

Το ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» είναι διάρκειας τριών εξαμήνων και ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι δύο (22) κατ' έτος.

3.2.10 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.¹⁰

⁹ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για καθένα από τα ΠΜΣ.

¹⁰ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Για την υλοποίηση του Π.Μ.Σ. διδάσκουν μέλη Δ.Ε.Π., ομότιμοι Καθηγητές και μέλη Ε.ΔΙ.Π. με Διδακτορικό Δίπλωμα από το Τμήμα Φαρμακευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Επίσης διδάσκουν μέλη Δ.Ε.Π. από τα Τμήματα Χημείας και Ιατρικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και Διδάκτορες με ειδικευση και μακροχρόνια εμπειρία στα πεδία που διδάσκονται στα πλαίσια του ΠΜΣ. Το Π.Μ.Σ. διεξάγεται στις κτηριακές εγκαταστάσεις του Τομέα Φαρμακευτικής Τεχνολογίας του Τμήματος Φαρμακευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Διοικητικά υποστηρίζεται με ένα υπάλληλο της Κεντρικής Γραμματείας του Τμήματος (με ευθύνη όλα τα ΠΜΣ του Τμήματος) και με ένα μέλος ΕΤΕΠ του Τομέα Φαρμακευτικής Τεχνολογίας. Ο Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας στεγάζεται στο κτηριακό συγκρότημα των Θετικών Επιστημών στην Πανεπιστημιούπολη, Ζωγράφου. Οι εγκαταστάσεις του Τομέα περιλαμβάνουν: αίθουσες Διδασκαλίας, βιβλιοθήκη, αποθήκη χημικών και αντιδραστηρίων, ερευνητικά εργαστήρια, αίθουσα Η/Υ καθώς και γραμματεία, γραφεία μελών Δ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. και αίθουσα μεταπτυχιακών φοιτητών.

3.2.11 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Σκοπός του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι αφ' ενός η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η εφαρμογή της νέας γνώσης και τεχνολογίας στις νέες συνθήκες αφ' ετέρου η εξειδίκευση νέων επιστημόνων και η δημιουργία στελεχών ικανών να αντιμετωπίσουν προβλήματα μεταφοράς και αφομοίωσης νέων διαδικασιών υψηλής τεχνολογίας και να συνεισφέρουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, ειδικότερα στα πεδία της φαρμακευτικής βιομηχανίας (σχεδιασμός, ανάπτυξη-έρευνα, παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων και αξιολόγησή τους σε κλινικό επίπεδο).

3.2.11.1. Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Η αξιολόγηση του ΠΜΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 γίνεται μέσω της πλατφόρμας της ΜΟΔΙΠ με ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια για κάθε προσφερόμενο μάθημα και τους αντίστοιχους διδάσκοντες. Η αξιολόγηση των μαθημάτων/διδασκόντων στα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη γινόταν με συμπλήρωση έντυπων ερωτηματολογίων στη διάρκεια των μαθημάτων ή εξετάσεων. Λόγω έλλειψης κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού δεν έχει γίνει εφικτή η συστηματική επεξεργασία/αξιολόγηση των δεδομένων αυτής της αξιολόγησης.

Θα πρέπει όμως να αναφερθεί ότι όλοι οι απόφοιτοι του ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» έχουν αποκατασταθεί εργασιακά και πολλοί από αυτούς σε θέσεις αιχμής της εγχώριας και διεθνούς Φαρμακευτικής Βιομηχανίας

3.2.11.2. Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το πρόγραμμα σπουδών δημοσιοποιείται μέσω του οδηγού μεταπτυχιακών σπουδών του τμήματος Φαρμακευτικής (<http://www.pharm.uoa.gr/metaptyxiakes-spyodes/biomhxaniki-farmakeytiki.html>).

3.2.11.3. Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Όπως ήδη αναφέρθηκε (3.2.11.1) το ΠΜΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 αξιολογείται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές μέσω της πλατφόρμας της ΜΟΔΙΠ με ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια για κάθε προσφερόμενο μάθημα και τους αντίστοιχους διδάσκοντες ενώ τα προηγούμενα χρόνια η αξιολόγηση γινόταν με ανώνυμη συμπλήρωση έντυπων ερωτηματολογίων αξιολόγησης.

Στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των προσφερόμενων γνώσεων και με γνώμονα τόσο τις απαιτήσεις των εκπαιδευόμενων (όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΜΣ) όσο και τη διεθνή πρακτική, η τελευταία σημαντική τροποποίηση του ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» έγινε το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Πιο συγκεκριμένα: 1) μειώθηκε η διάρκεια σπουδών από 24 σε 18 μήνες, 2) αναβαθμίστηκε/επικαιροποιήθηκε η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων (τα οποία πλέον διδάσκονται μόνο στο 1^ο εξάμηνο σπουδών), 3) έγινε προσθήκη εργαστηριακών ασκήσεων, 4) θεσπίστηκε η οργάνωση ετήσιου κύκλου σεμιναρίων συνολικά 28 ωρών από εξωτερικού εξειδικευμένους επιστήμονες.

3.2.11.4. Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας;

Δεν υπάρχει συστηματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων. Ωστόσο, με βάση την πληροφόρηση που έχουν τα μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν στο ΠΜΣ σχεδόν το 100% των αποφοίτων εργάζονται στην Ελληνική Φαρμακευτική Βιομηχανία ή σε οργανισμούς που σχετίζονται με την

κυκλοφορία φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα
3.2.12 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; ¹¹
3.2.12.1. Δομή - Βασικά Χαρακτηριστικά του ΠΜΣ (Ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων. Ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων. Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων) Η δομή του ΠΜΣ παρουσιάζεται αναλυτικά στην αντίστοιχη ιστοσελίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής http://www.pharm.uoa.gr/metaptyxiakes-spydes/biomhchaniki-farmakeytiki.html. Το πρόγραμμα λειτουργεί με βάση εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος είναι εναρμονισμένος με την ισχύουσα νομοθεσία. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» του Τμήματος Φαρμακευτικής γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού λειτουργίας του Π.Μ.Σ και την Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Πιο συγκεκριμένα: Υποψήφιοι δύνανται να είναι απόφοιτοι Τμημάτων/Σχολών Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι. Φαρμακευτικής, Χημείας, Χημικών Μηχανικών, Βιολογίας, Επιστήμης Υλικών, Βιοτεχνολογίας, Βιοχημείας της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής (αντιστοιχία Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.). Στην περίπτωση που ο υποψήφιος είναι αλλοδαπός, απαιτείται επάρκεια Ελληνικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον C1, εκτός εάν είναι απόφοιτος Ελληνικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Επίσης απαιτούνται δύο συστατικές επιστολές και επαρκής γνώση της Αγγλικής Γλώσσας (επίπεδο τουλάχιστον B2). Κατά τη διάρκεια των σπουδών για τη λήψη ΜΔΕ οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθούν μαθήματα, εργαστήρια, να κάνουν πρακτική εξάσκηση στη Βιομηχανία (β' εξάμηνο) και να εκπονήσουν διπλωματική εργασία. Τα μαθήματα που παρέχονται στο ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» έχουν σκοπό την παροχή των απαραίτητων γνώσεων στους πτυχιούχους Φαρμακοποιούς, Χημικούς, Χημ. Μηχανικούς, Βιολόγους κ.λ.π. ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τα πάσης φύσεως προβλήματα που προκύπτουν κατά το σχεδιασμό, ανάπτυξη και παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων και καλλυντικών. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Διδάσκονται: Φαρμακευτική μικροβιολογία, Εφαρμοσμένη φαρμακευτική ανάλυση, Στατιστικές μέθοδοι και εφαρμογές στις φαρμακευτικές επιστήμες, Φυσική φαρμακευτική και νανοτεχνολογία, Έλεγχος-διασφάλιση και σχεδιασμός ποιότητας, Προχωρημένη φαρμακευτική τεχνολογία-σχεδιασμός και ανάπτυξη φαρμακευτικών μορφών, Προχωρημένη κοσμητολογία, Προχωρημένη βιοφαρμακευτική-φαρμακοκινητική, ενώ υπάρχει και μάθημα με τίτλο Σεμινάρια - Μελέτες περίπτωσης που η ύλη που επικαιροποιείται ή/και διαφοροποιείται κάθε χρόνο. Επιπλέον παρέχονται και από 3 ώρες εργαστήρια για καθένα από τα μαθήματα Προχωρημένη Φαρμ Τεχ., Φυσική Φαρμακευτική και Εφαρμοσμένη Φαρμ. Ανάλυση. Δεν υπάρχει διαχωρισμός μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής κλπ. Οι πτυχιούχοι στους οποίους απευθύνεται το ΠΜΣ (με βάση τον κανονισμό/προκήρυξη) είναι τέτοιοι που έχουν το υπόβαθρο. 3.2.12.2. Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων; 1. Μαθήματα, Εργαστήρια, Σεμινάρια-μελέτες περίπτωσης: Στο ΠΜΣ παρέχονται 8 μαθήματα και μάθημα με τίτλο Σεμινάρια - Μελέτες περίπτωσης. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των σεμιναρίων είναι υποχρεωτική. Η διδασκαλία των μαθημάτων και σεμιναρίων είναι 2ωρη/εβδομάδα και διαρκεί 14 εβδομάδες. Επιπλέον παρέχονται 9 ώρες εργαστηριακής εκπαίδευσης (3x3ώρες). 2. Πρακτική Άσκηση: Η πρακτική άσκηση των φοιτητών γίνεται σε Φαρμακευτική Βιομηχανία και είναι διάρκειας 4 εβδομάδων. 3. Διπλωματική Εργασία: Ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να εκπονήσει επιτυχώς τη διπλωματική εργασία που θα του ανατεθεί, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητως πρωτότυπο ερευνητικό τμήμα και είναι διάρκειας 14 μηνών 3.2.12.3. Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων; Εφαρμόζεται

¹¹ Συμπληρώστε τους Πίνακες 13.1 και 13.2.

σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;

Η ύλη των μαθημάτων οργανώνεται και επικαιροποιείται κάθε ακαδημαϊκό έτος από τους διδάσκοντες. Η ύλη όλων των μαθημάτων έχει αναλυθεί κατά το σχεδιασμό του ΠΜΣ ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη μεταξύ τους. Στο ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων.

3.2.13 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.2.13.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα; Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών; Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής εγγεγραμμένος στο Π.Μ.Σ. με τίτλο «Βιομηχανική Φαρμακευτική» μπορεί να αποκτήσει το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα της Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) εφόσον έχει συμπληρώσει ενενήντα (90) Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ.). Πιο συγκεκριμένα:

1. **Μαθήματα, Εργαστήρια, Σεμινάρια-μελέτες περίπτωσης:** Η συμπλήρωση 27 Π.Μ. από τα μαθήματα και τα σεμινάρια-μελέτες περίπτωσης του Π.Μ.Σ. σημαίνει ότι ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να τα έχει παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Μετά το τέλος των μαθημάτων και σεμιναρίων γίνονται γραπτές εξετάσεις.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές βαθμολογούνται σε κάθε μάθημα καθώς και στα σεμινάρια με βαθμολογική κλίμακα από μηδέν έως δέκα (0 – 10), ως ελάχιστος βαθμός επιτυχίας καθορίζεται ο βαθμός «πέντε» (5). Οι εξετάσεις γίνονται την ίδια μέρα, στην ίδια αίθουσα, γραπτά, στα ίδια θέματα για όλους τους φοιτητές.

Οι εξετάσεις αρχίζουν αμέσως μετά τη λήξη των μαθημάτων και διαρκούν τρεις (3) εβδομάδες. Οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι, μια εβδομάδα μετά την ολοκλήρωση των εξετάσεων, να ανακοινώσουν τα αποτελέσματα.

Οι εξετάσεις των σεμιναρίων γίνονται αμέσως μετά την ολοκλήρωσή τους και οι εξεταστές είναι υποχρεωμένοι, μια εβδομάδα μετά την ολοκλήρωση των εξετάσεων, να ανακοινώσουν τα αποτελέσματα.

Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους και τις σωστές λύσεις των θεμάτων σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα που ορίζεται από τους διδάσκοντες του κάθε μαθήματος.

Σε περίπτωση αποτυχίας του μεταπτυχιακού φοιτητή σ' ένα ή περισσότερα μαθήματα του Π.Μ.Σ. ή στα σεμινάρια (βαθμολογία κάτω του πέντε) παρέχεται η δυνατότητα επανεξέτασης για μια ακόμη φορά. Οι επαναληπτικές εξετάσεις όλων των μαθημάτων και των σεμιναρίων γίνονται τη δεύτερη εβδομάδα μετά την ολοκλήρωση των εξετάσεων. Εάν κατά την επανεξέταση ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει έστω και σε ένα από τα οφειλόμενα μαθήματα ή τα σεμινάρια, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

2. **Πρακτική Άσκηση:** Η πρακτική άσκηση προσφέρει στο μεταπτυχιακό φοιτητή οκτώ (8) Π.Μ. Η πρακτική άσκηση γίνεται στη Φαρμακευτική Βιομηχανία και επιβλέπεται από στέλεχος της Φαρμακευτικής Βιομηχανίας που έχει οριστεί ως υπεύθυνος. Ο υπεύθυνος βεβαιώνει γραπτώς την καλή παρακολούθηση και πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης στο τέλος Άσκησης.

3. **Διπλωματική Εργασία:** Ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να εκπονήσει επιτυχώς τη διπλωματική εργασία που θα του ανατεθεί, και η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητως πρωτότυπο ερευνητικό τμήμα. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής περίπου 4 μήνες μετά από την έναρξη του μαθημάτων (ικανό διαστήμα να έρθει γνωρίσει όλους τα πιθανά μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν και επιβλέπουν διπλωματικές εργασίες) επιλέγει από ένα κατάλογο θεμάτων που έχουν προσφερθεί από τα μέλη ΔΕΠ που επιβλέπουν διπλωματική εργασία. Κάθε θέμα φέρει και το ονοματέπωνυμο του μέλους ΔΕΠ που το έχει προτείνει. Οι φοιτητές επιλέγουν ότι επιθυμούν κατά σειρά, αρχίζοντας από τον φοιτητή που συγκέντρωσε τα περισσότερα μόρια κατά τη διαδικασία επιλογής των επιτυχόντων για εγγραφή στο ΠΜΣ. Η διπλωματική εργασία προσφέρει στο μεταπτυχιακό φοιτητή πενήντα πέντε (55) Π.Μ. Όλες οι διπλωματικές εργασίες υποστηρίζονται κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα του 18μηνου. Η διαδικασία της υποστήριξης (παρουσίαση και ερωτήσεις από την τριμελή εξεταστική επιτροπή) είναι ανοικτή. Η βαθμολόγηση γίνεται μετά από κλειστή συνεδρίαση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής με βάση την κλίμακα 1-10.

Η παραπάνω διαδικασία διασφαλίζει τη διαφάνεια του συστήματος αξιολόγησης των φοιτητών.

3.2.13.2. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας; Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία;

Οι επιβλέποντες των διπλωματικών εργασιών είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα Φαρμακευτικής Τεχνολογίας που διδάσκουν στο Π.Μ.Σ. «Βιομηχανική Φαρμακευτική» και επιλέγονται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές το Δεκέμβριο του Α' εξαμήνου με βάση την κατάσταση επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Π.Μ.Σ. και εγκρίνονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η πιθανή μετακίνηση κάποιου φοιτητή μέσω Erasmus και η επιλογή γίνεται με αντικειμενικό τρόπο, αφού πάρουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μια εικόνα από τα σχετικά αντικείμενα μέσω των πρώτων παραδόσεων. Την ίδια περίοδο ο επιβλέπων προτείνει τα άλλα δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της διπλωματικής εργασίας ένα εκ των οποίων είναι δυνατό να είναι μέλος Δ.Ε.Π. εκτός του Τμήματος Φαρμακευτικής, τα οποία εγκρίνει στη συνέχεια η Γ.Σ.Ε.Σ..

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να εκπονήσει επιτυχώς τη διπλωματική εργασία που θα του ανατεθεί, και η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα πρωτότυπο ερευνητικό τμήμα.

3.2.14 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.14.1. Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το πρόγραμμα έχει τύχει χρηματοδότησης από το ΕΠΕΑΕΚ συνολικού ύψους περίπου 100000 €. Μετά τη λήξη του ΕΠΕΑΕΚ η χρηματοδότηση είναι οριακή και γίνεται αποκλειστικά από τα διδάκτρα των φοιτητών που ανέρχονται στα 2000€ ανά φοιτητή για τα τρία εξάμηνα διάρκειας του ΠΜΣ. Τα διδάκτρα καταβάλλονται σε τρεις (3) δόσεις και τα σχετικά ποσά κατατίθενται στην ALPHA BANK σε λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ε.Κ.Π.Α.

3.2.14.2. Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Οι πόροι που διατίθενται στο ΠΜΣ χρησιμοποιούνται α) για την εργαστηριακή άσκηση/εκπαίδευση των φοιτητών στο πλαίσιο της εκπόνησης της Διπλωματικής τους εργασίας. β) προμήθεια αντιδραστηρίων και εργαστηριακών αναλωσίμων, γ) συντήρηση/επισκευή υπαρχόντων και όταν είναι εφικτό προμήθεια νέων εργαστηριακών οργάνων.

3.2.15 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;¹²

3.2.15.1. Ποιά είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών;

Κάθε ακαδημαϊκό έτος προκηρύσσεται αριθμός θέσεων μεταπτυχιακών φοιτητών, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι δύο (22). Υποψήφιοι δύνανται να είναι απόφοιτοι Τμημάτων/Σχολών Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι. Φαρμακευτικής, Χημείας, Χημικών Μηχανικών, Βιολογίας, Επιστήμης Υλικών, Βιοτεχνολογίας, Βιοχημείας της ημεδαπής ή αντιστοιχών Τμημάτων της αλλοδαπής (αντιστοιχία Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.). Στην περίπτωση που ο υποψήφιος είναι αλλοδαπός, απαιτείται επάρκεια Ελληνικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον C1, εκτός εάν είναι απόφοιτος Ελληνικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Επίσης απαιτούνται δύο συστατικές επιστολές και επαρκής γνώση της Αγγλικής Γλώσσας (επίπεδο τουλάχιστον B2).

Η υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στο Π.Μ.Σ. γίνεται από τη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέχρι τις 8 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα). Η διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών ολοκληρώνεται στις 25 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα). Ενοστάσεις μπορούν να υποβληθούν μόνο γραπτώς στη Γραμματεία του Τμήματος. Η οριστικοποίηση των επιλεγέντων μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται μέχρι τις 29 Σεπτεμβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα). Η έναρξη των μαθημάτων γίνεται στις 9 Οκτωβρίου (ή την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα).

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής του Ε.Κ.Π.Α. www.pharm.uoa.gr κατά το μήνα Ιούνιο.

3.2.15.2. Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές; Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;

Η επιλογή των Μεταπτυχιακών Φοιτητών γίνεται με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- Βαθμός Πτυχίου (σταθμισμένος με βάση τον Μ.Ο. του Τμήματος)

¹² Συμπληρώστε τον Πίνακα 4.

τα 2 τελευταία χρόνια)	x 500
• Βαθμός πτυχιακής εργασίας	x 50
• Πτυχιακή εργασία στη Φαρμακευτική Τεχνολογία ή Βιοφαρμακευτική ή Φαρμακοκινητική ή Κοσμητολογία	200 μόρια
• Βαθμός διπλωματικής εργασίας	x 50
• Διπλωματική εργασία στη Φαρμακευτική Τεχνολογία ή Βιοφαρμακευτική ή Φαρμακοκινητική ή Κοσμητολογία	200 μόρια
• Βαθμός Διδακτορικής διατριβής	x 50
• Διδακτορική διατριβή στη Φαρμακευτική Τεχνολογία ή Βιοφαρμακευτική ή Φαρμακοκινητική ή Κοσμητολογία	200 μόρια
• Δημοσιεύσεις σε περιοδικά ή Συνέδρια με κριτές	50 μόρια κάθε μία
• Σεμινάρια σχετικά με το αντικείμενο ή Η/Υ	2 μόρια/ώρα
• Εργασιακή εμπειρία σχετική με το αντικείμενο	50 μόρια/ εξάμηνο
• Συνέντευξη	0-100 μόρια

Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με αξιοκρατικό σύστημα μοριοδότησης που διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια της διαδικασίας

3.2.15.3. Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος (www.pharm.uoa.gr) μαζί με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων.

Η σειρά κατάταξης/επιλογής των υποψηφίων αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος Φαρμακευτικής και οι υποψήφιοι ενημερώνονται για την περίπτωσή τους από τη γραμματεία του Τμήματος με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email).

3.2.16 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.16.1. Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό ;

Κάθε ακαδημαϊκό έτος οργανώνεται σειρά σεμιναρίων εμβάθυνσης στα αντικείμενα του ΠΜΣ, στα οποία συμμετέχουν εξειδικευμένοι επιστήμονες (μέλη ΔΕΠ ή/και επιστήμονες από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς) της ημεδαπής ή/και της αλλοδαπής (βλ. Πρόγραμμα Μαθημάτων ΠΜΣ)

3.2.16.2. Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό); Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Η συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών προϋποθέτει τη γνώση της Ελληνικής γλώσσας δεδομένου ότι η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται στα Ελληνικά

Υπάρχει όμως η δυνατότητα συμμετοχής αλλοδαπών φοιτητών στο πλαίσιο της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, μέσω του προγράμματος Erasmus

3.2.16.3. Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το ΠΜΣ συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus και υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με Ιδρύματα και φορείς εξωτερικού όπως:

ΗΝΩΜΕΝΟ Cardiff University ΒΑΣΙΛΕΙΟ

ΓΑΛΛΙΑ Universite Rene Descartes (Paris V)

ΓΑΛΛΙΑ Universite de Rouen

ΓΕΡΜΑΝΙΑ Johann Wolfgang Goethe Universitat

Frankfurt am Main

ΙΣΠΑΝΙΑ Universitat de Barcelona

ΓΑΛΛΙΑ Universite d' Aix-Marseille

ΙΤΑΛΙΑ Sapienza-Università di Roma ΙΤΑΛΙΑ Universita degli studi di Salerno ΑΥΣΤΡΙΑ Universitat Wien

ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad Complutense de Madrid

ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad de Salamanca

ΓΑΛΛΙΑ Universite de Strasbourg
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Parma
 ΒΕΛΓΙΟ Katholieke Universiteit Leuven ΚΡΟΑΤΙΑ University of Zagreb
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Napoli Federico II
 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ Universidade do Porto
 ΓΕΡΜΑΝΙΑ Universität Regensburg ΙΣΠΑΝΙΑ Universidad de Valencia
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi della Calabria
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Ferrara
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Firenze
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Modena e Reggio Emilia
 ΙΤΑΛΙΑ Università degli studi di Perugia
 ΑΥΣΤΡΙΑ Leopold-Franzens-Universität Innsbruck
 ΓΑΛΛΙΑ Université de Franche-Comte ΠΟΛΩΝΙΑ Medical University of Lubli

3.2.16.4. Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Το ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» είναι σε συμφωνία με τα αντίστοιχα Προγράμματα αναγνωρισμένων Πανεπιστημίου του Εξωτερικού και η κατάρτιση των αποφοίτων του είναι υψηλού επιπέδου. Αυτό αποδεικνύεται από την παραγωγή ερευνητικού έργου (δημοσιευμένου σε έγκριτα περιοδικά διεθνούς κύρους) με συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και από επιτυχή συνεργασία των φοιτητών και των αποφοίτων με ξένους επιστήμονες τόσο στο πλαίσιο διαφόρων ερευνητικών προγραμμάτων όσο και σε επιστημονικές συνεργασίες. Επισημαίνεται ότι οι περισσότερες διπλωματικές εργασίες δημοσιεύονται σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Τέλος να σημειωθεί ότι ο αριθμός των αιτήσεων είναι κάθε έτος υπερδιπλάσιος του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Τμήμα Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ έχει απονεμίσει συνολικά από το 2000 μέχρι το 2016, 148 Διδακτορικά Διπλώματα (9 ανά έτος) 40 από τα οποία την πενταετία 2011-2016. Το γεγονός αυτό δείχνει το συνεχές ενδιαφέρον στην εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής τόσο από την πλευρά των Υποψηφίων όσο και από την πλευρά των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Σήμερα υπάρχουν 97 υποψήφιοι διδάκτορες εγγεγραμμένοι στο Τμήμα.

Θεωρούμε ότι το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος ανταποκρίνεται πολύ ικανοποιητικά στους στόχους των ΑΕΙ και του Τμήματος καθώς και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Οι ερευνητικές δημοσιεύσεις από το Τμήμα Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ σε διεθνή περιοδικά με κριτές αντανακλούν σε πολύ μεγάλο ποσοστό αποτελέσματα διδακτορικών διατριβών που έχουν εκπονηθεί ή εκπονούνται στο Τμήμα μας.

Θεωρούμε ότι με βάση τις επιδόσεις του Τμήματος σε σχετικές δημοσιεύσεις (Παράγραφος 5.4) το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος παράγει και μεταδίδει τη γνώση με την έρευνα μέσω των διδακτορικών διατριβών σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό.

Επιπλέον, το πρόγραμμα συμβάλλει στην εμπέδωση της ισότητας των φύλων και της ισοπολιτείας μεταξύ ανδρών και γυναικών, αφού με βάση τα σχετικά στοιχεία το ποσοστό το γυναικών διδακτόρων από το τμήμα μας είναι παρόμοιο με αυτό των ανδρών. Την πενταετία 2011-2016 το 57% των Διδακτορικών Διπλωμάτων από το Τμήμα Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ απονεμήθηκαν σε γυναίκες.

3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

3.3.2.1. Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά; Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;

Στο τρέχον Πρόγραμμα Διδακτορικών Διατριβών δεν προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου ή/και μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας, δεδομένου ότι οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι κάτοχοι ΜΔΕ στο οποίο έχουν παρακολουθήσει τα αντίστοιχα μαθήματα.

Στις εξαιρετικές περιπτώσεις όπου ο Υπ.Διδ. δεν κατέχει ΜΔΕ, είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα της αντίστοιχης ειδίκευσης του ΜΔΕ.

Επιπλέον, οι Υπ. Διδ. έχουν τη δυνατότητα, σε συνεννόηση με τους διδάσκοντες και τον επιβλέποντα καθηγητή τους, να παρακολουθήσουν μαθήματα που τους ενδιαφέρουν όλων των ειδικοτήσεων των ΜΔΕ του Τμήματος.

3.3.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.3.3.1. Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.3685/08 και τον Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος που είναι αναρτημένος στην αντίστοιχη ιστοσελίδα (http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf) ισχύουν τα ακόλουθα:

3μελής Συμβουλευτική Επιτροπή: Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ιδίου ή άλλου Τμήματος του ιδίου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.

7μελής Εξεταστική Επιτροπή (Ε.Ε.): Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψηφίου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική

επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

3.3.3.2. Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων; Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων; Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων; Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιές; Πώς αξιολογείται η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Η Διαδικασία παρακολούθησης της προόδου της Δ.Δ., έγκρισής της και απονομής Διδακτορικού Διπλώματος περιγράφεται αναλυτικά στον Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος που είναι αναρτημένος στην αντίστοιχη ιστοσελίδα (http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf) Συγκεκριμένα ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Η Συμβουλευτική Επιτροπή, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της (άρθρο 9.3.στ του Ν. 3685/08).

(β) Μετά την τελική έκθεση προόδου, ο υποψήφιος παρουσιάζει το σύνολο των πειραματικών δεδομένων και συμπερασμάτων στη Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία, εφόσον κρίνει ότι το έργο που έχει επιτελέσει ο υποψήφιος στοιχειοθετεί ολοκληρωμένη διδακτορική διατριβή: (1) εγκρίνει τη συγγραφή της, (2) διαμορφώνει και οριστικοποιεί τον τελικό τίτλο της και (3) προτείνει εγγράφως προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. τη συγκρότηση της 7μελούς εξεταστικής επιτροπής (Ε.Ε.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9.4.α Ν. 3685/08.

(γ) Η 7μελής εξεταστική επιτροπή (Ε.Ε.), αφού παραλάβει το τελικό κείμενο της διδακτορικής διατριβής, καλεί με ευθύνη του επιβλέποντα τον υποψήφιο, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, για τη δημόσια παρουσίαση και υποστήριξη της Δ.Δ..

(δ) Η τελική υποστήριξη της Δ.Δ. πραγματοποιείται δημόσια ενώπιον της Ε.Ε., εφόσον ο υποψήφιος έχει καταθέσει την τελική έντυπη μορφή της διατριβής του: (i) στα μέλη της Ε.Ε. και (ii) στη Γραμματεία του Τμήματος. Επιπλέον, απαιτείται τουλάχιστον μία δημοσίευση (ή τελική αποδοχή δημοσίευσης) σε έγκυρο διεθνές επιστημονικό περιοδικό, η οποία επισυνάπτεται στην τελική έντυπη μορφή της διδακτορικής διατριβής. Η γλώσσα της διατριβής καθορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. (άρθρο 9.4.γ του Ν. 3685) ύστερα από πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση η διδακτορική διατριβή περιέχει ευρεία περίληψη (500 λέξεις κατ'ελάχιστον) στα Ελληνικά.

Μετά την προφορική παρουσίαση της διατριβής, τα μέλη της Ε.Ε. υποβάλουν ερωτήσεις στον υποψήφιο και εν συνεχεία αποφασίζουν για την έγκριση και τη βαθμολογία της. Για την έγκριση της διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε (5) μελών και βασικό κριτήριο αποτελεί η συμβολή της διατριβής στην επιστήμη. Η απόφαση της Ε.Ε. προωθείται προς τη Γραμματεία του Τμήματος με σχετικό έντυπο υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη της. Τέλος, σε επόμενη συνεδρία της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, ακολουθεί η διαδικασία αναγόρευσης του υποψηφίου σε Διδάκτορα.

(ε) Ο ελάχιστος χρόνος για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος είναι τα τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη για τους κατόχους Μ.Δ.Ε. και τα τέσσερα (4) πλήρη ημερολογιακά έτη για τους μη κατόχους Μ.Δ.Ε. (άρθρο 9.3.γ, Ν. 3685), από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

(στ) Μέγιστος χρόνος διδακτορικής διατριβής ορίζονται τα οκτώ (8) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

Είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ ή μέλους της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής έπειτα από έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ.

3.3.3.3. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής όπως περιγράφεται αναλυτικά στον Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος που είναι αναρτημένος στην αντίστοιχη ιστοσελίδα (http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf) βασίζεται σε συγκεκριμένα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, είναι απολύτως διαφανής και αξιοκρατική και σε συμφωνία με τη διεθνώς ακολουθούμενη πρακτική.

3.3.4. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;¹³

3.3.4.1. Ποιά είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

α) Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.3685/08 και τον Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής ισχύουν τα ακόλουθα:

α) «Ο υποψήφιος που ενδιαφέρεται για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στο οποίο ενδιαφέρεται να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή, προσδιορίζοντας σε γενικές γραμμές το αντικείμενό της.».

Η αίτηση είναι διαθέσιμη στην Ελληνική και στην Αγγλική γλώσσα. Ο προσδιορισμός του αντικειμένου (έκτασης, π.χ., μιας σελίδας) μπορεί να γίνει σε συνεννόηση με μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, το οποίο προτίθεται να αποτελέσει τον επιβλέποντα εκπόνησης της Δ.Δ.. Στην περίπτωση αυτή, το όνομα του προτεινόμενου μέλους ΔΕΠ, καθώς και του αντίστοιχου Τομέα, αναγράφεται στη σύντομη περιγραφή του αντικειμένου.

β) «Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν κάτοχοι Μ.Δ.Ε.» Ελληνικού Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., ή αντίστοιχου, αναγνωρισμένου από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Ιδρύματος του εξωτερικού. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ισότιμων σχολών μπορούν να γίνουν δεκτοί ως υποψήφιοι διδάκτορες μόνο εφόσον είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον (παρόντα) Κανονισμό και έπειτα από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να γίνει δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Μ.Δ.Ε., που είναι όμως πτυχιούχος Φαρμακευτικής. Εάν το πτυχίο και το Μ.Δ.Ε. έχουν αποκτηθεί εκτός Τμήματος Φαρμακευτικής, είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση, στη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων του αμέσως επομένου της εγγραφής, δύο (2) μαθημάτων του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος Φαρμακευτικής, που ορίζονται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή.

Τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτών των μαθημάτων επισυνάπτονται στην πρώτη έκθεση προόδου του υποψήφιου διδάκτορα. Βάσει του άρθρου 9.1.β του Ν. 3685/08, καθορίζονται δύο κατηγορίες αιτούντων Υποψηφίων Διδασκόντων:

- i) Κάτοχοι Μ.Δ.Ε. και
- ii) Μη κάτοχοι Μ.Δ.Ε.

3.3.4.2. Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;

Διαδικασία επιλογής Υποψηφίων Διδασκόντων (Υ.Δ.)

Ο υποψήφιος μαζί με την αίτησή του στο Τμήμα Φαρμακευτικής υποβάλλει υπόμνημα με τα στοιχεία από το βιογραφικό του και όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα, το οποίο διαβιβάζεται με ειδικό έντυπο για επικύρωση στη Γ.Σ.Ε.Σ.

Εξαιρούνται της διαδικασίας επιλογής οι κάτοχοι Μ.Δ.Ε., εφόσον αυτό υφίσταται και λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος ή πρόκειται για Διατμηματικό Μ.Δ.Ε. στο οποίο συμμετέχει το Τμήμα Φαρμακευτικής, και εφόσον το θέμα αποτελεί συνέχεια της Διπλωματικής Εργασίας που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Μ.Δ.Ε., όπως προκύπτει από τεκμηριωμένη εισήγηση του αρμόδιου Τομέα, η οποία και διαβιβάζεται για έγκριση στην Γ.Σ.Ε.Σ.

Προϋπόθεση για την επιλογή και τη συνέχιση της διαδικασίας αποτελεί η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Τομέα, καθώς και η δήλωση πρόθεσης ενός μέλους Δ.Ε.Π. να αναλάβει την επίβλεψη διεξαγωγής της Δ.Δ. Σε περιπτώσεις υποψηφίων μη κατόχων Μ.Δ.Ε., η Γ.Σ.Ε.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής, μπορεί να αποδεχτεί την αίτηση, εάν θεωρεί ότι εμπίπτει στις “εξαιρετικές περιπτώσεις”, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9.1.β του Ν.3685/08, και με γνώμονα, πέραν του τυπικού προσόντος του πτυχίου της Φαρμακευτικής:

i) Τον υψηλό βαθμό πτυχίου Φαρμακευτικής (να εμπίπτει στο ανώτερο 10% των βαθμών πτυχίου του αντίστοιχου ακαδημαϊκού έτους), ii) Την εξαιρετική επίδοση του υποψηφίου (άριστα) στην εκπόνηση σχετικής με το θέμα της διατριβής Πτυχιακής Εργασίας του Προπτυχιακού κύκλου σπουδών, όπως επίσης και την επίδοση του υποψηφίου (βαθμός ≥ 8) στα σχετικά με το αντικείμενο της διατριβής μαθήματα. Ως «σχετικά» θεωρούνται εκείνα τα προπτυχιακά μαθήματα που έχουν χαρακτήρα υποβάθρου στο γνωστικό αντικείμενο του θέματος της Δ.Δ. και ως εκ τούτου καθορίζονται κατά περίπτωση από τη συνέλευση του αντίστοιχου Τομέα. Συνεκτιμώνται επίσης τα παρακάτω κριτήρια:

-Δημοσιευμένες ερευνητικές εργασίες, ανακοινώσεις ή/και συμμετοχή σε συνέδρια (με ανακοινώσεις),

¹³ Συμπληρώστε τον Πίνακα 5.

- Εξασφάλιση υποτροφίας από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών ή από άλλη πηγή,
- Συστατικές επιστολές,
- Συνέντευξη.

Κάθε υποψήφιος μη κάτοχος Μ.Δ.Ε. οφείλει να συμπληρώσει τουλάχιστον 9 ΠΜ (πιστωτικές μονάδες) από την παρακολούθηση και την επιτυχή εξέταση μαθημάτων σχετικών με το αντικείμενο της Δ.Δ. (ορίζονται κατά περίπτωση από τη Συμβουλευτική Επιτροπή).

Ειδικά για τους Φαρμακοποιούς που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους στο εξωτερικό, τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται κατά περίπτωση από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ και οι αιτήσεις τους εγκρίνονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., συνεκτιμώντας το κατά πόσο ο υποψήφιος θα μπορούσε να εκπλήξει Διδακτορική Διατριβή στη χώρα που πήρε το πτυχίο του Φαρμακοποιού και με την προϋπόθεση ότι υπάρχει αναγνώριση ισοτιμίας/αντιστοιχίας του τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ.

3.3.4.3. Ποιό είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδασκόντων;¹⁴

Συνήθως οι αιτήσεις γίνονται με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα καθηγητή οπότε το ποσοστό αποδοχής είναι 100%. Μικρότερο ποσοστό αποδοχής ενδέχεται να υπάρχει στην περίπτωση πρόσκλησης ενδιαφέροντος για εκπόνησης διδακτορικής διατριβής στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων εθνικών ή/και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων.

3.3.4.4. Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδασκόντων; Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων περιγράφεται αναλυτικά στον αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής (http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf) βασίζεται σε συγκεκριμένα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, είναι απολύτως διαφανής και αξιοκρατική και σε συμφωνία με τη διεθνώς ακολουθούμενη πρακτική

¹⁴ Η ερώτηση αυτή μπορεί να απαντηθεί με βάση τα στοιχεία που συμπληρώσατε στον Πίνακα 5.

3.3.5. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Στο πλαίσιο της αναβάθμισης του εσωτερικού κανονισμού εκπόνησης διδακτορικής διατριβής στο Τμήμα Φαρμακευτικής έχει συζητηθεί η συστηματική οργάνωση σεμιναρίων όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα θα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά και των φοιτητών. Δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη η διαδικασία αυτή. Στη διάρκεια της εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ο υποψήφιος διδάκτορας θα παρακολουθήσει (με βάση τη μέχρι σήμερα εμπειρία) περίπου 4 σεμινάρια το χρόνο που θα γίνουν στο Τμήμα μας από προσκεκλημένους επισκέπτες ομιλητές συνήθως από το εξωτερικό. Επιπλέον οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος καλούνται να παρακολουθήσουν τη σειρά σεμιναρίων που οργανώνεται κάθε ακαδημαϊκό έτος στο πλαίσιο του Γενικού ΜΠΣ και του ΜΠΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ». Πρόκειται για σειρά σεμιναρίων εμβάθυνσης στα αντικείμενα του ΜΠΣ, στα οποία συμμετέχουν εξειδικευμένοι επιστήμονες (μέλη ΔΕΠ ή/και επιστήμονες από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς) της ημεδαπής ή/και της αλλοδαπής (βλ. Πρόγραμμα Μαθημάτων ΠΜΣ).

3.3.6. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

3.3.6.1. Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές;

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Εσωτερικό Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής που είναι αναρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής (http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf) ισχύουν τα ακόλουθα:

Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή συγκροτείται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., έπειτα από εισήγηση του επιβλέποντα, και έχει την ευθύνη του καθορισμού του θέματος της Δ.Δ. σε συνεργασία με τον υποψήφιο (άρθρο 9.3.α Ν. 3685/08), της καθοδήγησης του υποψήφιου Διδάκτορα στην έρευνα, της παρακολούθησης της πορείας του έργου του, της υποβολής έκθεσης προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της, καθώς και της επίβλεψης της συγγραφής της Δ.Δ.. Σύμφωνα με το άρθρο 9.2 του Ν. 3685/08: «Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) το πολύ υποψηφίους διδάκτορες.». Σε εξαιρετικές περιπτώσεις απαιτείται απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

Οι Επταμελείς Εξεταστικές Επιτροπές (Ε.Ε.) απαρτίζονται από τα τρία (3) μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και τα υπόλοιπα 4 ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ (Ν.3685/08, άρθρο.9.4.α), ύστερα από εισήγηση της αντίστοιχης Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Σύμφωνα με το Ν. 3685/08 ισχύουν τα εξής: «Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του». Αρμοδιότητα της Ε.Ε. είναι η εξέταση του υποψηφίου κατά την τελική δημόσια υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής και έγκρισή της με βασικό κριτήριο τη συμβολή της σχετικής έρευνας στην προαγωγή της επιστήμης.

3.3.6.2. Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;

Υπάρχει μικρή συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων στο πλαίσιο ευρωπαϊκών χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που προβλέπουν εκπόνηση διδακτορικών διατριβών (πχ. Προγράμματα Marie Curie)

3.3.6.3. Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Εσωτερικό Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής που είναι αναρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής

(http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf)

Η γλώσσα της διατριβής καθορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. (άρθρο 9.4.γ του Ν. 3685) ύστερα από πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση η διδακτορική διατριβή περιέχει ευρεία περίληψη (500 λέξεις κατ' ελάχιστον) στα Ελληνικά.

3.3.6.4. Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Σε επίπεδο συνεργασιών με άλλα Πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα του Εξωτερικού σε εκπονήσεις διδακτορικών διατριβών, αρκετές φορές ο Υποψήφιος Διδάκτορας εκπονεί μέρος της έρευνάς του σε Πανεπιστήμιο ή Κέντρο του Εξωτερικού στα πλαίσια συνεργασιών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος με Φορείς του Εξωτερικού. Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι μέχρι τον Αύγουστο του 2008 το νομικό πλαίσιο για τη σύσταση της τριμελούς επιτροπής παρακολούθησης μιας Διδακτορικής Διατριβής ήταν μάλλον ανεπαρκές για την ανάπτυξη συνεργασιών. Συγκεκριμένα, εάν δεν υπήρχε σε ισχύ υπογραμμένη συμφωνία (σε επίπεδο Πρυτάνεων) του ΕΚΠΑ με κάποιο Πανεπιστήμιο του Εξωτερικού ήταν αδύνατη η συμμετοχή Καθηγητή πρώτης βαθμίδας από Πανεπιστήμιο του Εξωτερικού σε τριμελή επιτροπή παρακολούθησης της διατριβής που γίνεται στο ΕΚΠΑ. Επιτρεπόταν όμως η συμμετοχή Ερευνητή ερευνητικού Κέντρου του Εξωτερικού.

Τέλος να σημειωθεί ότι το Τμήμα συμμετέχει στο δίκτυο Paul Ehrlich European PhD in Medicinal Chemistry, σύμφωνα με το οποίο ο υποψήφιος διδάκτορας πρέπει να εκπονήσει μέρος της διατριβής σε εργαστήριο του δικτύου σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, να παρακολουθήσει δύο ευρωπαϊκά θερινά σχολεία στο αντικείμενο της φαρμακευτικής χημείας και να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της εργασίας του σε μια συνάντηση του δικτύου.

3.3.6.5. Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;

Οι περισσότεροι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος φαρμακευτικής μετέχουν σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα μέσα από τα οποία τους παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια και summer schools ενώ σύμφωνα με τον ισχύοντα Εσωτερικό Κανονισμό Προγράμματος Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής που είναι αναρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής

(http://www.pharm.uoa.gr/fileadmin/pharm.uoa.gr/uploads/Metaptyxiaka/Kanonismos_Ekponisis_Didaktorikis_Diatribis_toy_Tmimatos_Farmakeytikis_toy_EKPA_TELIKOS.pdf) προϋπόθεση για την τελική υποστήριξη της Δ.Δ. είναι η ύπαρξη τουλάχιστον μίας δημοσίευσης (ή τελική αποδοχή δημοσίευσης) σε έγκυρο διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές, η οποία επισυνάπτεται στην τελική έντυπη μορφή της διδακτορικής διατριβής

4. Διδακτικό έργο

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

4.1.1. Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται; Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;

Η διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές γίνεται μέσω σχετικής πλατφόρμας της υπηρεσίας ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων του ΕΚΠΑ.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές λαμβάνονται υπόψη και επιχειρείται η κάλυψη των υποδείξεων που είναι εφικτές να πραγματοποιηθούν.

Τα σχόλια στις επόμενες παραγράφους αφορούν κυρίως την στατιστική ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών στα ερωτηματολόγια τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση μαθήματος/διδάσκοντος-ων. Σχετικά με την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού οι αντίστοιχες ερωτήσεις είναι οι 22-27 του ερωτηματολογίου.

22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;
23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;
24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;
26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);
27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;

Ο μέσος όρος στην αξιολόγηση των φοιτητών στο ερώτημα 22 σχετικά με την καλή οργάνωση παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα είναι 4,0 ($\pm 0,52$) και για τα εργαστήρια 4,3 ($\pm 0,2$).

Ο μέσος όρος στο ερώτημα 23 είναι 3,9 ($\pm 0,6$) για τα μαθήματα και 4,0 ($\pm 0,4$) για τα εργαστήρια.

Ο μέσος όρος στο ερώτημα 24 για τα μαθήματα είναι 4,0 ($\pm 0,5$) και για τα εργαστήρια 4,1 ($\pm 0,4$).

Για το ερώτημα 25 ο μέσος όρος για τα μαθήματα είναι 4,2 ($\pm 0,4$) και για τα εργαστήρια 4,1 ($\pm 0,3$).

Στο ερώτημα 26 ο μέσος όρος για τα μαθήματα είναι 4,5 ($\pm 0,3$) και για τα εργαστήρια 4,5 ($\pm 0,2$).

Ο μέσος όρος στο ερώτημα 27 σχετικά με το πόσο προσιτός είναι ο διδάσκοντας στους φοιτητές είναι 4,2 ($\pm 0,4$) τόσο για τα μαθήματα όσο και για τα εργαστήρια.

4.1.2. Ποιός είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος είναι 5h για τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα. Εξ αυτών 2.0 h αντιστοιχούν στο μέσο όρο εβδομαδιαίου φόρτου διδακτικού έργου στο ΠΜΣ. Στο μέσο εβδομαδιαίο φόρτο διδακτικού έργου δεν συμπεριλαμβάνονται οι ώρες εκπαίδευσης προπτυχιακών φοιτητών για την υλοποίηση πτυχιακής εργασίας, καθώς και ώρες εκπαίδευσης μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδακτόρων για την επίβλεψη των ΜΔΕ και των διδακτορικών διατριβών, αντιστοίχως.

4.1.3. Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

4.1.4. Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας;

Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας.

4.1.5 Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος δεν συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο. Παρέχουν όμως επικουρικό έργο στη διεξαγωγή των εργαστηριακών ασκήσεων των προπτυχιακών εργαστηριακών μαθημάτων του Τμήματος όταν κρίνεται απαραίτητο.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;¹⁵

Όλοι οι διδάσκοντες κάνουν συστηματική προσπάθεια αναβάθμισης και εξέλιξης των αντικειμένων που διδάσκουν. Η διδασκαλία των μαθημάτων πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικών διαφανειών (powerpoint). Κάθε ακαδημαϊκή χρονιά γίνεται επικαιροποίηση των διαφανειών και εκπαιδευτικών σημειώσεων από τους διδάσκοντες.

Σε σχέση με την αποτελεσματικότητα οι δείκτες που λαμβάνονται υπόψη είναι ο χρόνος αποφοίτησης, το ποσοστό επιτυχίας στις εξεταστικές περιόδους και ο τελικός βαθμός πτυχίου.

Ο μέσος όρος του ποσοστού φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις των μαθημάτων κορμού και επιλογής είναι 70% ($\pm 18\%$). Συγκεκριμένα ο μέσος όρος συμμετοχής στις εξετάσεις μαθημάτων κορμού είναι 75,5% ($\pm 6,5$) και στις εξετάσεις μαθημάτων επιλογής 58,4% ($\pm 21,0$).

Ο μέσος όρος στο ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις είναι συνολικά 76,9% ($\pm 17,3$) και συγκεκριμένα 69,6% ($\pm 18,8$) στα μαθήματα κορμού και 87,6% ($\pm 14,6$) στα μαθήματα επιλογής. Ο μέσος όρος για το βαθμό πτυχίου είναι 6,84. Ο χρόνος αποφοίτησης είναι για το ~70% των φοιτητών τα 6-6,5 έτη.

Η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου κρίνεται από την καλή επιστημονική κατάρτιση την οποία αποκτούν οι νέοι φαρμακοποιοί, βάσει της οποίας αντιμετωπίζουν με επιτυχία Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Στην ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει για το κάθε μάθημα περίληψη περιεχομένων (εκτενείς πληροφορίες για την ύλη που καλύπτει το κάθε αντικείμενο, υπάρχουν στον οδηγό σπουδών που βρίσκεται ανηρτημένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος).

Οι φοιτητές ενημερώνονται για τους μαθησιακούς στόχους κάθε μαθήματος και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα στις πρώτες διαλέξεις κάθε μαθήματος και εργαστηρίου.

Σχετικά με την οργάνωση των επιμέρους μαθημάτων τα ερωτηματολόγια των φοιτητών απαντούν στις παρακάτω ερωτήσεις

1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;

Στο ερώτημα 1 σχετικά με το εάν οι στόχοι του μαθήματος είναι σαφείς ο μέσος όρος είναι 4,0 ($\pm 0,5$).

Στην ερώτηση 2 σχετικά με το πόσο ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος η ύλη που διδάχθηκε ο μέσος όρος είναι 4,1 ($\pm 0,5$).

Στην ερώτηση 3 σχετικά με τη καλή οργάνωση της διδαχθείσας ύλης, ο μέσος όρος είναι 3,8 ($\pm 0,6$).

Σε μικρό αριθμό μαθημάτων δίδονται στους φοιτητές εργασίες, οι οποίες έχουν εθελοντικό χαρακτήρα και λαμβάνονται υπόψη στον τελικό βαθμό. Όπου κρίνεται αναγκαίο από τους διδάσκοντες γίνονται και φροντιστηριακά μαθήματα.

Το διδακτικό έργο οργανώνεται διοικητικά από τα συλλογικά όργανα του Τμήματος και κυρίως από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και την Επιτροπή Ωρολογίου Προγράμματος. Η διδακτέα ύλη και τα βοηθήματα οργανώνονται από τους διδάσκοντες και εγκρίνεται από τη Γενική συνέλευση του Τμήματος. Σε μόνιμη βάση λειτουργεί Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και επιτροπή Ωρολογίου Προγράμματος που επιλύουν τυχόν προβλήματα και προτείνουν αλλαγές. Το προσφερόμενο σύνολο ωρών διδασκαλίας ετησίως στο προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών είναι ~2900 ώρες για τα 38 υποχρεωτικά μαθήματα και 21 μαθήματα επιλογής, ενώ οι εργαστηριακές ασκήσεις των προπτυχιακών φοιτητών καλύπτουν ~1440 ώρες από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και άλλων Τμημάτων. Επιπλέον παρέχονται ~1800 ώρες μεταπτυχιακών μαθημάτων. Το προπτυχιακό πρόγραμμα είναι οργανωμένο με τρόπο ώστε τα δύο πρώτα

¹⁵ Συμπληρώστε τους Πίνακες 6 και 7.

χρόνια σπουδών να παρέχονται μαθήματα υποδομής και στη συνέχεια μαθήματα κατεύθυνσης. Το ωρολόγιο πρόγραμμα τηρείται κανονικά, εκτός ελαχίστων περιπτώσεων λόγω εκτάκτων εξωτερικών συνθηκών (πχ απεργία μέσων συγκοινωνίας).

33 βασικά μαθήματα διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ των δύο ανωτέρων βαθμίδων. Συγκεκριμένα: Ανόργανη Χημεία II, Οργανική Χημεία I, Οργανική Χημεία II, Φαρμακευτική Χημεία I, Φαρμακευτική Χημεία II, Φαρμακευτική Χημεία IV, Φαρμακευτική Ανάλυση I, Φαρμακευτική Ανάλυση II, Ραδιοφαρμακευτική Χημεία, Ιστορία της Φαρμακευτικής και Εισαγωγή στις Φαρμακευτικές Επιστήμες, Φαρμακογνωσία I, Φαρμακογνωσία II, Φαρμακογνωσία III, Φαρμακευτική Τεχνολογία I, Φαρμακευτική Τεχνολογία II, Φαρμακευτική Τεχνολογία III, Βιοφαρμακευτική-Φαρμακοκινητική I, Φαρμακευτική Νομοθεσία και Δεοντολογία, Φαρμακολογία I, Φαρμακολογία II, Γενική Φυσική, Βιολογία, Ανατομία του Ανθρώπου, Φυσιολογία, Παθοφυσιολογία των Νόσων, Γενική Βοτανική, Αναλυτική Χημεία I, Αναλυτική Χημεία II, Βιοχημεία, Φαρμακευτική Μικροβιολογία, Τοξικολογία I, Τοξικολογία II, Πρώτες Βοήθειες και Στοιχεία Θεραπευτικής.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα τα οποία διανέμονται στους φοιτητές είναι βιβλία που κυκλοφορούν στο εμπόριο ή/και σημειώσεις των διδασκόντων οι οποίες εκδίδονται από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων Εύδοξος υπάρχει η δυνατότητα χορήγησης 43 βιβλίων, από τα οποία τα 9 αφορούν μαθήματα επιλογής. Τα 24 από τα βιβλία που διανέμονται μέσω της υπηρεσίας «Εύδοξος» είναι μεταφράσεις από ξενόγλωσσα βιβλία. Χορηγούνται επιπλέον 26 εκπαιδευτικές σημειώσεις διδασκόντων, οι οποίες εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο. Τέλος, στην πλατφόρμα τηλεκατάρτισης η-Τάξη ΕΚΠΑ (e-class) υπάρχει ανηρτημένο εκπαιδευτικό υλικό για 61 προπτυχιακά μαθήματα και 24 μεταπτυχιακά μαθήματα.

Κάθε ακαδημαϊκή χρονιά γίνεται επικαιροποίηση των διαφανειών και εκπαιδευτικών σημειώσεων από τους διδάσκοντες.

Τα βιβλία που χορηγούνται μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων Εύδοξος δίνονται με την έναρξη του κάθε εξαμήνου. Οι σημειώσεις διανέμονται αμέσως μόλις ολοκληρωθούν οι δηλώσεις μαθημάτων και αποστέλνουν οι αντίστοιχες καταστάσεις. Το σχετικό υλικό σε ιστοσελίδες σε πολλά μαθήματα είναι ανοικτό στους φοιτητές και σε άλλα μαθήματα οι φοιτητές αποκτούν πρόσβαση με την εγγραφή τους στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά τη πρώτη παράδοση του μαθήματος.

Από τα χορηγούμενα βιβλία και εκπαιδευτικές σημειώσεις καλύπτεται το 100% της διδασκομένης ύλης.

Σε αρκετά μαθήματα παρέχεται πρόσθετη βιβλιογραφία πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων. Οι φοιτητές αξιολογούν τα βοηθήματα με βάση τις απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

4. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;
5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;
6. Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε το κύριο βιβλίο(α) ή τις σημειώσεις;
7. Πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη;

Ο μέσος όρος στην ερώτηση 4 σχετικά με το εάν το εκπαιδευτικό υλικό που δόθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος είναι 3,8 ($\pm 0,5$).

Στην ερώτηση 5 σχετικά με το πόσο έγκαιρα χορηγήθηκαν τα εκπαιδευτικά βοηθήματα, ο μέσος όρος είναι 3,6 ($\pm 0,7$).

Η διδακτική ικανότητα των διδασκόντων υπερτερεί στην αξιολόγηση των φοιτητών (4,0 με άριστα το 5) σε σύγκριση με εκπαιδευτικό υλικό. Πιο συγκεκριμένα, ο μέσος όρος στην ερώτηση 6 σχετικά με την αξιολόγηση των συγγραμμάτων των μαθημάτων είναι 3,6 ($\pm 0,5$), ενώ η επάρκεια των σημειώσεων εργαστηριακών ασκήσεων αξιολογείται με μέσο όρο 4,2 ($\pm 0,2$).

Στο ερώτημα 7 σχετικά με τη διαθεσιμότητα βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη, ο μέσος όρος είναι 3,5 ($\pm 0,4$). Επισημαίνεται ότι η βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών και Τμήματος Φαρμακευτικής και ΜΙΘΕ δεν στεγάζεται στον ίδιο χώρο με το Τμήμα Φαρμακευτικής.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

4.5.1. Αίθουσες διδασκαλίας:

- (α) Αριθμός και χωρητικότητα.
- (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα.
- (γ) Βαθμός χρήσης.
- (δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού.

(α) Το Τμήμα διαθέτει 1 αμφιθέατρο 320 ατόμων, 4 αίθουσες διδασκαλίας 80 θέσεων/αίθουσα, 4 αίθουσες 25 θέσεων/αίθουσα. Επίσης ένα ερευνητικό εργαστήριο έχει μετατραπεί σε αίθουσα διδασκαλίας 95 θέσεων.

(β) Οι αίθουσες διδασκαλίας κρίνονται από το σύνολο των διδασκόντων επαρκείς. Σημειώνεται όμως ότι οι περισσότεροι χώροι διδασκαλίας δεν έχουν συντηρηθεί σχεδόν από την αρχική κατασκευή τους, τουλάχιστον προ 25ετίας. Συνεπώς για την εύρυθμη διεξαγωγή των μαθημάτων κρίνονται απαραίτητα τα ακόλουθα:

- Συντήρηση/επισκευή του συστήματος κεντρικής θέρμανσης (συνήθως δεν λειτουργεί ή όταν λειτουργεί κάνει δυνατό θόρυβο και δυσχεραίνει τη διεξαγωγή του μαθήματος). Εναλλακτικά προτείνεται η εγκατάσταση κλιματιστικών μονάδων θέρμανσης/ψύξης ώστε να αντιμετωπιστεί και η ζέστη κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.
- Συντήρηση/αντικατάσταση χαλασμένων θρανίων και καθισμάτων
- Επισκευή/αντικατάσταση των χαλασμένων κουφωμάτων (δημιουργούν προβλήματα ηχομόνωσης και θερμομόνωσης)
- Επισκευή/Αντικατάσταση των χαλασμένων περσίδων των παραθύρων (απαραίτητες για τη μείωση του φωτός και καλύτερη προβολή των διαφανειών)
- Καλύτερη ηχομόνωση

Όσον αφορά στο αμφιθέατρο του Τμήματος (Αμφιθέατρο ΦΜ2) χρήζει επίσης άμεσης συντήρησης. Πιο συγκεκριμένα:

- Συντήρηση/αντικατάσταση χαλασμένων θρανίων και καθισμάτων
- Βαφή όλων των εσωτερικών όψεων.
- Αντικατάσταση φθαρμένων στηριγμάτων και επανατοποθέτηση των πινάκων.
- Συντήρηση και αποκατάσταση λειτουργίας φωτιστικών οροφής.
- Συντήρηση και αποκατάσταση φθορών δαπέδου και θυρών.
- Συντήρηση και αποκατάσταση φθορών του ηλεκτρικού πίνακα.
- Εγκατάσταση κατάλληλου αριθμού κλιματιστικών μονάδων δεδομένου ότι το συγκεκριμένο αμφιθέατρο δε διαθέτει σύστημα κεντρικής θέρμανσης και ψύξης.

(γ) Η χρήση των αιθουσών διδασκαλίας είναι καθημερινή.

(δ) Ο υποστηρικτικός εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας (Η/Υ, προβολείς) χρήζει ανανέωσης και αντικατάστασης. Τα προβλήματα λειτουργίας των οπτικοακουστικών μέσων είναι συχνά, λόγω έλλειψης κονδυλίων για ανταλλακτικά και συντήρηση, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας των παρουσιάσεων. Στο αμφιθέατρο, δεν υπάρχει Η/Υ και προβολέας.

4.5.2. Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

4.5.2.1. Αριθμός και χωρητικότητα

Το Τμήμα διαθέτει 5 εργαστήρια ασκήσεως προπτυχιακών φοιτητών 48 θέσεων, 2 εργαστήρια ασκήσεως προπτυχιακών φοιτητών 40 θέσεων και 1 αίθουσα Η/Υ 36 θέσεων.

4.5.2.2. Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων

Οι χώροι κρίνονται επαρκείς σε αριθμό και χωρητικότητα για να καλύψουν τις ανάγκες άσκησης των φοιτητών.

Όσον αφορά στην καταλληλότητα/ποιότητα των προπτυχιακών εργαστηριακών χώρων θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν κατασκευάστηκαν όλοι ταυτόχρονα. Οι εργαστηριακοί χώροι των Τομέων

«Φαρμακευτικής Χημείας» και «Φαρμακογνωσίας και Χημείας Φυσικών Προϊόντων» κατασκευάστηκαν προ 25ετίας περίπου και το Διδακτικό προσωπικό κρίνει τις υποδομές οριακά επαρκείς και επισημαίνει την ανάγκη συνεχούς συντήρησης/αναβάθμισης/αντικατάστασης φθορών. Οι εργαστηριακοί χώροι του Τομέα Φαρμακευτικής Τεχνολογίας κατασκευάστηκαν την τελευταία 10ετία (εγκαινιάστηκαν το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006) με σύγχρονες προδιαγραφές και ως εκ τούτου η ποιότητα και καταλληλότητα των χώρων κρίνονται ικανοποιητικές

4.5.2.3. Βαθμός χρήσης

Η χρήση των εργαστηριακών χώρων είναι καθημερινή σε όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους

4.5.2.4. Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού

Σχετικά με τα εργαστηριακά εξοπλισμό οι απαντήσεις των φοιτητών στην αντίστοιχη ερώτηση αξιολογούν τον εξοπλισμό των προπτυχιακών εργαστηρίων με μέσο όρο 3,8 ($\pm 0,4$).

Να σημειωθεί ότι οι Διδάσκοντες κυρίως των εργαστηρίων Φαρμακευτικής Χημείας, Φαρμακευτικής Ανάλυσης, Φαρμακογνωσίας και Φαρμακευτικής Τεχνολογίας, θεωρούν τον εργαστηριακό επιστημονικό εξοπλισμό οριακά επαρκή και χρήζει συνεχούς συντήρησης ή/και αντικατάστασης.

Επισημαίνεται ότι στο νέο εργαστήριο Βιοφαρμακευτικής-Φαρμακοκινητικής, ο εργαστηριακός εξοπλισμός είναι σύγχρονος και επαρκής δεδομένου ότι μεγάλος αριθμός των επιστημονικών οργάνων αγοράστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ «Εργαστηριακός Επιστημονικός Εξοπλισμός Τμημάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης», 2005-2006.

4.5.2.5. Επάρκεια αποθηκών (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κλπ)

Υπάρχει σημαντική έλλειψη αποθηκευτικών χώρων ιδιαίτερα αντιδραστηρίων και χημικών αποβλήτων.

4.5.2.6. Είναι διαθέσιμα τα εκπαιδευτικά εργαστήρια για χρήση εκτός προγραμματισμένων ωρών;

Οι εργαστηριακοί χώροι είναι διαθέσιμοι σε όλη τη χρονική διάρκεια διεξαγωγής των εργαστηριακών ασκήσεων.

4.5.3. Σπουδαστήρια:

Υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα εξοπλισμένα σπουδαστήρια στη βιβλιοθήκη της Σχολής Θετικών Επιστημών Τμήματος Φαρμακευτικής και Τμήματος ΜΙΘΕ.

Η χρήση του περιορίζεται από το γεγονός ότι δεν βρίσκονται στο ίδιο κτιριακό συγκρότημα με το Τμήμα Φαρμακευτικής

4.5.4. Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης

(α) Στο Τμήμα υπηρετούν 3 μέλη ΕΤΕΠ, 7 μέλη ΕΔΙΠ και 10 μέλη Διοικητικού Προσωπικού (μόνιμοι και ΙΔΑΧ) στη Γραμματεία και στους Τομείς του Τμήματος.

(β) Υπάρχει ανάγκη ως προς επιπλέον Τεχνικό προσωπικό (ΕΤΕΠ) για τη συντήρηση οργάνων και την εύρυθμη λειτουργία των εργαστηρίων.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια αφενός σε επίπεδο εργαστηριακών ασκήσεων και μαθημάτων με εφαρμογή κοινόχρηστων (π.χ. Excel) αλλά και εξειδικευμένων λογισμικών που έχει προμηθευτεί το Τμήμα (MONMEM, Phoenix-WinNonlin, Monolix, MATLAB, SimSyp, SPSS, SigmaPlot κλπ), αφετέρου ως προς τη δυνατότητα πρόσβασης των φοιτητών σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που παρέχονται από το ΕΚΠΑ. Πιο συγκεκριμένα:

- Υπάρχει αίθουσα πολυμέσων (36 θέσεις εργασίας) και λειτουργεί συστηματικά από το 2006 για τους φοιτητές του Τμήματος Φαρμακευτικής τόσο στο πλαίσιο της άσκησής τους στα εργαστηριακά μαθήματα, όσο και για την πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων οι οποίες είναι διαθέσιμες στο Τμήμα.
- Στην ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει για το κάθε μάθημα περίληψη περιεχομένων (εκτενείς

πληροφορίες για την ύλη που καλύπτει το κάθε αντικείμενο, υπάρχουν στον οδηγό σπουδών).

- Όλες οι ανακοινώσεις εμφανίζονται στην ιστοσελίδα της γραμματείας του Τμήματος.
- Στην ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει 'ημερολόγιο' ακαδημαϊκής χρονιάς (από το 2016) με τις δραστηριότητες του Τμήματος.
- Οι διαλέξεις των περισσότερων μαθημάτων έχουν αναρτηθεί στο e-class.
- Οι διαλέξεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικών διαφανειών (powerpoint).
- Διαλέξεις-σεμινάρια προσκεκλημένων ομιλητών βιντεοσκοπούνται και υπάρχει πρόσβαση στο αντίστοιχο υλικό.
- Οι διεργασίες παραγωγής, ελέγχου και συσκευασίας όλων των φαρμακοτεχνικών μορφών έχουν βιντεοσκοπηθεί σε πραγματικές συνθήκες στους χώρους ελληνικών φαρμακευτικών Βιομηχανιών και χρησιμοποιούνται συστηματικά ως εκπαιδευτικό υλικό στα πλαίσια σχετικών μαθημάτων και εργαστηρίων.
- Εργαστηριακές τεχνικές έχουν βιντεοσκοπηθεί σε πραγματικές συνθήκες σε εργαστηριακό χώρο και χρησιμοποιούνται ως εκπαιδευτικό υλικό σε εργαστήρια.
- Οι φοιτητές αξιολογούν τα μαθήματα μέσω της σχετικής πλατφόρμας της υπηρεσίας ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων του ΕΚΠΑ.
- Η επικοινωνία με τον καθηγητή είναι δυνατή και μέσω e-mail.
- Μέσω e-class είναι δυνατή η επικοινωνία με τους εγγεγραμένους φοιτητές και η άμεση ενημέρωση τους.

Το Τμήμα εξελίσσεται συνεχώς προς την κατεύθυνση της χρήσης των ΤΠΕ

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

4.7.1. Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα και στα εργαστήρια

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων είναι ~25 φοιτητές ανά μέλος ΔΕΠ και είναι αντίστοιχη με αυτή άλλων τμημάτων. Η αναλογία αυτή κρίνεται ικανοποιητική στην περίπτωση των παραδόσεων των μαθημάτων.

Η αναλογία αυτή βελτιώνεται στα εργαστήρια δεδομένου ότι γίνονται κατά ομάδες από περισσότερα μέλη ΔΕΠ τα οποία συνεπικουρούνται από μέλη ΕΔΙΠ και σε κάποιες περιπτώσεις από υποψήφιους διδάκτορες.

Για να ενθαρρυνθεί η συνεργασία διδασκόντων/διδασκομένων καθιερώθηκε και λειτουργεί ο θεσμός του συμβούλου-καθηγητή. Συχνά αξιοποιείται ο θεσμός αυτός από τους φοιτητές.

4.7.2. Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;

Οι φοιτητές μπορούν να προσέρχονται όλες τις εργάσιμες ώρες στα γραφεία των διδασκόντων. Επίσης υπάρχει δυνατότητα επικοινωνίας μέσω e-class, e-mail και τηλεφώνου, στοιχεία που είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Τμήματος και τα χρησιμοποιούν οι φοιτητές.

Από τα ερωτηματολόγια των φοιτητών προκύπτει ότι οι φοιτητές εκτιμούν ότι οι διδάσκοντες είναι προσιτοί (μέσος όρος στην σχετική ερώτηση: 4,2 (±0,4) στην κλίμακα 1-5).

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Η σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα πραγματοποιείται μέσα από την συνεχή ενημέρωση και ενσωμάτωση των νέων επιτευγμάτων και εφαρμογών της επιστήμης της Φαρμακευτικής στα διδασκόμενα μαθήματα και ιδιαίτερα αυτά των τελευταίων εξαμήνων, καθώς τα τέσσερα πρώτα εξάμηνα περιλαμβάνουν κυρίως μαθήματα υποδομής.

4.8.1. Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας);

Κάθε διδάσκων καθοδηγεί με βάση τις διαλέξεις του όλους τους φοιτητές που παρακολουθούν το μάθημα. Επιπλέον, κατά μέσο όρο, κάθε διδάσκων αναλαμβάνει ως επιστημονικός υπεύθυνος έναν τουλάχιστον φοιτητή στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας, τον οποίο και εκπαιδεύει με καθημερινή συνεργασία/επίβλεψη στην ερευνητική διαδικασία.

4.8.2. Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;
Παρά το γεγονός ότι η πτυχιακή εργασία είναι προαιρετική, προς την κατεύθυνση της σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα οι φοιτητές ενθαρρύνονται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Ο αριθμός των φοιτητών που επιζητά την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας βαίνει αυξανόμενος και προσεγγίζει το 85% του συνόλου των φοιτητών. Το Τμήμα θεωρεί ότι η πτυχιακή εργασία πρέπει να είναι υποχρεωτική. Η ανάθεση εργασιών στους φοιτητές ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας επεκτείνεται σε πολλά μαθήματα, ώστε να εξοικειωθούν με τη χρήση της βιβλιογραφίας, να ενημερώνονται για τις σύγχρονες τάσεις της έρευνας και να αυξάνουν τη κριτική ικανότητά τους
4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;
4.9.1. Με ποιά εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;
Το Τμήμα έχει συνεργασία με τα άλλα δύο Τμήματα Φαρμακευτικής (ΑΠΘ, Παν/μιο Πατρών) και με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα της χώρας (π.χ. Ιατρικής, Χημείας, Βιολογίας, κλπ) καθώς και με ερευνητικά ιδρύματα όπως: Ιδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ) Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών(ΕΙΕ) ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος Ινστιτούτο Παστέρ Ιδρυμα Φλεμινγκ κ.α.
4.9.2. Με ποιά εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;
• Το Τμήμα έχει σημαντικές συνεργασίες με μεγάλο αριθμό ερευνητικών κέντρων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού και εσωτερικού. • Οι συνεργασίες με ΑΕΙ του εξωτερικού που αφορούν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, είναι κυρίως οι ανταλλαγές που γίνονται μέσω του προγράμματος ERASMUS και στα πλαίσια παρομοίων διμερών συμφωνιών. • Υπάρχει μία συνεχής άνοδος των ερευνητικών συνεργασιών των μελών του Τμήματος, που έχουν αναδείξει το Τμήμα διεθνώς και περιλαμβάνουν την εκπόνηση ερευνητικών μελετών σε διάφορα επίπεδα (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό) με πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο Ενδεικτικά αναφέρονται τα Πανεπιστήμια: • Brown, • Cornell, • N. Carolina, • Μασσαλία, • Βιέννη, • Στρασβούργο, • Παρίσι, • Πάρμα, • Πόρτο, • Νιγηρία, • Τσεχία, • Βασιλεία, • Φρανκφούρτη • κ.ά. • Υπάρχουν συνεργασίες με σημαντικό αριθμό Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων μέσω προγραμμάτων Marie Curie που περιλαμβάνουν την εκπόνηση Διδακτορικών Διατριβών. • Το Τμήμα συμμετέχει επίσης στο δίκτυο Paul Ehrlich “European PhD in Medicinal Chemistry” για την απόκτηση Ευρωπαϊκού Διδακτορικού Διπλώματος. • Σημαντική είναι η συμμετοχή του Τμήματος σε όλα τα ευρωπαϊκά fora που σχετίζονται με την εξέλιξη των φαρμακευτικών σπουδών στην Ευρώπη αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο. Η παρουσία εκπροσώπων του Τμήματος στο ΔΣ της Ευρωπαϊκής Ένωσης Φαρμακευτικών Σχολών (EAFP, http://eafponline.eu/) είναι συστηματική, όπως και στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα PHARMINE και PHARQA, από όπου και προέκυψε σειρά δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά που σχετίζονται με τη Φαρμακευτική Εκπαίδευση (https://www.pharmine.org/; https://www.phar-qa.eu/).

4.9.3. Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;

- Στο Τμήμα οργανώνονται και πραγματοποιούνται σεμινάρια σε συνεργασία με μη κερδοσκοπικές επιστημονικές οργανώσεις (π.χ. Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοποιών, Ελληνική Εταιρεία Φαρμακοχημείας, Ελληνική Εταιρεία Εθνοφαρμακολογίας, κ.ά).
- Επιπλέον, το Τμήμα οργανώνει συστηματικά Εθνικά και Διεθνή Συνέδρια.

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;¹⁶
4.10.1. Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας; Πόσες και ποιές συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών; Το Τμήμα έχει σημαντική δραστηριότητα στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ERASMUS έχοντας αναπτύξει διμερείς συμφωνίες με τα παρακάτω Πανεπιστήμια. School of Pharmacy, University of London Cardiff Univesity Universitat Wien University of Antwerp Katholieke Universiteit Leuven Universite Libre de Bruxelles Universite Rene Descartes (Paris V) Universite de Rouen Universite de la Mediterranee Aix - Marseille II Universite de Strasbourg Universite de Franche-Comte Universitat Regensburg Kobenhavns Universitet Universitat Basel Universitat de Barcelona Universidad del Pais Vasco Universidad de Valencia Universita degli studi di Roma "La Sapienza" Universita degli studi di Parma Universita degli studi di Napoli Federico II Universita degli studi della Calabria Universita degli studi di Ferrara Universita degli studi di Firenze Universita degli studi di Perugia Universita degli studi di Messina University of Zagreb Universidade do Porto Anadolu University Masarykova Universita v Brne University of Helsinki
4.10.2.Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία; Βλ. Πίνακα στο εδάφιο 4.10.5.
4.10.3.Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία; Βλ. Πίνακα στο εδάφιο 4.10.5.
4.10.4. Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία; Βλ. Πίνακα στο εδάφιο 4.10.5.
4.10.5.Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

¹⁶ Συμπληρώστε τον Πίνακα 9.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται ο αριθμός εξερχομένων και εισερχομένων φοιτητών, καθώς και ο αριθμός μελών ακαδημαϊκού προσωπικού που μετακινούνται τα τελευταία χρόνια στα πλαίσια του προγράμματος.

	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ			
	ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
2011-2012	19	12	3	1
2012-2013	12	12	4	
2013-2014	15	11	1	3
2014-2015	11	5	2	
2015-2016	24	8	1	1
ΣΥΝΟΛΑ	81	48	11	5

Το σύνολο των Ελλήνων φοιτητών οι οποίοι μετακινήθηκαν στο εξωτερικό την τελευταία πενταετία είναι 81. Είναι σαφές από τις συναντήσεις με τους υπεύθυνους για τις διμερείς συμφωνίες ότι υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την μετακίνηση των φοιτητών στο εξωτερικό στα πλαίσια του προγράμματος. Η διαδικασία δυσχεραίνεται αφενός γιατί δεν είναι πολλές φορές προφανής η αντιστοιχία μαθημάτων ανάμεσα στα διάφορα πανεπιστήμια, αφετέρου γιατί υπάρχουν αρκετά προβλήματα στην αυτόματη αναγνώριση των μαθημάτων στα οποία εξετάστηκαν με επιτυχία οι φοιτητές στα πανεπιστήμια υποδοχής. Στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus, ερευνητικών συνεργασιών και προσκλήσεων σε συνέδρια, υπάρχει κινητικότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ στο εξωτερικό για να δώσουν διαλέξεις και σεμινάρια.

Η πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ έχει κάνει χρήση εκπαιδευτικής άδειας (sabbatical). Επισημαίνεται ωστόσο ότι η μείωση της χρηματοδότησης και της διάρκειας των εκπαιδευτικών αδειών τα τελευταία χρόνια, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα.

4.10.6. Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;

Υπάρχει αναγνώριση μέσω του διεθνούς συστήματος Πιστωτικών Μονάδων, ECTS

4.10.7. Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;

Κρίνεται εξαιρετική

4.10.8. Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;

Κάθε ακαδημαϊκή χρονιά διοργανώνονται δυο ενημερωτικές ημερίδες στο πλαίσιο της κινητικότητας μεσο του προγράμματος ERASMUS.

4.10.9. Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;

Δεν οργανώνεται κάτι συστηματικά.

4.10.11. Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;

Καταβάλεται κάθε δυνατή προσπάθεια διευκόλυνσης των εισερχομένων φοιτητών από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που είναι υπεύθυνα για το πρόγραμμα κινητικότητας ERASMUS.

4.10.12. Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές;

Δεν διδάσκονται μαθήματα σε ξένη γλώσσα.

4.10.13. Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;
Για τους φοιτητές που μετακινούνται μέσα από τα προγράμματα κινητικότητας υπάρχει οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των εξόδων διαμονής/μετακίνησης. Αντίστοιχη κάλυψη εξόδων διαμονή/μετακίνησης υπάρχει και για τα μέλη ΔΕΠ που μετακινούνται μέσω αντίστοιχων προγραμμάτων.
4.10.14. Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;
Κάθε ακαδημαϊκή χρονιά οργανώνονται δύο ενημερωτικές ημερίδες (μία σε κάθε εξάμηνο) για τους φοιτητές σχετικά με το πρόγραμμα ERASMUS τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

Στο Τμήμα πραγματοποιείται έρευνα αιχμής σε ένα ευρύ φάσμα πεδίων της Φαρμακευτικής επιστήμης, τα οποία περιλαμβάνουν:

1. Φαρμακευτική Χημεία (Σχεδιασμός και σύνθεση νέων φαρμακολογικά δραστικών ενώσεων, *in silico* σχεδιασμός και μοριακή προσομοίωση, ποσοτικές σχέσεις δομής δράσης κλπ.)
2. Φαρμακευτική ανάλυση (Ανάπτυξη αναλυτικών μεθόδων διαχωρισμού και προσδιορισμού φαρμάκων σε σκευάσματα και βιολογικά υγρά, χημική σταθερότητα φαρμακευτικών μορίων, μελέτη φυσικοχημικών ιδιοτήτων βιοδραστικών μορίων, μεταβολομική κλπ)
3. Φαρμακογνώσια και Χημεία Φυσικών προϊόντων (Απομόνωση καθορισμός δομής και ημισύνθεση βιοδραστικών μορίων φυσικής προέλευσης, θαλάσσια φαρμακογνώσια, κλπ)
4. Φαρμακευτική Τεχνολογία (Θέματα φαρμακευτικής φυσικής, Ασυμβασίες φαρμάκων, Εκτέλεση συνταγών, Φαρμακευτικές Μορφές (Συστατικά, Παρασκευή, Αποστείρωση, Συντήρηση, Σταθερότητα και Συσκευασία). Έλεγχος ποιότητας, G.L.P., Διεθνείς Προδιαγραφές G.M.P., Σχεδιασμός φαρμακοτεχνικών μορφών, Νεώτερα φαρμακευτικά συστήματα, Ιδιότητες και εφαρμογές Εκδόχων, Τεχνολογία Καλλυντικών, Κοσμητολογία η οποία ασχολείται με στοιχεία ανατομίας και φυσιολογίας του Δέρματος και των εξαρτημάτων αυτού, με καλλυντικοτεχνικές μορφές (Συστατικά, Παρασκευή και Χρήση) και με τον έλεγχο και αξιολόγηση καλλυντικών προϊόντων)
5. Φαρμακολογία (Πειραματική φαρμακολογία, κλινική φαρμακολογία, φαρμακογονιδιωματική, κλπ)
6. Βιοφαρμακευτική - Φαρμακοκινητική (Θέματα απορρόφησης, κατανομής και απομάκρυνσης των φαρμάκων από τον οργανισμό, *in-vitro*, *in-vivo* συσχετίσεων και στατιστικής επεξεργασίας των σχετικών πειραματικών δεδομένων, πληθυσμιακή φαρμακοκινητική, φαρμακοκινητική-φαρμακοδυναμική μοντελοποίηση)
7. Κλινική Φαρμακευτική (εκτίμηση και τροποποίηση της φαρμακοθεραπείας στον ασθενή, λαμβάνοντας υπόψη τη φαρμακολογική δράση, τις φαρμακευτικές παραμέτρους -Κλινική φαρμακοκινητική- και το παθολογικό υπόστρωμα της νόσου)

Το υψηλό επίπεδο της ερευνητικής δραστηριότητας αποδεικνύεται από τον αριθμό των δημοσιεύσεων σε υψηλού κύρους επιστημονικά περιοδικά, τον αριθμό των αναφορών των μελών του Τμήματος, την ικανότητά τους να προσελκύσουν ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, αλλά και τις συνεργασίες μελών του Τμήματος με επιστήμονες από αναγνωρισμένα Ερευνητικά Κέντρα και Ιδρύματα του εξωτερικού (βλ Εδάφια 5.4-5.6).

Τα παραπάνω αποτυπώνονται και στα συμπεράσματα της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος (Ιούλιος 2013, http://www.hqaa.gr/external/UniAthens_Pharmacy_2013.pdf) όπου αναφέρεται χαρακτηριστικά:

«Research is an area of excellence of the Department. During the last decade a remarkable growth in terms of peer-review publications and research funds has been noted»

«Research projects cover relevant areas of pharmaceutical and pharmacological interest. Although uneven among the different divisions and the faculty members, funding and publications are overall excellent. Current funding averaging 14.300.000 Euro is outstanding and signifies a dynamic and vibrant research effort. Funds to obtain a 600 MHz NMR instrument, reveal a motivated and energetic research enterprise. Funding from EU (FP7) is also outstanding and denotes the excellent reputation and highly competitive quality of the research scientists in the Department. Several collaborations nationally and internationally have been established. These activities were instrumental in elevating the national and international reputation of the Department. Members of the Department have received prestigious awards for their contributions to research in their respective fields.»

«The Department is actively engaged in protection of intellectual property. The research effort of the group of natural products and medicinal chemistry has resulted in the formation of a spin-off company.»

«Collaborations with 35 Industry entities both national and international are cultivated to provide research funds and potential connections for job placement of Department graduates. These activities are not only important to research but also for job creation, vitally important for the Greek economy.»

Άμεσα συνδεδεμένο με την έρευνα είναι και το πρόγραμμα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του Τμήματος Φαρμακευτικής. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 11-2.1, την τελευταία πενταετία, εγγράφονται στο πρόγραμμα περίπου 45 μεταπτυχιακοί φοιτητές ετησίως, ενώ στο ίδιο διάστημα το Τμήμα απένειμε μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης σε 132 μεταπτυχιακούς φοιτητές και 51 διδακτορικά διπλώματα.

Δεν υπάρχει δυνατότητα χρηματοδότησης των υποψηφίων διδασκόντων από κονδύλια του Τμήματος ή του Ιδρύματος. Η χρηματοδότηση κατά την τελευταία πενταετία εξασφαλίστηκε μερικώς από τα προγράμματα «Συνεργασία» και «ΠΑΒΕΤ» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2011-2013 και από Ευρωπαϊκά Ερευνητικά προγράμματα.

Δεδομένων αυτών των δυσμενών συνθηκών ο αριθμός των υποψηφίων διδασκόντων και η παραγωγή διδακτορικών διπλωμάτων από το Τμήμα, κρίνονται ικανοποιητικοί αλλά είναι απαραίτητη η εξεύρεση πόρων για την τακτική τους χρηματοδότηση. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να διερευνηθεί και η δυνατότητα συστηματικής διάθεσης υποτροφιών προς μεταπτυχιακούς φοιτητές από του Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων και Έρευνας του Ιδρύματος.

Σημαντική συνεισφορά στην έρευνα έχουν και οι μεταδιδάκτορες. Ενδεικτικά κατά την πενταετία 2011-2016 στο Τμήμα εργάστηκαν 26 μεταδιδάκτορες οι οποίοι χρηματοδοτήθηκαν από τα προγράμματα «Θαλής», «Συνεργασία» και «ΠΑΒΕΤ» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2011-2015, από Διεθνή Ερευνητικά Προγράμματα, από το πρόγραμμα Marie Curie και από υποτροφίες του ΙΚΥ. Ο αριθμός αυτός θα μπορούσε να αυξηθεί αν αρθούν τα εμπόδια της συστηματικής χρηματοδότησης εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας. Η εξασφάλιση πόρων για ένα σταθερό αριθμό θέσεων μεταδιδασκόντων πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα του Τμήματος.

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

5.2.1. Ποιά ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;

Από τα μέσα της δεκαετίας του 90 το Τμήμα Φαρμακευτικής διακρίνεται για τη συμμετοχή του σε εθνικά και διεθνή προγράμματα. Όπως αποδεικνύεται από τα συνημμένα απογραφικά δελτία, μέλη του Τμήματος συμμετέχουν σε ένα σημαντικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων. Η συμμετοχή αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς τα προγράμματα αυτά είναι ουσιαστικά η μόνη πηγή χρηματοδότησης για αγορά μεγάλου εξοπλισμού και για τη χρηματοδότηση υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδασκόντων. Στη συνέχεια παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος Διεθνών ανταγωνιστικών προγραμμάτων στα οποία συμμετέχει ή συμμετείχε το Τμήμα σε 13 από τα οποία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι Συντονιστές.

Επιπλέον τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν ή/και συντονίζουν πληθώρα Εθνικών προγραμμάτων μέσω ΕΣΠΑ (Συνεργασία 2001, ΠΑΒΕΤ 2013, ΘΑΛΗΣ κλπ) καθώς ιδιωτικών ερευνητικών προγραμμάτων μέσω ΕΛΚΕ με ερευνητικά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού αλλά και με εγχώριους παραγωγικούς φορείς και με παραγωγικούς φορείς του εξωτερικού. Συνολικός κατάλογος Ερευνητικών προγραμμάτων την τελευταία 5ετία παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. Η χρηματοδότηση από τα ερευνητικά αυτά προγράμματα ανέρχεται συνολικά σε περίπου 12.500.000 € περίπου. Το τμήμα Φαρμακευτικής είναι από τα κορυφαία τμήματα του ΕΚΠΑ ως προς την χρηματοδότηση μέσω ανταγωνιστικών προγραμμάτων ανά μέλος ΔΕΠ.

Ενδεικτικός κατάλογος Διεθνών Ερευνητικών Προγραμμάτων την τελευταία 5ετία:

Exploitation of microbial biodiversity for the discovery and development of novel cosmeceutical agents – MICROSMTCS project - FP7-PEOPLE-2013-IAPP (2013-2017) Total Budget : 2.2 M € (UoA budget 500K€).

Exploitation of byproducts from the processing of peach, pomegranate, crocus and wood for the production of high added value products with applications in cosmetic industry AGROSMTICS (2012-2015) Total Budget 800 K€ (UoA budget 230K€).

Tools and Strategies to access to original bioactive compounds from Cultivation of MARine invertebrates and associated symbionts. TASCAR project –H2020 (2015-2019) Total Budget 6.7 M. € (UoA budget 800 K €).

2016-2020: EXANDAS-H2020-MSCA-RISE-2015 “Exploitation of Aromatic plants’ by-products for the development of novel cosmeceuticals and food Supplements”

2012-2016: FP7-PEOPLE-IAPP-2011-286287 Marie Curie Actions “Integrated technologies for the discovery and development of cosmeceutical agents from plant biodiversity- NATPROTEC”.

2011-2015: FP7-REGPOT-2011-1 CSA 284460, Integrating the emerging research Potential of the University of Athens Cancer Research Group in the European research area – INSPIRE”.

2010-2014: FP7-KBBE-2009-3-1-04, Seventh Framework Programme of the European Community for Research, Technological Development and Demonstration Activities “From Biodiversity to Chemodiversity: Novel Plant Produced Compounds with Agrochemical and Cosmetic interest - AgroCos”

INTERREG-MED project ARISTOIL: Reinforcement of Mediterranean olive oil sector competitiveness through development and application of innovative production and quality control methodologies related to olive oil health protecting properties (K.A. ΕΛΚΕ 14017)

“Gasotransmitters: from basic science to therapeutic applications” EU 7th Framework, COST 2011-2015

“Pharmaceutical Education And Research with Regulatory Links” (PEARRL), European Training Network (ETN), Marie Skłodowska-Curie actions (<http://www.pearrl.eu>). Χρηματοδότηση: European Union’s Horizon 2020 Research and Innovation Programme. Grant Agreement No. 674909 Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016-2020, (ΕΚΠΑ, Κ.Α. 70/3/12501).

“Oral Biopharmaceutics Tools” (OrBiTo), Innovative Medicines Initiative (IMI) (<http://www.imi.europa.eu>), Χρηματοδότηση: European Union’s Seventh Framework Programme (FP7/2007-2013), Grant Agreement No. 115369, Ευρωπαϊκή Ένωση, 2012-2018, (ΕΚΠΑ, Κ.Α. 70/3/11819).

National Institute of Health (NIH), USA (“Prime Sponsor”) Project Title: Defining approaches for improving HIV and HPD compounds as HBV RNaseH antagonists 2016

“REGPOT, Establishment of a Centre of Excellence for structure-based drug target characterization: strengthening the research capacity of South-Eastern Europe (SEE-DRUG)” EU, 7th Framework, 2012-2015 International Pasteur Network grant ACIP 2015-2016: Identification of broad-spectrum naturally derived inhibitors against hepatotropic viruses (DENV, YFV, HBV) under culture conditions simulating liver normoxic and metabolic microenvironment

SimInhale COST ACTION MP 1404: "Simulation and Pharmaceutical Technologies for advanced patient-tailored inhaled medicines"

2016-2020: EXANDAS-H2020-MSCA-RISE-2015 “Exploitation of Aromatic plants’ by-products for the development of novel cosmeceuticals and food Supplements”

Επισημαίνεται ότι στα περισσότερα ερευνητικά προγράμματα που υλοποιούνται στο τμήμα συμμετέχουν εκτός από τα μέλη ΔΕΠ, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές.

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

Το Τμήμα διαθέτει 6 θερμοθετημένα Εργαστήρια. Τα Εργαστήρια είναι εφοδιασμένα με σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό και την ευθύνη λειτουργίας τους έχουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

5.3.1. Αριθμός χωρητικότητα επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα ερευνητικών εργαστηρίων.

Ο αριθμός η χωρητικότητα και η ποιότητα των ερευνητικών εργαστηριακών χώρων των μελών ΔΕΠ κρίνονται επαρκείς.

Αντίθετα, απολύτως ανεπαρκείς είναι οι αποθηκευτικοί χώροι για φύλαξη χημικών, αντιδραστηρίων, διαλυτών, αποξηραμένων δρογών κλπ, καθώς και για τη φύλαξη αποβλήτων (οργανικοί και μη οργανικοί διαλύτες, απόβλητα εκχυλίσμων, κλπ) μέχρι την ασφαλή απομάκρυνσή τους.

Οι υποδομές για τις εργαστηριακές ασκήσεις για την εκπαίδευση των προπτυχιακών φοιτητών κρίνονται οριακά επαρκείς με ιδιαίτερες ελλείψεις σε θέματα επαρκούς εξαερισμού και φωτισμού, λειτουργίας/συντήρησης απαγωγών, ανεπάρκεια εργαστηριακών καθισμάτων (π.χ. η παλαιότητα των υπαρχόντων καθισμάτων στους εργαστηριακούς πάγκους μικροσκοπίας δεν επιτρέπει περαιτέρω συντήρησή τους), ελλιπής συντήρηση/επιδιόρθωση βλαβών από την Τεχνική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

Εξαιρεση αποτελούν οι εργαστηριακοί χώροι του Τομέα Φαρμακευτικής Τεχνολογίας οι οποίοι κατασκευάστηκαν την τελευταία δεκαετία (εγκαινιάστηκαν το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006) με σύγχρονες προδιαγραφές και ως εκ τούτου η ποιότητα και καταλληλότητα των χώρων κρίνονται ικανοποιητικές. Τα προβλήματα που υπάρχουν αφορούν στην έλλειψη επάρκειας συντήρησης και αντιμετώπισης/επιδιόρθωσης βλαβών από την Τεχνική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

5.3.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

Παρά το γεγονός ότι το τμήμα διαθέτει σύγχρονη οργανολογική υποδομή από ερευνητικά προγράμματα, η οργανολογία που έχει αποκτηθεί από δημόσιες επενδύσεις είναι πριν από 10 έως 20 χρόνια. Εντούτοις, τα δυο μεγάλα όργανα NMR 600 MHz και Orbitrap MS το καθιστούν πρωτοπόρο στην Ελλάδα. Στον πίνακα του Παραρτήματος Ι δίνονται αναλυτικά στοιχεία για τον εξοπλισμό του Τμήματος.

Το Τμήμα καταβάλει συνεχή προσπάθεια για την ανανέωση και εκσυγχρονισμό του εργαστηριακού εξοπλισμού ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της φαρμακευτικής έρευνας η οποία στηρίζεται σε τεχνολογία αιχμής. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά προβλήματα, τόσο ως προς την αγορά νέων οργάνων και κυρίως ως προς τη λειτουργία και συντήρηση των υπαρχόντων, που προκύπτουν από την ελλιπή χρηματοδότηση εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας.

Επισημαίνεται ότι την τελευταία πενταετία η δημόσια χρηματοδότηση για ανανέωση επέκταση των

ερευνητικών υποδομών ήταν μηδενική.

Το ΕΚΠΑ έχασε την δυνατότητα χρηματοδότησης από την Περιφέρεια Αττικής την πενταετία 2010-2015 με καταστροφικές συνέπειες

5.3.4. Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

- Η ερευνητική διαδικασία καλύπτεται επαρκώς σε πολύ μεγάλο βαθμό και κυρίως σε επίπεδο in vitro μελετών και βιο-αναλυτικών αναγκών.
- Επίσης υπάρχει σχετική επάρκεια σε επίπεδο εξειδικευμένων λογισμικών για την επεξεργασία πειραματικών δεδομένων/αποτελεσμάτων όπως π.χ. των αποτελεσμάτων Φαρμακοκινητικών/Φαρμακοδυναμικών μελετών και στατιστικής ανάλυσης πειραματικών δεδομένων (Schrodinger suite, Openeye suite, Topspin, Amix, MONMEM, Phoenix-WinNonlin, Monolix, MATLAB, SimSyp, SPSS κλπ), αλλά δεν υπάρχει δυνατότητα ανανέωσης και αγοράς νέων απαραίτητων εξειδικευμένων λογισμικών
- Οι υπολογιστές που αποτελούν κύριο εργαλείο της ερευνητικής δραστηριότητας είναι παλιοί και δεν ανανεώνονται εύκολα.
- Υπάρχει εξαιρετικά μεγάλη δυσκολία στην προμήθεια οποιουδήποτε υλικού για την εργαστηριακή έρευνα λόγω των πολύπλοκων διοικητικών διαδικασιών
- Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για ανανέωση/εκσυγχρονισμό σε σύγχρονα αναλυτικά επιστημονικά όργανα (π.χ. LC MS/MS, NMR κ.α).
- Δεν υπάρχει κάλυψη των αναγκών για την ηλεκτρονική πρόσβαση στην βιβλιογραφία.
- Η ερευνητική διαδικασία δεν καλύπτεται πλήρως σε επίπεδο διεξαγωγής των in vivo προκλινικών μελετών: Παρά το γεγονός ότι το 2014 κατασκευάστηκε και λειτουργεί μονάδα μικρών πειραματοζώων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Αρ. 1196/11-03-2014) υπό την ευθύνη μελών ΔΕΠ του Τμήματος, οι εγκαταστάσεις δεν επαρκούν για να εξυπηρετήσουν τις ερευνητικές ανάγκες όλων των ενδιαφερόμενων μελών ΔΕΠ με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός των in vivo προκλινικών μελετών διεξάγεται στη μονάδα μικρών πειραματοζώων του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ) σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο της μονάδας Δρ. Νικόλαο Κωστομητσόπουλο.

5.3.5. Ποιά ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

Μεγάλο μέρος των in vivo προκλινικών μελετών διεξάγονται σε συνεργασία με το ΙΙΒΕΑΑ (in vivo μελέτες σε μικρά πειραματοζώα)

Οι κλινικές μελέτες διεξάγονται σε συνεργασία με Νοσοκομειακές μονάδες όπως «Σωτηρία», «Ευαγγελισμός», Παιδών «Αγία Σοφία», «Λαϊκό», «Αττικό»

5.3.6. Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;

Καθημερινή ακόμη και Σαββατοκύριακα

5.3.7. Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές;

Οι περισσότεροι εργαστηριακοί χώροι δεν έχουν συντηρηθεί σχεδόν από την αρχική κατασκευή τους ή τουλάχιστον προ 20ετίας. Συνεπώς για την εύρυθμη διεξαγωγή ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου κρίνονται απαραίτητα τα ακόλουθα:

- Εγκατάσταση κλιματιστικών μονάδων θέρμανσης/ψύξης ώστε να αντιμετωπιστεί και η ζέστη κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.
- Επισκευή/αντικατάσταση των χαλασμένων κουφωμάτων (δημιουργούν προβλήματα ηχομόνωσης και θερμομόνωσης)
- Επισκευή/Αντικατάσταση συστήματος φωτισμού οροφής
- Επισκευή/αντικατάσταση συστήματος αεραγωγών

Επισημαίνεται ότι οι ερευνητικοί χώροι του Τομέα Φαρμακευτικής Τεχνολογίας κατασκευάστηκαν την τελευταία 10ετία (εγκαινιάστηκαν το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006) με σύγχρονες προδιαγραφές και ως εκ τούτου η ποιότητα και καταλληλότητα των χώρων κρίνονται ικανοποιητικές. Εντούτοις υπάρχουν προβλήματα, τα οποία αφορούν στην έλλειψη επάρκειας συντήρησης και αντιμετώπισης/επιδιόρθωσης βλαβών από την Τεχνική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

5.3.8. Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/επικαιροποίησης; Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

Ο υπάρχον εξοπλισμός στο μεγαλύτερο μέρος έχει αγοραστεί πριν από περισσότερο από 10 χρόνια. Το Τμήμα καταβάλει συνεχή προσπάθεια για την ανανέωση και εκσυγχρονισμό του εργαστηριακού εξοπλισμού

ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της φαρμακευτικής έρευνας η οποία στηρίζεται σε τεχνολογία αιχμής.

Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά προβλήματα, τόσο ως προς την αγορά νέων οργάνων και κυρίως ως προς τη λειτουργία και συντήρηση των υπαρχόντων, που προκύπτουν από την ελλιπή χρηματοδότηση εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας.

Την τελευταία πενταετία η ανανέωση του εργαστηριακού εξοπλισμού γίνεται όταν υπάρχει χρηματοδότηση από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα.

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών έχασε την δυνατότητα χρηματοδότησης από την Περιφέρεια Αττικής την πενταετία 2010-2015 με καταστροφικές συνέπειες

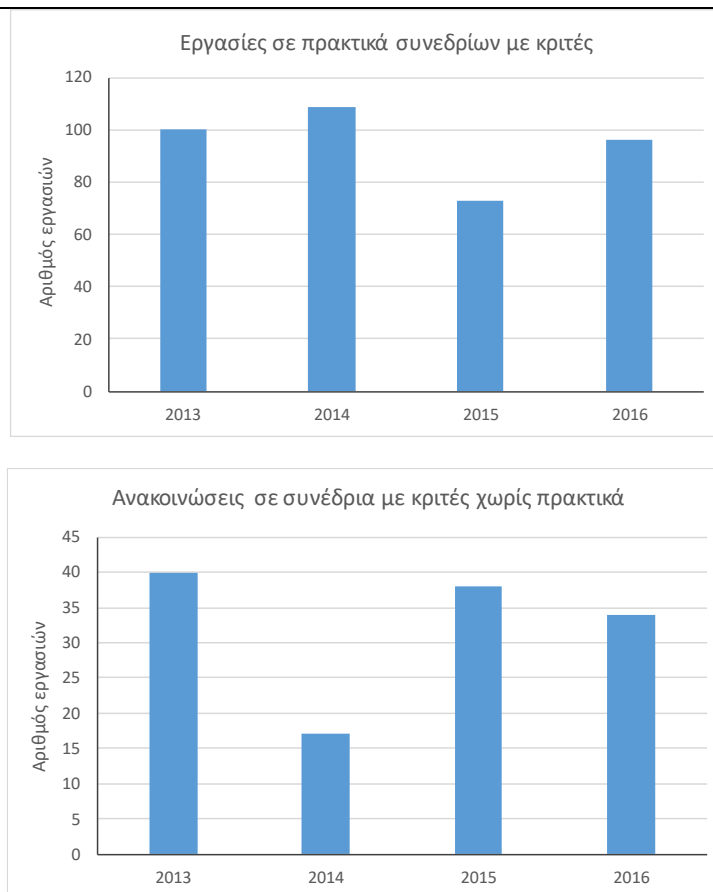
5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;¹⁷

Η ανάλυση των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος παρουσιάζεται στον Πίνακα 15 και αφορά στις δημοσιεύσεις μελών του Τμήματος για έρευνα η οποία έλαβε χώρα στο Τμήμα, σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές καθώς και σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές. Όπως διαπιστώνουμε το πλήθος των δημοσιεύσεων παρουσιάζει σαφή άνοδο κατά τα τελευταία χρόνια και ο συνολικός τους αριθμός για την τελευταία πενταετία ανέρχεται σε **537**, δηλαδή κατά μέσο όρο περίπου **107/έτος**. Δεδομένου ότι ο αριθμός των μελών ΔΕΠ είναι 39 άτομα, έχουμε κατά μέσο όρο για ολόκληρη την πενταετία **2,75 εργασίες ανά μέλος ΔΕΠ ανά έτος**. Ο αριθμός αυτός κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικός για τα δεδομένα των ΑΕΙ της χώρας μας και λαμβανομένης υπόψη της αντικειμενικής έλλειψης σημαντικού αριθμού μεταδιδακτορικών ερευνητών αλλά και άλλων ερευνητικών υποδομών οι οποίες να στηρίζουν την χρηματοδότηση της έρευνας. Υπάρχουν βέβαια περιθώρια βελτίωσης και σε αυτή την κατεύθυνση θετική θεωρείται η αύξηση του ρυθμού δημοσιεύσεων στο μέσο όρο της τελευταίας πενταετίας. Ιδιαίτερα ικανοποιητική κρίνεται η ποιότητα του ερευνητικού έργου όπως προκύπτει από τον συντελεστή εμβέλειας (impact factor) των περιοδικών στα οποία δημοσιεύουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη τους συντελεστές απήχησης των κορυφαίων επιστημονικών περιοδικών στις Φαρμακευτικές Επιστήμες.

Οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος την τελευταία πενταετία αποτυπώνονται στον Πίνακα 15 και στα παρακάτω διαγράμματα:

¹⁷ Συμπληρώστε τον Πίνακα 15.

Επιπλέον την 5ετία 2011-2016 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιεύσει 11 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και έχουν συγγράψει ή/και μεταφράσει 11 επιστημονικά συγγράμματα.

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;¹⁸

Ο βαθμός αναγνώρισης του Τμήματος αποτυπώνεται στα στοιχεία του Πίνακα 16 όπου δίνονται αναλυτικά τα στοιχεία της τελευταίας πενταετίας σχετικά με τις ετεροαναφορές σε δημοσιευμένες εργασίες από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

Στον ίδιο πίνακα δίνονται επίσης τα στοιχεία για τις βιβλιοκρισίες, τις συμμετοχές των μελών ΔΕΠ σε επιστημονικές επιτροπές συνεδρίων και σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών καθώς και τις προσκλήσεις μελών ΔΕΠ για διαλέξεις/παρουσιάσεις

Παράλληλα, η αξιολογη διεθνής παρουσία του Τμήματος φαίνεται σε σχετικές κατατάξεις όπως α) NTU Ranking: θέση 127, 2012 β) QS World University Ranking: θέση 151-200, 2013 & 2014, γ) NTU Ranking: θέση 70, 2014 δ) QS World University Rankings by Subject 2014 - Pharmacy & Pharmacology: 151-200, 2014 (<https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2013/pharmacy> and <https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2014/pharmacy>) ε) Best Global Universities for Pharmacology & Toxicology: Θέση 85 το 2014 και (<http://www.usnews.com/education/best-global-universities/pharmacology-toxicology?page=9> και β) National Taiwan University, Performance Ranking of Scientific Papers for World Universities, θέση 70 το 2014 στο πεδίο Pharmacy & Pharmacology (<http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/DataPage/TOP300.aspx?query=PharmacoTox&y=2014>), γ) Best Global Universities for Pharmacology and Toxicology θέση 118 το 2015 (<https://www.usnews.com/education/best-global-universities/pharmacology-toxicology?page=12>) δ) National Taiwan University, Performance Ranking of Scientific Papers for World Universities, θέση 76 το 2015 στο πεδίο Pharmacy & Pharmacology (<http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/DataPage/TOP300.aspx?query=PharmacoTox&y=2015>).

5.5.1. Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Υπάρχει ευρεία αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών του τμήματος όπως φαίνεται από τον Πίνακα 16. Ο αριθμός των ετεροαναφορών παρουσιάζει συνεχή αύξηση και φτάνει την τελευταία ζετία (2014-2016) αθροιστικά τις **14086**, δηλαδή κατά **μέσο όρο 4695** ανά έτος ή 120 ανά έτος και ανά μέλος ΔΕΠ. Την τριετία 2014-2016 οι δημοσιεύσεις των μελών του Τμήματος στο σύνολό τους έλαβαν κατά μέσο όρο 7.12 αναφορές ανά δημοσίευση, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος των χωρών μελών της ΕΕ είναι 6.05 και των χωρών μελών του ΟΟΣΑ 6.01 (<http://reporto6.metrics.ekt.gr/el/chapter2.3>). Ο συνολικός αριθμός των δημοσιεύσεων όλων των μελών του Τμήματος ανέρχεται σε **2437** και ο αντίστοιχος αριθμός αναφορών είναι **56203**, με βάση τους αριθμούς αυτούς ο μέσος αριθμός αναφορών ανά δημοσίευση είναι **23.06**.

5.5.2. Πόσες είναι οι συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων; πόσες είναι οι συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Πόσες είναι οι προσκλήσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ.;

Το χρονικό διάστημα 2013-2016 τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σε 44 επιστημονικές επιτροπές διεθνών συνεδρίων, σε 94 συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών, ενώ δέχτηκαν σχεδόν 100 προσκλήσεις για ομιλίες/παρουσιάσεις σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια/συνπόσια/workshops/ημερίδες κλπ.

5.5.3. Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;

Στην πλειοψηφία του το επιστημονικό/ερευνητικό προσωπικό του Τμήματος διατελούν ή έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά διεθνούς κύρους με περισσότερες από 1000 κρίσεις άρθρων το διάστημα 2013-2016.

5.5.4. Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Από το ερευνητικό έργο των μελών του Τμήματος έχει επίσης προκύψει σημαντικός αριθμός διπλωμάτων

¹⁸ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 16.

ευρεσιτεχνίας από τα οποία 8 κατά το διάστημα 2013-2016.

Παρακάτω αναφέρονται τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα 2013-2016:

- Provisional Application No. 61/760,060, filed on February 2, 2013
- Provisional Application No. 61/760,060, filed on December 23, 2013
- International Application No. PCT/US2014/014359, filed on February 2, 2014
- U.S. Application No. 14/765,539, filed on August 3, 2015
- “Nanocarriers formulations” (GR1008332, 17-07-2014)
- A method for the improvement of water solubility of silibinin as ingredient of sylimarin. GR20150100312.
- Novel Pharmaceutical and Cosmetic Emulsions GR20120100449
- A colorimetric Kit test for the measurement of oleocanthal and oleacein content of olive oil. GR20140100458

Μέρος των ερευνητικών αποτελεσμάτων μελών ΔΕΠ του Τμήματος αξιοποιούνται μέσω της εταιρείας τεχνοβλαστού του ΕΚΠΑ (PHARMAGNOSEA.E.) που ιδρύθηκε το 2013 από τον Καθηγητή Λέανδρο Σκαλτσούνη για την αξιοποίηση και εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

Υπάρχουν σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες μελών του Τμήματος με ερευνητές ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων του εξωτερικού. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται: University of Oxford, Université Paris V, University of Basel, Universite de Marseille, University of California- Scripps, The Rockefeller University (USA), Institut Curie Paris, CNRS-Station Biologique de Roscoff, CNRS-Gif sur Yvette, National Institute of Neurological Disorders and Stroke (USA), National Institute of Health (USA), Laboratory of Molecular & Cellular Neuroscience, ITI, Pierre-Fabre, Lavipharm, ADIR-Servier κλπ. Επίσης υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες με ιδρύματα του εσωτερικού στα οποία συμπεριλαμβάνονται: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Πάτρας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ερευνητικό Κέντρο Δημόκριτος, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών. Οι ερευνητικές συνεργασίες των μελών του Τμήματος κρίνονται ικανοποιητικές παρά την ουσιαστική έλλειψη χρηματοδότησης των μετακινήσεων για ερευνητικές συνεργασίες (λόγω των περιορισμών που τίθενται στον τακτικό προϋπολογισμό) και καλύπτονται συνήθως από χρηματοδοτούμενα διεθνή ή εθνικά προγράμματα ή χρηματοδοτήσεις των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων του εξωτερικού.

5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;

Βραβεία

Μέλη του Τμήματος έχουν βραβευτεί για το ερευνητικό τους έργο. Κατά την τελευταία πενταετία σε αυτά συμπεριλαμβάνονται οι κκ. α) Καθηγητής Βασίλειος Ρούσσης 2015 Phytochemical Society of Europe – Bruker Award “in recognition of his outstanding contributions to chemistry, structure and function of marine natural products”, β) Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Μαγιάτης για την απονομή Honorary Diploma for the contribution in Olive Oil research, 6/2016 (Φορέας: ΣΕΒ-Eurobank, Greece), 1st Award for research related to the health protecting properties of oleocanthal, 6/2016 (Source: Oleocanthal International Society, 3rd International Conference of OIS, Olympia 3 June 2016), ARISTOLEO test: 1st Award for the best innovation in Greece for 2015 (Prize: 15,000 €, Source: Greek Industries Association/Eurobank), ABB-Elsevier Investigator Award 2014 (Archives of Biochemistry and Biophysics), Award for the scientific contribution to the chemical study of Throuba Thassos olive oil. Agricultural Cooperative of Thassos, 2013, γ) Μαρία Χαλαμπαλάκη (Μεταδιδάκτορας, ΕΔΙΠ), Egon Stahl in silver, a medal, a document and a monetary prize in order to recognize and promote young scientists working in the field of Pharmacognosy (Pharmaceutical Biology) and Analytical Phytochemistry (Award lecture “Integrated Metabolomic approaches in Natural Products Chemistry” http://media.wix.com/ugd/a5860a_8ea849ab51824774bc491415fd7a267b.pdf).

Β. Επίσης σε μέλη ΔΕΠ του τμήματος έχουν απονεμηθεί βραβεία καλύτερων αναρτημένων ανακοινώσεων σε διεθνή συνέδρια (Παντερή 2013, Ανδρεάδου 2016, Βαλσαμή 2013, 2014, Βαλσαμή-Δοκουμετζίδης 2014, 2016).

Τμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ). που έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος.

Καθηγητής Αλεξιος-Λέανδρος Σκαλτσούνης

Invited Professor, University of Orlean, France (2013, 2016), University of Innsbruck (2014, 2015)

Καθηγητής Εμμανουήλ Μικρός

Invited Professor, University of Nice, Institut de Chimie, France (Δεκέμβριος 2013)

Αναπληρωτής Καθηγητής Δημήτριος Ρέκκας

Invited Professor, University of Parma, Faculty of Pharmacy, Italy (September 2012-January 2013)

Invited Professor, University of Ferrara, Faculty of Pharmacy, Italy (November-December 2015)

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ειρήνη Παντερή

Επισκέπτης Καθηγητής στο Εργαστήριο Φασματομετρίας Μαζών και Πρωτεομικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Brown, RI, USA (04/2012-04/2013).

Αναπληρωτής Καθηγητής Π. Μαγιάτης

•9/2014-6/2015, 9/2015-6/2016: Affiliate Professor, Virginia Commonwealth University, School of Medicine, Department of Physiology and Biophysics

•10/2013-12/2013: Visiting Professor, University of California, Davis-Olive Center

•1/2013-2/2013: Visiting Professor, University of California, Davis-Department of Viticulture and Enology

5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

Στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος συμμετέχουν όλοι οι προπτυχιακοί φοιτητές που εκπονούν πτυχιακή εργασία, όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες (βλ. Πίνακας 2).

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Το τμήμα Φαρμακευτικής έχει ισχυρούς δεσμούς με μεγάλο αριθμό κοινωνικών και παραγωγικών φορέων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Το φάρμακο είναι ένα αγαθό που έχει πολύ μεγάλη επίδραση στην κοινωνία και ως εκ τούτου η φαρμακευτική επιστήμη και έρευνα διαδραματίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο. Ενώ παλαιότερα το τμήμα με μεγάλη προσπάθεια αναζητούσε τη συνεργασία των ΚΠΠ φορέων σήμερα η καταξίωσή του το έχει καταστήσει πόλο έλξης προτάσεων συνεργασίας. Παρόλα αυτά υπάρχει ακόμα πολύ μεγάλο περιθώριο βελτίωσης τόσο του αριθμού όσο και του βάθους της συνεργασίας.

Συγκεκριμένα:

Συνεργασία με εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς

- Μέλη του Τμήματος παρέχουν υπηρεσίες στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων συμμετέχοντας σε διάφορα συμβούλια και επιτροπές και ως εξωτερικοί αξιολογητές.
- Επίσης μέλη του Τμήματος έχουν συμμετάσχει ή/και συμμετέχουν στις επιτροπές του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού φορέα, EMA (European Medicine Agency).
 - Herbal Medicinal products Committee (HMPC), EMA since October 2005 (Ι. Χήνου, Vice Chair since November 2007)
 - Party on Monographs of MLWP (Monographs and List Working Party), Ι. Χήνου, since January 2006
 - Chair of the Working Party on Monographs of HMPC, (Herbal Medicinal Products Committee), European Medicines Agency- EMA, MLWP, (Monographs and List Working Party), Ι. Χήνου, since January 2009
 - Scientific Committee on Consumer Safety (SCCS), Ει. Παντερή
 - Modelling and Simulation Working Group, Α. Δοκουμετζίδης

Συνεργασία με επιστημονικές εταιρείες

Τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν:

- στα διοικητικά συμβούλια (πρόεδροι ή μέλη ΔΣ) Ελληνικών Επιστημονικών Εταιρειών και συλλογικών φορέων όπως η Ελληνική Φαρμακευτική Εταιρεία η Ελληνική Εταιρεία Φαρμακοχημείας, η Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοποιών, η Ένωση Ελλήνων Χημικών, Ελληνική Εταιρεία Βασικής και Κλινικής Φαρμακολογίας, η Ελληνική Εταιρεία Φαρμακογονιδιωματικής και Εξατομικευμένης Διάγνωσης και Θεραπείας.
- στα συμβούλια/επιτροπές διεθνών επιστημονικών φορέων όπως, European Federation of Medicinal Chemistry, Phytochemical Society of Europe, AFERP, GA (Society for medicinal plant research), American Association of Pharmaceutical Scientists, European Federation of Pharmacological Societies, European Federation of Pharmaceutical Scientists (EUFEPS).

Συνεργασίες με φορείς της περιφέρειας

Μέλη του Τμήματος έχουν αναπτύξει δραστηριότητες που αφορούν την ανάδειξη τοπικών γεωργικών προϊόντων και συνεργάζονται με Περιφέρειες (Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας), και Γεωργικούς Συνεταιρισμούς (Ροδόλης, Τυρνάβου, Ρούβα, Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου, Συνεταιρισμός ροδοκαλλιεργητών και κροκοπαραγωγών Κοζάνης).

Συνεργασίες με Παραγωγικούς φορείς

Στην μεγάλη τους πλειοψηφία τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν συνεργαστεί με Βιομηχανίες στα πλαίσια ερευνητικών έργων ή προγραμμάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Φαρμακευτικές βιομηχανίες

- ADIR-SERVIER (France)
- ABBVIE (USA)
- AMGEN (USA)
- AstraZeneca (Sweden)
- BAYER (Germany)
- ELPEN (Ελλάδα)
- Galenica (Ελλάδα)
- GSK (UK)

- INTRA-CELLULAR THERAPIES (USA)
- JANNSEN PHARMACEUTICA (Belgium)
- LAVIPHARM (Ελλάδα)
- Pfizer (USA)
- Pharmathen (Ελλάδα)
- PIERRE-FABRE (France)
- Roche (Switzerland)
- UNI-PHARMA (Ελλάδα)
- Verisfield (Ελλάδα)
- ITI (USA)

Βιομηχανίες τροφίμων

- FRUTAROM (Switzerland)
- PHYTOLAB (Germany)
- FINZELBERG (Germany)
- HITECH (France)
- Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ελλάδα)
- Γιώτης (Ελλάδα)
- Χαϊτογλου (Ελλάδα)
- VIVARTIA (Ελλάδα)
- Συνεταιρισμοί Ροδόπης, Τυρνάβου, Σαντορίνης, Ρομπόλα (Ελλάδα)
- Metron Nutraceuticals LLC (USA)

Βιομηχανίες καλλυντικών

- KORRES NATURAL PRODUCTS
- APIVITA (Ελλάδα)
- Genomed (Ελλάδα)

Περιβαλλοντικές εταιρίες

- TERRA NOVA (Ελλάδα)

Λοιπές εταιρίες

- PHARMACIST (Ελλάδα)
- ALTERCHEM (Ελλάδα)
- BIO-HELLAS (Ελλάδα)
- Rigas labs s.a. (Ελλάδα)
- DEVRO (UK)
- BASF (Germany)
- Bruker (Germany)
- Ελληνικός οργανισμός εξωτερικού εμπορίου
- Mediakos (Germany)

6.1.1. Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέστηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία;

Ενδεικτικός Κατάλογος Χρηματοδοτούμενων Ερευνητικών Έργων σε συνεργασία με ΚΠΠ

1. "Synthesis of original aromatic, heteroaromatic or alicyclic compounds, as being melatonineric ligands" Φορέας Χρημ/σης :Φαρμακευτική Εταιρεία SERVIER S.A., PARIS-FRANCE 2015-2016
2. "INDIVIDUALIZED DRUG THERAPY IN GREEK HOSPITALS BASED ON PHARMACOKINETIC MATHEMATICAL MODELING: FOCUS ON GENERICS" Συνεργασία 2011, Χρηματοδοτής: ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Π.3 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και της Ψηφιακής Σύγκλισης» (κωδικός προγράμματος 11ΣΥΝ_1152, ΕΚΠΑ Κ.Α. 70/3/12121)
3. "IN VTRO ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ IN VIVO ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ-ΦΑΡΜΑΚΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΒΙΟΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΦΥΤΟΥ *Crocus sativus* (οικ. Iridaceae): ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΑΘΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΟΣ ΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ" ΠΑΒΕΤ 2013, Χρηματοδότηση: ΥΠΕΠΘ μέσω INTERMED S.A. (κωδικός προγράμματος 710-BET-2013, ΕΚΠΑ Κ.Α. 56.90.12769).
4. "Gasotransmitters: from basic science to therapeutic applications" EU 7th Framework, COST 2011-2015, Chair
5. "Pharmaceutical Education And Research with Regulatory Links" (PEARRL), European Training Network (ETN), Marie Sklodowska-Curie actions (<http://www.pearrl.eu>). Χρηματοδότηση: European Union's

- Horizon 2020 Research and Innovation Programme. Grant Agreement No. 674909 Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016-2020, (ΕΚΠΑ, Κ.Α. 70/3/12501).
6. "Evaluation of stability of APIs in fecal material of children and in the contents of lower intestine and in fecal material of elderly subjects", Χρηματοδότηση: Bayer Pharma AG, Γερμανία, 2014-2018 (ΕΚΠΑ, Κ.Α. 56.90.12583)
 7. "Evaluation of precipitation in human intestinal fluids: Focus to weak bases and to solid dispersions". Χρηματοδότηση: Merck Sharp & Dohme Corp., Η.Π.Α. 2011-2018, (ΕΚΠΑ, Κ.Α. 56.90.11372)
 8. "Oral Biopharmaceutics Tools" (OrBiTo), Innovative Medicines Initiative (IMI) (<http://www.imi.europa.eu>), Χρηματοδότηση: European Union's Seventh Framework Programme (FP7/2007-2013), Grant Agreement No. 115369, Ευρωπαϊκή Ένωση, 2012-2018, (ΕΚΠΑ, Κ.Α. 70/3/11819).
 9. National Institute of Health (NIH), USA ("Prime Sponsor") Project Title: Defining approaches for improving HID and HPD compounds as HBV RNaseH antagonists 2016
 10. "REGPOT, Establishment of a Centre of Excellence for structure-based drug target characterization: strengthening the research capacity of South-Eastern Europe (SEE-DRUG)" EU, 7th Framework, 2012-2015, Work package leader9.
 11. International Pasteur Network grant ACIP 2015-2016: Identification of broad-spectrum naturally derived inhibitors against hepatotropic viruses (DENV, YFV, HBV) under culture conditions simulating liver normoxic and metabolic microenvironment
 12. SimInhale COST ACTION MP 1404: "Simulation and Pharmaceutical Technologies for advanced patient-tailored inhaled medicines"
 13. «Φαρμακοκινητική μελέτη εισπνεόμενης κολιμυκίνης – colistin, Χρηματοδότηση: NORMA HELLAS S.A. (ΕΚΠΑ Κ.Α. 56.90.12483)
 14. 2015-2016: Χρόνος υπολογισμών στον υπερυπολογιστή ARIS (10/2015-4/2016, 1st Call for Production Projects Accessing ARIS) (100000 cpu hours, production access) - VS on adenosine receptor (στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής).
 15. 2015-2016: Χρόνος υπολογισμών στον υπερυπολογιστή Cytera (11/2015-11/2016) (12800 cpu hours - 2000 gpu hours, preparatory access) VS on adenosine receptor (στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής).
 16. 2015-2016: Χρόνος υπολογισμών στον υπερυπολογιστή Cytera (11/2015-11/2016) (140000 cpu hours - 7200 gpu hours, production access, pro15b105s1) VS on adenosine receptor (στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής).
 17. Πρόγραμμα CERIC - Χρηματοδότηση για τη μετάβαση, διαμονή και εκτέλεση πειραμάτων ssNMR στη Σλοβενία (Lubiana, 600 MHz NMR) και Αυστρία (ακτίνες-X, Αυστρία) από διδακτορικούς φοιτητές
 18. Extrapolation of PK/PD to pediatric populations using modeling and simulation Funding: Pharmathen SA, Greece, Amount: 15K Eur, Duration 12 months, Start date: 1 Mar 2013.
 19. Extrapolation Tc99m-Tetrofosmin posology in children using a novel PBPK model. Pharmathen SA, Greece, Amount: 4700 Eur, Duration 6 months, Start date: 1 Jan 2016.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Οι συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ αναφέρονται εκτενώς στο εδάφιο 6.1

Γίνεται σαφές ότι το τμήμα έχει μεγάλη δυναμική ανάπτυξης συνεργασιών και αυτό φαίνεται επίσης από το ότι τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι παραγωγικοί φορείς ζητούν τη συνεργασία του τμήματος. Στον παρακάτω χάρτη φαίνονται σημειωμένοι παραγωγικοί φορείς από σχεδόν όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας που έχουν συνεργαστεί με το τμήμα στα πλαίσια ερευνητικών προγραμμάτων. Η πανελλήνια εξάπλωση των συνεργασιών αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία δυναμικής του τμήματος καθώς και στοιχείο για την προβολή του.

Παράλληλα επισημαίνεται η σημαντική συνεργασία του Τμήματος με Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς Φορείς (ΕΟΦ, ΕΜΑ κλπ), με Εθνικά Ερευνητικά Ιδρύματα και Εργαστήρια και με αντίστοιχα του Εξωτερικού (ΕΙΕ, ΠΙΒΕΑΑ, Κέντρο ελέγχου ντόπινγκ ΟΑΚΑ, Anti Doping Lab Qatar κ.α.), καθώς και με σειρά από δημόσια και ιδιωτικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα (ΑΤΤΙΚΟ, Λαϊκό, Ιπποκράτειο, Ευαγγελισμός, Παιδών Αγία Σοφία κ.α.) τόσο σε ερευνητικό όσο και σε εκπαιδευτικό επίπεδο στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των προπτυχιακών φοιτητών αλλά και των μεταπτυχιακών φοιτητών της Κλινικής Φαρμακευτικής.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Οι δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση συνεργασίας με τοπικούς ΚΠΠ φορείς είναι αποτελεσματικές, συστηματικές και συνεχείς όπως αναφέρεται στις παραγράφους 6.1. και 6.2.

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

6.4.1. Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Τόσο το ΠΠΣ όσο και τα ΠΜΣ του Τμήματος περιλαμβάνουν επισκέψεις σε Φαρμακευτικές Βιομηχανίες στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Επιπλέον επισημαίνεται ότι 1) η 12μηνη Πρακτική άσκηση σε Φαρμακείο ανοικτό σε κοινό ή σε/και σε Νοσοκομείο είναι προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου της Φαρμακευτικής, 2) ενώ στο ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» περιλαμβάνεται υποχρεωτική πρακτική άσκηση στη Φαρμακευτική Βιομηχανία που προσφέρει 8 ΠΜ για τη λήψη του ΜΔΕ, 3) στο ΠΜΣ «Κλινική Φαρμακευτική» περιλαμβάνεται υποχρεωτική Κλινική Πρακτική άσκηση (5 μήνες) που προσφέρει 28 ΠΜ για τη λήψη του ΜΔΕ (βλ. ΜΠΣ) 4) στο ΠΜΣ «Κοσμητολογία -Δερματοφαρμακολογία» περιλαμβάνεται υποχρεωτική πρακτική άσκηση σε Βιομηχανία η οποία παράγει Τοπικά Σκευάσματα καθώς και Κλινική Πρακτική η οποία επιβλέπεται από τη Δερματολογική Κλινική του Νοσοκομείου «Ανδρέας Συγγρός». 5) στο ΠΜΣ με κατεύθυνση στην Φαρμακολογία περιλαμβάνεται υποχρεωτική πρακτική άσκηση σε Φαρμακευτικές Βιομηχανίες στο πεδίο των Κλινικών Μελετών.

6.4.2. Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων;

Στο πλαίσιο του ΠΜΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ» διοργανώνονται σειρές 2ωρων εκπαιδευτικών σεμιναρίων τα οποία προσφέρουν με τη συμμετοχή εξειδικευμένων επιστημόνων από την Ελληνική Βιομηχανία, από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων, από τον ΕΟΠΥΥ, από ερευνητικά Ιδρύματα της ημεδαπής και αλλοδαπής, κ.α.

6.4.3. Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;

Από τα παραπάνω προκύπτει η συμμετοχή στελεχών ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Θεωρούμε ότι ο κλάδος της φαρμακοβιομηχανίας αλλά και ο κλάδος των φαρμακευτικών φυτών μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για την τοπική, περιφερειακή και εθνική οικονομία και ο ρόλος του τμήματος είναι εξαιρετικά σημαντικός.

Επιπλέον, οι απόφοιτοι του Τμήματος είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι ώστε να στελεχώσουν αποτελεσματικά τις Υπηρεσίες Υγείας (Νοσοκομεία, Ασφαλιστικά Ταμεία, ΕΟΦ, ΚΕΣΥ, Κέντρο anti-doping control ΟΑΚΑ, κλπ). Η σωστή στελέχωση των Υπηρεσιών Υγείας υπηρετεί τη σωστή χρήση των φαρμάκων που οδηγεί σε σημαντικά οφέλη για τη Δημόσια Υγεία και μείωση του κόστους θεραπείας.

- **Φάρμακα.** Οι ερευνητικές προσπάθειες των μελών του Τμήματος αφορούν στο σύνολό τους χημικές ενώσεις με βιολογική δράση και άμεση ή πιθανή θεραπευτική εφαρμογή και έχουν λοιπόν στόχο την βελτίωση των θεραπευτικών διαδικασιών οι οποίες εφαρμόζονται και άμεση ή έμμεση σχέση με το ευρύτερο κοινό και την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών Υγείας. Αν και η ανακάλυψη ενός νέου φαρμάκου έχει εξαιρετικά μικρή πιθανότητα και τεράστιο κόστος και παρότι από την πλευρά του ιδρύματος δεν υπάρχει υποστήριξη στο θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων, το τμήμα έχει καταφέρει να συμμετάσχει σε σημαντικό αριθμό εθνικών και παγκοσμίων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που υπό κατάλληλες προϋποθέσεις θα μπορούσαν να αποτελούν κινητήριο δύναμη ανάπτυξης.
- **Κλινικές μελέτες-μελέτες βιοισοδυναμίας.** Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στην οργάνωση και διεξαγωγή κλινικών μελετών για την κυκλοφορία νέων φαρμακοτεχνικών μορφών αλλά και στη διεξαγωγή μελετών βιοισοδυναμίας.
- **Υπηρεσίες Υγείας.** Μέλη του Τμήματος μετέχουν σε επιτροπές του ΕΟΦ αλλά και του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού Οργανισμού (EMA) και στο ΚΕΣΥ. Επιπλέον υπάρχει στενή συνεργασία με Νοσοκομεία της περιφέρειας Αττικής σε επίπεδο ερευνητικών προγραμμάτων, διπλωματικών εργασιών των ΜΠΣ του Τμήματος (κυρίως στην «Κλινική Φαρμακευτική»), πρακτικής άσκησης Ελλήνων και αλλοδαπών (Erasmus) φοιτητών. Να σημειωθεί επίσης η συνεργασία με το Κέντρο anti-doping control ΟΑΚΑ, σε επίπεδο διπλωματικών εργασιών των ΜΠΣ του Τμήματος και σε επίπεδο διδακτορικών διατριβών.
- **Διατροφή.** Μέλη του Τμήματος ασχολούνται ερευνητικά με την ανάδειξη των ωφελίμων για την υγεία συστατικών των τροφίμων με ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική γεωργία (ελαιόλαδο, οίνος, μαστίχα Χίου, μέλι, κρόκος κλπ)
- **Περιβάλλον.** Μέλη του Τμήματος έχουν αναπτύξει τεχνολογία σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον για την διαχείριση αποβλήτων και μείωση της μόλυνσης του περιβάλλοντος από τις δραστηριότητες γεωργικών βιομηχανιών (ελαιοτριβεία, οινοποιία) με την απομόνωση από αυτά σημαντικών χημικών ενώσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες στην βιομηχανία φαρμάκων, τροφίμων και καλλυντικών
- **Συμβολή στην αγροτική ανάπτυξη.** Μέλη του Τμήματος έχουν αναπτύξει δραστηριότητες που αφορούν την ανάδειξη τοπικών γεωργικών προϊόντων και συνεργάζονται με Περιφέρειες (Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας), και Γεωργικούς Συνεταιρισμούς (Ροδόλης, Τυρνάβου, Ρούβα, Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου, Συνεταιρισμός ροδοκαλλιεργητών και κροκοπαραγωγών Κοζάνης). Για παράδειγμα αναφέρεται ότι από τις αναλύσεις μαστίχας και μαστιχελαίου και από τη μελέτη των φαρμακευτικών ιδιοτήτων τους υποστηρίχθηκε η καταξίωση του προϊόντος στην ελληνική και διεθνή αγορά και παράλληλα προστατεύθηκε από τη νοθεία. Επίσης από τις αναλύσεις του ροδελαίου υποστηρίχθηκε η καλλιέργεια τριαντάφυλλου στο νομό Κοζάνης και ήδη παράγεται εμπορικά διαθέσιμο ροδέλαιο και ροδόνηρο, ενώ από τις αναλύσεις του αιθερίου ελαίου περγαμόντου υποστηρίχθηκε η καλλιέργεια περγαμόντου στο νομό Κεφαλονιάς
- **Ανθρώπινο δυναμικό.** Καθοριστικής σημασίας κρίνεται επίσης και η συμβολή του τμήματος στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υψηλής επιπέδου εκπαίδευσης την οποία προσφέρει. Αυτό φαίνεται τόσο από την πορεία των αποφοίτων όσο κυρίως από την πορεία των Διδακτόρων του Τμήματος

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1 Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Ο γενικότερος στόχος του Τμήματος Φαρμακευτικής είναι η συνεχής βελτίωση των παρεχόμενων σπουδών και η ανάπτυξη των ερευνητικών προσπαθειών των μελών του ώστε να θεωρείται κέντρο αριστείας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ παρακολουθούν τις διεθνείς εξελίξεις τόσο στον επιστημονικό τομέα όσο και στον εκπαιδευτικό. Αυτό προκύπτει από μια σειρά αντικειμενικών δεδομένων όπως ενδεικτικά:

- Το πολυδιάστατο και πλούσιο ερευνητικό έργο που επιτελείται σε τεχνολογίες αιχμής και είναι δημοσιευμένο σε περιοδικά με κριτές και σε ανακοινώσεις διεθνών συνεδρίων υψηλού κύρους και αποδοχής.
- Η δυναμική ανάπτυξη των Μεταπτυχιακών προγραμμάτων, η ζήτηση των οποίων βαίνει διαρκώς αυξανόμενη και η απορρόφηση των αποφοίτων είναι άμεση.
- Η συστηματική ενεργή συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε επιτροπές και συνεδριάσεις τόσο στην ΕΕ όσο και στις ΗΠΑ όπου συζητούνται οι μελλοντικές εξελίξεις στα πεδία της Φαρμακευτικής επιστήμης και εκπαίδευσης.
- Η συνεργασία πολλών μελών ΔΕΠ με Πανεπιστημιακά τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Στα πλαίσια αυτά το τμήμα Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ διατηρεί και ενισχύει αυτές τις συνεργασίες προωθώντας τους Φοιτητές του στα συνεργαζόμενα Ευρωπαϊκά Ιδρύματα μέσω του προγράμματος Erasmus με ιδιαίτερη επιτυχία για περισσότερο από είκοσι πέντε έτη. Το Τμήμα έχει δώσει μεγάλη έμφαση στην προώθηση της κινητικότητας των φοιτητών του τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Στο ίδιο πλαίσιο μέλη ΔΕΠ πολύ συχνά είναι προσκεκλημένοι ομιλητές σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού και σε διεθνή συνέδρια. Το σημείο αυτό αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντικό δεδομένου ότι γίνεται πια σε μεγάλη έκταση και βάθος αφού πολλά μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν επί σειρά ετών συστηματικά σε fora διαμόρφωσης πολιτικής για την εκπαίδευση και την έρευνα στη Φαρμακευτική.

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει σαφώς διατυπωμένο σχέδιο στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος, η ανάπτυξη του Τμήματος διαμορφώνεται με συνεχείς και συστηματικές συζητήσεις που πραγματοποιούνται στα διάφορα όργανα και επιτροπές του Τμήματος καθώς και από τις συμβουλές που είχε το Τμήμα από επιστήμονες διεθνούς κύρους οι οποίοι συμμετείχαν σε διαδικασίες αξιολόγησης. Το Τμήμα έχει συμμετάσχει σε όλες τις διαδικασίες για αξιολόγηση που έχουν κατά καιρούς προκηρυχθεί από το ΥΠΕΠΘ. Στα πλαίσια των προγραμμάτων ΕΠΕΑΕΚ έχει πραγματοποιηθεί δύο φορές η αξιολόγηση του Προπτυχιακού Προγράμματος και των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών καθώς και του συνόλου των δραστηριοτήτων του Τμήματος, από αναγνωρισμένους επιστήμονες του εξωτερικού Έλληνες και ξένους. Συγκεκριμένα:

- Εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος (Ιούλιος 2013). Αξιολογητές: 1. Prof. Maria Polikandritou Lambros (Coordinator), Western University of Health Sciences, USA, 2. Prof. George Imanidis University of Basel and University of Applied Sciences Northwestern Switzerland. 3. Prof. Harry Ischiropoulos University of Pennsylvania, USA, 4. Prof. Barbara Papadopoulou Faculty of Medicine, Laval University, Quebec, Canada
- Συνολική δραστηριότητα του Τμήματος (2000-2001) Αξιολογητές Prof. Digenis Univ. Kentucky, Prof. Dressman Univ. Frankfurt, Prof. Plakogiannis Univ. Long Island.
- Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών Αξιολόγηση 1998-2000: Συμβουλευτική επιτροπή για το προπτυχιακό πρόγραμμα (Prof. Shaw Univ. Nottingham, Prof. Kreuter Univ. Frankfurt, Prof. Garrat, Univ. London, Prof. Hostetmann Univ. Lausanne). Αξιολογητές Prof. Tilleguin Univ. Paris, Prof. Monneret, Institut Curie, Prof. Tukker Univ. Utrecht, Prof. Buckton Univ. London. Αξιολόγηση 2003-2008: «Αναμόρφωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Φαρμακευτικής» ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ. Εξωτερικοί αξιολογητές: Prof. Carotti A., University of Bari, Prof. Colombo P., University of Parma, Prof. Hostetmann K., Universite de Lausanne
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Παραγωγή και Έλεγχος Φαρμακευτικών Ενώσεων» Αξιολόγηση 1998-2001 Prof. Digenis Univ. of Kentucky, καθ. Σάνδρης ΕΜΠ, prof. Makrygiannis Αξιολόγηση 2001-2004 Prof. Digenis, Univ. of Kentucky καθ. Σέκερης ΕΚΠΑ
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βιομηχανική Φαρμακευτική» Αξιολόγηση 1998-2001 Prof. Digenis Univ. Kentucky, Prof. Dressman Univ. Frankfurt Αξιολόγηση 2001-2004 Prof. Colombo P., University of Parma, Prof. Duchene D. Univ. Paris V.

Βασικά σχόλια κριτών

- Θετικά σημεία
 - ο Υψηλό επίπεδο και αφοσίωση στην αποστολή τους των μελών ΔΕΠ
 - ο Υψηλή ποιότητα επιστημονικών δημοσιεύσεων
 - ο Πολύ καλός εξοπλισμός
- Μειονεκτήματα
 - ο Σοβαρή έλλειψη τεχνικού προσωπικού για την υποστήριξη των εργαστηριακών ασκήσεων των προπτυχιακών φοιτητών και την διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των επιστημονικών οργάνων του Τμήματος
 - ο Ανάγκη δημιουργίας Τομέα Κλινικής Φαρμακευτικής και εργαστηρίου που θα θεραπεύει τα σχετικά αντικείμενα και αυτό της Φαρμακολογίας
 - ο Καθιέρωση προαπαιτουμένων μαθημάτων
 - ο Μικρή συμμετοχή των φοιτητών στις εκπαιδευτικές διαδικασίες
 - ο Ανάγκη μείωσης της Πρακτικής άσκησης από 12 σε 6 μήνες
 - ο Ανάγκη εισαγωγής υποχρεωτικού μαθήματος Κλινικής Φαρμακευτικής
 - ο Να γίνει υποχρεωτική η Πτυχιακή εργασία ώστε να αναγνωριστεί το πτυχίο ως MSc όπως είναι η πρακτική στα περισσότερα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια
 - ο Μείωση της διάρκειας του ΠΜΣ από 24 σε 18 μήνες

Μέτρα που έχουν παρθεί μέχρι σήμερα για την αντιμετώπιση των μειονεκτημάτων.

Με βάση τις ανωτέρω αξιολογήσεις και δεδομένης της ελάχιστης χρηματοδότησης το Τμήμα έχει προχωρήσει στις εξής πρωτοβουλίες ώστε να αντιμετωπιστούν τα μειονεκτήματα τα οποία επισημάνθηκαν από τους κριτές. Σημειώνεται ότι οι παρακάτω ενέργειες που είχαν σχεδιαστεί με βάση τις παρατηρήσεις των ανωτέρω κριτών έχουν ήδη υλοποιηθεί:

- Θεσμοθέτηση Εργαστηρίου Φαρμακολογίας (ΦΕΚ 2355 Τευχ. Β' 3/11/2015)
- Βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή δεύτερης αίθουσας Η/Υ η οποία αναμένεται να παραδοθεί σύντομα στους φοιτητές.
- Βελτίωση της υποδομής με εγκατάσταση/συντήρηση οπτικοακουστικών μέσων σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας
- Μείωση της διάρκειας του ΠΜΣ από 24 σε 18 μήνες με αναπροσαρμογή των διδασκόμενων μαθημάτων και των διδακτικών μονάδων (ECTS).

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Πιστεύουμε ότι ένας βασικός παράγων στην διαμόρφωση στρατηγικής είναι η δυνατότητα πρόβλεψης χρηματοδότησης από το Πανεπιστήμιο, το Υπουργείο Παιδείας αλλά και από τους λοιπούς φορείς. Η μη ύπαρξη οργανωμένης διαδικασίας διαμόρφωσης οφείλεται βασικά στην αβεβαιότητα των εισερχόμενων πόρων είτε για την λειτουργία, είτε για τις υποδομές είτε για την ανανέωση του εξοπλισμού, είτε πολύ περισσότερο για την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Είναι βέβαιο ότι η συστηματική διαδικασία αξιολόγησης θα βοηθήσει στην ανάδειξη των αναγκών και με τις συμβουλές των αξιολογητών στην επίλυση των προβλημάτων. Υπάρχει ωστόσο ο κίνδυνος, πολλά από τα προτεινόμενα σχέδια να μείνουν μόνο επί χάρτου και να μην υλοποιηθούν, ιδιαίτερα στη σημερινή οικονομική συγκυρία.

Αποτελεί πάντως σημαντική προτεραιότητα για το Τμήμα -παρά τους περιορισμούς- η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ανάπτυξης. Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι το Τμήμα Φαρμακευτικής αναπτύσσεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς παρατηρώντας την επίδοσή του στα διάφορα διεθνή συστήματα κατάταξης των ΑΕΙ.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

Οι διοικητικές υπηρεσίες που αφορούν άμεσα στο Τμήμα Φαρμακευτικής περιλαμβάνουν τη Γραμματεία του Τμήματος καθώς και τις επιμέρους γραμματείες των Τομέων οι οποίες διεκπεραιώνουν το σύνολο του διοικητικού έργου όσον αφορά τα αιτήματα των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών. Η Τεχνική Υπηρεσία οργανώνεται σε κεντρικό επίπεδο από το Πανεπιστήμιο. Επιμέρους τεχνική υποστήριξη πραγματοποιείται από μέλη ΕΤΕΠ και πρόσφατα από ΙΔΑΧ του Τμήματος.

Η αναλογία μελών ΔΕΠ προς το υποστηρικτικό Τεχνικό και Διοικητικό προσωπικό είναι η μικρότερη που έχουμε συναντήσει σε αντίστοιχα τμήματα της Ευρώπης και της Β. Αμερικής (ΗΠΑ, Καναδάς). Για τα 39 υπάρχοντα μέλη ΔΕΠ υπάρχουν 4 μέλη ΕΤΕΠ (Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό), 6 μέλη της κεντρικής γραμματείας του Τμήματος καθώς και 4 μέλη διοικητικού προσωπικού στις γραμματείες των Τομέων. Ως εκ τούτου μεγάλο μέρος του χρόνου των μελών ΔΕΠ καταναλώνεται σε δραστηριότητες όπως:

- Τεχνική υποστήριξη των επιστημονικών οργάνων και η συναφής γραφειοκρατική και εξαιρετικά πολύπλοκη πλέον διαδικασία εκτέλεσης και απόδοσης της σχετικής δαπάνης. Η ομαλή λειτουργία, η συντήρηση και μικρές επιδιορθώσεις επιστημονικών οργάνων εξασφαλίζονται σε καθημερινή βάση από τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος. Όλες οι απαραίτητες διαδικασίες σε περίπτωση μεγάλης έκτασης βλάβης όπως οι διοικητικές λεπτομέρειες κατά την επίσκεψη των τεχνικών, η παρακολούθηση έκδοσης και αποστολής των τιμολογίων κλπ πραγματοποιείται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.
- Διοικητικές εργασίες όπως : οικονομική διαχείριση των πιστώσεων, ενημέρωση της βιβλιοθήκης (επικοινωνία με εκδότες, εκδόσεις εμβασμάτων, απόδοση τιμολογίων κλπ), προετοιμασία του οδηγού σπουδών και της ιστοσελίδας, προετοιμασία για την διενέργεια διαγωνισμών κ.ά..

Η μηχανοργάνωση του Τμήματος είναι ανεπαρκής λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού. Είναι πρακτικά αδύνατη η παρακολούθηση της εξέλιξης βασικών δεικτών του Τμήματος.

Η αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών δεν ανταποκρίνεται πλήρως τις σύγχρονες ανάγκες. Απαιτείται εκπαίδευση του προσωπικού της Γραμματείας σε σύγχρονες τεχνολογίες ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα. Αντίστοιχα οι τεχνικές υπηρεσίες δεν είναι εύκολα προσβάσιμες και οι αρμοδιότητες δεν είναι πάντα σαφείς. Στο σημείο αυτό να σημειωθεί η σχεδόν πλήρης απουσία προληπτικής συντήρησης των πάσης φύσεως υποδομών. Οικονομικοί κυρίως λόγοι καθιστούν την τεχνική υποστήριξη ανεπαρκή εξαιτίας της μη διαθεσιμότητας στοιχειωδών ανταλλακτικών και αναλώσιμων ειδών όπως λαμπτήρες φωτισμού, ασφάλειες, υδραυλικά κλπ. Αυτό έχει ως συνέπεια οι διάδρομοι πρόσβασης στις αίθουσες διδασκαλίας και γενικότερα οι κοινόχρηστοι χώροι να μη φωτίζονται επαρκώς επί σειρά ετών. Το ίδιο συμβαίνει πια και με τους χώρους εργασίας. Τέλος να σημειωθεί και η απαράδεκτη κατάσταση των χώρων προσωπικής υγιεινής οι οποίοι είναι μερικώς διαθέσιμοι την ημέρα και καθόλου τη νύχτα λόγω μη συντήρησης των υποδομών τους και έλλειψης φωτισμού αντίστοιχα. Συνολικά η συνήθης κατάληξη αιτημάτων άμεσης αντιμετώπισης βλαβών είναι συνήθως η διαπίστωσή τους και πολύ σπανιότερα η επιδιόρθωση δεδομένων των ως άνω ανεπαρειών. Θεωρούμε πως σε επίπεδο Ιδρύματος θα πρέπει άμεσα να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στα προαναφερθέντα σημεία και να ενεργοποιηθούν τάχιστα οι διαδικασίες επίλυσης αυτών των βασικών και ουσιαστικών προβλημάτων. Η άρση των όποιων εμποδίων είναι επιτακτική ανάγκη και αφορά σε δράσεις τόσο στο οργανωτικό όσο και στο οικονομικό επίπεδο.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

8.2.1. Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή;

Στο Τμήμα Φαρμακευτικής έχει θεσπιστεί ο θεσμός του συμβούλου καθηγητή. Ο θεσμός αυτός δεν λειτουργεί στην πράξη σε ευρεία έκταση παρότι κάθε εισερχόμενος φοιτητής ενημερώνεται εγγράφως από τη Γραμματεία για το σύμβουλό του κατά την εγγραφή του..

Οι αδυναμίες αυτές αντισταθμίζονται ως ένα βαθμό με την καλή ενημέρωση που παρέχεται από το διαδικτυο καθώς και από την προσωπική επαφή των μελών ΔΕΠ (όχι απαραίτητα του συμβούλου καθηγητή) με τους φοιτητές μέσα από τα εργαστήρια και τις διαλέξεις των μαθημάτων.

8.2.2. Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;

Η χρήση ΤΠΕ από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας είναι εκτεταμένη και βαίνει αυξανόμενη.

8.2.3. Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Στη διάθεση των φοιτητών του Τμήματος βρίσκονται οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας του Ε.Κ.Π.Α οι οποίες περιλαμβάνουν:

- (i) Την υπηρεσία στέγασης στις φοιτητικές εστίες. Στον τομέα αυτό το ΕΚΠΑ καταβάλλει κάθε προσπάθεια να διευκολύνει τους ενδιαφερόμενους φοιτητές και πρωτοπορεί αξιοποιώντας την υπηρεσία Rento.
- (ii) Τη βιβλιοθήκη Σχολής Θετικών Επιστημών – Τμήματος Φαρμακευτικής – ΜΙΘΕ, η οποία διαθέτει πληθώρα συγγραμμάτων καθώς και πλήρως εξοπλισμένους χώρους εργασίας.
- (iii) Τη λειτουργία της αίθουσας πολυμέσων στο Τμήμα Φαρμακευτικής με 34 θέσεις υπολογιστών ενώ σε συγκεκριμένους κοινόχρηστους χώρους του Τμήματος υπάρχει διαθέσιμο ασύρματο δίκτυο. Η νέα αίθουσα Η/Υ θα διατεθεί προς χρήση από τους φοιτητές πολύ σύντομα και πάντως εντός του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους
- (iv) Το Κέντρο Λειτουργίας Διαδικτύου (Κ.ΛΕΙ.ΔΙ) το οποίο παρέχει λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και υποστήριξη σε συναφή προβλήματα, γρήγορη πρόσβαση στο Διαδίκτυο, καθώς και υπηρεσία φιλοξενίας προσωπικών ιστοσελίδων.
- (v) Την ηλεκτρονική διαθεσιμότητα των διαφανειών σχεδόν όλων των μαθημάτων του Τμήματος στην η-ταξη που αποτελεί σημαντική υποστήριξη προς τους φοιτητές.
- (vi) Το φοιτητικό εστιατόριο.
- (vii) Το πανεπιστημιακό γυμναστήριο και κολυμβητήριο.
- (viii) Υγειονομική περίθαλψη η οποία παρέχεται δωρεάν.
- (ix) Το γραφείο Διασύνδεσης ΕΚΠΑ το οποίο παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε φοιτητές και αποφοίτους σχετικά με την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και απασχόληση.

Λόγω ωστόσο του μεγάλου αριθμού Τμημάτων και φοιτητών καθώς και της χωροταξίας του Ε.Κ.Π.Α. οι ανωτέρω υπηρεσίες κρίνονται ανεπαρκείς και προβληματικές για τα επί μέρους Τμήματα και το Τμήμα Φαρμακευτικής. Πιο συγκεκριμένα:

- Η σίτιση των φοιτητών είναι άκρως προβληματική, δεδομένου ότι το μοναδικό φοιτητικό εστιατόριο στην Πανεπιστημιούπολη είναι μακριά από τους χώρους του Τμήματος Φαρμακευτικής και σε συνδυασμό με το ιδιαίτερα φορτωμένο πρόγραμμα μαθημάτων γίνεται απαγορευτικό. Υπάρχει μόνο το κυλικείο στο χώρο του Τμήματος.
- Δεν υπάρχει εστιατόριο που να είναι εύκολα προσβάσιμο από τα μέλη ΔΕΠ και τους υπόλοιπους εργαζόμενους του Τμήματος με διευρυμένα ωράρια εργασίας.
- Ανεπαρκής σήμανση των χώρων και των κτιρίων εντός της Πανεπιστημιόπολης.
- Πρόβλημα αποτελεί η πρόσβαση των φοιτητών αλλά και των εργαζομένων στην Πανεπιστημιόπολη, η οποία αν και έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια εξακολουθεί να είναι προβληματική. Διατίθεται Γραμμή Αστικών Συγκοινωνιών Νο 250 Πανεπιστημιόπολη - Στ. Ευαγγελισμού (Κυκλική). Η δυσκολία πρόσβασης δυσχεραίνει και τη συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες.

8.2.4. Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Ο θεσμός του συμβούλου καθηγητή έχει ως βασικό σκοπό και αυτήν ακριβώς την υποστήριξη. Όταν οι φοιτητές τον επιλέγουν θεωρούμε ότι η εμπειρία και διαθεσιμότητα των μελών ΔΕΠ τους βοηθά να προγραμματίσουν καλύτερα τις σπουδές τους.

8.2.5. Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);

Το ΕΚΠΑ χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία σε φοιτητές, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κλπ. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις είτε μετά από διαγωνισμό είτε με επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο και εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος. Πίνακας των υποτροφιών και βραβείων κληροδοτημάτων που αφορούν και στους φοιτητές του Τμήματος Φαρμακευτικής βρίσκεται στον Οδηγό σπουδών του Τμήματος

Γίνεται συνεχής προσπάθεια για την χορήγηση υποτροφιών για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που εκπονούν Διδακτορική Διατριβή μέσω χρηματοδοτούμενων Εθνικών και Διεθνών Προγραμμάτων.

8.2.6. Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;

Κάθε ακαδημαϊκή χρονιά γίνεται υποδοχή των νεοεισερχόμενων φοιτητών στο Τμήμα Φαρμακευτικής σε ειδική τελετή με βράβευση των τριών πρώτων σε σειρά επιτυχίας. Επιπλέον το Τμήμα έχει συμπεριλάβει στο Πρόγραμμα Σπουδών ένα εισαγωγικό εργαστήριο στο πρώτο έτος με τίτλο «Εισαγωγή στις εργαστηριακές πρακτικές», με σκοπό τη γνωριμία των νεοεισερχόμενων φοιτητών με τα αντικείμενα των τριών Τομέων του Τμήματος Φαρμακευτικής καθώς και την εξοικείωσή τους με έννοιες και εργαστηριακές πρακτικές που θα συναντήσουν στην πορεία της φοίτησής τους στο Τμήμα Φαρμακευτικής και ειδικότερα στα εργαστήρια: Φαρμακευτικής Χημείας (Ε' και ΣΤ' εξάμηνα), Φαρμακογνωσίας (Ε' και ΣΤ' εξάμηνο), Βιοφαρμακευτικής-Φαρμακοκινητικής (Ε' και ΣΤ' εξάμηνο), Φαρμακευτικής Τεχνολογίας (Ζ' και Η' εξάμηνα) και Φαρμακευτικής Ανάλυσης (Ζ' και Η' εξάμηνα).

8.2.7. Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;

Ως φοιτητές του ΕΚΠΑ οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος έχουν επίσης δικαίωμα συμμετοχής στον Πολιτιστικό όμιλο του Πανεπιστημίου, το Μουσικό Τμήμα, το Θεατρικό Τμήμα κλπ

8.2.8. Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;

Παρά την ύπαρξη φοιτητικών εστιών η στέγαση αλλοδαπών φοιτητών που φθάνουν στη χώρα μας με προγράμματα ανταλλαγών (Erasmus) είναι συχνά προβληματική.

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

8.3.1. Επάρκεια και ποιότητα χώρων διδασκαλίας

Χώροι διδασκαλίας: Υπάρχει επάρκεια χώρου και ικανοποιητική διαθεσιμότητα αιθουσών διδασκαλίας όπου γίνονται τα μαθήματα (Αμφιθέατρο ΦΜ2, αίθουσες Δ1, Δ2, Δ7, Δ8).

Σημειώνεται όμως ότι όλοι οι χώροι διδασκαλίας δεν έχουν συντηρηθεί (εκτός βαφής τοίχων) σχεδόν από την αρχική κατασκευή τους, τουλάχιστον προ 25ετίας. Συνεπώς για την εύρυθμη διεξαγωγή των μαθημάτων κρίνονται απαραίτητα τα ακόλουθα:

A. Αίθουσες

- Συντήρηση/επισκευή του συστήματος κεντρικής θέρμανσης (συνήθως δεν λειτουργεί ή όταν λειτουργεί κάνει δυνατό θόρυβο και δυσχεραίνει τη διεξαγωγή του μαθήματος). Εναλλακτικά προτείνεται η εγκατάσταση κλιματιστικών μονάδων θέρμανσης/ψύξης ώστε να αντιμετωπιστεί και η ζέστη κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.
- Συντήρηση/αντικατάσταση χαλασμένων θρανίων και καθισμάτων
- Επισκευή/αντικατάσταση των χαλασμένων κουφωμάτων (δημιουργούν προβλήματα ηχομόνωσης και θερμομόνωσης)
- Επισκευή/Αντικατάσταση των χαλασμένων περσίδων των παραθύρων (απαραίτητες για τη μείωση του φωτός και καλύτερη προβολή των διαφανειών)
- Καλύτερη ηχομόνωση

B. Αμφιθέατρο ΦΜ2

- Συντήρηση/αντικατάσταση χαλασμένων θρανίων και καθισμάτων
- Βαφή όλων των εσωτερικών όψεων.
- Αντικατάσταση φθαρμένων στηριγμάτων και επανατοποθέτηση των πινάκων.
- Συντήρηση και αποκατάσταση λειτουργίας φωτιστικών οροφής.
- Συντήρηση και αποκατάσταση φθορών δαπέδου και θυρών.
- Συντήρηση και αποκατάσταση φθορών του ηλεκτρικού πίνακα.
- Εγκατάσταση κατάλληλου αριθμού κλιματιστικών μονάδων δεδομένου ότι το συγκεκριμένο αμφιθέατρο δε διαθέτει σύστημα θέρμανσης και ψύξης.

Χώροι Γραμματείας Τμήματος και Τομέων: Η Κεντρική Γραμματεία του Τμήματος στεγάζεται σε «προκατασκευασμένα» γραφεία στην είσοδο της Σχολής Θετικών Επιστημών. Ο χώρος έχει σοβαρά

προβλήματα ηχομόνωσης και θερμομόνωσης και χρήζει επειγόντως τις ακόλουθες παρεμβάσεις/επισκευές:

- Βαφής εσωτερικών όψεων και εξωτερικών χώρων.
- Θερμομόνωση αλουμινένιων πλαισίων υαλοπινάκων.
- Συντήρηση 4 κλιματιστικών τα οποία είναι ήδη εγκατεστημένα.
- Αγορά και τοποθέτηση μιας νέας κλιματιστικής μονάδας.
- Συντήρηση και αποκατάσταση φθορών της θύρας εισόδου.

Οι χώροι στέγασης Γραμματείας των Τομέων κρίνονται σε μεγάλο βαθμό επαρκείς.

Υποστηρικτικός εξοπλισμός: Είναι ικανοποιητικός σε επίπεδο Η/Υ και οπτικοακουστικών μέσων. Δεν υπάρχει ικανοποιητική τεχνική και οικονομική υποστήριξη για τη ανανέωση ή/και συντήρηση/επισκευή βλαβών που προκύπτουν.

Γραφεία διδασκόντων: Οι χώροι των γραφείων των διδασκόντων σε μεγάλο βαθμό είναι επαρκείς.

8.3.2. Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής μετέχουν στη Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ) του Πανεπιστημίου Αθηνών επιδιώκει την ισότιμη πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Επισημαίνεται ότι οι υποδομές ΑΜΕΑ δεν είναι επαρκείς και υπάρχει άμεση ανάγκη αναβάθμισης των συνθηκών πρόσβασης/εκπαίδευσης των ΑΜΕΑ.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Το Τμήμα καταβάλει συνεχείς προσπάθειες για την ενσωμάτωση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στις διάφορες υπηρεσίες του:

- Έχει καθιερωθεί η εγγραφή των φοιτητών μέσω διαδικτύου.
- Η ιστοσελίδα του Τμήματος λειτουργεί αρκετά αποτελεσματικά.
- Οι ανακοινώσεις του Τμήματος εμφανίζονται στην ιστοσελίδα του.
- Κάθε φοιτητής μπορεί να δει τη βαθμολογία του μέσω της ιστοσελίδας.
- Η ιστοσελίδα ανανεώνεται περιοδικά από ειδική επιτροπή.
- Η ετήσια έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος γίνεται ηλεκτρονικά μέσω της συμπλήρωσης της πλατφόρμας της ΜΟΔΙΠ, σε μεγάλο βαθμό από το προσωπικό των διοικητικών υπηρεσιών και από τα μέλη ΔΕΠ της ΟΜΕΑ.
- Η διαδικασία της αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας γίνεται με τη συμπλήρωση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων μέσω της πλατφόρμας της ΜΟΔΙΠ και του διαδικτυακού τόπου: <https://survey.uoa.gr/portal/mainMenu>.

Υπάρχει δυνατότητα περαιτέρω βελτίωσης στα ακόλουθα:

- Παρά το γεγονός ότι υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών από τις διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος, όπως ήδη αναφέρθηκε στο 8.1 υπάρχουν προβλήματα και ανάγκη εκπαίδευσης του διοικητικού προσωπικού προς αυτή την κατεύθυνση.
- Υπάρχουν δυνατότητες επέκτασης της χρήσης νέων τεχνολογιών οι οποίες θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνουν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ με τη διοίκηση (πχ για την αναζήτηση πιστοποιητικών, αδειών κλπ). Επίσης, οι ιδιαίτερα γραφειοκρατικές διαδικασίες οικονομικών αιτημάτων θα μπορούσαν να απλοποιηθούν με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Άμεση και εξαιρετικά σημαντική είναι η ανάγκη για συστηματική καταγραφή και επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στις λειτουργίες του Τμήματος. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση των εκθέσεων αξιολόγησης.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

Υπάρχει πλήρης διαφάνεια στη διαδικασία καθώς το σύνολο των αποφάσεων και των πιθανών προβλημάτων επιλύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τις συνελεύσεις των Τομέων και τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Η χρήση του εργαστηριακού εξοπλισμού και των οργάνων είναι κοινή για τα μέλη ΔΕΠ, ωστόσο η έλλειψη τεχνικού προσωπικού δημιουργεί συχνά δυσκολίες.

Η πρόσβαση όλων των ερευνητών στον εξοπλισμό κρίνεται γενικώς ως ικανοποιητική και τα όποια προβλήματα επιλύονται με συζήτηση και εφαρμογή αποτελεσματικότερων σχεδίων προγραμματισμού κυρίως στα πλαίσια των Τομέων και των ερευνητικών ομάδων.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Η κατανομή των πιστώσεων γίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και οι συνελεύσεις των Τομέων διαχειρίζονται τους οικονομικούς πόρους παρουσία και εκπροσώπων φοιτητών

9. Συμπεράσματα

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Θετικά σημεία

1. Το Τμήμα Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών είναι το παλαιότερο της χώρας. Λειτουργεί και παρέχει τίτλους σχετικούς με την επιστήμη της Φαρμακευτικής από το 1843.

Θετικά σημεία του Τμήματος με βάση και τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις κριτών που προσκλήθηκαν σε προηγούμενες αξιολογήσεις είναι τα ακόλουθα:

- Το υψηλής ποιότητας διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του Τμήματος, το οποίο είναι αφοσιωμένο πλήρως και αποκλειστικά στο λειτούργημα που του έχει ανατεθεί και με προσωπικές θυσίες δημιουργεί συνθήκες λειτουργίας ισάξιες με τα αντίστοιχα Τμήματα σε διεθνές επίπεδο.
- Το πενταετές Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο είναι σύγχρονο και σε συμφωνία με τα ευρωπαϊκά και διεθνή αντίστοιχα. Εναρμονισμένο με τις ανάγκες της κοινωνίας, υποδέχεται υποψηφίους με ιδιαίτερα υψηλό βαθμό πρόσβασης στα ΑΕΙ. Το ΠΠΣ τελεί υπό συνεχή αναβάθμιση με βάση τις επιστημονικές εξελίξεις και τις ανάγκες της κοινωνίας, των αποφοίτων και των φοιτητών.
- Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, το οποίο είναι σε λειτουργία από το 1994 με ειδικεύσεις σε όλους τους τομείς της φαρμακευτικής επιστήμης. Όλα τα ΠΜΣ του τμήματος έχουν αξιολογηθεί θετικά από αναγνωρισμένους διεθνώς καθηγητές του εξωτερικού και εσωτερικού.
- Το υψηλής ποιότητας ερευνητικό έργο όπως αποδεικνύεται από τον αριθμό των δημοσιεύσεων, το διεθνές κύρος των επιστημονικών περιοδικών και τις αναφορές τις οποίες λαμβάνουν από την διεθνή επιστημονική κοινότητα.
- Επισημαίνεται η συμμετοχή πολλών μελών ΔΕΠ σε διπλώματα ευρεσιτεχνίας.
- Ο σημαντικός αριθμός διδακτορικών διατριβών οι οποίες εκπονούνται στο Τμήμα.
- Ο σύγχρονος εξοπλισμός, ο οποίος έχει αποκτηθεί κυρίως μέσα από την συμμετοχή των μελών ΔΕΠ και του Τμήματος σε ανταγωνιστικά χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα εθνικά και ευρωπαϊκά. Τα προγράμματα αυτά έχουν κυρίως χρησιμοποιηθεί για την προμήθεια επιστημονικών οργάνων και την χρηματοδότηση νέων υποψήφιων διδασκόντων.
- Ο σημαντικός αριθμός μεταδιδασκόντων, δεδομένων των δυσμενών συνθηκών χρηματοδότησης

Αρνητικά σημεία

- Ελλιπής και αβέβαιη ανανέωση του προσωπικού από την Πολιτεία με αποτέλεσμα την αδυναμία ορθολογικού προγραμματισμού και στρατηγικού σχεδιασμού.
- Δραματική έλλειψη τεχνικής υποστήριξης που δημιουργεί προβλήματα συντήρησης των επιστημονικών οργάνων και της χρήσης τους για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- Η ελλιπής χρηματοδότηση για τη συντήρηση και ανανέωση του εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Ελλιπής χρηματοδότηση για τη συντήρηση και τη βελτίωση των κτιριακών υποδομών που σχετίζονται άμεσα και με τις εργασιακές συνθήκες και την ποιότητα ζωής των φοιτητών (αίθουσες διδασκαλίας, χώρος υποδοχής, υποδομές για άτομα με ειδικές ανάγκες, εστιατόριο, κλπ).
- Έλλειψη χρηματοδότησης και υποστήριξης εκ μέρους του ΕΚΠΑ για την κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, γεγονός που αφήνει ανεκμετάλλευτη την παραγόμενη γνώση.
- Η έλλειψη εργαστηριακής άσκησης των φοιτητών σε ιατρικά μαθήματα.

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

- Ο βασικός παράγων για την αξιοποίηση των θετικών σημείων είναι η αποτελεσματική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος. Στο πλαίσιο αυτό είναι απαραίτητη:
 - ✓ Η συστηματική ανανέωση του προσωπικού με πρόσληψη νέων μελών ΔΕΠ τουλάχιστον στη θέση των αποχωρούντων, διαφορετικά η δυνατότητα λειτουργίας του Τμήματος τα προσεχή έτη θα υποβαθμιστεί, περισσότερων σχετικά υψηλού μέσου όρου ηλικίας (>50).
 - ✓ Η δυνατότητα προσέλκυσης μεταδιδασκόντων με κατάλληλες χρηματοδοτήσεις.
 - ✓ Η βελτίωση των συνθηκών καθημερινής διαβίωσης.

- ✓ Η διευκόλυνση της μετακίνησης των μελών ΔΕΠ με εκπαιδευτικές άδειες ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη μεταφορά νέων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας από και προς το Τμήμα.
- Άλλος παράγων αξιοποίησης των θετικών σημείων είναι η εξασφάλιση της συστηματικής συντήρησης του υπάρχοντος εξοπλισμού και της συνεχούς ανανέωσης και αναβάθμισής του. Η μη συνεχής και ομαλή ροή χρηματοδότησης στο πλαίσιο αυτό, ενέχει τον κίνδυνο υποβάθμισης του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου δεδομένου ότι είναι άμεσα συνδεδεμένα με υψηλής τεχνολογίας εξοπλισμό.
- Επιπλέον, η έλλειψη χορήγησης υποτροφιών από το Τμήμα αποδυναμώνει την ικανότητα προσέλκυσης μεγάλου αριθμού υποψηφίων διδασκόντων.
- Σχετικά με τα αρνητικά σημεία οι κίνδυνοι που προκύπτουν συνολικώς εκτιμώνται ενδέχεται να επιβραδύνουν την ανάπτυξη του Τμήματος τα αμέσως επόμενα έτη.
- Θεωρούμε αναγκαία και εξαιρετικά επείγουσα την αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών.
- **Τέλος αλλά εξίσου σημαντικό σημείο που χρήζει επείγουσας βελτίωσης είναι η επαναδιαμόρφωση του νέου πλαισίου απαιτήσεων του ΕΛΚΕ που για τις ανάγκες συμμόρφωσης των ΑΕΙ με τις σύγχρονες νομικές απαιτήσεις, δυσχεραίνει σε σημαντικότατο βαθμό τις ερευνητικές εργασίες σε όλα τα προγράμματα με μια σειρά από δαιδαλώδεις γραφειοκρατικές διαδικασίες που αλλάζουν συνεχώς.** Τα μέλη ΔΕΠ πρέπει να αποκτήσουν γνώσεις λογιστικής και φορολογικής νομοθεσίας ενώ καθημερινά επωμίζονται ευθύνες που δεν τους αναλογούν ούτε έχουν προηγούμενο στα άλλα Ευρωπαϊκά ΑΕΙ.
- Κατανοούμε ότι το πιο πάνω σημείο δεν είναι επιλογή των ΑΕΙ. Ωστόσο θα πρέπει να αποφασιστεί αν τα μέλη ΔΕΠ θα πρέπει να είναι υπεύθυνα για το διδακτικό και ερευνητικό τους έργο ή διαφορετικά να αλλάξουν ρόλο και να στελεχώσουν (τα άτυπα τμήματα) προμηθειών και λογιστικής παρακολούθησης των ΑΕΙ.
- Μια πρόταση προς βελτίωση αυτής της αναποτελεσματικής κατάστασης θα ήταν τα ΑΕΙ να θεσμοθετήσουν επισήμως Τμήματα προμηθειών όπως κάθε άλλος οργανισμός και να στελεχωθούν με προσωπικό αναλόγων προσόντων και εμπειρίας.

10. Σχέδια βελτίωσης

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις/προτάσεις βελτίωσης που προέκυψαν από τις εσωτερικές και την τελευταία εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος (Ιούλιος 2013) προέκυψε μια σειρά ενεργειών που βρίσκονται στα ακόλουθα στάδια:

Ενέργειες που ολοκληρώθηκαν

- Λειτουργία Αίθουσας Πολυμέσων και Η/Υ 36 θέσεων οι οποίες χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο εργαστηριακών ασκήσεων, εργασιών φοιτητών, σεμιναρίων, κλπ.
- Λειτουργία και συντήρηση οπτικοακουστικών μέσων σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας
- Εφαρμογή του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή για τους προπτυχιακούς φοιτητές
- Θεσμοθέτηση Εργαστηρίου Φαρμακολογίας
- Σχεδιασμός και ενεργοποίηση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων αξιολόγησης μαθημάτων/διδασκόντων από τους φοιτητές μέσω της e-πλατφόρμας της ΜΟΔΙΠ/ΕΚΠΙΑ
- Χρηματοδότηση για την πρόσβαση των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών σε δύο σημαντικές βάσεις δεδομένων Beilstein και Chemical Abstracts. Η χρηματοδότηση προήλθε από προγράμματα και από την Ελληνική Φαρμακευτική Βιομηχανία. Η χρηματοδότηση έχει λήξει και επιπλέον το Ελληνικό κράτος δεν πληρώνει την πρόσβαση σε σημαντικές βάσεις δεδομένων (American Chemical Society)
- Αναβάθμιση του ΠΜΣ και μείωση της διάρκειας σπουδών από 24 σε 18 μήνες σύμφωνα με τις προτάσεις των αξιολογητών της εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος (Ιούλιος 2013)

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Ενέργειες που βρίσκονται σε εξέλιξη

Λειτουργία προπτυχιακού εργαστηρίου Φαρμακολογίας

Ενέργειες που βρίσκονται στη φάση σχεδιασμού

Επέκταση της Αίθουσας Πολυμέσων και Η/Υ

Μείωση της διάρκειας της πρακτικής άσκησης από 12 σε 6 μήνες σε συνδυασμό με τη θεσμοθέτηση υποχρεωτικής πτυχιακής εργασίας.

Ουσιαστική αναβάθμιση υποδομών αιθουσών διδασκαλίας. Να σημειωθεί ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί ανακαίνιση σχεδόν από την αρχική κατασκευή τους δηλαδή τουλάχιστον επί 3 δεκαετίες.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

- Χρηματοδότηση για την εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού για την εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών στο αντικείμενο της Φαρμακολογίας.
- Χρηματοδότηση – προγραμματισμός ετήσιας συντήρησης και βελτίωσης κτιριακών υποδομών (αίθουσες διδασκαλίας, χώρος υποδοχής, υποδομές για άτομα με ειδικές ανάγκες, κλπ)
- Χρηματοδότηση – προγραμματισμός ετήσιας συντήρησης και ανανέωσης επιστημονικών οργάνων (π.χ. Μικροσκόπια, ζυγοί, φασματοφωτόμετρα, GC-MS, κλπ)
- Ενίσχυση της ασφάλειας κτιρίων και χώρων τόσο υλικά (π.χ. ειδικές πόρτες ασφαλείας, ειδικοί χώροι φύλαξης διαλυτών κλπ) όσο και με πρόσληψη εκπαιδευμένου προσωπικού.
- Χρηματοδότηση μόνιμης σύμβασης με σχετικές εταιρείες για την ασφαλή αποκομιδή χημικών αποβλήτων
- Χρηματοδότηση και υποστήριξη διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

- Δεδομένου ότι κατά κανόνα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το πτυχίο της Φαρμακευτικής αναγνωρίζεται ως Master, το Τμήμα διεκδικεί από την Πολιτεία την αντίστοιχη αναγνώριση του πτυχίου Φαρμακευτικής στη χώρα μας ως Master.
- Αύξηση της οικονομικής επιχορήγησης και, χωρίς να θίγεται η διαφάνεια, απλοποίηση του γραφειοκρατικού πλαισίου οικονομικής διαχείρισης (π.χ. δυνατότητα άμεσης προμήθειας αναλωσίμων για τα εργαστήρια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, άμεση αποζημίωση των μελών ΔΕΠ που μετακινούνται για υποχρεωτική συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα κλπ.). Στα πλαίσια αυτά προτείνεται και η απαλλαγή της προμήθειας μεγάλων επιστημονικών οργάνων με πιθανή απαλλαγή από δασμούς (ΦΠΑ).
- Συστηματική προκήρυξη και εμπρόθεσμη αξιολόγηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων (ερευνητικών ή/και εκπαιδευτικών). Εξορθολογισμός του συστήματος των αντίστοιχων προκηρύξεων ώστε να μην καταναλώνεται πολύτιμος χρόνος κατά τη συγγραφή των προτάσεων. Τακτική ροή της χρηματοδότησης.
- Δημιουργία ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών από το Τμήμα προς κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς.
- Χορήγηση σε σταθερή βάση υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές και για πρόσληψη μεταδιδακτορικών ερευνητών. Επισημαίνεται ότι τα τελευταία χρόνια η δωρεάν χορήγηση ακριβών συγγραμμάτων από το εμπόριο, αποτελεί σπατάλη σε περίοδο οικονομικής κρίσης και προτείνεται τα χρήματα αυτά να διατεθούν στη χορήγηση υποτροφιών και στην ενίσχυση της βιβλιοθήκης.
- Εξασφάλιση μόνιμης και απρόσκοπτης πρόσβασης στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και επιστημονικών περιοδικών (HEAL-LINK), επέκταση των συνδρομών σε επιπλέον βάσεις δεδομένων-περιοδικών.
- Θεσμοθέτηση ειδικότητας «Κλινικού Φαρμακοποιού» η οποία είναι αναγκαία στα Νοσοκομεία και ισχύει στις περισσότερες χώρες της ΕΕ. Επισημαίνεται το Τμήμα μας από το 1993 εκπαιδεύει Φαρμακοποιούς στην «Κλινική Φαρμακευτική» σε επίπεδο Master οι οποίοι με την παρούσα κατάσταση δεν αξιοποιούνται αποτελεσματικά

11. Πίνακες

Οι πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΛΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ : ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: -

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 2

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	Τρέχον έτος* 2015-2016	T-1 2014- 2015	T-2 2013- 2014	T-3 2012- 2013	T-4 2011- 2012	T-5 2011- 2010
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	39	41	43	41	42	39
# 1	Λοιπό προσωπικό	20	20	13	17	17	17
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	746	781	809	829	858	878
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	60	60	60	60	60	60
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	191	205	202	165	155	167
# 7	Αριθμός αποφοίτων	113	151	126	111	172	123
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7,17	6,80	6,75	6,79	6,63	6,87
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ	73 (2015- 2016)	54 (2014- 2015)	46 (2013 - 2014)	47 (2012- 2013)	41 (2011- 2012)	38 (2010- 2011)
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	163	124	96	103	92	75
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	55	55	55	55	55	55
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	45	45	45	45	45	45
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	22	23	23	23	23	23
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	98	136	108	93	118	110
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	54763	49864	44600			
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	17	18	18	10	10	11

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		Τρέχον έτος*		Προηγ. Έτος		Τρέχον έτος – 2		Τρέχον έτος – 3		Τρέχον έτος – 4		Τρέχον έτος – 5	
		Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	8	6	8	7	9	7	10	2	10	2	9	2
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	4	6	5	6	4	6	4	9	4	10	4	9
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επικουροι Καθηγητές	Σύνολο	10	3	10	3	9	2	7	4	7	3	6	4
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο	2	-	2	-	5	1	4	1	4	2	4	1
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΔΙΠ	Σύνολο	3	4	3	4	3	4						
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο												
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	1	3
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	2	8	2	8	1	2	3	9	4	11	4	9

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Α: Άρρενες, Θ: Θήλειες

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Προπτυχιακοί	1428	1267	1097	924	831	776
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	73	54	46	47	41	38
Διδακτορικοί	97	77	76	63	64	66

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Εισαγωγικές εξετάσεις	124	125	133	123	117	111
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	11	32	19	0	0	9
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)**	14	20	16	20	10	20
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	11	7	8	2	9	7
Άλλες κατηγορίες	20	12	15	16	9	21
Σύνολο**	168	183	183	141	147	152
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	4	7	8	3	2	4

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

– ** Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΠΣ) ¹⁹

Τίτλος ΜΠΣ: ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	134	88	80	82	71	56
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	34	24	22	23	27	29
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	100	64	58	48	29	24
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	*	*	*	*	30	30
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	68	48	39	40	34	26
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	28	46	21	19	31	17

* Δεν αναφέρεται στην προκήρυξη

Τίτλος ΜΠΣ: «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ»

	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	29	36	16	21	21	16
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	6	9	5	9	7	8
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	23	27	11	12	9	8
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	9	9	9	9	9	9
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	9	9	9	10	9	9
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	10	13	7	9	15	12

* Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για **κάθε** ΠΜΣ.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

¹⁹ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	Τρέχον έτος**	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	27	12	18	7	20	14
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	8	3	9	5	12	4
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	19	9	9	2	8	9
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	27	12	18	7	20	14
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	27	12	18	7	20	14
Απόφοιτοι	4	3	4	4	16	6
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	4,75	4,00	4,25	4,40	4,40	6,16

* Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος - 5	123	31	66	26	0	6.87
Τρέχον έτος - 4	172	45	77	44	6	6.63
Τρέχον έτος - 3	111	17	61	31	2	6.79
Τρέχον έτος - 2	126	24	57	40	5	6.75
Προηγ. έτος	151	22	71	50	8	6.80
Τρέχον έτος*	113	8	41	53	11	7.17
Σύνολο						6.84

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξήγηση: Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

Έτος αποφοίτησης	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει (καθυστερούντες)	Σύνολο
	K ²⁰	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	K+6 και πλέον		
Τρέχον έτος – 6	53	60	47	19	10	4	6	11		210
Τρέχον έτος – 5	47	38	18	7	1	6	3	3		123
Τρέχον έτος – 4	54	55	21	13	6	9	3	9		172
Τρέχον έτος – 3	42	41	6	6	6	3	2	5		111
Τρέχον έτος – 2	28	41	18	11	7	4	2	15		126
Προηγ. έτος	42	44	24	10	11	6	1	13		151
Τρέχον έτος*	42	34	14	6	5	6	1	5		113

*Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

²⁰ Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Σπουδών

	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή άλλο Τμήμα	24	11	15	12	19	81
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	8	5	11	12	12	48
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδασαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα	1	2	1	4	3	11
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που διδασαν στο Τμήμα	1		3		1	5
Σύνολο	34	18	30	28	35	145

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2015-2016)¹

Εξάμηνο Σπουδών	Μαθήματα ² Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος ³	Υποβάθρου (Υ) Επιστ. Περιοχής (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Προσπαιτούμενα μαθήματα ⁴	Ιστότοπος ⁵	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ⁶
1ο	ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	A102	5	Υ		5	1			81-82
2ο	ΓΕΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	A103	5	Υ		4	1			82-83
3ο	ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	A106	5	Υ		4	1			85
4ο	ΓΕΝΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	A107	6	Υ		5	1			83-84
5ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	A108	4	Υ		3	1			64-65
6ο	ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	B201	6	Υ		5	1			54
7ο	ΒΙΟΛΟΓΙΑ	A105	5	Υ		3	2			84-85
8ο	ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	B202	5	Υ		5	2			53
9ο	ΓΕΝΙΚΗ ΒΟΤΑΝΙΚΗ	B205	5	Υ		3	2			87
10ο	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	B206	5	Υ		4	2			87
11ο	ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	Γ301	6	Υ		5	2			55
12ο	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	Γ310	5	Υ		4	3			85-86
13ο	ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	Γ304	6	Υ		4	3			88-89
14ο	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	Γ307	12	Υ		5	3			87-88
15ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	Γ351	3	Ε		2	3			91
16ο	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Γ350	4	Ε		4	3			63
17ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	Σ657	4	Ε			3			92
18ο	ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ	Δ410	5	Υ		4	4			86
19ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	Δ403	6	Υ		4	4			89
20ο	ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	Δ404	4	Υ		3	4			60
21ο	ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΕΙΑ	Δ405	5	Υ		3	4			89
22ο	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	Δ406	9	Υ		4	4			88
23ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΒΟΤΑΝΙΚΗ	Δ407	5	Ε		3	4			68-69
24ο	ΧΗΜΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	Σ651	3	Ε		3	4			91
25ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	E501	6	Υ		5	5			55-56

26ο	ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ Ι	E505	6	Υ		5	5			65
27ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Ι	E503	4	Υ		3	5			70-71
28ο	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι	E504	6	Υ		4	5			79
29ο	ΒΙΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ Ι	E510	6	Υ		4	5			74
30ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	Σ607	6	Υ		4	6			56-57
31ο	ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ Ι	Σ603	5	Υ		4	6			89-90
32ο	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	Σ604	6	Υ		4	6			79-80
33ο	ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ ΙΙ	Z708	6	Υ		5	6			66
34ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Σ607Ε	6	Υ		76	6			59
35ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ Ι	E505Ε	2	Υ		20	6			65
36ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ ΙΙ	Z708Ε	2	Υ		24	6			66
37ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ ΙΙΙ	H807Ε	2	Υ		28	6			67
38ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ	E510Ε	3	Υ		42	6			74-75
39ο	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ- ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑ	Σ653	3	Ε		3	6			75
40ο	ΜΟΡΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	H870	3	Ε		3	6			63
41ο	ΒΙΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΙ	Σ660	3	Ε		3	6			76
42ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙΙ	Z701	6	Υ		5	7			57-58
43ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ Ι	Z702	5	Υ		4	7			59
44ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	Z703	4	Υ		3	7			71-72
45ο	ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	Z704	5	Υ		4	7			90
46ο	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ	Z760	4	Ε		4	7			67-68
47ο	ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	Σ652	3	Ε		3	7			62
48ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ	Z761	3	Ε		3	7			76-77
49ο	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	E552	3	Ε		3	7			61-62
50ο	ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	Z755	3	Ε		3	7			76
51ο	ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	H851	3	Ε		3	7			62
52ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙV	H806	6	Υ		5	8			58

53ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΙ	H805	5	Υ		4	8			59-60
54ο	ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ ΙΙΙ	H807	6	Υ		5	8			66-67
55ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΙΙΙ	H808	4	Υ		3	8			72-73
56ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	H805E	4	Υ		52	8			60-61
57ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	H808E	3	Υ		42	8			73-74
58ο	ΝΕΩΤΕΡΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	H854	3	Ε		3	8			77
59ο	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ	H857	3	Ε		3	8			77
60ο	ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΚΔΟΧΩΝ	H858	3	Ε		3	8			78
61ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	H871	4	Ε		4	8			69
62ο	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	H872	3	Ε		3	8			70
63ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	B203	4	Υ		3	9			78-79
64ο	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ	Z710	3	Υ		2	9			90
65ο	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-MARKETING	Γ352	3	Ε		3	9			69
66ο	ΥΓΙΕΙΝΗ-ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	Γ353	4	Ε		3	9			91
67ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	Π004	40	Υ		40	9			
68ο	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		12	Ε		12	9			
69ο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ	Ι110	3	Ε		3	10			92-93
70ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	Π004	40	Υ		40	10			
71ο	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		12	Ε		12	10			

1 Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. 2 Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου). 3 Χρησιμοποιείτε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό, Ε = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων, ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής, Π = Προαιρετικό. Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

4 Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν. 5 Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει. 6 Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος. 7 Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών. Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2015-2016.)¹

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα ² Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ³)	Αριθμός φοιτητών που εγγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; ⁴
1ο	ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	A102	Π.ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ι.ΠΑΠΑΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					265	198	97	
2ο	ΓΕΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	A103	Α.ΔΟΚΟΥΜΕΤΖΙΔΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Δ.ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					288	220	178	
3ο	ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	A106	Π.ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Α.ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ Θ.ΤΡΟΥΠΗΣ Μ.ΠΙΑΓΚΟΥ Β.ΠΡΩΤΟΓΕΡΟΥ Θ.ΔΕΜΕΣΤΙΧΑ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					276	215	213	
4ο	ΓΕΝΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	A107	Κ.ΑΙΔΙΝΗΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.ΡΟΔΙΤΗ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					294	222	140	
5ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	A108	Ε.ΣΚΑΛΤΣΑ Ε.ΤΣΙΤΣΑ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ					257	244	109	
6ο	ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	B201	Α.ΤΣΟΤΙΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					248	180	137	
7ο	ΒΙΟΛΟΓΙΑ	A105	Β.ΑΛΕΠΟΡΟΥ ΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, Π.ΚΟΛΛΙΑ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Β.ΚΟΥΒΕΛΗΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					341	243	144	
8ο	ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	B202	Ε.ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ι.ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					312	211	108	
9ο	ΓΕΝΙΚΗ ΒΟΤΑΝΙΚΗ	B205	Π.ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ Χ.ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Ν.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					378	225	156	
10ο	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	B206	Φ.ΣΙΑΝΝΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.ΚΑΡΑΛΗΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					300	260	160	

11ο	ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	Γ301	Α.ΚΟΛΟΚΟΥΡΗΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					398	279	149	
12ο	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	Γ310	Μ.ΚΟΥΤΣΙΛΙΕΡΗΣ Π.ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ Ε.ΡΕΛΛΑ Ε.ΚΑΜΠΕΡ Ε.ΚΟΤΣΙΦΑΚΗ Α.ΠΟΓΙΑΤΖΗ					165	158	102	
13ο	ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	Γ304	Κ.ΒΟΡΓΙΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Α.ΣΚΟΡΙΛΑΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					248	202	146	
14ο	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	Γ307	Μ.ΚΟΥΠΠΑΡΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.ΑΡΧΟΝΤΑΚΗ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					468	313	179	
15ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	Γ351	Α.ΤΣΑΛΓΑΤΙΔΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					135	28	27	
16ο	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Γ350	Ε.ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ι.ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					469	75	61	
17ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	Σ657	Ε.ΛΙΑΝΙΔΟΥ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					135	33	26	
18ο	ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ	Δ410	Π.ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					344	173	94	
19ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	Δ403	Α.ΤΣΑΚΡΗΣ, Α.ΤΣΕΛΕΝΗ- ΚΩΤΣΟΒΙΛΗ, Α.ΜΗΤΡΟΥΣΙΑ-ΖΙΟΥΒΑ, Β.ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ, Λ.ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣ, Γ.ΑΡΣΕΝΗΣ Α.ΒΕΛΕΓΡΑΚΗ, Ν.ΚΑΠΟΤΑΣ Ν.ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ, Ι.ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Ε.ΠΙΠΕΡΑΚΗ, Ι.ΠΡΟΥΣΚΑΣ Ι.ΡΟΥΤΣΙΑΣ, Μ.ΣΑΛΙΑΡΑΚΗ Ν.ΣΠΑΝΑΚΗ, Π.ΤΑΣΙΟΣ Ν.ΣΙΑΦΑΚΑΣ, Γ.ΒΡΥΩΝΗ					396	188	132	
20ο	ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	Δ404	Μ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗΣΕΚΕΦΕ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ					295	247	153	
21ο	ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΕΙΑ	Δ405	Α.ΚΑΛΕΜΟΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Γ.ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					219	155	138	
22ο	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	Δ406	Μ.ΚΟΥΠΠΑΡΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					419	395	130	
23ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΒΟΤΑΝΙΚΗ	Δ407	Ο.ΤΖΑΚΟΥ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					23	17	17	

			Θ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ								
24ο	ΧΗΜΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	Σ651	Γ.ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Χ.ΠΡΟΕΣΤΟΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					205	137	105	
25ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	Ε501	Α.ΤΣΟΤΙΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ι ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					224	185	154	
26ο	ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ Ι	Ε505	Β.ΡΟΥΣΣΗΣ Ι.ΧΗΝΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Π.ΜΑΓΙΑΤΗΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					315	205	123	
27ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Ι	Ε503	Κ.ΔΕΜΕΤΖΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Μ.ΒΛΑΧΟΥ- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					210	154	132	
28ο	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι	Ε504	Α.ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ν.ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ Ι.ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					337	194	100	
29ο	ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ Ι	Ε510	Χ.ΡΕΠΠΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Μ.ΣΥΜΙΛΛΙΔΟΥ Γ.ΒΑΛΣΑΜΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ					308	211	136	
30ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙ	Σ607	Π.ΜΑΡΑΚΟΣ Ν.ΠΟΥΛΗ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					375	197	101	
31ο	ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ Ι	Σ603	Χ.ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Σ.ΑΘΑΝΑΣΕΛΗΣ, Μ.ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, Α.ΝΤΟΝΑ, Σ.ΠΑΠΑΔΟΔΗΜΑ Κ.ΠΙΣΤΟΣ Ι.ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					255	236	153	
32ο	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	Σ604	Α.ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ν.ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ Ι.ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					339	203	104	
33ο	ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ ΙΙ	Ζ708	Σ.ΜΗΤΑΚΟΥ Ε.ΣΚΑΛΤΣΑ ΑΛ.-Λ.ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					265	188	135	
34ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Σ607Ε	Ι.ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					178	147	147	
35ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ Ι	Ε505Ε	Ν.ΦΩΚΙΑΛΑΚΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					193	172	158	
36ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ ΙΙ	Ζ708Ε	Β.ΡΟΥΣΣΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					183	166	151	
37ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ ΙΙΙ	Η807Ε	Μ.ΚΟΥΛΑΔΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Ο					197	166	140	

			ΤΖΑΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ								
38ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ	E510E	Χ.ΡΕΠΠΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Μ.ΣΥΜΙΛΛΙΔΟΥ Γ.ΒΑΛΣΑΜΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ					180	157	150	
39ο	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ- ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑ	Σ653	Π.ΔΑΛΛΑΣ Μ.ΡΑΛΛΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					118	99	98	
40ο	ΜΟΡΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	H870	Α.ΚΟΥΡΟΥΝΑΚΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Α.ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					48	28	22	
41ο	ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ- ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΙ	Σ660	Χ.ΡΕΠΠΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Μ.ΣΥΜΙΛΛΙΔΟΥ Γ.ΒΑΛΣΑΜΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ					54	29	25	
42ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΙΙΙ	Z701	Γ.ΖΩΙΔΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					293	217	128	
43ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ Ι	Z702	Ι.ΛΟΥΚΑΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.ΓΚΙΚΑΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					188	154	144	
44ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	Z703	Δ.ΡΕΚΚΑΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Π.ΔΑΛΛΑΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					274	257	209	
45ο	ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	Z704	Χ.ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Σ.ΑΘΑΝΑΣΕΛΗΣ, Μ.ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, Α.ΝΤΟΝΑ, Σ.ΠΑΠΑΔΟΔΗΜΑ Κ.ΠΙΣΤΟΣ Ι.ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					238	182	138	
46ο	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ	Z760	Σ.ΜΗΤΑΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Ν.ΑΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					63	46	34	
47ο	ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	Σ652	Α.ΚΟΥΡΟΥΝΑΚΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					50	7	6	
48ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ	Z761	Σ.ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ ΚΥΡΟΥΔΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Α. ΔΟΚΟΥΜΕΤΖΙΔΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.ΚΑΡΑΛΗΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ					54	36	32	
49ο	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	E552	Ε.ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Α.ΚΟΥΡΟΥΝΑΚΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΓΚΙΚΑΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					55	22	21	

			Γ.ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ ΕΔΙΠ								
50ο	ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	Z755	Μ.ΡΑΛΛΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					67	54	41	
51ο	ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	H851	Ε.Γκίκας, Ι. Ντότσικας Λέκτορες					168	97	90	
52ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ IV	H806	Π.ΜΑΡΑΚΟΣ Ν.ΠΟΥΛΗ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ					269	162	116	
53ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ II	H805	Ν.ΠΟΥΛΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΙΡ.ΠΑΝΤΕΡΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					282	192	117	
54ο	ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑ III	H807	Μ.ΚΟΥΛΑΔΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Ο.ΤΖΑΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Ε.ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					279	181	136	
55ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ III	H808	Δ.ΡΕΚΚΑΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					226	202	111	
56ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	H805E	Ι.ΝΤΟΤΣΙΚΑΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					214	135	135	
57ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	H808E	Π.ΔΑΛΛΑΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					183	183	149	
58ο	ΝΕΩΤΕΡΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	H854	Κ.ΔΕΜΕΤΖΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Μ.ΒΛΑΧΟΥ- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					132	85	77	
59ο	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ	H857	Δ.ΡΕΚΚΑΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					51	20	19	
60ο	ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΚΔΟΧΩΝ	H858	Π.ΔΑΛΛΑΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					91	50	39	
61ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	H871	Ι.ΧΗΝΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Ν.ΦΩΚΙΑΛΑΚΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					92	55	49	
62ο	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	H872									
63ο	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	B203	Κ.ΔΕΜΕΤΖΟΣ Ε.ΣΚΑΛΤΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Ε.ΠΑΝΤΕΡΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ					153	124	116	
64ο	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ- ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ	Z710	Γ.ΜΠΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					125	105	104	
65ο	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-MARKETING	Γ352	ΑΛ.-Λ.ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					61	48	47	

66ο	ΥΓΙΕΙΝΗ-ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	Γ353	Α.ΧΑΤΖΑΚΗΣ Ε.ΠΕΤΡΙΔΟΥ Α.ΛΙΝΟΥ Υ.ΚΟΥΜΑΝΤΑΚΗ Ξ ΖΑΒΙΤΣΑΝΟΣ Ι.ΤΟΥΝΤΑΣ Π.ΛΑΓΙΟΥ Δ.ΚΑΡΑΛΗΣ Α.ΝΑΣΚΑ Β.ΜΠΕΝΕΤΟΥ Θ ΨΑΛΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Χ.ΜΠΑΜΙΑ					13	2	0	
67ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	Π004									
68ο	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ										
69ο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ	Π110	Π.ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ					64	44	43	
70ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	Π004									
71ο	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ										
	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ										

1 Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

2 Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο *Πρόγραμμα Σπουδών* (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου), όπως ακριβώς στον Πίνακα 12.1.

3 Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, συστήματα προβολής, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

4 Αν η απάντηση είναι **θετική**, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην *Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης* τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες.

Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2015-2016)

Τίτλος ΠΜΣ: « **ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ** »
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ»

α.α	Μάθημα ²¹	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ²² ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ²³ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ²⁴	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ²⁵)
1	Κλινική Φαρμακολογία Ι / Παθολογία/Παθοφυσιολογία Ι	1001	4		6		Χειμ.			
2	Εφαρμογή Εργαστηριακών και Αναλυτικών Μεθόδων στη Διάγνωση και Θεραπευτική παρακολούθηση ασθενών	1002	3		5		Χειμ.			
3	Στατιστικές Μέθοδοι και εφαρμογές τους στις Φαρμακευτικές Επιστήμες	1003	2		3		Χειμ.			
4	Προχωρημένη Βιοφαρμακευτική-Φαρμακοκινητική	1004	2		3		Χειμ.			
5	Εφαρμογή της Φαρμακοκινητικής στη Θεραπευτική	1005	2		3		Χειμ.			
6	Κλινική Φαρμακολογία ΙΙ / Παθολογία/Παθοφυσιολογία ΙΙ	1006	5		8		Εαρ.			
7	Διερεύνηση ενδιαφερουσών περιστατικών της θεραπευτικής και των δηλητηριάσεων	1007	3		5		Εαρ.			
8	Κλινική Πρακτική	1008	25		28		Χειμ.			
9	Σεμινάρια	1009	20		1					
10	Διπλωματική εργασία	1010			28					
κ.ο.κ. ²⁶										

²¹ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

²² Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

²³ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

²⁴ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

²⁵ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

²⁶ Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Τίτλος ΠΜΣ: « ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ »
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ « ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ – ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ»

α.α	Μάθημα ²⁷	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ²⁸ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ²⁹ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ³⁰	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ³¹)
1	Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία I	2A01	2		4		Χειμ.			
2	Βιοχημική και Μοριακή Φαρμακολογία	2A02	2		4		Χειμ.			
3	Στρατηγική Σύνθεσης Φαρμακομορίων / Προχωρημένη Οργανική Χημεία	2A03	5		9		Χειμ.			
4	Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία II	2A04	2		4		Χειμ.			
5	Φασματοσκοπικές Μέθοδοι I	2A05	2		4		Χειμ.			
6	Φασματοσκοπικές Μέθοδοι II	2A06	1		2		Χειμ.			
7	Προχωρημένη Φαρμακευτική Ανάλυση I	2A07	2		4		Χειμ.			
8	Στατιστικές μέθοδοι και εφαρμογές τους στις Φαρμακευτικές Επιστήμες	2A08	2		3		Χειμ.			
9	Προχωρημένη Φαρμακολογία	2A09	2		4		Χειμ.			
10	Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση	2A10	2		4		Χειμ.			
11	Νομοθεσία-Regulatory affairs	2A11	1		2		Εαρ.			
12	Έλεγχος Ποιότητας	2A12	2		4		Εαρ.			
13	Πρακτική άσκηση σε Βιομηχανία ή Νοσοκομείο	2A13	120 (15ημέρες)		6		Εαρ.			
14	Σεμινάρια	2A14	20		1		Εαρ.			
15	Διπλωματική εργασία	2A15	-		50		Εαρ.			

²⁷ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

²⁸ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε των αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

²⁹ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

³⁰ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

³¹ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

Τίτλος ΠΜΣ: « ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ »
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ « ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ – ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ»

α.α	Μάθημα ³²	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ³³ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ³⁴ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ³⁵	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ³⁶)
1	Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία Ι	2B01	2		4		Χειμ.			
2	Βιοχημική και Μοριακή Φαρμακολογία	2B02	2		4		Χειμ.			
3	Προχωρημένη Φαρμακολογία	2B03	2		4		Χειμ.			
4	Κλινική Φαρμακολογία / Παθοφυσιολογία	2B04	4		6		Χειμ.			
5	Στατιστικές μέθοδοι και εφαρμογές τους στις Φαρμακευτικές Επιστήμες	2B05	2		3		Χειμ.			
6	Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση	2B06	2		4		Χειμ.			
7	Σταθερότητα Φαρμακευτικών Προϊόντων	2B07	2		4		Χειμ.			
8	Νομοθεσία-Regulatory affairs	2B08	1		2		Εαρ.			
9	Πρακτική άσκηση σε Βιομηχανία ή Νοσοκομείο	2B09	120 (15ημέρες)		6		Εαρ.			
10	Έλεγχος Ποιότητας	2B10	2		4		Εαρ.			
11	Σεμινάρια	2B11	20		1		Εαρ.			
12	Διπλωματική εργασία	2B12	-		56		Εαρ.			

³² Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

³³ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

³⁴ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

³⁵ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

³⁶ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

**ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ « ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ –
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ»**

α.α	Μάθημα ³⁷	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ³⁸ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ³⁹ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ⁴⁰	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ⁴¹)
1	Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία I	2Γ01	2		4		Χειμ.			
2	Βιοχημική και Μοριακή Φαρμακολογία	2Γ02	2		4		Χειμ.			
3	Προχωρημένη Ραδιοφαρμακευτική Χημεία	2Γ03	3		6		Χειμ.			
4	Σύνθεση και Παραγωγή Ραδιοφαρμάκων	2Γ04	3		6		Χειμ.			
5	Στρατηγική Σύνθεσης Φαρμακομορίων / Προχωρημένη Οργανική Χημεία	2Γ05	5		9		Χειμ.			
6	Προχωρημένη Φαρμακευτική Χημεία II	2Γ06	2		4		Χειμ.			
7	Φασματοσκοπικές Μέθοδοι I	2Γ07	2		4		Χειμ.			
8	Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση	2Γ08	2		4		Χειμ.			
9	Νομοθεσία-Regulatory affairs	2Γ09	1		2		Εαρ.			
10	Έλεγχος Ποιότητας	2Γ10	2		4		Εαρ.			
11	Πρακτική άσκηση σε Βιομηχανία ή Νοσοκομείο	2Γ11	120 (15ημέρες)		6		Εαρ.			
12	Σεμινάρια	2Γ12	20		1		Εαρ.			
13	Διπλωματική εργασία	2Γ13	-		50		Εαρ.			

³⁷ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

³⁸ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε των αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

³⁹ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

⁴⁰ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

⁴¹ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

Τίτλος ΠΜΣ: « ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ »
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ « ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ »

α.α	Μάθημα ⁴²	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ⁴³ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ⁴⁴ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ⁴⁵	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ⁴⁶)
1	Προχωρημένη Φαρμακευτική Ανάλυση Ι	3001	2		4		Χειμ.			
2	Στατιστική-Χημειομετρία	3002	2		4		Χειμ.			
3	Φασματοσκοπικές Μέθοδοι Ι	3003	2		4		Χειμ.			
4	Κλινική Φαρμακευτική Ανάλυση	3004	2		4		Χειμ.			
5	Σταθερότητα Φαρμακευτικών Προϊόντων	3005	2		4		Χειμ.			
6	Προχωρημένη Φαρμακευτική Ανάλυση ΙΙ	3006	2		4		Εαρ.			
7	Έλεγχος Ποιότητας	3007	2		4		Εαρ.			
8	Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας	3008	4		6		Εαρ.			
9	Νομοθεσία-Regulatory Affairs	3009	1		2		Εαρ.			
10	Πρακτική Άσκηση στη Βιομηχανία	3010	120 (15ημέρες)		6		Εαρ.			
11	Διπλωματική εργασία	3011	-		48		Εαρ.			

⁴² Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

⁴³ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

⁴⁴ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

⁴⁵ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

⁴⁶ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

Τίτλος ΠΜΣ: « ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ »
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ «ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΟΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ »

α.α	Μάθημα ⁴⁷	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ⁴⁸ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ⁴⁹ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ⁵⁰	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ⁵¹)
1	Χημεία Φυσικών Προϊόντων	4001	3		5		Χειμ.			
2	Βιοδραστικά Φυσικά Προϊόντα	4002	3		5		Χειμ.			
3	Φασματοσκοπία Ι	4003	3		5		Χειμ.			
4	Φασματοσκοπία ΙΙ	4004	3		5		Χειμ.			
5	Ανάλυση Φυσικών Προϊόντων	4005	3		5		Χειμ.			
6	Βιολογικοί Έλεγχοι – Βιοτεχνολογία	4006	2		3		Εαρ.			
7	Βοτανική, Χημειοταξινομική - Χημική Οικολογία	4007	2		3		Εαρ.			
8	Θαλάσσια Φαρμακογνωσία & Σύνθεση Φυσικών Προϊόντων	4008	2		3		Εαρ.			
9	Εφαρμογές φυσικών προϊόντων στα καλλυντικά και ειδικά προϊόντα διατροφής & Κανονιστικές ρυθμίσεις	4009	2		3		Εαρ.			
10	Σεμινάρια	4010	20		1		Εαρ.			
11	Επιχειρηματικότητα	4011	40		2		Εαρ.			
12	Διπλωματική εργασία	4012	-		56		Εαρ.			

⁴⁷ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

⁴⁸ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

⁴⁹ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

⁵⁰ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

⁵¹ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

Τίτλος ΠΜΣ: « ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ »
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ «ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑ – ΔΕΡΜΑΤΟΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ»

α.α	Μάθημα ⁵²	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ⁵³ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ⁵⁴ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ⁵⁵	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ⁵⁶)
1	Ανατομία, Φυσιολογία και Παθήσεις του Δέρματος	5001	2		3		Χειμ.			
2	Δράση – Τοξικότητα Φαρμάκων και Καλλυντικών στο Δέρμα	5002	2		3		Χειμ.			
3	Κοσμητολογία	5003	2		3		Χειμ.			
4	Έλεγχος και Αξιολόγηση Τοπικών Προϊόντων	5004	2		3		Χειμ.			
5	Φαρμακευτική Μικροβιολογία	5005	2		3		Χειμ.			
6	Στατιστικές Μέθοδοι και Εφαρμογές τους στις Φαρμακευτικές Επιστήμες	5006	2		3		Χειμ.			
7	Διατροφή, Περιβάλλον και Δέρμα	5007	2		3		Χειμ.			
8	Βιοχημεία – Φαρμακογενετική του Δέρματος	5008	2		3		Χειμ.			
9	Νέες Μορφές, Φυσικά Προϊόντα στην Κοσμητολογία και Φαρμακολογία του Δέρματος	5009	2		3		Χειμ.			
10	Εφαρμοσμένη Φαρμακευτική Ανάλυση	5010	2		3		Χειμ.			
11	Μοριακή Φαρμακολογία – Οξειδωτικό Στρες	5011	2		3		Χειμ.			
12	Εργαστήριο Παρασκευής Τοπικών Μορφών	5012	20		2		Εαρ.			
13	Κλινική Άσκηση	5013	20		2		Εαρ.			
14	Άσκηση στην Βιομηχανία	5014	40		4		Εαρ.			
15	Σεμινάρια – Στρογγυλά Τραπέζια σε Ειδικά Θέματα	5015	40		2		Εαρ.			
16	Διπλωματική Ερευνητική Εργασία	5016	-		40		Εαρ.			

⁵² Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου)

⁵³ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

⁵⁴ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

⁵⁵ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

⁵⁶ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

Τίτλος ΠΜΣ: «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ»

α.α	Μάθημα ⁵⁷	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ⁵⁸ ;	Πιστωτικές Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ⁵⁹ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ⁶⁰	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ⁶¹)
1	Φαρμακευτική Μικροβιολογία	6001	2		3		Χειμ.			
2	Εφαρμοσμένη Φαρμακευτική Ανάλυση	6002	2		3		Χειμ.			
3	Στατιστικές Μέθοδοι και Εφαρμογές στις Φαρμακευτικές Επιστήμες	6003	2		3		Χειμ.			
4	Φυσική Φαρμακευτική και Νανοτεχνολογία	6004	2		3		Χειμ.			
5	Έλεγχος, Διασφάλιση και Σχεδιασμός Ποιότητας	6005	2		3		Χειμ.			
6	Προχωρημένη Φαρμακευτική Τεχνολογία - Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Φαρμακευτικών Μορφών	6006	2		3		Εαρ.			
7	Προχωρημένη Κοσμητολογία	6007	2		3		Εαρ.			
8	Προχωρημένη Βιοφαρμακευτική – Φαρμακοκινητική	6008	2		3		Εαρ.			
9	Πρακτική Άσκηση στη Φαρμακευτική Βιομηχανία	6009	40		8		Εαρ.			
10	Σεμινάρια-Μελέτες Περίπτωσης	6010	28		3		Εαρ.			
11	Διπλωματική Εργασία	6011			55		Εαρ.			

⁵⁷ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

⁵⁸ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

⁵⁹ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

⁶⁰ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

⁶¹ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Τίτλος ΠΜΣ: **« ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ »**

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2011-2012	32	-	-	6	26	8,73
2012-2013	24	-	-	7	17	8,70
2013-2014	15	-	1	1	13	8,85
2014-2015	30	-	-	10	20	8,75
2015-2016	38	-	1	6	31	8,89
Σύνολο	138	-	2	30	107	

Τίτλος ΠΜΣ: **«ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ»**

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2011-2012	16	-	-	5	11	8,54
2012-2013	11	-	-	3	8	8,73
2013-2014	5	-	-	-	5	9,00
2014-2015	13	-	-	2	11	8,80
2015-2016	10	-	-	1	9	8,98
Σύνολο	55	-	-	11	44	

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2012		102		93						
2013	1	93		96		1			40	
2014	3	108		73		2			17	2
2015	2	136		109		3			38	1
2016	5	98		100		5			34	
Σύνολο	11	537		471		11			129	3

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
 B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
 Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
 Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
 E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
 ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
 Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
 H = Άλλες εργασίες
 Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
 I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
έως το 2013	40677	-	>20	7	19	19	3
2014	3923	-	>20	7	10	22	3
2015	5264	-	>20	17	20	23	1
2016	4899	-	>20	13	25	30	1
Σύνολο	54763	-	>80	44	74	94	8

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	8	18	18	10	4	4	
	Ως συνεργάτες (partners)	9				6	7	
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας								
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες								

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται.

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

12. Παραρτήματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα μπορεί, αν το επιθυμεί, να παραθέσει οποιαδήποτε στοιχεία θεωρεί ότι θα είναι χρήσιμα στην Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και τα οποία ενδεχομένως δεν καλύπτονται επαρκώς στο κυρίως σώμα της Έκθεσης.

Σε κάθε περίπτωση, στα Παραρτήματα αναμένεται οπωσδήποτε να περιληφθεί ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος και πλήρης κατάλογος των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Εξοπλισμός εργαστηρίου Φαρμακευτικής Χημείας

1. Φασματοσκόπιο NMR. Bruker DRX 400 (Κοινό με Εργαστήριο Φαρμακογνωσίας)
2. Φασματοσκόπιο NMR. Bruker DPX 200 (Κοινό με Εργαστήριο Φαρμακογνωσίας)
3. Φασματογράφος Μάζας GC-MS. Σύστημα Αερίου Χρωματογραφίας (Finnigan Trace GC)–Φασματογράφου Μάζας (Finnigan Trace MS), ThermoQuest και ηλεκτρονικό υπολογιστή εφοδιασμένο με το λογισμικό πρόγραμμα Xcalibur, για την επεξεργασία των δεδομένων.
4. Φασματογράφος Μάζας LC-MS. Σύστημα Υγρής Χρωματογραφίας – Φασματογράφου μάζας, (Finnigan AQA), ThermoQuest και ηλεκτρονικό υπολογιστή εφοδιασμένο με το λογισμικό πρόγραμμα Xcalibur, για την επεξεργασία των δεδομένων.
5. Δύο συσκευές Υγρής Χρωματογραφίας Υψηλής Απόδοσης (HPLC) με ισοκρατική αντλία thermoseparation, σύστημα έγχυσης Rheodyne, ανιχνευτή UV Waters 486.
6. Συσκευή Υγρής Χρωματογραφίας Υψηλής Απόδοσης (HPLC) με αντλία Agilent 1100 Series, σύστημα έγχυσης Rheodyne, ανιχνευτή Photodiode array, Waters-996 και ηλεκτρονικό υπολογιστή εφοδιασμένο με το λογισμικό πρόγραμμα Millennium 32, για την επεξεργασία των χρωματογραφικών δεδομένων.
7. Συσκευή Υγρής Χρωματογραφίας Υψηλής Απόδοσης (HPLC) με σύστημα έγχυσης Rheodyne, αντλία Spectra Physics-SP8810, φθορισμομετρικό ανιχνευτή Perkin-Elmer-LS30.
8. Συσκευή HPLC με αντλία GBC-LC1210 με σύστημα έγχυσης Rheodyne, ανιχνευτή UV GBC-LC1210 και ηλεκτρονικό υπολογιστή εφοδιασμένο με το λογισμικό πρόγραμμα για την επεξεργασία χρωματογραφικών δεδομένων, WinChrom chromatography, ChemWin ver. 1.2.
9. Φασματοφωτόμετρο υπερύθρου IR, Perkin Elmer-Spectrum RXI.
10. Φασματοφωτόμετρο UV-Vis, Perkin Elmer λ-7.
11. Συσκευή αντιδράσεων υπό πίεση, (Pressure reactor, Parr 4842).
12. Συσκευές συμπύκνωσης διαλυτών και υδατόλουτρο (Buchi Rotavapor R-114 @ Buchi Water Bath B-480).
13. Θερμαινόμενοι μαγνητικοί αναδευτήρες
14. Μία ψυκτική συσκευή, -100°C.
15. Τρεις αναλυτικούς ζυγούς 4 δεκαδικών ψηφίων και ένας 5 δεκαδικών ψηφίων, διάφοροι αναλυτικοί ζυγοί 3 και 2 δεκαδικών.
16. Τρεις λάμπες UV-Vis 254nm και 360 nm.
17. Αυτόματος Ποτενσιομετρικός τιτλοδότης, REX.
18. Δύο πεχαμετρικές συσκευές (3305 Jenway και Metrohm-654 Herisau).
19. Δύο αντλίες υψηλού κενού.
20. Δύο υδατόλουτρα σταθερών θερμοκρασιών και ένα ανακινούμενο υδατόλουτρο σταθερών θερμοκρασιών.
21. Δύο λουτρά υπερήχων, Transonic T460/H Elma.
22. Οβίδα HCl με ειδικό αυτοκαθαριζόμενο μανόμετρο.
23. Συσκευή απόσταξης και απιονισμού ύδατος, Millipore, Waters.
24. Συσκευή υδρογόνωσης.
25. Συσκευή εξάχνωσης Buch Drive Unit.
26. Συσκευή συμπύκνωσης διαλυτών Techne-DRI block DP3.
27. Συσκευή ηλεκτροφόρησης BioradMini-Protean TetraCell
28. Συσκευή Elisa StarFax-2100.
29. 20 ηλεκτρονικοί υπολογιστές PC συνδεδεμένοι με το δίκτυο Αθηνά.
30. 4 ηλεκτρονικοί υπολογιστές Silicon Graphics

Λογισμικά

Macromodel 6.5, Amber 10, Glide 3.5, First Discovery–Liaison 1.8, Maestro 8.5, PrGen/Quasar 2.1, AutoDock 3.05, MSI-Cerius 3.8, Swiss PDB viewer 3.7, Jaguar 4.2, MOPAC 7, HyperChem 5.0, XWINNMR 2.6, TOPSPIN 2.0, Aurelia, AMIX, 2.7, CNS solve 1.1 Pallas-PrologD CompuDrug Chemistry Ltd WinChrom chromatography, ChemWin ver. 1.2. ClogP ver. 4.0. SIMCA ver. 7.0 και ver. 8.0, OpenEye, Empower (waters), SPSS, Statistica,.

Εξοπλισμός εργαστηρίου Φαρμακευτικής Τεχνολογίας

- 1) KIT AS 800 UPGRADE HPLC SOFTWARE
- 2) PLOTTER HP ME TA ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ
- 3) ΣΠΙΝΘΗΡΟΓΡΑΦΟΣ – ΜΕΤΡΗΤΗΣ Β' ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ
- 4) ΜΕΤΡΗΤΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΤΑΣΗΣ
- 5) ΣΥΣΚΕΥΗ ΚΟΚΚΟΜΕΤΡΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ
- 6) ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ ΜΕ ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΙΚΡΟΓΡΑΦΗΣΗΣ
- 7) ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
- 8) ΑΝΑΜΙΚΤΗΡΙΟ ΣΤΕΡΕΩΝ
- 9) ΣΥΣΚΕΥΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ
- 10) EMULSIO-SCOPIO
- 11) ΛΟΥΤΡΟ ΥΠΕΡΗΧΩΝ ELMA T460H
- 12) ΑΝΤΛΙΑ ΣΥΡΙΓΓΟΣ SEMAT A99F2
- 13) Η/Υ ΜΕ ΤΑ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ (3)
- 14) DISSOLUTION SYSTEM 2100 B
- 15) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ CANON 6045
- 16) FAX CANON L250
- 17) TEWAMETER TM210
- 18) ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΣΕ BLISTER
- 19) ΥΠΕΡΦΥΤΟΚΕΝΤΡΟΣ
- 20) ΔΙΣΚΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ
- 21) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΖΥΓΟΣ 220 g
- 22) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΖΥΓΟΣ
- 23) ELECTRON TABLE BALANCE 35 kg
- 24) MICROFINE GRINDER DRIVE MF10
- 25) IMPACTGRINDING HEAD MF10.26.2
- 26) CUTTING GRINDING HEAD MF10.1
- 27) MF SLEVE 0,25 mm
- 28) MF SLEVE 0,5 mm
- 29) MF SLEVE 1,0 mm
- 30) MF SLEVE 2,0 mm
- 31) MF SLEVE 3,0 mm
- 32) ΑΝΑΚΟΙΝΟΥΜΕΝΑ ΥΔΑΤΟΛΟΥΤΡΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΞΗΣ SELECTA
- 33) ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΠΕΡΚΑΘΑΡΟΥ H₂O LABCONCO U.S.A. (WATER PRO SP/HPLC)
- 34) ALTEK PERFORMER PRO P4 3.0/EK
- 35) THERMOSTATIC VESSEL
- 36) ΑΝΤΛΙΑ ΙΣΟΚΡΑΤΙΚΗ HPLC (LC1120, S/N:L1912)

- 37) ANIXNEYTHES UV/VIS HPLC (LC 1205K SN: 106/17754)
- 38) ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CLARITY ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ)
- 39) ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CLARITY A/D USB, S/N: 134)
- 40) ΕΙΣΑΓΩΓΕΑΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ (MANUAL INJECTOR)
- 41) ANIXNEYTHES UV/VIS
- 42) ΙΣΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΤΛΙΑ HPLC
- 43) ΣΥΣΚΕΥΗ ΔΙΗΘΗΣΗΣ
- 44) ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΣΑΓΩΓΗΣ ΚΡΥΟΥ ΑΕΡΑ ΣΕ ΣΥΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
- 45) ΨΥΓΕΙΟ DFP 335 CS
- 46) ΚΑΤΑΨΥΚΤΗΣ TUP 290
- 47) ΥΓΡΑΣΙΟΜΕΤΡΟ
- 48) ΟΣΜΩΜΕΤΡΟ DIGITAL/L
- 49) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΖΥΓΟΣ 0,1 mg
- 50) PhMETRO
- 51) ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΣ ΑΝΑΔΕΥΘΡΑΣ
- 52) ΛΟΥΤΡΟ ΥΠΕΡΗΧΩΝ
- 53) R-200/A W/O B-490 BUCHI
- 54) B-490 HEATING BATH BUCHI
- 55) ΑΝΤΛΙΑ ΝΕΡΟΥ ΜΕ ΜΑΝΟΜΕΤΡΟ
- 56) ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΗΣ ΓΙΑ HPLC
- 57) ΨΥΓΕΙΟΚΑΤΑΨΥΚΤΗΣ 70cm BOSCH KGU44123
- 58) ANIXNEYTHES HPLC CORONA CAD ESA U.S.A.
- 59) ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΕΡΑ DAS1
- 60) ΓΕΝΝΗΤΡΙΑ N2 G3-1-0 4LPM
- 61) MICRODISPENSER 1-5μl MITSUBISHI
- 62) ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΝΑΔΕΥΘΡΑΣ STIRRER GENERAL PURPOSE SS10
- 63) ΑΝΑΔΕΥΘΡΑΣ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΣ RH BASIC 2
- 64) ΑΕΡΟΣΥΜΠΙΕΣΤΗΣ KAESER KCT230-40
- 65) ΑΝΤΛΙΑ P4000 QUATENTARY LOW-PRESS MIXING PUMP
- 66) ΑΕΡΟΦΥΛΑΚΙΟ (BUFFER) 150L ΠΛΗΡΕΣ
- 67) ΑΝΑΔΕΥΘΡΑΣ VORTEX MS3 BASIC
- 68) ΑΝΑΔΕΥΘΡΑΣ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΣ RH BASIC 2
- 69) ΚΑΤΑΨΥΚΤΗΣ SANYO MDF-U7386S
- 70) ΦΥΤΟΚΕΝΤΡΟΣ UNIVERSAL 320R
- 71) ΣΥΣΤΗΜΑ HPLC Shimadzu (Kyoto, Japan) αποτελούμενο από: LC-20AD chromatographic pump, DGU-20A5R degasser, SIL-HTc autosampler, CTO-20AC prominence oven, SPD-M20A diode array detector
- 72) Σύστημα pCR πραγματικού χρόνου (Real-Time PCR) LightCycler 2.0, (κωδικός προϊόντος 03531414001) πιστοποιημένο για in vitro διαγνωστική χρήση (CE-YVD), συνοδευόμενο από έναν (1) Υπολογιστή Pentium IV καθώς και το αντίστοιχο λογισμικό και οτιδήποτε άλλο κριθεί απαραίτητο για την εύρυθμη λειτουργία του εργαστηρίου
- 73) ΨΥΧΟΜΕΝΗ ΦΥΤΟΚΕΝΤΡΟΣ HERMLE Z326K

Εξοπλισμός εργαστηρίου Φαρμακογνωσίας

A) Συσκευές εκχύλισης

- Σύστημα επιταγχυνόμενης εκχύλισης ASE (Accelerated Solvent Extraction)
- Σύστημα εκχύλισης με CO₂ σε υπερκρίσιμες συνθήκες (SFE: Supercritical Fluid Extraction)
- Σύστημα εκχύλισης με μικροκύματα (MW-Microwaves)

B) Εξοπλισμός χρωματογραφικών διαχωρισμών

- 2 Συστήματα υγρής χρωματογραφίας μέσης πίεσης (MPLC): Αντλία προώθησης διαλυτών, υάλινες στήλες διαφόρων μεγεθών, αυτόματος δειγματολήπτης
- 1 αυτλοματο σύστημα MPLC με σύστημα ελέγχου των συνθηκών του χρωματογραφικού διαχωρισμού
- Αυτόματο σύστημα παρασκευαστικής υγρής χρωματογραφίας υψηλής απόδοσης (HPLC): Αντλία προώθησης διαλυτών, τυποποιημένες στήλες αντιστρόφου και κανονικής φάσης, σύστημα εισαγωγής του δείγματος, τυποποιημένες ανιχνευτές UV, αυτόματος δειγματολήπτης
- Σύστημα παρασκευαστικής χρωματογραφίας κατανομής με φυγοκέντριση (FCPC: Fast Centrifugal Partition Chromatography): Ανοξείδωτες στήλες χωρητικότητας 200 ml και 1Lt, αυτόματος δειγματολήπτης, αντλία προώθησης διαλυτών, σύστημα εισαγωγής του δείγματος
- Σύστημα αναλυτικής χρωματογραφίας κατανομής με φυγοκέντριση (FCPC: Fast Centrifugal Partition Chromatography): Ανοξείδωτη στήλη χωρητικότητας 50 ml, αντλία προώθησης διαλυτών, ανιχνευτής UV, σύστημα εισαγωγής του δείγματος

Γ) Εξοπλισμός φασματοσκοπικών τεχνικών

- Φασματοσκόπια Πυρηνικού Μαγνητικού Συντονισμού NMR (Bruker 200 και 400 MHz από κοινού με Εργ. Φαρμακευτικής Χημείας) και 600 MHz, με microprobe-NMR (1 mm) με σύστημα αυτόματου δειγματολήπτη
- Συσκευή HR-IT-Orbitrap (ESI, APCI & APPI)
- Φασματοφωτόμετρο UV απλής δέσμης
- Φασματοφωτόμετρο UV διπλής δέσμης UV/Vis SHIMAZU 160A
- Φασματοφωτόμετρο FT-IR PERKIN-ELMER Paragon 500
- Πολωσίμετρο Polarimeter PERKIN-ELMER 341

Δ) Πλήρη σειρά αναλυτικών οργάνων και συστημάτων για τον ποιοτικό και ποσοτικό προσδιορισμό

- Αυτόματο HPTLC σύστημα
- 2 HPLC-UV
- 2 HPLC-DAD
- 1 HPLC-RI
- 1 HPLC-ELSD
- 3 GC-MS
- 1 LC-MS
- 1 UPLC-MS

E) Πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο συνθετικής χημείας

- Μαγνητικοί αναδευτήρες, ελαιόλουτρα, rotavapors κ.ά.
- Αυτόματο σύστημα συνδυαστικής χημείας (automated Syncore system)
- 2 αντιδραστήρες μικροκυμάτων
- 1 κρυοστάτης για αντιδράσεις σε χαμηλές θερμοκρασίες

ΣΤ) Μονάδα πιλοτικής παραγωγής και διαχείρισης προϊόντων

- Συστήματα εκχύλισης: 1x1000 lt, 1x500 lt and 6x100 lt, QVF evaporators-reactors 200 lt, 60 lt, 10 lt
- Συστήματα εξάτμισης: rotary evaporators - 3x20 lt
- Συστήματα διαχωρισμού: Στήλες ρητινών προσρόφησης XAD4 και XAD7 χωρητικότητας 4x150lt και 2x450 lt
- Σύστημα ξήρανσης (spray dryer)
- Δύο μονάδες λιοφυλοποίησης

Z) Μικροβιολογικός εξοπλισμός

- -Laminar flow hoods
- -αυτόκαυστα
- μικροσκόπια
- επωαστήρας
- φυγόκεντρος
- κλίβανοι

Η) Συνήθης εργαστηριακός εξοπλισμός

- Συστήματα εξάτμισης υπό κενό (rotavapors)
- Συστήματα υπερήχων
- Υδατόλουτρα
- Ζυγοί μικρής και μεγάλης ακρίβειας

• **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II**
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΕΤΙΑ 2015-2016
(Scopus)

α/α	Authors	Title	Year	Source title	Volume	Issue	Page start	Page end	Cited by
1	Bardakci, H., Skaltsa, H., Milosevic-Ifantis, T., Lazari, D., Hadjipavlou-Litina, D., Yeşilada, E., Kirmizibekmez, H.	Antioxidant activities of several Scutellaria taxa and bioactive phytoconstituents from Scutellaria hastifolia L.	2015	Industrial Crops and Products	77		196	203	2
2	Andreadou, I., Benaki, D., Efentakis, P., Bibli, S.-I., Milion, A.-I., Papachristodoulou, A., Zoga, A., Skaltsounis, A.-L., Mikros, E., Iliodromitis, E.K.	The natural olive constituent oleuropein induces nutritional cardioprotection in normal and cholesterol-fed rabbits: Comparison with preconditioning	2015	Planta Medica	81	8	655	663	5
3	Christodoulou, E., Kadoglou, N.P., Kostomitsopoulos, N., Valsami, G.	Saffron: A natural product with potential pharmaceutical applications	2015	Journal of Pharmacy and Pharmacology	67	12	1634	1649	7
4	Kechagia, I.A., Kalantzi, L., Dokoumetzidis, A.	Extrapolation of valacyclovir posology to children based on pharmacokinetic modeling Antimicrobial activity of petroleum ether and methanolic extracts from fruits of Seseli deventense Simonk. and the herb of Peucedanum luxurians Tamam	2015	Pediatric Infectious Disease Journal	34	12	1342	1348	
5	Widelski, J., Grzegorzczak, A., Malm, A., Chinou, I., Główniak, K.		2015	Current Issues in Pharmacy and Medical Sciences	28	4	257	259	1
6	Bampouli, A., Kyriakopoulou, K., Papaefstathiou, G., Louli, V., Aligiannis, N., Magoulas, K., Krokida, M.	Evaluation of total antioxidant potential of Pistacia lentiscus var. chia leaves extracts using UHPLC-HRMS	2015	Journal of Food Engineering	167		25	31	3

7	Boka, V.-I., Argyropoulou, A., Gikas, E., Angelis, A., Aligiannis, N., Skaltsounis, A.-L.	Employment of High-Performance Thin-Layer Chromatography for the Quantification of Oleuropein in Olive Leaves and the Selection of a Suitable Solvent System for Its Isolation with Centrifugal Partition Chromatography In vitro biorelevant models for evaluating modified release mesalamine products to forecast the effect of formulation and meal intake on drug release	2015	Planta Medica	81	17	1628	1635	
8	Andreas, C.J., Chen, Y.-C., Markopoulos, C., Reppas, C., Dressman, J. Christodoulou, E., Kechagia, I.-A., Balafas, E., Kostomitsopoulos, N., Archontaki, H., Dokoumetzidis, A., Valsami, G.	Serum and tissue pharmacokinetics of silibinin after per os and i.v. administration to mice as a HP- β -CD lyophilized product	2015	European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics	97		39	50	3
9		Extrapolation of enalapril efficacy from adults to children using pharmacokinetic/pharmacodynamic modelling	2015	International Journal of Pharmaceutics	493	2-Jan	366	373	4
10	Kechagia, I.-A., Kalantzi, L., Dokoumetzidis, A.		2015	Journal of Pharmacy and Pharmacology	67	11	1537	1545	
11	Ladopoulos, E.M., Matralis, A.N., Nikitakis, A., Kourounakis, A.P.	Antihyperlipidemic morpholine derivatives with antioxidant activity: An investigation of the aromatic substitution	2015	Bioorganic and Medicinal Chemistry	23	21	7015	7023	5

12	Meimaroglou, S., Vonaparti, A., Migias, G., Gennimata, D., Poulou, S., Panderi, I.	Direct injection human plasma analysis for the quantification of antihypertensive drugs for therapeutic drug monitoring using hydrophilic interaction liquid chromatography/electrospray ionization mass spectrometry	2015	Journal of Chromatography B: Analytical Technologies in the Biomedical and Life Sciences	1004		1	9	4
13	Xynos, N., Abatis, D., Argyropoulou, A., Polychronopoulos, P., Aligiannis, N., Skaltsounis, A.-L.	Development of a Sustainable Procedure for the Recovery of Hydroxytyrosol from Table Olive Processing Wastewater Using Adsorption Resin Technology and Centrifugal Partition Chromatography	2015	Planta Medica	81	17	1621	1627	3
14	Karena, E., Tatsaki, E., Lambrinidis, G., Mikros, E., Frillingos, S.	Analysis of conserved NCS2 motifs in the Escherichia coli xanthine permease XanQ	2015	Molecular Microbiology	98	3	502	517	
15	Vrontaki, E., Melagraki, G., Afantitis, A., Tsantili- Kakoulidou, A., Mavromoustakos, T.	3D quantitative structure - Activity relationships (3D - QSAR): A short overview Two-Stage Single-	2015	Pharmakeftiki	27	4	126	137	1
16	Markopoulos, C., Vertzoni, M., Symillides, M., Kesisoglou, F., Reppas, C.	Compartment Models to Evaluate Dissolution in the Lower Intestine	2015	Journal of Pharmaceutical Sciences	104	9	2986	2997	3
17	Kasiotis, K.M., Tzanetou, E.N., Stagos, D., Fokialakis, N., Koutsotheodorou, E., Kouretas, D., Haroutounian, S.A.	Novel conformationally constrained pyrazole derivatives as potential anti- cancer agents	2015	Zeitschrift fur Naturforschung - Section B Journal of Chemical Sciences	70	9	677	690	

18	Vlachogianni, I.C., Fragopoulou, E., Stamatakis, G.M., Kostakis, I.K., Antonopoulou, S.	Platelet Activating Factor (PAF) biosynthesis is inhibited by phenolic compounds in U-937 cells under inflammatory conditions	2015	Prostaglandins and Other Lipid Mediators	121		176	183	1
19	Andreadou, I., Iliodromitis, E.K., Szabo, C., Papapetropoulos, A.	Hydrogen sulfide and PKG in ischemia–reperfusion injury: sources, signaling, accelerators and brakes Population pharmacokinetics of fluticasone	2015	Basic Research in Cardiology	110	5			5
20	Soulele, K., Macheras, P., Silvestro, L., Rizea Savu, S., Karalis, V.	propionate/salmeterol using two different dry powder inhalers	2015	European Journal of Pharmaceutical Sciences	80		33	42	1
21	Soulele, K., Macheras, P.	Milk as a medium for pediatric formulations: Experimental findings and regulatory aspects Resistance-Mutation (N31) Effects on Drug Orientation and Channel Hydration in	2015	International Journal of Pharmaceutics	492	2-Jan	344	345	4
22	Gleed, M.L., Ioannidis, H., Kolocouris, A., Busath, D.D.	Amantadine-Bound Influenza A M2	2015	Journal of Physical Chemistry B	119	35	11548	11559	6
23	Kritikos, N., Loukas, Y.L., Dotsikas, Y.	Quantitative structure- chemiluminescence intensity relationships of 4-substituted phenols acting as luminol signal enhancers	2015	Chemometrics and Intelligent Laboratory Systems	146		478	484	1
24	Orfanou, I.M., Damianakos, H., Bazos, I., Graikou, K., Chinou, I.	Pyrrolizidine alkaloids from Onosma kaheirei teppner (Boraginaceae)	2015	Records of Natural Products	10	2	221	227	

25	Sklirou, A.D., Ralli, M., Dominguez, M., Papassideri, I., Skaltsounis, A.-L., Trougkos, I.P.	Hexapeptide-11 is a novel modulator of the proteostasis network in human diploid fibroblasts	2015	Redox Biology	5		205	215	1
26	Vougogiannopoulou, K., Angelopoulou, M.T., Pratsinis, H., Grougnet, R., Halabalaki, M., Kletsas, D., Deguin, B., Skaltsounis, L.A., Amoah, S.K.S., Kouloura, E., Dutra, L.M., Barison, A., Wildner, L.M., Bazzo, M.L., Halabalaki, M., Skaltsounis, L.A., Biavatti, M.W.	Chemical and Biological Investigation of Olive Mill Waste Water - OMWW Secoiridoid Lactones	2015	Planta Medica	81	13-Dec	1205	1212	2
27	Begum, J., Skamnaki, V.T., Moffatt, C., Bischler, N., Sarrou, J., Skaltsounis, A.-L., Leonidas, D.D., Oikonomakos, N.G., Hayes, J.M.	Phytochemical analysis of the hot tea infusion of <i>Hedyosmum brasiliense</i>	2015	Phytochemistry Letters	13		267	274	2
28	Iliodromitis, E.K., Cohen, M.V., Dages, N., Andreadou, I., Kremastinos, D.T., Downey, J.M.	An evaluation of indirubin analogues as phosphorylase kinase inhibitors	2015	Journal of Molecular Graphics and Modelling	61		231	242	1
29	Keiler, A.M., Djiogue, S., Ehrhardt, T., Zierau, O., Skaltsounis, L., Halabalaki, M., Vollmer, G.	What is Wrong with Cardiac Conditioning? We May be Shooting at Moving Targets	2015	Journal of Cardiovascular Pharmacology and Therapeutics	20	4	357	369	9
30	Hartmann, A., Gostner, J., Fuchs, J.E., Chaita, E., Aligiannis, N., Skaltsounis, L., Ganzera, M.	Oleocanthal Modulates Estradiol-Induced Gene Expression Involving Estrogen Receptor α	2015	Planta Medica	81	14	1263	1269	
31		Inhibition of Collagenase by Mycosporine-like Amino Acids from Marine Sources	2015	Planta Medica	81	10	813	820	7

32	Andreadou, I., Farmakis, D., Iliodromitis, E.K.	Ligands involved in conditioning may enhance the protection afforded by remote ischemia and reperfusion	2015	International Journal of Cardiology	190	1	273	274	1
33	Pippa, N., Karayianni, M., Pispas, S., Demetzos, C.	Complexation of cationic- neutral block polyelectrolyte with insulin and in vitro release studies	2015	International Journal of Pharmaceutics	491	2-Jan	136	143	3
34	Kechagia, I.-A., Dokoumetzidis, A.	Development of a paediatric population pharmacokinetic model for valacyclovir from literature non-compartmental values originating from sparse studies and Bayesian priors: a simulation study	2015	Journal of Pharmacokinetics and Pharmacodynamics	42	3	237	250	2
35	Vlachogianni, I.C., Fragopoulou, E., Kostakis, I.K., Antonopoulou, S. Cournia, Z., Allen, T.W., Andricioaei, I., Antonny, B., Baum, D., Brannigan, G., Buchete, N.-V., Deckman, J.T., Delemotte, L., del Val, C., Friedman, R., Gkeka, P., Hege, H.-C., Hénin, J., Kasimova, M.A., Kolocouris, A., Klein, M.L., Khalid, S., Lemieux, M.J., Lindow, N., Roy, M., Selent, J., Tarek, M., Tofoleanu, F., Vanni, S., Urban, S., Wales, D.J., Smith, J.C., Bondar, A.- N.	In vitro assessment of antioxidant activity of tyrosol, resveratrol and their acetylated derivatives	2015	Food Chemistry	177		165	173	18
36		Membrane Protein Structure, Function, and Dynamics: a Perspective from Experiments and Theory	2015	Journal of Membrane Biology	248	4	611	640	12

37	Pippa, N., Kalinova, R., Dimitrov, I., Pispas, S., Demetzos, C.	Insulin/poly(ethylene glycol)- block -poly(l -lysine) complexes: Physicochemical properties and protein encapsulation	2015	Journal of Physical Chemistry B	119	22	6813	6819	4
38	Efentakis, P., Iliodromitis, E.K., Mikros, E., Papachristodoulou, A., Dagres, N., Skaltsounis, A.- L., Andreadou, I.	Effects of the olive tree leaf constituents on myocardial oxidative damage and atherosclerosis	2015	Planta medica	81	8	648	654	2
39	Markopoulos, C., Andreas, C.J., Vertzoni, M., Dressman, J., Reppas, C.	In-vitro simulation of luminal conditions for evaluation of performance of oral drug products: Choosing the appropriate test media	2015	European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics	93		173	182	17
40	Kryptou, E., Evangelidis, T., Bobonis, J., Pittis, A.A., Gabaldón, T., Scazzocchio, C., Mikros, E., Diallinas, G.	Origin, diversification and substrate specificity in the family of NCS1/FUR transporters	2015	Molecular Microbiology	96	5	927	950	9
41	Belotti, S., Rossi, A., Colombo, P., Bettini, R., Rekkas, D., Politis, S., Colombo, G., Balducci, A.G., Buttini, F.	Spray-dried amikacin sulphate powder for inhalation in cystic fibrosis patients: The role of ethanol in particle formation	2015	European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics	93		165	172	8
42	Taibon, J., Ankli, A., Schwaiger, S., Magnenat, C., Boka, V.-I., Simões- Pires, C., Aligiannis, N., Cuendet, M., Skaltsounis, A.-L., Reich, E., Stuppner, H.	Prevention of False-Positive Results: Development of an HPTLC Autographic Assay for the Detection of Natural Tyrosinase Inhibitors	2015	Planta Medica	81	13- Dec	1198	1204	3

43	Guldbrandsen, N., Kostidis, S., Schäfer, H., De Mieri, M., Spraul, M., Skaltsounis, A.-L., Mikros, E., Hamburger, M.	NMR-Based Metabolomic Study on Isatis tinctoria: Comparison of Different Accessions, Harvesting Dates, and the Effect of Repeated Harvesting	2015	Journal of Natural Products	78	5	977	986	
44	Reppas, C., Karatza, E., Goumas, C., Markopoulos, C., Vertzoni, M.	Characterization of Contents of Distal Ileum and Cecum to Which Drugs/Drug Products are Exposed during Bioavailability/Bioequivalence Studies in Healthy Adults	2015	Pharmaceutical Research	32	10	3338	3349	3
45	Pippa, N., Meristoudi, A., Pispas, S., Demetzos, C.	Temperature-dependent drug release from DPPC:C<inf>12</inf>H<inf>25</inf>-PNIPAM-COOH liposomes: Control of the drug loading/release by modulation of the nanocarriers' components	2015	International Journal of Pharmaceutics	485	2-Jan	374	382	7
46	Koulakiotis, N.S., Gikas, E., Iatrou, G., Lamari, F.N., Tsarbopoulos, A.	Quantitation of crocins and picrocrocin in saffron by hplc: Application to quality control and phytochemical differentiation from other crocus taxa	2015	Planta Medica	81	7	606	612	
47	Molou, E., Schulpis, K.H., Birbilis, C., Thodi, G., Georgiou, V., Dotsikas, Y., Loukas, Y.L.	Early screening of FTO and MC4R variants in newborns of Greek origin	2015	Journal of Pediatric Endocrinology and Metabolism	28	6-May	619	622	1
48	Gaboriaud-Kolar, N., Vougiannopoulou, K., Skaltsounis, A.-L.	Indirubin derivatives: A patent review (2010-present)	2015	Expert Opinion on Therapeutic Patents	25	5	583	593	3

49	Smyrniotopoulos, V., Kiss, R., Mathieu, V., Vagias, C., Roussis, V.	Diterpenes with Unprecedented Skeletons from the Red Alga <i>Sphaerococcus coronopifolius</i>	2015	European Journal of Organic Chemistry	2015	13	2848	2853	3
50	Kostić, N., Dotsikas, Y., Jović, N., Stevanović, G., Malenović, A., Medenica, M.	Quantitation of pregabalin in dried blood spots and dried plasma spots by validated LC-MS/MS methods	2015	Journal of Pharmaceutical and Biomedical Analysis	109		79	84	7
51	Pippa, N., Dokoumetzidis, A., Pispas, S., Demetzos, C.	The interplay between the rate of release from polymer grafted liposomes and their fractal morphology	2015	International Journal of Pharmaceutics	465	2-Jan	63	69	3
52	Demetzos, C.	Biophysics and Thermodynamics: The Scientific Building Blocks of Bio-inspired Drug Delivery Nano Systems	2015	AAPS PharmSciTech	16	3	491	495	4
53	Kolocouris, A., Koch, A., Kleinpeter, E., Stylianakis, I.	2-Substituted and 2,2-disubstituted adamantane derivatives as models for studying substituent chemical shifts and C-H $\cdots$ Y $\cdots$ ax $\cdots$ ax $\cdots$ cyclohexane contacts - results from experimental and theoretical NMR spectroscopic chemical shifts and DFT structures	2015	Tetrahedron	71	16	2463	2481	3
54	Skaltsounis, A.-L., Argyropoulou, A., Aligiannis, N., Xynos, N.	Recovery of High Added Value Compounds from Olive Tree Products and Olive Processing Byproducts	2015	Olive and Olive Oil Bioactive Constituents			333	356	

55	Demetzos, C., Pippa, N.	Fractal geometry as a new approach for proving nanosimilarity: A reflection note	2015	International Journal of Pharmaceutics	483	2-Jan	1	5	3
56	Termentzi, A., Halabalaki, M., Skaltsounis, A.L.	From Drupes to Olive Oil: An Exploration of Olive Key Metabolites	2015	Olive and Olive Oil Bioactive Constituents			147	177	
57	Efentakis, P., Iliodromitis, E.K., Mikros, E., Papachristodoulou, A., Dagres, N., Skaltsounis, A.-L., Andreadou, I.	Effects of the olive tree leaf constituents on myocardial oxidative damage and atherosclerosis	2015	Planta Medica	81	8	648	654	8
58	Valiakos, E., Marselos, M., Sakellaridis, N., Constantinidis, T., Skaltsa, H.	Ethnopharmacological approach to the herbal medicines of the "antidotes" in Nikolaos Myrepsos' Dynameron	2015	Journal of Ethnopharmacology	163		68	82	3
59	Mavrokefalos, N., Myrianthopoulos, V., Chajistamatiou, A.S., Chrysina, E.D., Mikros, E.	Discovery of the glycogen phosphorylase-modulating activity of a resveratrol glucoside by using a virtual screening protocol optimized for solvation effects	2015	Planta Medica	81	6	507	516	
60	Georgiou, D., Djeddi, S., Skaltsa, H.	Secondary metabolites from Thymus numidicus Poiret.	2015	Biochemical Systematics and Ecology	59		104	106	
61	Mexia, N., Gaitanis, G., Velegraki, A., Soshilov, A., Denison, M.S., Magiatis, P.	Pityriazepin and other potent AhR ligands isolated from Malassezia furfur yeast	2015	Archives of Biochemistry and Biophysics	571		16	20	6

62	Gangemi, S., Minciullo, P.L., Miroddi, M., Chinou, I., Calapai, G., Schmidt, R.J.	Contact dermatitis as an adverse reaction to some topically used European herbal medicinal products - Part 2: Echinacea purpurea-Lavandula angustifolia	2015	Contact Dermatitis	72	4	193	205	1
63	Pippa, N., Pispas, S., Demetzos, C.	The metastable phases as modulators of biophysical behavior of liposomal membranes: The role of biomolecular sculpture of polymeric guest	2015	Journal of Thermal Analysis and Calorimetry	120	1	937	945	5
64	Petraki, A., Ioannou, E., Papazafiri, P., Roussis, V. Fytas, C., Zoidis, G., Tsotinis, A., Fytas, G., Khan, M.A., Akhtar, S., Rahman, K.M., Thurston, D.E.	Dactylomelane diterpenes from the sea hare aplysia depilans	2015	Journal of Natural Products	78	3	462	467	4
65		Novel 1-(2-aryl-2-adamantyl)piperazine derivatives with antiproliferative activity	2015	European Journal of Medicinal Chemistry	93		281	290	5
66	Giannouli, V., Kostakis, I.K., Pouli, N., Marakos, P., Samara, P., Tsitsilonis, O.	Synthesis and antiproliferative activity of some novel benzo-fused imidazo[1,8]naphthyridinones	2015	Bioorganic and Medicinal Chemistry Letters	25	13	2621	2623	
67	Gournas, C., Evangelidis, T., Athanasopoulos, A., Mikros, E., Sophianopoulou, V.	The Aspergillus nidulans proline permease as a model for understanding the factors determining substrate binding and specificity of fungal amino acid transporters	2015	Journal of Biological Chemistry	290	10	6141	6155	5

68	Kellici, T.F., Ntountaniotis, D., Leonis, G., Chatziathanasiadou, M., Chatzikonstantinou, A.V., Becker-Baldus, J., Glaubitz, C., Tzakos, A.G., Viras, K., Chatzigeorgiou, P., Tzimas, S., Kefala, E., Valsami, G., Archontaki, H., Papadopoulos, M.G., Mavromoustakos, T. Ignea, C., Ioannou, E., Georgantea, P., Loupassaki, S., Trikka, F.A., Kanellis, A.K., Makris, A.M., Roussis, V., Kampranis, S.C.	Investigation of the interactions of silibinin with 2-hydroxypropyl- β -cyclodextrin through biophysical techniques and computational methods	2015	Molecular Pharmaceutics	12	3	954	965	9
69		Reconstructing the chemical diversity of labdane-type diterpene biosynthesis in yeast	2015	Metabolic Engineering	28		91	103	9
70	Papanikolopoulou, A., Syrigos, K.N., Drakoulis, N.	The role of glutamine supplementation in thoracic and upper aerodigestive malignancies	2015	Nutrition and Cancer	67	2	231	237	1
71	Vulcano, I., Halabalaki, M., Skaltsounis, L., Ganzera, M.	Quantitative analysis of pungent and anti-inflammatory phenolic compounds in olive oil by capillary electrophoresis	2015	Food Chemistry	169		381	386	6
72	Peleti, M., Aggeli, I.-K., Matralis, A.N., Kourounakis, A.P., Beis, I., Gaitanaki, C.	Evaluation of two novel antioxidants with differential effects on curcumin-induced apoptosis in C2 skeletal myoblasts; involvement of JNKs	2015	Bioorganic and Medicinal Chemistry	23	3	390	400	4
73	Karioti, A., Milošević-Ifantis, T., Pachopos, N., Niryiannaki, N., Hadjipavlou-Litina, D.,	Antioxidant, anti-inflammatory potential and chemical constituents of <i>Origanum dubium</i> Boiss., growing wild in	2015	Journal of Enzyme Inhibition and Medicinal Chemistry	30	1	38	43	

Skaltsa, H.

Cyprus

74	Daousani, C., Macheras, P.	Scientific considerations concerning the EMA change in the definition of "dose" of the BCS-based biowaiver guideline and implications for bioequivalence	2015	International Journal of Pharmaceutics	478	2	606	609	2
75	Tsasi, G., Samara, P., Tsitsilonis, O., Jürgenliemk, G., Skaltsa, H.	Isolation, identification and cytotoxic activity of triterpenes and flavonoids from green walnut (<i>Juglans regia</i> L.) pericarps	2015	Records of Natural Products	10	1	83	92	1
76	Tsasi, G., Soković, M., Cirić, A., Eriotou, E., Sakadani, E., Samaras, Y., Skaltsa, H.	Antifungal compounds isolated from <i>Smyrniolus olusatrum</i> L. essential oil, growing wild in Cephalonia, Greece. Chemical analysis and structure elucidation	2015	Records of Natural Products	10	1	93	102	
77	Reinke, D., Kritas, S., Polychronopoulos, P., Skaltsounis, A.L., Aligiannis, N., Tran, C.D.	Herbal substance, acteoside, alleviates intestinal mucositis in mice	2015	Gastroenterology Research and Practice	2015				3
78	Koutsaviti, A., Georgiou, C., Milenković, M., Tzakou, O.	Composition and antimicrobial activity of the essential oils from different parts of <i>Cachrys cristata</i> DC. from Greece	2015	Records of Natural Products	9	3	436	440	

79	Kritikos, N., Tsantili-Kakoulidou, A., Loukas, Y.L., Dotsikas, Y.	Liquid chromatography coupled to quadrupole-time of flight tandemmass spectrometry based quantitative structure-retentionrelationships of amino acid analogues derivatized via n-propylchloroformate mediated reaction	2015	Journal of Chromatography A	1403		70	80	1
80	Christodoulakis, N.S., Mamoucha, S., Termentzi, A., Fokialakis, N.	Leaf structure and histochemistry of the hardy evergreen Euphorbia characias L. (Mediterranean spurge)	2015	Flora: Morphology, Distribution, Functional Ecology of Plants	210		13	18	2
81	Kritikos, N., Vallianatou, T., Dotsikas, Y., Tsantili-Kakoulidou, A.	Chemometrics-chem(O)informatics as a tool in quantitative structure – Property and structure – Activity relationships, qspr & qsar	2015	Pharmakeftiki	27	3	73	100	
82	Lougiakis, N., Marakos, P., Pouli, N., Fragopoulou, E., Tenta, R.	Synthesis of new nebularine analogues and their inhibitory activity against adenosine deaminase	2015	Chemical and Pharmaceutical Bulletin	63	2	134	142	1
83	Demetzos, C.	Advanced drug delivery nanosystems: Perspectives and regulatory issues	2015	Advances in Experimental Medicine and Biology	822		195	198	2
84	Demetzos, C.	The innovations in science and technology as a demand for bio-better medicines in Europe	2015	Advances in Experimental Medicine and Biology	822		203	208	

85	Müllertz, A., Reppas, C., Psachoulas, D., Vertzoni, M., Fatouros, D.G.	Structural features of colloidal species in the human fasted upper small intestine	2015	Journal of Pharmacy and Pharmacology	67	4	486	492	3
86	Vlachou, M., Ioannidou, V., Vertzoni, M., Tsotinis, A., Afroudakis, P.A., Sugden, D.	Controlled release from solid pharmaceutical formulations of two nalkanoyl-4-methoxybicyclo[4.2.0]octa-1,3,5-trien-7-ethanamines with melatonineric activity	2015	Letters in Drug Design and Discovery	12	4	259	262	1
87	Loukas, Y.L., Thodi, G., Molou, E., Georgiou, V., Dotsikas, Y., Schulpis, K.H.	Clinical diagnostic Next-Generation sequencing: The case of CFTR carrier screening	2015	Scandinavian Journal of Clinical and Laboratory Investigation	75	5	374	381	4
88	Petrakis, O., Vertzoni, M., Angelou, A., Kesisoglou, F., Bentz, K., Goumas, K., Reppas, C.	Identification of key factors affecting the oral absorption of salts of lipophilic weak acids: A case example	2015	Journal of Pharmacy and Pharmacology	67	1	56	67	9
89	Tajiri, T., Morita, S., Sakamoto, R., Mimura, H., Ozaki, Y., Reppas, C., Kitamura, S.	Developing dissolution testing methodologies for extended-release oral dosage forms with supersaturating properties. Case example: Solid dispersion matrix of indomethacin	2015	International Journal of Pharmaceutics	490	2-Jan	368	374	3
90	Papanastasiou, I., Riganas, S., Foscolos, G.B., Tsotinis, A., Akhtar, S.A., Khan, M.A., Rahman, K.M., Thurston, D.E.	Synthesis and cytotoxicity of 4-(2-(2-Adamantyl)phenylalkylamines	2015	Letters in Organic Chemistry	12	5	319	323	2

		The controversy for the validity of the free radical or oxidative stress theory of ageing: Recent scientific evidence for oxidative damage at molecular level, animals and ageing population - Based studies								
91	Valavanidis, A., Vlachogianni, T., Rallis, M.		2015	Pharmakeftiki	27	2-Jan	31	50	1	
92	Tsouki, F., Andreadou, I. Goutzourelas, N., Stagos, D., Housmekeridou, A., Karapoulidou, C., Kerasioti, E., Aligiannis, N., Skaltsounis, A.L., Spandidos, D.A., Tsatsakis, A.M., Kouretas, D.	Overview of the newer hypolipidaemic agents	2015	Pharmakeftiki	27	2-Jan	1	14		
93	Guldbrandsen, N., De Mieri, M., Gupta, M., Liakou, E., Pratsinis, H., Kletsas, D., Chaita, E., Aligiannis, N., Skaltsounis, A.-L., Hamburger, M.	Grape pomace extract exerts antioxidant effects through an increase in GCS levels and GST activity in muscle and endothelial cells	2015	International Journal of Molecular Medicine	36	2	433	441	3	
94	Winekenst�d�de, D., Angelis, A., Waltenberger, B., Schwaiger, S., Tchoumtchoua, J., König, S., Werz, O., Aligiannis, N., Skaltsounis, A.-L., Stuppner, H.	Screening of Panamanian plants for cosmetic properties, and HPLC-based identification of constituents with antioxidant and UV-B protecting activities	2015	Scientia Pharmaceutica	83	1	177	190	2	
95		Phytochemical profile of the aerial parts of sedum sediforme and anti-inflammatory activity of myricitrin	2015	Natural Product Communications	10	1	83	88	5	

96	Demetzos, C., Pippa, N. van der Stelt, I., Hoek-van den Hil, E.F., Swarts, H.J.M., Vervoort, J.J.M., Hoving, L., Skaltsounis, L., Lemonakis, N., Andreadou, I., van Schothorst, E.M., Keijer, J.	The fractal analysis as a complementary approach to predict the stability of drug delivery nano systems (DDnSs) in aqueous and biological media: A regulatory proposal or a dream?	2015	Advances in Experimental Medicine and Biology	822		211	212	
97		Nutraceutical oleuropein supplementation prevents high fat diet-induced adiposity in mice	2015	Journal of Functional Foods	14		702	715	7
98	Vallianatou, T., Giaginis, C., Tsantili-Kakoulidou, A.	The impact of physicochemical and molecular properties in drug design: Navigation in the “Drug-Like” chemical space	2015	Advances in Experimental Medicine and Biology	822		187	194	1
99	Lambrinidis, G., Vallianatou, T., Tsantili- Kakoulidou, A.	In vitro, in silico and integrated strategies for the estimation of plasma protein binding. A review	2015	Advanced Drug Delivery Reviews	86		27	45	5
100	Iliodromitis, E.K., Andreadou, I., Dagres, N., Kremastinos, D.T.	Pre- peri- post-conditioning the ischemic myocardium:Challenges, confounders and expectations	2015	Introduction to Translational Cardiovascular Research			541	552	
101	Damianakos, C., Chinou, I., Karikas, G.-A.	Nutritional exposure to toxic pyrrolizidine alkaloids	2015	Pharmakeftiki	27	2-Jan	15	30	
102	Kikionis, S., Ioannou, E., Toskas, G., Roussis, V.	Electrospun biocomposite nanofibers of ulvan/PCL and ulvan/PEO	2015	Journal of Applied Polymer Science	132	26			4

103	Pippa, N., Pispas, S., Demetzos, C.	Bio-inspired chimeric drug delivery nano systems (Chi-DDnSs): Their fractal hologram and regulatory aspects Preparation, development and in vitro release evaluation of amphotericin B-loaded amphiphilic block copolymer vectors	2015	Advances in Experimental Medicine and Biology	822		199	200	
104	Pippa, N., Mariaki, M., Pispas, S., Demetzos, C.		2015	International Journal of Pharmaceutics	473	2-Jan	80	86	3
105	Papadopoulos, I., Demetzos, C., Markantoni-Kyroudi, S., Souliotis, K.	The safety of biological medicines for Rheumatoid Arthritis Ion tree-based structure elucidation of acetophenone dimers (AtA) from Acronychia pedunculata and their identification in extracts by liquid chromatography electrospray ionization LTQ-Orbitrap mass spectrometry	2015	Advances in Experimental Medicine and Biology	822		209	210	1
106	Kouloura, E., Skaltsounis, A.-L., Michel, S., Halabalaki, M.	New alkylresorcinols from a lipophilic extract of Urginea indica L. bulbs showing experimental trauma healing activity	2015	Journal of Mass Spectrometry	50	3	495	512	2
107	Mikail, H.G., Karvouni, H., Kotsiou, A., Tesseromatis, C., Magiatis, P.	Liposomal forms of anticancer agents beyond anthracyclines: Present and future perspectives	2015	Fitoterapia	101		41	45	
108	Papachristos, A., Pippa, N., Ioannidis, K., Sivolapenko, G., Demetzos, C.		2015	Journal of Liposome Research	25	2	166	173	
109	Spyratou, E., Mourelatou, E.A., Demetzos, C., Makropoulou, M., Serafetinides, A.A.	Characterization of new drug delivery nanosystems using atomic force microscopy	2015	Proceedings of SPIE - The International Society for Optical Engineering	9447				

110	Geitona, M., Toska, A., Souliotis, K., Saridi, M., Demetzos, C.	Antibiotic prescription practices of pediatricians and pediatric residents in hospital care in Greece	2015	Current Drug Safety	10	3	221	226	
111	Jeleń, M., Bavavea, E.I., Pappa, M., Kourounakis, A.P., Morak-Młodawska, B., Pluta, K.	Synthesis of quinoline/naphthalene-containing azaphenothiazines and their potent in vitro antioxidant properties	2015	Medicinal Chemistry Research	24	4	1725	1732	5
112	Popovic, V.B., Petrovic, S.D., Milenkovic, M.T., Drobac, M.M., Couladis, M.A., Niketic, M.S.	Composition and Antimicrobial Activity of the Essential Oils of <i>Laserpitium latifolium</i> L. and <i>L. ochridanum</i> Micevski (Apiaceae)	2015	Chemistry and Biodiversity	12	1	170	177	4
113	Tsopelas, F., Malaki, N., Vallianatou, T., Chrysanthakopoulos, M., Vrakas, D., Ochsenkühn-Petropoulou, M., Tsantili-Kakoulidou, A.	Insight into the retention mechanism on immobilized artificial membrane chromatography using two stationary phases	2015	Journal of Chromatography A	1396		25	33	8
114	Andreadou, I., Iliodromitis, E.K., Rassaf, T., Schulz, R., Papapetropoulos, A., Ferdinandy, P.	The role of gasotransmitters NO, H ₂ S and CO in myocardial ischaemia/reperfusion injury and cardioprotection by preconditioning, postconditioning and remote conditioning	2015	British Journal of Pharmacology	172	6	1587	1606	27
115	Papachroni, D., Graikou, K., Kosalec, I., Damianakos, H., Ingram, V., Chinou, I.	Phytochemical analysis and biological evaluation of selected african propolis samples from Cameroon and congo	2015	Natural Product Communications	10	1	67	70	6

116	Koutsaviti, A., Lignou, I., Bazos, I., Koliopoulos, G., Michaelakis, A., Giatropoulos, A., Tzakou, O.	Chemical composition and larvicidal activity of Greek myrtle essential oils against culex pipiens biotype molestus	2015	Natural Product Communications	10	10	1759	1762	2
117	Spyratou, E., Cunaj, E., Tsigaridas, G., Mourelatou, E.A., Demetzos, C., Serafetinides, A.A., Makropoulou, M.	Measurements of liposome biomechanical properties by combining line optical tweezers and dielectrophoresis	2015	Journal of Liposome Research	25	3	202	210	
118	Michel, T., Khlif, I., Kanakis, P., Termentzi, A., Allouche, N., Halabalaki, M., Skaltsounis, A.-L.	UHPLC-DAD-FLD and UHPLC-HRMS/MS based metabolic profiling and characterization of different Olea europaea organs of Koroneiki and Chetoui varieties	2015	Phytochemistry Letters	11		424	439	8
119	Khelif, I., Jellali, K., Michel, T., Halabalaki, M., Skaltsounis, A.L., Allouche, N.	Characteristics, phytochemical analysis and biological activities of extracts from tunisian chetoui olea europaea variety	2015	Journal of Chemistry	2015				
120	Andreadou, I., Bibli, S.-I., Mastromanolis, E., Zoga, A., Efentakis, P., Papaioannou, N., Farmakis, D., Kremastinos, D.Th., Iliodromitis, E.K.	Transient carotid ischemia as a remote conditioning stimulus for myocardial protection in anesthetized rabbits: Insights into intracellular signaling	2015	International Journal of Cardiology	184	1	140	151	5
121	Zhao, Q., Assimopoulou, A.N., Klauck, S.M., Damianakos, H., Chinou, I., Kretschmer, N., Rios, J.-L., Papageorgiou, V.P., Bauer, R., Efferth, T.	Inhibition of c-MYC with involvement of ERK/JNK/MAPK and AKT pathways as a novel mechanism for shikonin and its derivatives in killing leukemia cells	2015	Oncotarget	6	36	38934	38951	12

122	Ikonomidis, I., Makavos, G., Papadavid, E., Varoudi, M., Andreadou, I., Gravanis, K., Theodoropoulos, K., Pavlidis, G., Triantafyllidi, H., Parissis, J., Paraskevaidis, I., Rigopoulos, D., Lekakis, J. Bibli, S.-I., Andreadou, I., Chatzianastasiou, A., Tzimas, C., Sanoudou, D., Kranias, E., Brouckaert, P., Coletta, C., Szabo, C., Kremastinos, D.T., Iliodromitis, E.K., Papapetropoulos, A. Triikka, F.A., Nikolaidis, A., Ignea, C., Tsaballa, A., Tziveleka, L.-A., Ioannou, E., Roussis, V., Stea, E.A., Božić, D., Argiriou, A., Kanellis, A.K., Kampranis, S.C., Makris, A.M.	Similarities in Coronary Function and Myocardial Deformation Between Psoriasis and Coronary Artery Disease: The Role of Oxidative Stress and Inflammation	2015	Canadian Journal of Cardiology	31	3	287	295	7
123	Ignea, C., Tziveleka, L.-A., Ioannou, E., Roussis, V., Stea, E.A., Božić, D., Argiriou, A., Kanellis, A.K., Kampranis, S.C., Makris, A.M. Triikka, F.A., Nikolaidis, A., Ignea, C., Tsaballa, A., Tziveleka, L.-A., Ioannou, E., Roussis, V., Stea, E.A., Božić, D., Argiriou, A., Kanellis, A.K., Kampranis, S.C., Makris, A.M.	Cardioprotection by H ₂ O ₂ engages a cGMP-dependent protein kinase G/phospholamban pathway	2015	Cardiovascular Research	106	3	432	442	14
124	Ignea, C., Triikka, F.A., Nikolaidis, A.K., Georgantea, P., Ioannou, E., Loupassaki, S., Kefalas, P., Kanellis, A.K., Roussis, V., Makris, A.M., Kampranis, S.C.	Combined metabolome and transcriptome profiling provides new insights into diterpene biosynthesis in <i>S. pomifera</i> glandular trichomes	2015	BMC Genomics	16	1			3
125	Kampranis, S.C.	Efficient diterpene production in yeast by engineering Erg20p into a geranylgeranyl diphosphate synthase	2015	Metabolic Engineering	27		65	75	10
126	Mnafgui, K., Khelif, I., Hajji, R., Derbali, F., Kraiem, F., Ellefi, H., Michel, T., Halabalaki, M., Skaltsounis, A.L., Elfeki, A., Gharsallah,	Preventive effects of oleuropein against cardiac remodeling after myocardial infarction in Wistar rat through inhibiting angiotensin-	2015	Toxicology Mechanisms and Methods	25	7	538	546	3

	N., Allouche, N.	converting enzyme activity						
127	Kourentas, A., Vertzoni, M., Symillides, M., Hens, B., Brouwers, J., Augustijns, P., Reppas, C.	In vitro evaluation of the impact of gastrointestinal transfer on luminal performance of commercially available products of posaconazole and itraconazole using BioGIT	2016	International Journal of Pharmaceutics	515	2-Jan	352	358
128	Faqueti, L.G., Briudes, V., Halabalaki, M., Skaltsounis, A.L., Nascimento, L.F., Barros, W.M., Santos, A.R.S., Biavatti, M.W.	Antinociceptive and anti-inflammatory activities of standardized extract of polymethoxyflavones from <i>Ageratum conyzoides</i>	2016	Journal of Ethnopharmacology	194		369	377
129	Lemonakis, N., Mougios, V., Halabalaki, M., Skaltsounis, A.L., Gikas, E.	A novel bioanalytical method based on UHPLC-HRMS/MS for the quantification of oleuropein in human serum. Application to a pharmacokinetic study	2016	Biomedical Chromatography	30	12	2016	2023
130	Daousani, C., Macheras, P.	Biopharmaceutic classification of drugs revisited	2016	European Journal of Pharmaceutical Sciences	95		82	87
131	Tsasi, G., Milošević-Ifantis, T., Skaltsa, H.	Phytochemical Study of <i>Juglans regia</i> L. Pericarps from Greece with a Chemotaxonomic Approach	2016	Chemistry and Biodiversity	13	12	1636	1640

132	Poulis, N., Prombonas, A., Yannikakis, S., Karampotsos, T., Katsarou, M.-S., Drakoulis, N.	Preliminary SEM observations on the surface of elastomeric impression materials after immersion or ozone disinfection	2016	Journal of Clinical and Diagnostic Research	10	12	ZC01	ZC05
133	Markantonis, S.L., Melemenis, A., Markidou, M., Haikali, S.I., Karalis, V., Fassoulaki, A.	Ropivacaine, Interleukin-6 and Tumor Necrosis Factor Alpha Plasma Levels during Intermittent Epidural and Continuous Wound Infusion of Ropivacaine for Analgesia after Hysterectomy or Myomectomy: An Observational Study	2016	Pharmacology	98	6-May	294	298
134	Fouseki, M.M., Damianakos, H., Karikas, G.A., Roussakis, C., P.Gupta, M., Chinou, I.	Chemical constituents from Cordia alliodora and C. collococa (Boraginaceae) and their biological activities	2016	Fitoterapia	115		9	14
135	Silva Lopez, C., Nieto Faza, O., De Proft, F., Kolocouris, A.	Assessing the attractive/repulsive force balance in axial cyclohexane C—H<inf>ax</inf>...Y<inf>ax</inf> > contacts: A combined computational analysis in monosubstituted cyclohexanes	2016	Journal of Computational Chemistry			2647	2658
136	Giannouli, V., Lougiakis, N., Kostakis, I.K., Pouli, N., Marakos, P., Skaltsounis, A.-L., Nam, S., Jove, R., Horne, D., Tenta, R., Pratsinis, H., Kletsas, D.	The discovery of new cytotoxic pyrazolopyridine derivatives	2016	Bioorganic and Medicinal Chemistry Letters	26	21	5229	5233

137	Karatza, E., Vertzoni, M., Muenster, U., Reppas, C.	The Impact of Handling and Storage of Human Fecal Material on Bacterial Activity	2016	Journal of Pharmaceutical Sciences	105	11	3458	3461	
138	Angelis, A., Hubert, J., Aligiannis, N., Michalea, R., Abedini, A., Nuzillard, J.-M., Gangloff, S.C., Skaltsounis, A.-L., Renault, J.-H.	Bio-guided isolation of methanol-soluble metabolites of common spruce (Picea abies) bark by-products and investigation of their dermo-cosmetic properties	2016	Molecules	21	11			
139	Koutsaviti, A., Tzini, D.I., Tzakou, O.	Greek Salvia sclarea L. essential oils: Effect of hydrodistillation time, comparison of the aroma chemicals using hydrodistillation and HS-SPME techniques	2016	Records of Natural Products	10	6	800	805	
140	Druzhyna, N., Szczesny, B., Olah, G., Módis, K., Asimakopoulou, A., Pavlidou, A., Szoleczky, P., Gerö, D., Yanagi, K., Törö, G., López-García, I., Myrianthopoulos, V., Mikros, E., Zatarain, J.R., Chao, C., Papapetropoulos, A., Hellmich, M.R., Szabo, C.	Screening of a composite library of clinically used drugs and well-characterized pharmacological compounds for cystathionine β -synthase inhibition identifies benzerazide as a drug potentially suitable for repurposing for the experimental therapy of colon cancer	2016	Pharmacological Research	113		18	37	1
141	Vasios, G., Kosmidi, A., Kalantzi, O.-I., Tsantili-Kakoulidou, A., Kavantzias, N., Theocharis, S., Giaginis, C.	Simple physicochemical properties related with lipophilicity, polarity, molecular size and ionization status exert significant impact on the transfer of drugs and chemicals into human breast milk	2016	Expert Opinion on Drug Metabolism and Toxicology	12	11	1273	1278	

142	Zovko Končić, M., Ioannou, E., Sawadogo, W.R., Abdel-Razik, A.F., Vagias, C., Diederich, M., Roussis, V.	4 α -Methylated steroids with cytotoxic activity from the soft coral <i>Litophyton mollis</i>	2016	Steroids	115		130	135	
143	Arsenijević, J., Drobac, M., Šoštarić, I., Ražić, S., Milenković, M., Couladis, M., Maksimović, Z.	Bioactivity of herbal tea of Hungarian thyme based on the composition of volatiles and polyphenolics	2016	Industrial Crops and Products	89		14	20	2
144	Gaboriaud-Kolar, N., Myrianthopoulos, V., Vougianniopoulou, K., Gerolymatos, P., Horne, D.A., Jove, R., Mikros, E., Nam, S., Skaltsounis, A.-L.	Natural-based indirubins display potent cytotoxicity toward wild-type and T315I-resistant leukemia cell lines "Pistacia lentiscus L." reduces the infarct size in normal fed anesthetized rabbits and possess antiatheromatic and hypolipidemic activity in cholesterol fed rabbits	2016	Journal of Natural Products	79	10	2464	2471	1
145	Andreadou, I., Mitakou, S., Paraschos, S., Efentakis, P., Magiatis, P., Kaklamanis, L., Halabalaki, M., Skaltsounis, L., Iliodromitis, E.K.	Ranolazine triggers pharmacological preconditioning and postconditioning in anesthetized rabbits through activation of RISK pathway	2016	Phytomedicine	23	11	1220	1226	1
146	Efentakis, P., Andreadou, I., Bibli, S.-I., Vasileiou, S., Dargès, N., Zoga, A., Lougiakis, N., Kremastinos, D.T., Iliodromitis, E.K.		2016	European Journal of Pharmacology	789		431	438	1

147	Myrianthopoulos, V., Gaboriaud-Kolar, N., Tallant, C., Hall, M.-L., Grigoriou, S., Brownlee, P.M., Fedorov, O., Rogers, C., Heidenreich, D., Wanior, M., Drosos, N., Mexia, N., Savitsky, P., Bagratuni, T., Kastitis, E., Terpos, E., Filippakopoulos, P., Müller, S., Skaltsounis, A.-L., Downs, J.A., Knapp, S., Mikros, E. Michailidou, M., Giannouli, V., Kotsikoris, V., Papadodima, O., Kontogianni, G., Kostakis, I.K., Lougiakis, N., Chatziioannou, A., Kolisis, F.N., Marakos, P., Pouli, N., Loutrari, H. Lambrinoudaki, I., Augouleas, A., Rizos, D., Politi, M., Tsoltos, N., Moros, M., Chinou, I., Graikou, K., Kouskouni, E., Kambani, S., Panoulis, K., Moutsatsou, P.	Discovery and Optimization of a Selective Ligand for the Switch/Sucrose Nonfermenting-Related Bromodomains of Polybromo Protein-1 by the Use of Virtual Screening and Hydration Analysis Novel pyrazolopyridine derivatives as potential angiogenesis inhibitors: Synthesis, biological evaluation and transcriptome-based mechanistic analysis Greek-origin royal jelly improves the lipid profile of postmenopausal women Quality profile determination of Chios mastic gum essential oil and detection of adulteration in mastic oil products with the application of chiral and non-chiral GC–MS analysis	2016	Journal of Medicinal Chemistry	59	19	8787	8803	1
148			2016	European Journal of Medicinal Chemistry	121		143	157	3
149			2016	Gynecological Endocrinology	32	10	835	839	
150	Paraschos, S., Magiatis, P., Gikas, E., Smyrnioudis, I., Skaltsounis, A.-L.		2016	Fitoterapia	114		12	17	1

151	Pippa, N., Stellas, D., Skandalis, A., Pispas, S., Demetzos, C., Libera, M., Marcinkowski, A., Trzebicka, B.	Chimeric lipid/block copolymer nanovesicles: Physico-chemical and bio-compatibility evaluation	2016	European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics	107		295	309	1
152	Thai, Q.D., Tchoumtchoua, J., Makropoulou, M., Boulaka, A., Meligova, A.K., Mitsiou, D.J., Mitakou, S., Michel, S., Halabalaki, M., Alexis, M.N., Skaltsounis, L.A.	Phytochemical study and biological evaluation of chemical constituents of Platanus orientalis and Platanus x acerifolia buds	2016	Phytochemistry	130		170	181	
153	Kellici, T.F., Chatziathanasiadou, M.V., Diamantis, D., Chatzikonstantinou, A.V., Andreadelis, I., Christodoulou, E., Valsami, G., Mavromoustakos, T., Tzakos, A.G.	Mapping the interactions and bioactivity of quercetin—(2- hydroxypropyl)- β -cyclodextrin complex Evaluation of the Impact of Excipients and an Albendazole Salt on Albendazole Concentrations in Upper Small Intestine Using an In Vitro Biorelevant Gastrointestinal Transfer (BioGIT) System	2016	International Journal of Pharmaceutics	511	1	303	311	1
154	Kourentas, A., Vertzoni, M., Khadra, I., Symillides, M., Clark, H., Halbert, G., Butler, J., Reppas, C.	Mother's breast milk supplemented with donor milk reduces hospital and health service usage costs in low- birthweight infants	2016	Journal of Pharmaceutical Sciences	105	9	2896	2903	1
155	Dritsakou, K., Liosis, G., Valsami, G., Polychronopoulos, E., Souliotis, K., Skouroliahou, M.		2016	Midwifery	40		109	113	

156	Boda, D., Neagu, M., Constantin, C., Voinescu, R.N., Caruntu, C., Zurac, S., Spandidos, D.A., Drakoulis, N., Tsoukalas, D., Tsatsakis, A.M.	HPV strain distribution in patients with genital warts in a female population sample	2016	Oncology Letters	12	3	1779	1782	
157	Abedini, A., Chollet, S., Angelis, A., Borie, N., Nuzillard, J.-M., Skaltsounis, A.-L., Reynaud, R., Gangloff, S.C., Renault, J.-H., Hubert, J.	Bioactivity-guided identification of antimicrobial metabolites in <i>Alnus glutinosa</i> bark and optimization of oregonin purification by Centrifugal Partition Chromatography	2016	Journal of Chromatography B: Analytical Technologies in the Biomedical and Life Sciences	1029-1030		121	127	
158	Chatzianastasiou, A., Bibli, S.-I., Andreadou, I., Efentakis, P., Kaludercic, N., Wood, M.E., Whiteman, M., Lisa, F.D., Daiber, A., Manolopoulos, V.G., Szabó, C., Papapetropoulos, D.A.	Cardioprotection by H ₂ S Donors: Nitric Oxide-Dependent and - Independent Mechanisms	2016	Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics	358	3	431	440	3

161	Panderi, I., Malamos, Y., Machairas, G., Zaharaki, S.	Investigation of the Retention Mechanism of Cephalosporins by Zwitterionic Hydrophilic Interaction Liquid Chromatography	2016	Chromatographia	79	15-16	995	1002	
162	Dritsakou, K., Liosis, G., Valsami, G., Polychronopoulos, E., Skouroliahou, M.	The impact of maternal- and neonatal-associated factors on human milk's macronutrients and energy	2016	Journal of Maternal-Fetal and Neonatal Medicine			1	7	2
163	Spilioti, E., Vargiami, M., Letsiou, S., Gardikis, K., Sygouni, V., Koutsoukos, P., Chinou, I., Kassi, E., Moutsatsou, P.	Biological properties of mud extracts derived from various spa resorts	2016	Environmental Geochemistry and Health			1	13	
164	Kukula-Koch, W., Koch, W., Angelis, A., Halabalaki, M., Aligiannis, N.	Application of pH-zone refining hydrostatic countercurrent chromatography (hCCC) for the recovery of antioxidant phenolics and the isolation of alkaloids from Siberian barberry herb	2016	Food Chemistry	203		394	401	1
165	Pippa, N., Chountoules, M., Kyrili, A., Meristoudi, A., Pispas, S., Demetzos, C.	Calorimetric study on pH-responsive block copolymer grafted lipid bilayers: rational design and development of liposomes	2016	Journal of Liposome Research	26	3	211	220	1
166	Katsarou, M.-S., Latsi, R., Papasava, M., Demertzis, N., Kalogridis, T., Tsatsakis, A.M., Spandidos, D.A., Drakoulis, N.	Population-based analysis of the frequency of HFE gene polymorphisms: Correlation with the susceptibility to develop hereditary hemochromatosis	2016	Molecular Medicine Reports	14	1	630	636	

167	Brieudes, V., Angelis, A., Vougianniopoulou, K., Pratsinis, H., Kletsas, D., Mitakou, S., Halabalaki, M., Skaltsounis, L.A.	Phytochemical Analysis and Antioxidant Potential of the Phytonutrient-Rich Decoction of Cichorium spinosum and Cintybus	2016	Planta Medica	82	12-Nov	1070	1078	
168	Negrei, C., Hudita, A., Ginghina, O., Galateanu, B., Voicu, S.N., Stan, M., Costache, M., Fenga, C., Drakoulis, N., Tsatsakis, A.M.	Colon cancer cells gene expression signature as response to 5-fluorouracil, oxaliplatin, and folinic acid treatment	2016	Frontiers in Pharmacology	7	JUN			
169	Papachristos, A., Pippa, N., Demetzos, C., Sivolapenko, G.	Antibody-drug conjugates: a mini-review. The synopsis of two approved medicines	2016	Drug Delivery	23	5	1662	1666	2
170	Georgantea, P., Ioannou, E., Evain-Bana, E., Bagrel, D., Martinet, N., Vagias, C., Roussis, V.	Sesquiterpenes with inhibitory activity against CDC25 phosphatases from the soft coral Pseudopterogorgia rigida	2016	Tetrahedron	72	23	3262	3269	
171	Litou, C., Vertzoni, M., Goumas, C., Vasdekis, V., Xu, W., Kesisoglou, F., Reppas, C.	Characteristics of the Human Upper Gastrointestinal Contents in the Fasted State Under Hypo- and A-chlorhydric Gastric Conditions Under Conditions of Typical Drug – Drug Interaction Studies	2016	Pharmaceutical Research	33	6	1399	1412	2
172	Petrakis, T.G., Komseli, E.-S., Papaioannou, M., Vougas, K., Polyzos, A., Myrianthopoulos, V., Mikros, E., Trougakos, I.P., Thanos, D., Branzei, D., Townsend, P., Gorgoulis, V.G.	Exploring and exploiting the systemic effects of deregulated replication licensing	2016	Seminars in Cancer Biology	37-38		3	15	9

173	Hubert, J., Angelis, A., Aligiannis, N., Rosalia, M., Abedini, A., Bakiri, A., Reynaud, R., Nuzillard, J.- M., Gangloff, S.C., Skaltsounis, A.-L., Renault, J.-H.	In vitro dermo-cosmetic evaluation of bark extracts from common temperate trees	2016	Planta Medica	82	15	1351	1358	2
174	Myrianthopoulos, V., Cartron, P.F., Liutkevičiute, Z., Klimašauskas, S., Matulis, D., Bronner, C., Martinet, N., Mikros, E.	Tandem virtual screening targeting the SRA domain of UHRF1 identifies a novel chemical tool modulating DNA methylation	2016	European Journal of Medicinal Chemistry	114		390	396	3
175	Ioannidis, H., Drakopoulos, A., Tzitzoglaki, C., Homeyer, N., Kolarov, F., Gkeka, P., Freudenberger, K., Liolios, C., Gauglitz, G., Cournia, Z., Gohlke, H., Kolocouris, A.	Alchemical Free Energy Calculations and Isothermal Titration Calorimetry Measurements of Aminoadamantanes Bound to the Closed State of Influenza A/M2TM	2016	Journal of Chemical Information and Modeling	56	5	862	876	4
176	Tsopelas, F., Vallianatou, T., Tsantili-Kakoulidou, A.	Advances in immobilized artificial membrane (IAM) chromatography for novel drug discovery	2016	Expert Opinion on Drug Discovery	11	5	473	488	4
177	Jones, D.S., Dressman, J.B., Dimopoulou, M., Mourouti, C.-S., Vertzoni, M., Symillides, M., Reppas, C.	In-vitro evaluation of performance of solid immediate release dosage forms of weak bases in upper gastrointestinal lumen: Experience with miconazole and clopidogrel salts	2016	Journal of Pharmacy and Pharmacology	68	5	579	587	2
178	Papachristos, A., Kani, C., Litsa, P., Valsami, G., Souliotis, K., Saridi, M., Markantonis, S.	Drug utilization patterns and costs of erythropoiesis- stimulating agents in an outpatient setting in Greece	2016	Consultant Pharmacist	31	5	271	281	1

179	Pippa, N., Pispas, S., Demetzos, C., Durieu, E., Prina, E., Leclercq, O., Oumata, N., Gaboriaud-Kolar, N., Vougiannopoulou, K., Aulner, N., Defontaine, A., No, J.H., Ruchaud, S., Skaltsounis, A.-L., Galons, H., Späth, G.F., Meijer, L., Rachidi, N.	Polymer self-assembled nanostructures as innovative drug nanocarrier platforms	2016	Current Pharmaceutical Design	22	19	2788	2795	3
180	Alguel, Y., Amillis, S., Leung, J., Lambrinidis, G., Capaldi, S., Scull, N.J., Craven, G., Iwata, S., Armstrong, A., Mikros, E., Diallinas, G., Cameron, A.D., Byrne, B.	From drug screening to target deconvolution: A target-based drug discovery pipeline using Leishmania casein kinase 1 isoform 2 to identify compounds with antileishmanial activity	2016	Antimicrobial Agents and Chemotherapy	60	5	2822	2833	2
181		Structure of eukaryotic purine/H ⁺ symporter UapA suggests a role for homodimerization in transport activity	2016	Nature Communications	7				13
182	Dritsakou, K., Liosis, G., Valsami, G., Polychronopoulos, E., Skouroliahou, M., Tchoumtchoua, J., Makropoulou, M., Ateba, S.B., Boulaka, A., Halabalaki, M., Lambrinidis, G., Meligova, A.K., Mbanya, J.C., Mikros, E., Skaltsounis, A.-L., Mitsiou, D.J., Njamen, D., Alexis, M.N.	Improved outcomes of feeding low birth weight infants with predominantly raw human milk versus donor banked milk and formula	2016	Journal of Maternal-Fetal and Neonatal Medicine	29	7	1131	1138	3
183		Estrogenic activity of isoflavonoids from the stem bark of the tropical tree Amphimas pterocarpoides, a source of traditional medicines	2016	Journal of Steroid Biochemistry and Molecular Biology	158		138	148	

184	Ignea, C., Athanasakoglou, A., Ioannou, E., Georgantea, P., Triikka, F.A., Loupassaki, S., Roussis, V., Makris, A.M., Kampranis, S.C.	Carnosic acid biosynthesis elucidated by a synthetic biology platform	2016	Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America	113	13	3681	3686	4
185	Dimou, M., Ioannou, E., Daskalaki, M.G., Tziveleka, L.A., Kampranis, S.C., Roussis, V.	Disulfides with Anti-inflammatory Activity from the Brown Alga Dictyopteris membranacea	2016	Journal of Natural Products	79	3	584	589	
186	Xynos, N., Zervos, M., Angelis, A., Aligiannis, N., Skaltsounis, A.-L., Lougiakis, N., Papapetropoulos, A., Gikas, E., Toumpas, S., Efentakis, P., Wedmann, R., Zoga, A., Zhou, Z., Iliodromitis, E.K., Skaltsounis, A.-L., Filipovic, M.R., Pouli, N., Marakos, P., Andreadou, I.	A single-step isolation of squalene from olive oil deodorizer distillates by using centrifugal partition chromatography	2016	Separation Science and Technology (Philadelphia)	51	5	830	835	
187		Synthesis and Pharmacological Evaluation of Novel Adenine-Hydrogen Sulfide Slow Release Hybrids Designed as Multitarget Cardioprotective Agents	2016	Journal of Medicinal Chemistry	59	5	1776	1790	1
188	Zoidis, G., Giannakopoulou, E., Stevaert, A., Frakolaki, E., Myrianthopoulos, V., Fytas, G., Mavromara, P., Mikros, E., Bartenschlager, R., Vassilaki, N., Naesens, L.	Novel indole-flutimide heterocycles with activity against influenza PA endonuclease and hepatitis C virus	2016	MedChemComm	7	3	447	456	1
189	Thodi, G., Schulpis, K.H., Hatzidaki, M., Molou, E., Triantafylli, O., Dotsikas, Y., Loukas, Y.L.	Partial biotinidase deficiency: Identification of a single novel mutation (p.H314R) in a Greek newborn	2016	Journal of Pediatric Endocrinology and Metabolism	29	3	389	390	

190	Papanas, N., Demetzos, C., Pippa, N., Maltezos, E., Tentolouris, N.	Efficacy of a New Heparan Sulfate Mimetic Dressing in the Healing of Foot and Lower Extremity Ulcerations in Type 2 Diabetes: A Case Series	2016	International Journal of Lower Extremity Wounds	15	1	63	67	1
191	Kolman, I., Pippa, N., Meristoudi, A., Pispas, S., Demetzos, C.	A dual-stimuli-responsive polymer into phospholipid membranes: A thermotropic approach	2016	Journal of Thermal Analysis and Calorimetry	123	3	2257	2271	
192	Calapai, G., Minciullo, P.L., Miroddi, M., Chinou, I., Gangemi, S., Schmidt, R.J.	Contact dermatitis as an adverse reaction to some topically used European herbal medicinal products - Part 3: Mentha × piperita - Solanum dulcamara	2016	Contact Dermatitis	74	3	131	144	1
193	Damianakos, H., Jeziorek, M., Sykłowska-Baranek, K., Buchwald, W., Pietrosiuk, A., Chinou, I.	Pyrrolizidine alkaloids from Cynoglossum columnae Ten. (Boraginaceae)	2016	Phytochemistry Letters	15		234	237	
194	Ignea, C., Ioannou, E., Georgantea, P., Triikka, F.A., Athanasakoglou, A., Loupassaki, S., Roussis, V., Makris, A.M., Kampranis, S.C.	Production of the forskolin precursor 11β-hydroxy-manoyl oxide in yeast using surrogate enzymatic activities	2016	Microbial Cell Factories	15	1			1
195	Foivas, A., Malenović, A., Kostić, N., Božić, M., Knežević, M., Loukas, Y.L., Dotsikas, Y.	Quantitation of brinzolamide in dried blood spots by a novel LC-QTOF-MS/MS method	2016	Journal of Pharmaceutical and Biomedical Analysis	119		84	90	2
196	Koperniku, A., Foscolos, A.-S., Papanastasiou, I., Foscolos, G.B., Tsotinis, A., Schols, D.	4-(1-Adamantyl)phenylalkylamines with potential antiproliferative activity	2016	Letters in Organic Chemistry	13	3	171	176	

197	Zong, J.-F., Peng, Y.-R., Bao, G.-H., Hou, R.-Y., Wan, X.-C., Roussis, V., Ioannou, E.	Two new oleanane-type saponins with anti-proliferative activity from <i>Camellia Oleifera</i> Abel. Seed cake	2016	Molecules	21	2			1
198	Homeyer, N., Ioannidis, H., Kolarov, F., Gauglitz, G., Zikos, C., Kolocouris, A., Gohlke, H.	Interpreting Thermodynamic Profiles of Aminoadamantane Compounds Inhibiting the M2 Proton Channel of Influenza A by Free Energy Calculations An in vitro biorelevant gastrointestinal transfer (BioGIT) system for forecasting concentrations in the fasted upper small intestine: Design, implementation, and evaluation	2016	Journal of Chemical Information and Modeling	56	1	110	126	3
199	Kourentas, A., Vertzoni, M., Stavrinoudakis, N., Symillidis, A., Brouwers, J., Augustijns, P., Reppas, C., Symillides, M.	Optimization of parameters affecting signal intensity in an LTQ-orbitrap in negative ion mode: A design of experiments approach	2016	European Journal of Pharmaceutical Sciences	82		106	114	5
200	Lemonakis, N., Skaltsounis, A.-L., Tsarbopoulos, A., Gikas, E.	Leaf structure and histochemistry of <i>Ficus carica</i> (Moraceae), the fig tree	2016	Talanta	147		402	409	2
201	Mamoucha, S., Fokialakis, N., Christodoulakis, N.S., Lougiakis, N., Gavril, E.-S., Kairis, M., Sioupouli, G., Lambrinidis, G., Benaki, D., Kryptou, E., Mikros, E., Marakos, P., Pouli, N., Diallynas, G.	Design and synthesis of purine analogues as highly specific ligands for FcyB, a ubiquitous fungal nucleobase transporter	2016	Flora: Morphology, Distribution, Functional Ecology of Plants	218		24	34	2
202			2016	Bioorganic and Medicinal Chemistry	24	22	5941	5952	1

		Big data: The new horizon for innovation in health care and pharmaceutical research.							
203	Tsantili-Kakoulidou, A. Kyriazis, I.D., Koutsoni, O.S., Aligiannis, N., Karampetsou, K., Skaltsounis, A.-L., Dotsika, E.	Challenges in drug discovery The leishmanicidal activity of oleuropein is selectively regulated through inflammation and oxidative stress-related genes	2016	Pharmakeftiki	28	3	131	141	
204			2016	Parasites and Vectors	9	1			
205	Foscolos, A.-S., Papanastasiou, I., Foscolos, G.B., Tsotinis, A., Kellici, T.F., Mavromoustakos, T., Taylor, M.C., Kelly, J.M.	New hydrazones of 5-nitro-2-furaldehyde with adamantanealkanolhydrazides: Synthesis and: In vitro trypanocidal activity Hawkinsinuria in two unrelated Greek newborns: Identification of a novel variant, biochemical findings and treatment	2016	MedChemComm	7	6	1229	1236	
206	Thodi, G., Schulpis, K.H., Dotsikas, Y., Pavlides, C., Molou, E., Chatzidaki, M., Triantafylli, O., Loukas, Y.L. Siopi, M., Neroutsos, E., Zisaki, K., Gamaletsou, M., Pirounaki, M., Tsirigotis, P., Sipsas, N., Dokoumetzidis, A., Goussetis, E., Zerva, L., Valsami, G., Meletiadi, J.		2016	Journal of Pediatric Endocrinology and Metabolism	29	1	15	20	2
207		Bioassay for determining voriconazole serum levels in patients receiving combination therapy with echinocandins Identification and quantitation of benzoxazinoids in wheat malt beer by qNMR and GC-MS	2016	Antimicrobial Agents and Chemotherapy	60	1	632	636	3
208	Manoukian, P., Melliou, E., Liouni, M., Magiatis, P.		2016	LWT - Food Science and Technology	65		1133	1137	3
209	Tsopelas, F., Vallianatou, T., Tsantili-Kakoulidou, A.	The potential of immobilized artificial membrane chromatography to predict human oral absorption	2016	European Journal of Pharmaceutical Sciences	81		82	93	7

		Balancing antioxidant, hypolipidemic and anti-inflammatory activity in a single agent: The example of 2-hydroxy-2-substituted morpholine, 1,4-benzoxazine and 1,4-benzothiazine derivatives as a potential therapeutic approach against atherosclerosis							
210	Matralis, A.N., Bavavea, E.-I., Incerpi, S., Pedersen, J.Z., Kourounakis, A.P.		2016	Current Medicinal Chemistry	23	30			
211	Graikou, K., Popova, M., Gortzi, O., Bankova, V., Chinou, I.	Characterization and biological evaluation of selected Mediterranean propolis samples. Is it a new type? Chemical composition and antimicrobial activity of <i>geniosporum rotundifolium</i> briq and <i>haumaniastrum villosum</i> (Bene) AJ Paton (Lamiaceae) essential oils from Tanzania	2016	LWT - Food Science and Technology	65		261	267	3
212	Ngassapa, O.D., Runyoro, D.K.B., Vagionas, K., Graikou, K., Chinou, I.B.	Preparation and physicochemical characterization of liposomes incorporating flavonoids (quercetin, rutin and genistein) Quinolono[3,4-b]quinoxalines and pyridazino[4,3-c]quinoline derivatives: Synthesis, inhibition of topoisomerase II α , G-quadruplex binding and cytotoxic properties	2016	Tropical Journal of Pharmaceutical Research	15	1	107	113	2
213	Angelopoulou, E.-G., Giatagana, N., Xiroudaki, S., Pippa, N., Demetzos, C.		2016	Pharmakeftiki	28	2	92	100	
214	Palluotto, F., Sosis, A., Pinato, O., Zoidis, G., Catto, M., Sissi, C., Gatto, B., Carotti, A.		2016	European Journal of Medicinal Chemistry	123		704	717	

215	Atwi, M., Weiss, E.-K., Loupassaki, S., Makris, D.P., Ioannou, E., Roussis, V., Kefalas, P. Kalogria, E., Georgakakou, S., Vonaparti, A., Pligoropoulou, M., Meimaroglou, S., Malamos, Y., Zaharaki, S., Panderi, I.	Major Antioxidant Polyphenolic Phytochemicals of Three Salvia Species Endemic to the Island of Crete	2016	Journal of Herbs, Spices and Medicinal Plants	22	1	27	34
216		Hydrophilic interaction liquid chromatography (HILIC)	2016	Pharmakeftiki	28	1	1	10
217	Kiriazopoulos, E., Zaharaki, S., Vonaparti, A., Vourna, P., Panteri-Petratou, E., Gennimata, D., Lombardo, K., Panderi, I.	Quantification of three beta- lactam antibiotics in breast milk and human plasma by hydrophilic interaction liquid chromatography/positive-ion electrospray ionization mass spectrometry	2016	Drug Testing and Analysis				
218	Karygianni, L., Al-Ahmad, A., Argyropoulou, A., Hellwig, E., Anderson, A.C., Skaltsounis, A.L. Bibli, S.-I., Andreadou, I., Glynos, C., Chatzianastasiou, A., Toumpanakis, D., Zakynthinos, S., Vasilakopoulos, T., Iliodromitis, E.K., Papapetropoulos, A.	Natural antimicrobials and oral microorganisms: A systematic review on herbal interventions for the eradication of multispecies oral biofilms	2016	Frontiers in Microbiology	6	JAN		4
219		Exposure to cigarette smoke abrogates the beneficial effect of ischemic postconditioning	2016	American Journal of Physiology - Heart and Circulatory Physiology	311	5	H1321	H1332